اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران

پیش نویس قانون مواد غذایی در چارچوب راهبردهای اقتصادی و بهداشت و سلامت کشور با استفاده از مطالعات تطبیقی و نیاز بازار و قوانین جاری در کشور

دی ماه ۱۳۸۷

شناسنامه توليد:

عنوان پروژه: پيش نويس قانون مواد غذايي در چارچوب راهبردهاي اقتصادي و بهداشت و سلامت كشور با استفاده از مطالعات تطبيقي و نياز بازار و قوانين جاري در كشور

مجري: انجمن علمي بازرگاني ايران

ناظر علمي: مهندس شاهرخ ظهيري- خسرو عبقري

مدير پروژه: دكتر مرتضي شهبازي نيا

همكاران: دكتر مجيد قرباني، غزاله دژم خوي، نجمه توكليان، طلعت موسوي

طرح روي جلد: ليلا عروجي

فـهـرست:

عنـاوین

صفحه

مقدمه ۵-۶

بخش یکم:

کلیات ۷

فصل يكم: امنيت غذايي، ضرورت و مؤلفه‌هاي آن..... ۷
مبحث يكم: امنيت غذايي و ضرورت آن..... ۷
مبحث دوم: مؤلفه‌هاي امنيت غذايي..... ۸
فصل دوم: ضرورت اصلاح قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي..... ۱۲
فصل سوم: اهداف و روش تحقيق..... ۱۳
بخش دوم: بررسي آسيب‌شناختي مقررات كيفري، نظام بازرسي و مجوزها در قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي..... ۱۵
فصل يكم: آسيب‌شناسي مقررات كيفري..... ۱۸
فصل دوم: آسيب‌شناسي نظام نظارت بر بهداشت غذايي..... ۲۳
فصل سوم: آسيب‌شناسي مقررات حاكم بر مجوزهاي بهداشتي..... ۲۷
بخش سوم: مطالعه تطبيقي جرايم مربوط به غذا و نظارت بر بهداشت غذايي در حقوق خارجي..... ۳۹
فصل يكم: قانون غذاي مالزي..... ۳۹
مبحث يكم: تعريف غذا..... ۳۹
مبحث دوم: جرايم و مجازات‌ها..... ۳۹
مبحث سوم: نظارت بر بهداشت غذايي..... ۴۲
فصل دوم: قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي آمريكا..... ۴۵
مبحث يكم: سابقه قانونگذاري فدرال در مورد غذا..... ۴۵
مبحث دوم: سابقه تاريخي و ساختار اداره غذا و دارو FDA

.....
۴۷.....
مبحث سوم: تعريف غذا
.....
.....
۴۸.....
مبحث چهارم: جرايم و مجازات
ها.....
۴۸.....
مبحث پنجم: نظارت بر بهداشت
غذايي.....
۴۹.....
فصل سوم: قانون غذاي
فنلاند.....
.....
۵۳.....

پيوستها:

پيوست ۱- پيشنويس قانون
غذا.....
.....
,۵۶
پيوست ۲- جدول نوآوريهاي پيشنويس لايحه
غذا.....
۶۸.....
پيوست ۳- قانون نمونه غذا(سازمان جهاني خواربار/
سازمان جهاني
بهداشت).....
.....
۹۵.....
پيوست ۴- قانون غذا- مالزي۱۹۸۳
.....
۱۰۶ .....
پيوست ۵- مقررات و اصول حاكم بر سلامت غذا و مرجع
سلامتي غذا
اروپايي.....۱۲۱

بسمه تعالي

وجود مواد غذايي سالم و كافي در كشور به عنوان يكي از شاخصهاي تعيين كننده امنيت غذايي مستلزم اولويت دادن به توليد مواد غذايي در داخل و تسهيل روند سرمايهگذاري در اين صنعت است.

يكي از اهداف اصلي سياستهاي توسعه در جوامع مختلف ايجاد امنيت غذايي است، دسترسي به مواد غذايي كافي و سلامت تغذيهاي از محورهاي اصلي توسعه و زير ساخت پرورش و توسعه منابع انساني كارآمد محسوب مي-شود. نقش تغذيه در سلامت، افزايش كارآيي و توسعه

اقتصادي با پژوهشهاي گسترده در سطح جهان بويژه در دو دهه اخير مورد اثبات واقع شده است.

مطابق ديدگاههاي موجود، كاستن از حجم مقررات و مجوزهايي كه براي سرمايه‌گذاري و توليد لازم است تاثير غير قابل‌انكاري بر توسعه حجم سرمايه‌گذاري و افزايش توليد دارد، از طرف ديگر نظارت بدون ضابطه و فاقد چارچوب قانوني دقيق و روشن از عوامل دلسردي سرمايه-گذاران نسبت به سرمايه‌گذاري در كشور محسوب مي‌شود. بنابراين افزايش نرخ توليد مواد غذايي در كشور مستلزم رشد نرخ سرمايه‌گذاري در اين صنعت است و رشد نرخ سرمايه‌گذاري نيز منوط است به مقررات زدايي، شفافسازي و ضابطه‌مند كردن شرايط نظارت دولتي بر فعالان صنعت غذامي‌باشد.

بر اين اساس و پيرو حضور وزير محترم بهداشت در يكي از جلسات صبحانه با مسئولين و طرح مباحث فوق، اتاق تهران براي اولين بار اقدام به تهيه مجموعه پيش‌رو با عنوان «پيش‌نويس قانون مواد غذايي در چارچوب راهبردهاي اقتصادي و بهداشت و سلامت كشور با استفاده از مطالعات تطبيقي و نياز بازار و قوانين جاري در كشور» نمود.

اميد است با مثمرثمر واقع شدن اين قانون و بهره‌گيري از آن شاهد رشد سرمايه‌گذاري در صنعت غذاي كشور باشيم.

محمدمهدي راسخ
دبير كل

مقدمه

در طول تاريخ هيچ مسئله‌اي مانند مسئله غذا و چگونگي تأمين آن كه براي بقاء انسان يك نياز مبرم بوم شناختي است سبب تحريك و

انگیزش انسان به تلاش و ابتکار و نوآوري نبوده است. افزایش جمعیت بعد از انقلاب صنعتي به این تلاش و نوآوري ابعاد وسیع‌تري داد. اکنون تأمین شرایط تغذیه سالم براي جامعه، مهم‌ترین نگراني و دغدغه دولت‌هاست، زیرا در صورت ناتواني دولت در تأمین غذاي سالم و کافي، جامعه با فاجعه دردناك گرسنگي روبرو مي‌شود فاجعه‌اي که مولد بسیاري از ناهنجاري‌هاي اجتماعي است.[1]
ضرورت تأمین مواد غذایي سالم و کافي براي جامعه چنان براي دولت‌ها مسلم و پذیرفته‌شده است که حتي در نظام‌هاي تابع بازار نیز کنترل و نظارت بر فرآیند تأمین غذا براي مردم بدون تردید و ایرادي مورد قبول قرار مي‌گیرد و هر کشوري با وجود تفاوت در ساختارها، براي نظارت بر فرآیند تأمین مواد غذایي اعم از مواد اولیه غذایي و مواد غذایي فرآوري‌شده مقرراتي وضع‌کرده و نهادهایي پیش‌بیني نموده است. در اثر این ضرورت مفهومي به نام "امنیت غذایي" خلق شده است که نه تنها از سوي فعالان صنعت غذا بلکه توسط نظریه پردازان علوم اجتماعي و امنیت ملي نیز مورد استفاده و تأکید قرار مي‌گیرد.

بخش یکم: کلیات

در این بخش ابتدا امنیت غذایي و مؤلفه‌هاي آن و سپس ضرورت اصلاح قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي و نیز روش تحقیق بررسي خواهد شد.

فصل یکم: امنیت غذایي، ضرورت و مؤلفه‌هاي آن

در این فصل ابتدا امنیت غذایي و ضرورت آن و سپس مؤلفه‌هاي امنیت غذایي بررسي مي‌شود.

مبحث یکم: امنیت غذایي و ضرورت آن

یکي از اهداف اصلي سیاست‌هاي توسعه در جوامع مختلف ایجاد امنیت غذایي است، دسترسي به مواد غذایي کافي و سلامت تغذیه‌اي از محورهاي اصلي توسعه و زیرساخت پرورش و توسعه منابع انساني کارآمد محسوب مي‌شود. نقش تغذیه در سلامت، افزایش کارآیي و

---

[1]- - صلاح‌الدین محلاتي، ارتباط تنگاتنگ و خطرناك فرهنگف اقتصاد و نظام‌هاي غذایي، مجله دانشکده ادبیات و علوم انساني دانشگاه تهران، تابستان و پاییز ۱۳۸۰، ص ٦١٦

توسعه اقتصادي با پژوهشهاي گسترده در سطح جهان بويژه در دو دهه اخير مورد اثبات شده است. نظر به اين كه دسترسي به غذاي كافي و سالم از حقوق اوليه انسان است دولتها مكلف به تأمين "امنيت غذايي" هستند.[1]

امنيت غذايي يكي از مهمترين مؤلفه‌هاي امنيت ملي محسوب مي‌شود و بنيان يك جامعه توسعه‌يافته و عنصر اصلي سلامت فكري، رواني و جسمي اعضاي آن است.[2]

چنانچه امنيت غذايي جامعه به عنوان يك سياست امنيت ملي قلمداد شود كه كميت و كيفيت آن سطح امنيت ملي در هر كشور را تعيين مي‌كند، عرضه بهينه سطح مطلوبي از امنيت ملي مستلزم تدارك سطح بهينه امنيت غذايي است.[3]

با برجسته‌شدن مفهوم توسعه انساني در سطح جهان، مفهوم "امنيت غذايي" اهميت افزون‌تري يافته است، تحت تأثير فعاليت‌هاي سازمان ملل، نهادهاي بين‌المللي فعال در صنعت غذا و كشورهاي توسعه‌يافته، كشورهاي اسلامي عضو كنفرانس اسلامي نيز كه در توسعه انساني سطح متوسط يا پايين دارند، "امنيت غذايي" را مورد توجه جدي قرارداده و با استفاده از راهكارهاي مختلف در صدد توسعه "امنيت غذايي" كشور خود هستند.[4]

بي‌ترديد يكي از پيش‌زمينه‌هاي دستيابي به امنيت غذا، اصلاح قوانين و مقررات حاكم بر توليد و عرضه مواد غذايي اعم از مواد اوليه غذايي و مواد غذايي فرآوري شده است، چنانچه مقررات در اين حوزه جامع و كامل نباشد تحقق مؤلفه‌هاي "امنيت غذايي" به سختي امكان‌پذير مي‌گردد، زيرا نقص مقررات يا تأمين غذاي كافي را مشكل مي‌كند يا سلامت مواد غذايي را در معرض تهديد قرار مي‌دهد.

براي امنيت غذايي تعريف‌هاي مختلفي ارايه شده است كه بررسي تاريخي آن‌ها نمايانگر تحول و تكامل نگرش بين‌المللي به اين مفهوم است:

سازمان ملل متحد در سال ۱۹۷۵ ميلادي "امنيت غذايي را به شرح زير تعريف كرد: "امنيت غذايي" عبارت است از عرضه مستمر كالاهاي غذايي اصلي در سطح جهاني به منظور بهبود مستمر مصرف غذا و از بين‌بردن اثرات نامطلوب نوسانات قيمت غذا" در سال ۱۹۸۴ ميلادي سازمان خواربار و كشاورزي ملل متحد (FAO) امنيت غذايي را چنين تعريف كرد: "امنيت غذايي يعني اطمينان از اين‌كه همه مردم در همه اوقات به غذاهاي اصلي مورد نياز خويش دسترسي فيزيكي و اقتصادي داشته‌باشند."[5]

بانك جهاني در سال ۱۹۸۶ ميلادي تعريف زير را براي امنيت غذايي ارايه كرد: "دسترسي همه مردم در تمام اوقات به غذاي كافي و سالم براي بهره‌مندي از يك زندگي خوب و فعال" اين تعريف در كنفرانس بين‌المللي تغذيه در سال ۱۹۹۳ ميلادي به عنوان تعريفي كاربردي مورد تأييد و تأكيد شركت كنندگان در كنفرانس قرارگرفت.[6]

سرانجام در سال ۱۹۹۶ ميلادي اجلاس جهاني غذا كامل‌ترين تعريف را براي امنيت غذايي به شرح زير ارايه كرد: "امنيت غذايي زماني

---

[1]- همان، ص ۱۳٤

[2]- فرهاد رهبر و علي مبيني دهكردي، رويكردي نو به راهبرد امنيت غذايي (از منظر عرضه با ثبات مواد غذايي)، فصلنامه پژوهشهاي اقتصادي، شماره ۱۴، زمستان ۸۳، ص ۲

[3]- همان، ص ۲

[4]- صادق بختياري و زهرا حقي، بررسي امنيت اقتصادي و توسعه انساني در كشورهاي اسلامي، مجله اقتصاد كشاورزي و توسعه، سال يازدهم، شماره ۴۳ و ۴۴، پاييز و زمستان ۱۳۸۲، ص ۲۲

[5]- صادق بختياري و زهرا حقي، همان، ص ۲۳

[6]- فرهاد خداداد كاشي و خليل صدري، برآورد سطح امنيت غذايي خانوارهاي ايراني بر اساس شاخص AHFSI، مجله اقتصاد كشاورزي و توسعه، شماره ۴۸، زمستان ۸۳، ص ۱۵۸

وجود دارد كه همه مردم هر زمان به غذاي كافي، سالم و مغذي دسترسي فيزيكي و اقتصادي داشته‌باشند و غذاي قابل دسترسي نيازهاي يك رژيم تغذيه‌اي سازگار با ترجيحات آن‌ها را براي يك زندگي سالم و پرنشاط برآورده‌كند."[1]

مبحث دوم: مؤلفه‌هاي امنيت غذايي

شاخص‌هاي تعيين‌كننده امنيت غذايي عبارتند از:

۱- وجود مواد غذايي[2]
۲- دسترسي به مواد غذايي[3]
۳- استفاده از مواد غذايي[4]

الف) وجود مواد غذايي:

مهم‌ترين شاخص امنيت غذايي وجود مواد غذايي است، ابتدا بايد مواد غذايي در كشور موجود باشد تابتوان پس از دسترسي به آن يا استفاده از مواد غذايي به عنوان شاخص‌هاي بعدي سخن به ميان آورد، وجود مواد غذايي منوط به توليد آن است. معمولاً كشورها ترجيح مي‌دهند با توجه به سياست‌هاي كلان اقتصادي خود و در نظرگرفتن فرهنگ تغذيه مردم مواد غذايي را در داخل مرزهاي خود توليد كنند، با وجود اين هميشه واردات مواد غذايي (حداقل در سطح مواد غذايي اوليه) براي دولت‌ها امري اجتنابناپذير است.
با توجه به تأثير سطح امنيت غذايي بر سطح امنيت ملي كشور، توليد داخلي مواد غذايي بايد جزء اولويت‌هاي اصلي دولت‌ها در زمينه توسعه توليدات داخلي باشد. چنانچه توليد مواد غذايي همسو با رشد جمعيت افزايش پيدا نكند، توليد سرانه مواد غذايي كاهش مي‌يابد، در اين صورت تقاضاي فزاينده براي مواد غذايي بايد از طريق افزايش واردات و كاهش صادرات يا با استفاده از هر دو سياست پاسخ داده‌شود.
گرچه افزايش واردات مواد غذايي وابستگي بيشتر به منابع خارجي را به دنبال دارد و علاوه بر داشتن بار مالي ممكن است مشكلات اقتصادي، اجتماعي و سياسي را در پي داشته‌باشد. كه از جمله مي‌توان به تأثير نوسان‌هاي قيمت‌هاي جهاني بر بازار داخلي اشاره‌كرد كه در مواردي سبب كاهش سطح توليد در كشور واردكننده مي‌شود، هيچ كشوري نمي‌تواند خود را بي‌نياز از واردات مواد غذايي بداند.
در اقتصاد توليد به فعاليتي گفته مي‌شود كه با نظارت و مديريت يك واحد نهادي عواملي از جمله نيروي‌كار، سرمايه و غيره را به كالا و خدمات تبديل كند.
توسعه اقتصادي در گرو رشد مستمر "توليد ناخالص داخلي" و تغييرات ساختاري سهم بخش‌هاي عمده اقتصادي در توليد ملي است، رشد توليد اولين گام براي اعمال تغييرات و دگرگوني‌هاي ساختاري در اقتصاد كشور و پيش‌زمينه توسعه اقتصادي است.
در نظريات اقتصادي موارد مداخله دولت در فعاليت بنگاه‌هاي اقتصادي از طريق وضع مقررات اجرايي به سه مورد: شكست بازار، انحصار طبيعي و توزيع عادلانه ثروت محدود مي‌شود. به بيان ديگر نظارت دولت بر اقتصاد از طريق وضع مقررات در سه وضعيت شكست

---

[1]- علي مبيني دهكردي، رويكردي نو به انتخاب بهترين گزينه راهبردي امنيت غذايي جمهوري اسلامي ايران، مجله اقتصاد كشاورزي و توسعه، سال سيزدهم، شماره ۵۱، پاييز ۸۴، ص ۱۷
[2]- Food Availability
[3] - Food Access
[4] - Food Utilization

بازار، انحصار طبيعي و ناعادلانه بودن توزيع ثروت مجاز قلمداد شده است.[1]
شكست بازار وضعيتي است كه در آن ساز و كار رقابتي بازار نميتواند منابع را به صورت بهينه تخصيص دهد. در اين صورت دولت به منظور تخصيص بهينه منابع و اصلاح نظام تخصيص، از طريق در دست گرفتن توليد، توزيع، قيمتگذاري اجباري، پرداخت سوبسيد و دريافت ماليات، در نحوهي فعاليت بنگاههاي اقتصادي مداخله ميكند.[2]
انحصار طبيعي وضعيتي از بازار است كه در آن يك بنگاه به دليل نزولیبودن هزينه متوسط، ميتواند كالا يا خدمت را به قيمتي عرضه كند كه بنگاه ديگري با آن قيمت قادر به ورود يا ادامه فعاليت در بازار نباشد.[3]
در شرايط انحصار طبيعي بنگاه جديدي نميتواند با بنگاه ديگري رقابت كند كه قبلاً در توليد كالا يا ارايه خدمات مورد نظر فعاليت خود را آغاز كردهاست، زيرا همواره هزينهي توليد كالا يا ارايه خدمت براي او بالاتر از بنگاهي است كه فعاليت خود را پيشتر شروع كردهاست.
به عقيده صاحبنظران اقتصادي در شرايط انحصار طبيعي سطح رفاه جامعه در مقايسه با وضعيت رقابتي بازار پايينتر است.
توزيع عادلانه ثروت توجيه ديگريست كه براي مداخله دولت در بازار ارايه ميشود، زيرا ساز و كار بازار فاقد راهحل مؤثر براي كاهش فاصله درآمدي اشخاص و توزيع عادلانه ثروت است. در اين كه آيا رفع مشكلات سهگانه فوق توجيه قانعكنندهاي براي مداخله دولت در بازار است يا نه اختلافنظرها بسيار است. ولي آنچه بر آن اتفاقنظر وجود دارد اين است كه وضع مقررات اقتصادي و تعيين شرايط دست و پاگير براي فعاليت اقتصادي در حوزههاي مختلف هزينههاي بنگاههاي اقتصادي را (حداقل در كوتاه مدت) افزايش ميدهد و مانع تنوع كالاها و خدمات در بازار است.[4]
افزايش حجم مقررات حاكم بر فعاليتهاي اقتصادي زمينه براي بروز و رشد فساد اداري را نيز فراهم ميكند، مطالعات نشان ميدهد كه ميان حجم قوانين و مقررات حاكم بر فعاليتهاي اقتصادي و ميزان فساد اداري در نظامهاي مختلف، رابطهي معنيداري وجود دارد، به نحوي كه عدهاي از صاحبنظران مانند هانتينگون معتقد به نظريه كارآمدي فساد در جوامع در حال توسعه هستند كه معمولاً در آنها حجم وسيعي از مقررات و ضوابط فعاليت بنگاههاي اقتصادي را تحت سيطره خود قرار دادهاست، از نظر آنها مقابله با فساد اداري در كشورهايي تورم مقررات عرصه را براي نوآوري فعالان اقتصادي تنگ كردهاست، امكان ادامه فعاليت را به طور كامل از بنگاههاي اقتصادي سلب ميكند.
نتايج مطالعات مختلف نشان داد كه كاستن از حجم مقررات حاكم بر فعاليتهاي اقتصادي تأثير مثبت قابل توجهي بر رشد توليد و درآمد ناخالص ملي و كاهش هزينههاي فعاليت اقتصادي دارد، كه همگي در نهايت سبب كاهش قيمت كالاها و خدمات در بازار ميشوند.[5]

---

[1] – فتحالله تاري، استفاده از مقررات زدايي در رفع موانع توليد، مجلس و پژوهش، شماره ۵۲ ص ۱۲
[2] – همان ص ۱۲
[3] – بند ۱۳ ماده يك قانون اصلاح موادي از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران و اجراي سياستهاي كلي اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسي
[4] – همان، ص ۱۳
[5] – همان، ص ۱۶

بر پايه اين نتايج در كنار سياست "خصوصي‌سازي"[1] نهضت و سياستي شكل گرفت به نام "مقرراتزدايي"[2]
طرفداران اين سياست اثر مثبت مقرراتزدايي بر رشد صنايع در بخش‌هاي مختلف و به تبع آن توسعه اقتصادي را با مطالعات و يافته‌هاي تجربي ثابت كرده‌اند.
بر اساس نتايج يكي از اين پژوهش‌ها كه در سال ۲۰۰۵ ميلادي انجام شده است، رشد بالاي ۹ درصد چين با دليل اعمال سياست مقرراتزدايي در بخش بزرگي از صنايع بوده‌است و اعمال محدود اين سياست در بخش‌هاي نفت، برق و حمل و نقل مانع رشد اين بخش‌ها در مقايسه با صنايع ديگر بوده است.[3]
هر چند ضرورت مقرراتزدايي جهت فراهم‌كردن زمينه براي افزايش نرخ رشد اقتصادي كشور در قانون برنامه‌هاي چهارگانه توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران متجلي شده‌است، با تصويب قانون اصلاح موادي از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران و اجراي سياست‌هاي كلي اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسي در تاريخ ۱۳۸۷/۳/۲۵، قانونگذار ايراني به طور رسمي بر لزوم تبعيت از "سياست مقرراتزدايي" جهت دستيافتن به رشد اقتصادي مطلوب مهر تأييد زد.
ماده ۷ اين قانون مقرر مي‌دارد: "به منظور تسهيل و تسريع در امر سرمايه‌گذاري و صدور مجوز فعاليت‌هاي اقتصادي براي بخش‌هاي غيردولتي در قلمروهاي مجاز، دستگاه‌هاي دولتي موضوع ماده ۸۶ اين قانون، شوراهاي اسلامي شهر، شهرداري‌ها و مجامع و اتحاديه‌هاي صنفي موظفند ترتيبي اتخاذ نمايند تا كليه مقررات ناظر بر صدور پروانه‌ها و مجوزهاي سرمايه‌گذاري و كسب و كار با رويكرد حذف مجوزهاي غيرضروري، تسهيل شرايط دريافت مجوزها و شفافسازي فعاليت‌هاي اقتصادي حداكثر ظرف شش ماه پس از تصويب اين قانون به گونه‌اي اصلاح، تهيه و تدوين شود كه پاسخ متقاضي حداكثر ظرف ده روز از تاريخ ثبت درخواست توسط مرجع ذي‌ربط كتباً داده‌شود..."
براي رسيدگي به اعتراض سرمايه‌گذار به تصميمات و اقدامات مراجع دولتي و غيردولتي كه تصميم يا عملكرد آن‌ها برخلاف تكاليف مقرر در ماده ۷ قانون است، به موجب تبصره دوم اين ماده نهادي به نام ستاد سرمايه‌گذاري ايجاد شده‌است.
مطابق تبصره چهارم ماده ۷ قانون رئيس جمهور مكلف شده‌است هيأتي را مأمور نظارت بر مقرراتزدايي و تسهيل شرايط صدور مجوزها و پروانه‌ي فعاليت‌هاي اقتصادي نمايد. اين هيأت مكلف است براي مواردي كه تحقق اين اهداف محتاج به تغيير قوانين است، لوايح مورد نظر را تهيه و به دولت تقديم كند.
چنان كه بيان شد " مقرراتزدايي" در كليه فعاليت‌هاي اقتصادي لازمه‌ي رشد صنايع است. بديهي است در برخي حوزه‌هاي فعاليت اقتصادي از جمله حوزه سلامت كه غذا و دارو بخشي از آن است، سياست مقرراتزدايي بايد با احتياط و پس از بررسي كامل جوانب موضوع صورت گيرد، ولي نمي‌توان اين حوزه‌ها را به طور كلي از شمول سياست مذكور خارج كرد، متأسفانه تبصره ۲ بند ج ماده ۳ قانون اصلاح موادي از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي جمهوري اسلامي ايران و اجراي سياست‌هاي كلي اصل چهل و

---

[1] - Privatization
[2] - Derequlation

[3] - همان، ص ۱۷

چهارم (۴۴) قانون اساسي با عباراتي نه چندان گويا و صريح "بخش سلامت" را به طور كلي از شمول قانون مذكور از جمله سياست مندرج در ماده ۷ آن خارج كرده است. اين تبصره مقرر مي‌دارد: "فعاليت‌هاي حوزه‌هاي سلامت، آموزش و تحقيقات و فرهنگ مشمول اين قانون نيست و هر گونه توسعه توسط بخش‌هاي دولتي و غيردولتي و همچنين هر گونه واگذاري به بخش غيردولتي در اين حوزه‌ها مطابق لايحه‌اي خواهد بود كه ظرف يك سال از ابلاغ اين قانون به تصويب مجلس شوراي اسلامي مي‌رسد."

بر پايه تجارب ساير دولت‌ها كه مسير توسعه را با سرعت و موفقيت پيموده‌اند، اعمال سياست مقررات‌زدايي و كاهش حجم مقررات حاكم بر فعاليت اقتصادي و حذف برخي مجوزهاي غيرضروري از عوامل اصلي توسعه صنايع در بخش‌هاي مختلف است. در بسياري از موارد راه‌حل مشكلات موجود حذف مقررات و مجوزهاي دست و پاگير است كه علاوه بر ايجاد مانع براي فعاليت بنگاه‌ها هزينه‌هاي نظارت را نيز براي دولت افزايش مي‌دهد.

رشد اقتصادي در صورتي پايدار و زمينه‌ساز افزايش رفاه اجتماعي است كه متوازن باشد يعني رشد متوازن صنايع در بخش‌هاي مختلف توسعه پايدار اقتصادي را تضمين مي‌كند، مقررات‌زدايي جزيي به اين معنا كه اين سياست صرفاً به بخش‌هاي خاصي از اقتصاد محدود گردد و برخي بخش‌ها به طور كامل از شمول آن مستثني گردند نمي‌تواند تضمين‌كننده رشد پايدار و همه‌جانبه اقتصادي باشد.

ب) دسترسي به غذاي سالم:

در تعريف بانك جهاني و اجلاس جهاني غذا " دسترسي به غذاي سالم" عنصر اصلي امنيت غذايي است. اجلاس جهاني غذا در تعريف ارايه‌شده دسترسي را به دو نوع دسترسي فيزيكي و دسترسي اقتصادي تقسيم كرده است. جهت دسترسي فيزيكي اشخاص بايد با شبكه‌ي توزيع غذا در محل زندگي خود ارتباط نزديك و سهل داشته‌باشند و دسترسي اقتصادي نيز زماني تأمين مي‌شود كه درآمد شخص به اندازه‌اي باشد كه بدون تحميل فشار زياد تأمين غذاي سالم لازم را ميسر سازد، فراهم‌كردن امكان و زمينه دسترسي اقتصادي به غذاي سالم منوط به افزايش سطح درآمد اشخاص كه امريست مربوط به سياست‌گذاري‌هاي كلان اقتصادي، نمي‌توان اين معضل را در چارچوب مقررات حاكم بر توليد و عرضه مواد غذايي برطرف نمود، ولي قانون غذا بايد شرايط دسترسي فيزيكي به غذاي سالم را پيش‌بيني كند، اين قانون بايد مانع عرضه و فروش مواد غذايي ناسالم يا غيربهداشتي گردد تا دسترسي فيزيكي به غذاي سالم با مانع مواجه نشود.

ج) استفاده از مواد غذايي:

سبك تغذيه، بازتاب طبيعي اوامر و نواهي مذهبي، فرهنگي، فلسفي و حتي اخلاقي حاكم بر جامعه است، به عقيده‌ي نظريه‌پردازان فرهنگ تغذيه، تفاوت نظام غذايي كشورهاي مسلمان آسيايي يا آفريقايي با مسيحيان اروپا و آمريكا صرفاً از اختلافات جغرافيايي و بوم‌شناختي ناشي نمي‌شود، بلكه عامل اصلي تأثيرگذار پيروي ساكنان اين دو بوم از دو آيين و فرهنگ اسلام و مسيحيت است، گرچه نظام‌هاي حياتي اصيل اين كشورها از نظر طبيعي به يكديگر شباهت دارند، تفاوت آيين‌هاي ديني و اخلاقي مورد تبعيت مردمان هر يك از آن‌ها سبب تفاوت‌هاي چشمگير در سبك تغذيه شده است، از اين‌رو مي‌توان گفت نظام غذايي در هر كشوري مبنايي فرهنگي دارد، باورهاي مذهبي و قواعد اخلاقي حاكم بر جامعه در كنار ساير عوامل رژيم غذايي هر جامعه را شكل مي‌دهد، ترديدي نيست كه با

توجه به تأثير اثباتشده فرهنگ بر نوع تغذيه در هر طرحي كه براي توسعه صنايع و فرآورده‌هاي غذايي ارايه مي‌شود، در نظرگرفتن فرهنگ تغذيه كشور اجتنابناپذير است.[1]
چنان‌كه بيان شد، سومين مؤلفه تعيين‌كننده امنيت غذايي، استفاده از مواد غذايي است، ممكن است مواد غذايي در كشور موجود و قابل دسترسي فيزيكي و اقتصادي باشد، ولي به دليل ناهماهنگي مواد غذايي موجود و در دسترس با فرهنگ تغذيه عمومي، مردم از آن استفاده نكنند، در اين وضعيت نيز امنيت غذايي در معرض خطر قرار مي‌گيرد.
قانون غذا بايد اين مؤلفه را نيز مد نظر قراردهد، يعني قانون بايد حامي فرهنگ تغذيه كشور باشد و مانع توليد يا عرضه آن دسته از مواد غذايي شود كه قواعد فرهنگي تغذيه كه اكثريت جامعه مصرف آن را تأييد نمي‌كند.

فصل دوم: ضرورت اصلاح قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي

گرچه تأمين امنيت غذايي مستلزم اقداماتي بسيار فراتر از اصلاح مقررات حاكم بر توليد و عرضه مواد غذايي است، اصلاح اين مقررات بويژه قانون اصلي حاكم بر اين حوزه يعني قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي (۱۳۴۶) گام اوليه لازم براي دستيابي به سطح مطلوبي از امنيت غذايي در كشور است. با در نظرگرفتن مؤلفه‌هاي امنيت غذايي به نظر مي‌رسد اين قانون در ارتباط با هر ۳ شاخص پيش‌گفته داراي نقايصي است كه بايد اصلاح گردد.

الف) چنان‌كه بيان شد "وجود مواد غذايي سالم و كافي در كشور" به عنوان يكي از شاخص‌هاي تعيين‌كننده امنيت غذايي مستلزم اولويت‌دادن به توليد مواد غذايي در داخل و تسهيل روند سرمايه‌گذاري در صنايع توليد مواد غذايي است. مطابق ديدگاه‌هاي موجود، كاستن از حجم مقررات و مجوزهايي كه براي سرمايه‌گذاري و توليد لازم است تأثير غيرقابل انكاري بر توسعه حجم سرمايه‌گذاري و افزايش توليد دارد، از طرف ديگر نظارت بدون ضابطه و فاقد چارچوب‌هاي قانوني دقيق و روشن از عوامل دلسردي سرمايه‌گذاران نسبت به سرمايه‌گذاري در كشور محسوب مي‌شود. بنابراين افزايش نرخ توليد مواد غذايي در كشور مستلزم رشد نرخ سرمايه‌گذاري در اين صنعت است و رشد نرخ سرمايه‌گذاري نيز منوط است به "مقرراتزدايي" و "شفافسازي و ضابطه‌مندتر كردن" شرايط نظارت دولتي بر فعالان صنعت غذا.
قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي به ضرورت تسهيل روند سرمايه‌گذاري و توليد مواد غذايي در كشور را به صورت جدي مدنظر قرار نداده‌است و از اين منظر بايد مورد آسيب‌شناسي قرارگيرد و پس از آن اصلاح شود.

ب) فراهم‌كردن زمينه دسترسي فيزيكي مردم به غذاي سالم و كافي با ايجاد شبكه‌ي كارآمدي براي توزيع مواد غذايي سالم در كشور امكان‌پذير است، نقش فروشندگان و توزيع‌كنندگان مواد غذايي در تأمين امنيت غذايي جامعه كمتر از توليدكنندگان نيست و هر كدام از آن‌ها بر يكي از مؤلفه‌هاي امنيت غذايي تأثيرگذارند، سلامت و

[1] - صلاح‌الدين محلاتي، ارتباط تنگاتنگ و خطرناك فرهنگ، اقتصاد و نظام‌هاي غذايي، مجله دانشكده ادبيات و علوم انساني دانشگاه تهران، تابستان و پاييز ۱۳۸۰، ص ۶۱۶

کارآيي شبکه توزيع مواد غذايي مانند شبکه توليد آن به افزايش حجم سرمايه‌گذاري در اين حوزه و نظارت شفاف و ضابطه‌مند بر فعاليت توزيع‌کنندگان وابسته است. قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي از منظر تسهيل روند دسترسي به مواد غذايي نيز نيازمند آسيب‌شناسي و اصلاح است.

ج) فرهنگ غذايي هر کشور با آيين ديني و قواعد اخلاقي حاکم بر آن بستگي تام دارد، مواد غذايي موجود و قابل دسترسي، در صورتي توسط عموم مورد استفاده قرار مي‌گيرد که مصرف آن با فرهنگ غذايي اکثريت مغايرت نداشته‌باشد. قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي با توجه به زمان تصويب آن اکنون نمي‌تواند منعکس‌کننده فرهنگ غذايي کشور باشد، انعکاس فرهنگ غذايي کشور در مهم‌ترين قانون حاکم بر توليد و توزيع مواد غذايي حاکي از احترام قانونگذار به فرهنگ بومي و دغدغه او براي تأمين امنيت غذايي کشور است.
در تقسيم‌بندي کلي احکام پيش‌بيني‌شده در قوانين غذا را به سه بخش کلي مي‌توان تقسيم کرد:

۱- مقررات کيفري
۲- مقررات حاکم بر نظارت بر بهداشت غذايي
۳- مقررات حاکم بر مجوزهاي بهداشتي

در بخش مقررات کيفري که بخش مهمي از قانون غذا را تشکيل مي‌دهد، به منظور پيشگيري از وقوع فعل يا ترک فعل‌هاي فعل امنيت غذايي براي اين قبيل افعال و ترک فعل‌ها مجازات تعيين مي‌شود، با وجود تأکيدهاي فراوان بر عدم اتکاء به پيشگيري کيفري جهت مقابله با تخلفات در روابط اجتماعي و اقتصادي هنوز پيشگيري از تخلفات با جرم‌انگاري بويژه در جوامع در حال توسعه شيوه‌ي غالب پيشگيري است. در قوانين غذا با توجه به اهميت امنيت غذايي براي دولت‌ها استفاده از اين روش چشم‌گيرتر است. اين وضعيت در قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي ايران نيز ملاحظه مي‌شود، قانون مذکور برخلاف رويه رايج در تدوين ساير قوانين که مقررات کيفري را در بخش پاياني قانون پيش‌بيني مي‌کنند با مقررات کيفري آغاز شده است.
با بررسي آسيب‌شناختي بخش مقررات کيفري قانون مذکور، معلوم مي‌شود که اين بخش بايد با لحاظ مؤلفه‌هاي امنيت غذايي و در جهت تسهيل شرايط دستيابي به اين امنيت در کشور، مورد بازبيني و اصلاح قرارگيرد.
تحقيقات انجام‌شده توسط نهادهاي بين‌المللي مانند بانک جهاني نشان مي‌دهد که يکي از موانع توسعه سرمايه‌گذاري و رونق کسب و کار در کشورهاي در حال توسعه مقررات ناکارآمد و غيرضروري در ارتباط با بازرسي سرمايه‌گذاري و بنگاه اقتصادي و مجوزهاي لازم براي تأسيس و بهره‌برداري از اين بنگاه‌هاست، بدون ترديد با توجه به رابطه فعاليت اقتصادي در صنعت غذا با بهداشت و سلامت عمومي جامعه نظارت دولت بر نحوه‌ي فعاليت بنگاه‌هاي اقتصادي در اين حوزه ضرورتي انکارناپذير است، ولي توجه به تسهيل روند سرمايه‌گذاري از طريق شفاف و ضابطه‌مند کردن، مراحل اخذ مجوز براي شروع فعاليت اقتصادي در اين حوزه و استمرار آن را نمي‌توان به بهانه حمايت از بهداشت و سلامت عمومي ناديده‌گرفت. شدت عمل نهادهاي دولتي در صدور مجوز فعاليت و بازرسي و نظارت بنگاه‌هاي توليد و توزيع مواد غذايي ممکن است در کوتاه مدت با

توجیه‌هایي مثل ضرورت حفظ بهداشت عمومي قابل پذیرش به نظر آید، در بلند مدت با تضعیف صنعت غذا، وابستگي کشور به منابع خارجي را به دنبال خواهد داشت، آسیبي که به دلیل وابستگي به خارج در تأمین مواد غذایي به کشور وارد مي‌شود، اگر از به مخاطره افتادن بهداشت عمومي بیشتر نباشد، بي‌تردید کمتر نخواهدبود.

فصل سوم: اهداف و روش تحقیق

هدف اصلي از انجام تحقیق حاضر، تدوین پیشنویس لایحه غذا است، چنان‌که در مقدمه به اختصار اشاره‌شد، در بخش دوم به تفضیل بیان خواهدشد. قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي در هر ۳ حوزه‌ي مقررات کیفري، نظارت بر بهداشت غذایي و مجوزهاي بهداشتي به بازنگري و اصلاح نیاز دارد، ضرورت اصلاح این قانون نه تنها با بررسي تحلیلي و مقایسه تطبیقي آن با قوانین خارجي آشکار مي‌گردد، بلکه مورد تأکید فعالان صنعت غذا است. به گونه‌اي که تا کنون تلاش‌هاي نافرجامي نیز براي تدوین پیشنویس لایحه غذا به ابتکار اتحادیه‌هاي صنفي صنعت غذا انجام‌شده که به دلیل عدم استفاده از مطالعات تطبیقي در تدوین آن‌ها، نتیجه رضایتبخشي حاصل نشده است، رویکرد ملي در تدوین مواد پیشنویس لایحه‌ي غذا تسهیل و توسعه روند سرمایه‌گذاري در صنعت غذا با لحاظ بهداشت و سلامت غذایي کشور است:

۱- در تنظیم مقررات کیفري پیشنویس لایحه، تلاش شده است در کنار پیشگیري کیفري سایر شیوه‌هاي پیشگیري نیز مد نظر قرار گیرد. در جرم انگاري نیز ضمن توجه به فرهنگ تغذیه کشور، تناسب بین جرم و مجازات جهت ایجاد توان بازدارندگي بیشتر در مجازات‌ها، به نحو شایسته لحاظ شده است.

۲- براي تسهیل و توسعه روند سرمایه‌گذاري در صنعت غذا پرنشاطتر کردن فضاي کسب و کار در این حوزه، مقررات نظارتي قانون (۱۳۴۶) مورد بازنگري اساسي قرارگرفته است. ضوابط صدور مجوزها شفافتر شده‌اند و در راستاي سیاست مقررات‌زدایي که مورد تأیید و تأکید دولت است، ضمن حذف مجوزهاي غیرضروري، شرایط و مهلت تصمیم‌گیري نهادهاي ذي‌ربط در خصوص درخواست صدور مجوز به طور صریح تعیین شده است.

با توجه به اهمیت بازرسي بهداشت غذایي، برخلاف قانون (۱۳۴۶) که هیچ حکم صریح و مشخصي در ارتباط با شرایط، اختیارات و تکالیف بازرسان ندارد، همسو با رویکرد سایر کشورها یك بخش مستقل در پیشنویس به بازرسان بهداشت غذایي اختصاص یافته است. در تدوین مقررات این بخش دو ضرورت حمایت از فعالان صنعت غذا در قبال بازرسي‌هاي بي‌ضابطه که مخل فعالیت اقتصادي است و تضمین بهداشت و امنیت غذایي جامعه توأماً مد نظر بوده است.

اطلاعات لازم براي آسیبشناسي قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي، از طریق مصاحبه با فعالان صنعت غذا و مطالعه قوانین خارجي گردآوري شده‌اند، براي مطالعه تطبیقي قانون غذاي مالزي (۱۹۸۳)، قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي ایالات متحده آمریکا، دستورالعمل شماره ۱۷۸/۲۰۰۲ شوراي اروپایي با عنوان "مقررات و اصول حاکم بر سلامت غذا و مرجع سلامتي غذاي اروپایي" و قانون نمونه غذا که توسط سازمان جهاني خواربار (FAO) و سازمان جهاني بهداشت (WHO) تدوین شده، مورد استفاده قرار گرفته‌اند. قانون مالزي به منظور استفاده از تجارب یك کشور اسلامي در قانونگذاري براي صنعت غذا، انتخاب شد. قانون آمریکا

و دستورالعمل اتحاديه اروپايي نيز براي بهره‌گيري از تجارب كشورهاي توسعه‌يافته در اين صنعت مورد مطالعه قرار گرفتند.
پيشنهادات، سازمان جهاني خواربار و سازمان جهاني بهداشت به عنوان دو نهاد مهم بين‌المللي مرتبط با صنعت غذا در قالب "قانون نمونه غذا" به قانونگذاران كشورها، جهت تصويب و اجرا، ارايه شده است. با توجه به اهميت جايگاه دو نهاد بين‌المللي مذكور، قانون نمونه پيشنهادي آن‌ها نيز در تنظيم مواد پيش‌نويس مد نظر قرار گرفته است.

بخش دوم: بررسي آسيب‌شناختي مقررات كيفري، نظام بازرسي و مجوزها در قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي

در ايران قانونگذاري در مورد شرايط فعاليت در صنعت غذا و نظارت بر فعالان اين عرضه سابقه‌اي ديرينه دارد. قانون سازمان وزارت بهداري مصوب ۱۳۲۴ يكي از اهداف سازماني اين وزارتخانه را نظارت بر فعاليت در صنعت غذا مي‌داند و به موجب آن اداره‌اي، زير نظر اداره كل فني وزارتخانه به نام "اداره دارويي نظارت در ادويه مخدره و جلوگيري از تقلبات در اغذيه و دارو" تأسيس شده است.
اولين قانون ايراني كه به شرايط فعاليت در صنعت غذا به عنوان يكي از موضوعات اصلي پرداخته، قانون بهداشت شهري (۱۳۲۹) است، پس از تصويب اين قانون، بر اساس شرايط زمان و به منظور حفظ سلامت غذايي جامعه و حمايت از مصرفكنندگان مواد غذايي قوانين متعدد ديگري به تصويب رسيده است. براي ارايه تصويري كلي از روند تحولات قانونگذاري ايران در مورد مواد غذايي بر اساس تاريخ تصويب به قوانين اصلي يعني قوانيني كه موضوع اصلي يا يكي از موضوعات اصلي آن‌ها صنعت غذا است، اشاره مي‌شود. بديهي است قوانيني كه در آن‌ها حكمي در خصوص صنعت غذا و مواد غذايي پيش‌بيني‌شده محدود به موارد مذكور نيست.

۱- قانون سازمان وزارت بهداري مصوب آذر ماه ۱۳۲۴

اين قانون، ساختار و سازمان مركزي وزارت بهداري را تعيين‌كرده است. به موجب ماده يك قانون، سازمان مركزي وزارت بهداشت به شرح زير است:

۱. حوزه وزارتي
۲. شوراي عالي بهداشت
۳. بنگاه پاستور
۴. اداره كل امور اداري
۵. اداره كل بازرسي
۶. اداره كل فني

قانون، وظايف و اختيارات هر يك از بخش‌هاي فوق را مشخص كرده است.

مطابق ماده ۱۵ قانون، اداره کل فني متشکل از ده اداره است که‌يکي از آن‌ها اداره دارويي نظارت در ادويه مخدره و جلوگيري از تقلبات در اغذيه و دارو است.
نظارت بر فعاليت در صنعت غذا از وظايف اداره نام‌برده است.

۲- قانون بهداشت شهري مصوب ۱۳۲۹/۱۱/۲۹

اين قانون، براي نظارت بر فعاليت اشخاص در امور پزشکي، دارويي و غذايي تصويب شده است.
به موجب ماده ۶ قانون کارخانه‌هايي که مواد خوراکي و آشاميدني مي‌سازند، ملزم‌اند از وزارت بهداري مجوز بگيرند. براي متخلفين از حکم اين ماده، حبس از دو تا شش ماه پيش‌بيني شده است. دادگاه مي‌تواند ضمن حکم خود به درخواست وزارت بهداري دستور از بين بردن کارخانه را نيز صادر کند.
ماده ۷ قانون شرايط نظارت وزارت بهداري بر بهداشت محيط و ابزارهاي توليد مواد خوراکي و آشاميدني را مورد حکم قرارداده است.
به موجب ماده ۸ قانون، رنگ‌هايي که در مواد خوراکي مورد استفاده قرارمي‌گيرند بايد از نوع مخصوص و مجازي باشند که فهرست آن از طرف وزارت بهداري آگهي مي‌شود.

۳- قانون مربوط به مقررات امور پزشکي و دارويي و مواد خوردني و آشاميدني مصوب ۱۳۳۴/۲/۲۹

قانون فوق جهت تکميل نواقص قانون بهداشت شهري (۱۳۲۹) تصويب شده است. هر چند قانون بهداشت شهري به موجب اين قانون، صريحا" نسخ نشده است، ولي به نظر مي‌رسد در برخي موارد، قانون مربوط به مقررات امور پزشکي و دارويي و مواد خوردني و آشاميدني به طور ضمني ناسخ قانون بهداشت شهري است.

۴- قانون اجازه پرداخت حق‌السهم دولت ايران در برنامه غذايي جهاني مصوب ۱۳۴۷/۹/۱۰

به موجب اين قانون، وزارت دارايي اجازه‌يافت که سهميه تعهدشده دولت ايران در برنامه غذايي جهاني (P.F.W) را از محل درآمد عمومي کل کشور در سال ۴۷ پرداخت کند.

۵- قانون اجازه تأسيس مؤسسه خواربار و تغذيه ايران مصوب ۴۳/۱۰/۱۴

به موجب اين قانون که در قالب ماده واحده تصويب شده‌است، به منظور تنظيم و بهبود تغذيه مردم کشور و تربيت افراد کارشناس و متخصص در امر تغذيه مؤسسه‌اي به نام مؤسسه خواربار و تغذيه ايران زير نظر وزارت بهداري (بهداشت، درمان و آموزش پزشکي) تشکيل‌شده است، اداره مؤسسه تابع مقررات اساسنامه آن است و بودجه آن ذيل بودجه وزارت بهداري در رديف جداگانه در بودجه کل کشور منظور مي‌شود.

۶- قانون تشکيل انستيتوي علوم تغذيه و صنايع غذايي ايران مصوب ۲۵۳۵/۴/۱۵

به موجب اين قانون مؤسسه‌اي به نام " انستيتو علوم تغذيه و صنايع غذايي ايران" تشکيل شده است. مطابق ماده يك قانون، هدف از تشکيل مؤسسه عبارت است از "توسعه و تمرکز فعاليت‌هاي تحقيقاتي در امر تغذيه و صنايع غذايي و هماهنگ‌کردن آن با

برنامه‌هاي پيشرفته جهاني، تنظيم خطمشي لازم و ارايه آن به منظور بهبود امر تغذيه همچنين تعليم و تربيت كارشناسان در علوم تغذيه و صنايع و بهداشت و وارسي مواد غذايي"
مطابق ماده ۱۹ قانون، انستيتو علوم تغذيه و صنايع غذايي ايران، جانشين انستيتو خواربار و تغذيه ايران‌شده و از تاريخ تصويب آن قانون اجازه تأسيس مؤسسه خواربار و تغذيه ايران و مقررات مربوط به آن و اساسنامه انستيتو خواربار و تغذيه ايران نسخ شده است.

۷- قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي مصوب ۱۳۴۶/۴/۲۲

قانون فوق مهم‌ترين قانون حاكم بر صنعت توليد و عرضه مواد غذايي است. در واقع هدف از تصويب اين قانون، خارج‌كردن مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي از قانون مقررات امور پزشكي و دارويي بود. بنابراين برخي از احكام آن با مقررات قانون مقررات امور پزشكي و دارويي تعارض دارد و ناسخ ضمني آن‌هاست. هدف از تدوين پيش‌نويس حاضر نيز در وهله اول اصلاح قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي است. اين قانون پس از تصويب در سال ۱۳۴۶ سه بار اصلاح شده است.

۸- قانون اصلاح ماده ۲ مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي و تبصره آن ۱۳۴۷/۸/۹

اين قانون در قالب ماده واحده به منظور اصلاح ماده ۲ قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي تصويب شده‌است، به موجب اين ماده واحده به منظور افزايش ميزان مجازات اعمال مجرمانه موضوع ماده يك قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي، يك تبصره به ماده ۲ قانون الحاق شده است.

۹- قانون اصلاح بعضي از مواد قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي

هدف از تصويب قانون مذكور نيز چنان‌كه از عنوان آن پيداست اصلاح قانون (۱۳۴۶) است. يكي از اصلاحات بارز و جالب توجهي كه‌اين قانون در قانون (۱۳۴۶) ايجاد كرده‌است، ايجاد مسؤوليت كيفري براي مديران يا صاحبان مؤسسات ساخت و تهيه مواد غذايي است. تبصره ۲ اين ماده واحده مقرر مي‌دارد: در تمام موارد مذكور در اين قانون هرگاه معلوم‌شود كه مواد تقلبي با علم و اطلاع مدير يا صاحب مؤسسه يا كارگاه ساخت يا تهيه يا با مواد خارجي مخلوط شده است، اشخاص مذكور به همان مجازاتي كه براي مباشر عمل مقرر است محكوم خواهندشد.

۱۰- قانون اصلاح ماده (۱۳) قانون مواد خوردني، آشاميدني، آرايشي و بهداشتي مصوب ۷۹/۹/۱۳

اين قانون به منظور اصلاح ماده (۱۳) قانون (۱۳۴۶) در ارتباط با نظارت بر بهداشت محل و ابزارهاي فعاليت در صنعت غذا تصويب شده است.
مهم‌ترين اصلاحات ايجاد شده به موجب اين قانون عبارتند از:

۱- تخلف از مقررات بهداشتي راجع به بهداشت محل و ابزارهاي فعاليت در صنعت غذا، جرم قلمداد شده و براي آن مجازات تعيين شده است.

۲- شکایت از تصمیمات و اقدامات ناظرین بهداشت محل و ابزارهاي فعالیت در صنعت غذا صراحتا" مجاز قلمداد شده است.

۱۱- قانون تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي مصوب ۱۳۶۴/۷/۹

با تصویب این قانون وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تشکیل شده است، مطابق ماده ۲ قانون پس از تشکیل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي وزارت بهداري و بهزیستي منحل مي‌شود و کلیه وظایف، اختیارات، کارکنان، اعتبارات و تعهدات آن به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي انتقال مي‌یابد. قانون در مورد ساختار سازماني وزارتخانه و وظایف و اختیارات هر یك از بخش‌ها ساکت است.

۱۲- قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي مصوب ۶۷/۳/۳

این قانون به منظور تعیین ساختار سازماني وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تصویب شده است. به موجب ماده ۲ این قانون نهاد ناظر بر فعالیت در صنعت دارو و غذا از سطح اداره به معاونت وزارتخانه ارتقاء یافته است. یکي از معاونت‌هاي ده‌گانه حوزه‌ي مرکزي وزارتخانه معاونت دارو و غذا است.

۱۳- قانون تعزیرات حکومتي امور بهداشتي و درماني مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳

این قانون از سوي مجمع تشخیص مصلحت نظام تصویب‌شده و مقررات فصل سوم آن با عنوان "تعزیرات تولید، توزیع و فروش مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي" به مواد غذایي مربوط است. با توجه به ماده ۴۴ قانون، مجازات‌هاي تعزیري مقرر در آن در کنار سایر ضمانت اجراهاي کیفري مقرر براي جرایم مربوط به مواد غذایي اعمال مي‌شود. اعمال این قانون با سازمان تعزیرات حکومتي است. قانون هم در مورد واحدهاي تولید مواد غذایي و هم در مورد واحدهاي توزیع این مواد اعمال مي‌شود.

نکته قابل توجه در این قانون، تأکید بر لزوم حضور مسؤول فني در واحدهاي تولید مواد غذایي است به موجب ماده (۳۲) قانون: "تولید مواد غذایي، آرایشي و بهداشتي باید با حضور مسؤول فني انجام گیرد..." و مطابق ماده (۳۳) آن: "حضور مسؤول فني در کلیه‌ي مراحل تولید الزامي بوده و مسؤول فني باید نظارت دایم در امر تولید داشته‌باشد..."

قانون براي عدم رعایت تکلیف مذکور از سوي واحدهاي تولیدي مجازات تعزیري پیش‌بیني کرده است. قبل از قانون مذکور به موجب ماده ۷ قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي، وجود مسؤول فني براي کارخانه‌هاي تولید مواد خوردني و آشامیدني الزامي بوده، با این تفاوت که قانون (۱۳۴۶) براي عدم رعایت تکلیف مقرر در ماده ۷ ضمانت اجراي کیفري پیش‌بیني نکرده است.

فصل یکم: آسیب‌شناسي مقررات کیفري

با توجه به‌این که‌یکي از اهداف اصلي اصلاح مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي، اصلاح بخش مقررات کیفري این قانون است، به منظور توجیه بخشي از اصلاحات پیشنهاد شده در پیش‌نویس، بخشي از خلاءها و نقایصي که در مقررات کیفري این قانون ملاحظه مي‌شود، در این قسمت ارایه مي‌گردد.

۱- قانون (۱۳۴۶) از دو رویکرد (سیاست کیفري) حفظ سلامت غذایي جامعه و حمایت از مصرفکننده تبعیت کرده است. به عبارت دیگر جرم انگاري در قانون مذکور مبتني بر دو مبناي نظري متفاوت یعني حمایت از مصرفکننده و حفظ سلامت غذایي جامعه است. به عنوان مثال عناوین مندرج در بندهاي ۱ و ۲ ماده یك قانون به منظور حمایت از مصرفکننده و جلوگیري از تدلیس و تقلب در معاملات و تولید مواد غذایي وضعشده اند، زیرا وقوع این اعمال لزوما" سلامت غذایي جامعه را در معرض تهدید و خطر قرار نميدهد.
بند یك ماده یك قانون، عرضه یا فروش جنسي به جاي جنس دیگر را جرم قلمداد کرده و در بند دو ماده فوق، مخلوطکردن مواد خارجي به جنس به منظور سوءاستفاده جرم انگاري شده است. بدیهي است عرضه یا فروش جنسي به جاي جنس دیگر لزوما" به معناي عرضه یا فروش جنس فاسد یا ناسالم نیست ممکن است جنسي سالم و داراي ارزش غذایي به جاي جنسي سالم و مغذي دیگري به مشتري فروختهشود و در واقع تدلیسي در معامله صورتگیرد. این تدلیس به موجب بند یك ماده یك قانون جرم است و مرتکب مشمول مجازاتهاي مقرر قرار ميگیرد.
مخلوط کردن مواد خارجي به جنس نیز که به موجب بند دو ماده یك قانون منع شده است، لزوما" سبب ناسالم شدن غذا نميشود ممکن است این امر به منظور غش در تولید و معامله صورتگیرد. با توجه به عبارت "به منظور سوءاستفاده" که در این بند درجشده، روشن است که هدف قانونگذار از جرم انگاري این فعل در یك بند جداگانه حمایت مصرف کننده است نه حفظ سلامت غذایي جامعه، با وجود این به موازین شرعي در خصوص غذاي حلال توجه نشده است.

۲- میزان حمایت کیفري قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي از مصرفکننده به مراتب قويتر از حمایت کیفري مقرر در "لایحه حمایت از حقوق مصرفکنندگان" است، زیرا به موجب ماده (۲۴) این لایحه که کلیات آن در مجلس شوراي اسلامي به تصویب رسیده است، "چنانچه عرضهکنندگان کالا و خدمات یا تولیدکنندگان و فروشندگان مطلع از عیبي باشند که به واسطه آن عیب خسارتي به مصرفکننده وارد شده است، علاوه بر جبران خسارات وارده به حبس تعزیري از یك ماه تا نود و یك روز و جزاي نقدي حداکثر تا معادل دو برابر خسارات وارده محکوم خواهندشد."
چنانکه ملاحظه ميشود بند ۱ و ۲ ماده یك قانون (۱۳۴۶) به منظور صرفا" حمایت از مصرفکننده و نه حفظ سلامت غذایي جامعه به طور مطلق عرضه یا فروش جنسي به جاي جنس دیگر و مخلوط کردن مواد خارجي به جنس به منظور سوءاستفاده را جرم قلمداد کرده اند اعم از اینکه به مصرفکننده خسارتي وارد شدهباشد یا نه در حالي که ماده (۲۴) لایحه حمایت از مصرفکننده، صرفا" در صورت ورود زیان به مصرفکننده در اثر عیب کالا یا خدمات عرضهکنندگان، تولیدکنندگان و فروشندگان مطلع از عیب کالا را از نظر جزایي مسؤول دانسته است.

۳- بند ۶ ماده یك قانون (۱۳۴۶) که در سال (۱۳۵۳) به قانون الحاقشده ساختن مواد تقلبي را جرم دانسته است، با وجود این که الحاق این بند یکي از خلاءهاي موجود در قانون را برطرف کرده است عدم ارایه تعریف جامع یا عدم احصاء مصادیق تقلب در ساخت مواد غذایي قابل توجیه نیست، زیرا با توجه بهاینکه متون کیفري باید به صورت مضیق و به نفع متهم مورد تفسیر قرارگیرند،

در عمل ممکن است محاکم بسیاري از موارد، را تقلب قلمداد نکنند و زمینه براي سوءاستفاده افراد سودجو و شیوع تولید و عرضه مواد تقلبي در بازارهاي کشور فراهم گردد.

۴- قانون در تعیین اشخاص داراي مسؤولیت کیفري از نظام منطقي و علمي پیروي نکرده است، به عنوان مثال بند ۶ ماده یك قانون صرفا" ساختن مواد غذایي یا بهداشتي و آرایشي تقلبي را جرم دانسته است و قطعا" مجازات مقرر براي تخلف موضوع این بند صرفا" بر سازنده مواد تقلبي قابل اعمال است. در نتیجه عرضه‌کننده، فروشنده یا تبلیغ‌کننده مواد غذایي تقلبي مشمول مجازات قانون نیست، همچنین بند ۵ ماده یك نیز به‌کار بردن رنگها، اسانس‌ها و سایر مواد افزودني غیرمجاز به مواد خوردني، آشامیدني یا آرایشي و بهداشتي را جرم انگاري‌کرده است، بنابراین ممنوعیت مقرر و به تبع آن مجازات پیش‌بیني‌شده صرفا" ناظر بر تولیدکننده است و عرضه‌کنندگان، فروشندگان و تبلیغ‌کنندگان چنین محصولاتي از ممنوعیت و مجازات آن رها هستند.
بدیهي‌است که حفظ سلامت غذایي جامعه مستلزم آن است که کلیه دست‌اندرکاران عرضه مواد غذایي یا بهداشتي و آرایشي ناسالم اعم از تولیدکنندگان، عرضه‌کنندگان، فروشندگان یا تبلیغ‌کنندگان چنین محصولاتي مشمول ضمانت اجراهاي مدني و کیفري مؤثر باشند، نه صرفا" یك گروه از اشخاص مذکور.

۵- نظر به‌این‌که در حال حاضر تولید یا حتي عرضه و فروش مواد غذایي در قالب شرکت‌هاي تجاري صورت مي‌گیرد، تعیین اشخاصي که مجازات کیفري باید بر آنها اعمال‌شود، اهمیت به‌سزایي دارد، هر چند نظریه مسؤولیت کیفري اشخاص حقوقي در حقوق جدید امري پذیرفته‌شده محسوب مي‌شود، ولي در امر تولید و عرضه مواد غذایي اعمال مجازات کیفري تولید و عرضه مواد غذایي ناسالم و تقلبي بر اشخاص حقوقي زمینه را براي سوءاستفاده افراد سودجو فراهم مي‌کند، قانون (۱۳۴۶) به‌این مهم توجه کافي ندارد و صرفا" از مسؤولیت کیفري سازنده، عرضه کننده یا فروشنده مواد غذایي، آرایشي و بهداشتي ناسالم و متقلبانه سخن به میان‌آورده است، اعمال مقررات فعلي در جایي که سازنده، عرضه‌کننده یا فروشنده شرکت تجاري است ساده و خالي از اشکال نیست و باید در اصلاحات قانون مذکور به‌این مهم از جهات گوناگون توجه‌شود.

۶- حتي در جایي که تولیدکننده شخص حقیقي است با توجه به حجم کار تولید مواد غذایي، عملیات تولید در قالب کارگاه و با استفاده از خدمات کارگران مختلف انجام مي‌شود، مالکیت کارگاه نیز ممکن است مشاع باشد، در این صورت نیز براي اعمال مقررات کیفري قانون باید شقوق و فروض مختلفي مد نظر قرارگیرد و صرفا، با مسؤول دانستن سازنده یا تولیدکننده نمي‌توان به راه حل مناسب و عادلانه رسید، از این حیث نیز انجام اصلاحاتي در قانون (۱۳۴۶) ضروري است.

۷- مطابق موازین شرعي استفاده از مواد اولیه نجس یا گوشت و فرآورده‌هاي حیوانات حرام‌گوشت یا حیواناتي که به صورت شرعي ذبح نشده‌اند، حرام و ممنوع‌است، هر چند که‌استفاده از مواد فوق هیچ خللي به سلامت غذایي تولیدشده وارد نکند و مضر به سلامت مصرف‌کننده نباشد یا به عبارت دیگر غذاي تولیدشده از نظر بهداشتي و پزشکي کاملا" سالم باشد، به عنوان مثال استفاده از

گوشت خوك طبق موازين شرعي، حرام و ممنوع است، حتي اگر اين گوشت به گونه‌اي طبخ و استفاده‌شود كه آسيبي براي سلامت مصرف‌كننده وارد نكند، در قانون (۱۳۴۶) با توجه به زمان تصويب آن، به‌اين امر توجه‌نشده و براي توليد مواد غذايي با استفاده از گوشت يا فرآورده‌هاي حيوانات حرام‌گوشت يا حيواناتي حلال گوشتي كه ذبح شرعي نشده‌اند، مجازاتي پيش‌بيني نشده‌است، در حال حاضر با توجه به حاكميت قواعد شرع بر نظام حقوقي كشور و عرف حاكم بر جامعه و اين‌كه الگوي مصرف اكثريت جامعه بر موازين شرعي استوار است، از اين جهت اصلاحاتي در قانون (۱۳۴۶) ضروري‌است، هر چند ممكن است با تفسير موسع توليد مواد غذايي با استفاده‌از مواد اوليه نجس يا گوشت و فرآورده‌هاي حيوانات حرام‌گوشت يا حيواناتي حلال گوشتي كه ذبح شرعي نشده‌اند را مصداقي از "ساختن مواد غذايي تقلبي" و مشمول بند ۶ ماده يك قانون فوق به شمار آورد.

۸- بند ۲ ماده يك قانون (۱۳۴۶) مصداقي از بند ۶ اين ماده‌است، در واقع مخلوط‌كردن مواد خارجي به جنس به منظور سوءاستفاده مصداقي از ساختن مواد تقلبي خوردني، آشاميدني يا آرايشي و بهداشتي است، با اين تفاوت كه جرم موضوع بند ۲ ماده يك نياز به سوءنيت خاص دارد، يعني مدعي بايد وجود قصد سوءاستفاده را به عنوان جزيي از عنصر رواني جرم اثبات‌كند در صورتي كه براي تحقق جرم موضوع بند ۶ اين قانون اثبات سوءنيت خاص الزامي‌نيست. وجود اين تفاوت در بندهاي ۲ و ۶ ماده يك قانون از نظر منطقي غيرقابل توجيه به نظر مي‌رسد و نتيجه آن اين است كه چنانچه ساختن مواد غذايي تقلبي با مخلوط مواد خارجي به جنسي باشد احراز سوءنيت خاص لازم است ولي در صورتي كه به طرق ديگر مثل خودداري از افزودن مواد لازم صورت‌گيرد اثبات قصد سوءاستفاده (سوءنيت خاص) ضروري نخواهدبود، بهتر است در اصلاح قانون تفاوت مذكور برطرف گردد.

۹- قانون (۱۳۴۶)، متعرض اصول تبليغ مواد غذايي نشده و به تبع آن مجازاتي براي مبلغين مواد غذايي ناسالم يا تقلبي پيش‌بيني نكرده‌است، بديهي‌است در بسياري از موارد موفقيت توليدكنندگان، عرضه‌كنندگان و فروشندگان مواد غذايي فاسد يا تقلبي در پرتو تبليغات گسترده و فريبنده عملي مي‌شود، اين‌رو بسياري از قوانين جديدي كه در كشورهاي خارجي به تصويب رسيده‌اند، تبليغات كالا و خدمات تقلبي را به ويژه در ارتباط با مواد غذايي و دارويي جرم انگاري‌كرده و براي مرتكبين مجازات‌هاي سنگين پيش‌بيني نموده‌اند. در حقوق ايران نيز توجه به‌اين مهم ضروري است.

۱۰- ماده ۶ قانون (۱۳۴۶) يكي از جرايم غيرعمدي در ارتباط با مواد غذايي، آرايشي و بهداشتي را پيش‌بيني كرده‌است اين ماده مقرر مي‌دارد: "هرگاه در نتيجه بي‌احتياطي يا بي‌مبالاتي يا عدم مهارت تهيه‌كننده يا سازنده يا فروشنده يا عرضه‌كننده يا هر يك از عاملين آن‌ها مواد خوردني، آشاميدني و آرايشي و بهداشتي به صورتي درآيد كه مصرف آن موجب بيماري يا آسيبي‌گردد كه معالجه آن كمتر از يك ماه باشد، مجازات اشخاص مذكور بر حسب مورد دو ماه تا شش ماه حبس جنحه‌اي خواهدبود و در صورتي كه مدت معالجه زايد به يك ماه باشد مرتكب به حداكثر مجازات حبس مذكور در اين ماده و تأديه غرامت از پنج هزار تا پنجاه هزار ريال محكوم مي‌شود."
چنان‌كه ملاحظه مي‌شود تفاوت اصلي حكم ماده ۶ قانون با ماده‌يك آن در غيرعمدي بودن جرم مذكور در ماده ۶ است بنابراين براي

مجازات اشخاص مذکور در ماده ۶ اثبات عمد آن‌ها در ارتکاب جرم شرط نیست و اثبات تقصیر کافیست. با وجود این‌که جرم موضوع ماده ۶ غیرعمدي است قانونگذار در احصاء اشخاص مسؤول در این ماده در مقایسه با ماده یك که جرایم عمومي را پیش‌بیني کرده تعداد اشخاص مسؤول را توسعه داده است، بهتر است این عدم هماهنگي برطرف شود.

۱۱- مشتري ارزش مواد غذایي را بر اساس اطلاعاتي که در روي برچسب الصاق‌شده، به ظرف یا پاکت یا جعبه ماده غذایي درج شده است ارزیابي مي‌کند، بنابراین اطلاعات مندرج بر روي ظرف یا پاکت یا جعبه ماده غذایي باید کافي، صحیح و دقیق باشد. قوانین خارجي که مورد مطالعه تطبیقي قرارگرفته‌اند به‌این مهم توجه کرده‌اند. در قانون (۱۳۴۶) ایران ماده ۱۱ به صورت ناقص به‌این موضوع اختصاص یافته‌است، مطابق این ماده آن دسته از تولیدکنندگان داخلي که نوع آن‌ها را وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تعیین و اسامي آن‌ها را منتشر مي‌کند، مکلفند "مشخصات لازم را در مورد هر نوع فرآورده به خط فارسي خوانا روي بسته‌بندي یا ظرف محتوي جنس قید نمایند" متخلفین به جزاي نقدي از پنج‌هزار تا بیست‌هزار ریال محکوم خواهندشد. صرفنظر از بي‌اثربودن مجازات پیش‌بیني‌شده، با توجه به ظاهر ماده تخلف مربوط به برچسب‌زني بر روي ظرف مواد غذایي محدود است به عدم درج مشخصات لازم به خط فارسي خوانا، در حالي که یکي از تخلفات رایج در این زمینه درج اطلاعاتي خلاف واقع علاوه بر اطلاعات لازم بر روي ظرف، یا بسته‌بندي محصول است که موجب گمراهي خریدار مي‌شود. ظاهرا" این تخلف تحت شمول مقررات کیفري قانون نمي‌گیرد، چنین عملي را نمي‌توان مشمول بند یك ماده یك قانون قلمداد کرد. انجام اصلاحاتي در این زمینه نیز ضروري است.

۱۲- تاریخ حقوق کیفري نشان‌مي‌دهد که جوامع بشري براي مقابله با جرم عمدتا" از مجازات، استفاده‌کرده‌اند، با توجه به هدف مجازات، این‌گونه پیشگیري از جرم را پیشگیري کیفري نامیده‌اند، بر اساس یافته‌هاي حقوق کیفري این پیشگیري نتوانسته‌است در عمل به توفیق چنداني دست‌یابد و میزان جرایم را به شکل چشم‌گیري کاهش‌دهد.

بنیان‌گذار جامعه‌شناسي جنایي یعني انریکو فري ایتالیایي نخستین کسي است که‌از پیشگیري و جانشین‌هاي مجازات براي مقابله با بزه‌کاري سخن گفته و پیشگیري غیر کیفري را وارد متون علوم جنایي کرده‌است. امروزه در سیاست کیفري بسیاري از کشورهاي توسعه‌یافته و در حال توسعه، پیشگیري غیرکیفري یعني اتخاذ تدابیر غیرکیفري و غیرسرکوبگر براي جلوگیري از وقوع جرم جایگاهي ویژه پیداکرده‌است.

به تعداد صاحب‌نظران جرم‌شناسي، تعریف و طبقه‌بندي از پیشگیري ارایه شده‌است. پروفسور گنس جرم‌شناس شهیر فرانسوي پیشگیري را مجموعه اقداماتي تعریف مي‌کند که داراي چهار ویژگي باشد:

۱- هدف اصلي اقدامات پیشگیرانه باید تضمین پیشگیري از بزهکاري یا "انحرافات جرم‌گونه" باشد. یعني اقدام مؤثر علیه عوامل یا فرآیندهایي که در بروز بزهکاري و انحراف نقش مؤثري دارند.

۲- اقدامات پیشگیرانه جنبه جمعي دارند، یعني مخاطب آن‌ها کل جامعه یا گروه یا بخش معیني از آن است.

۳- با توجه به هدف پیشگیري، اقداماتي را مي‌توان پیشگیرانه دانست که قبل از ارتکاب اعمال مجرمانه اعمال شوند نه پس از آن.
۴- با توجه به این‌که اقدامات پیشگیرانه قبل از ارتکاب جرم اعمال مي‌شوند، بنابراین نباید قهرآمیز و سرکوبگر باشند زیرا سرکوبگري کیفري باید مسبوق بر وقوع جرم باشد.

در جرم‌شناسي ۶ نوع پیشگیري از هم تفکیك شده‌اند، چهار گونه از این ۶ نوع را پیشگیري متداول و دو گونه دیگر را پیشگیري جدید نامیده‌اند.

پیشگیري‌هاي جدید عبارتند از: پیشگیري اجتماعي و پیشگیري وضعي
"پیشگیري اجتماعي از بزهکاري شامل مجموعه اقدام‌هاي پیشگیرنده‌است که به دنبال حذف یا خنثي‌کردن آن دسته‌از عواملي هستند که در تکوین جرم مؤثر بوده‌اند."
پیشگیري وضعي شامل مجموعه اقدام‌ها و تدابیري است که به سمت تسلط بر محیط و شرایط پیرامونی جرم ٠وضعیت مشرف بر جرم" و مهار آن متمایل است، این امر از یك سو، از طریق کاهش وضعیت‌هاي ماقبل بزهکاري، یعني وضعیت‌هاي پیشجنایي که وقوع جرم را مساعد و تسهیل مي‌کنند انجام مي‌شود و از سویي با افزایش خطر شناسایي و احتمال دستگیري بزهکاران، بنابراین پیشگیري وضعي به عنوان یکي از شیوه‌هاي مؤثر پیشگیري در جرم‌شناسي جدید از دو طریق زیر به دنبال مقابله با پدیده مجرمانه‌است:
الف- از میان‌بردن شرایط پیشجنایي که زمینه ارتکاب جرم از سوي اشخاص را فراهم‌مي‌کند به عبارت دیگر غیر ممکن یا مشکل کردن امکان ارتکاب جرم.
ب- بالابردن ضریب امکان کشف و شناسایي شدن اعمال مجرمانه و تحت تعقیب قرارگرفتن مجرمین.
اولین تعریف علمي این مفهوم از سوي کلارك به‌این شرح ارایه شده‌است: "شیوه‌هایي که هدف آن‌ها فرم‌هاي خاص جرم است و متضمن مدیریت، طراحي یا تغییر استادانه در محیط فعلي به گونه‌اي ثابت و سیستماتیك در جهت کاهش فرصت‌هاي ارتکاب جرم و افزودن خطرات ارتکاب آن از نظر مجرمین مي‌باشد."
نظر به‌این که پیشگیري از وقوع جرم در جامعه به مراتب بهتر از مجازات مجرمین است و سلامت محیط اجتماع و فضاي کسب و کار با پیشگیري به نحو بهتري تأمین مي‌گردد، در قوانین حاکم بر صنعت غذا نیز توجه به پیشگیري و پیش‌بیني ساز و کارهاي مناسب براي جلوگیري از وقوع جرم در این حوزه ضروري است. قانون (۱۳۴۶) به پیشگیري و ابزارهاي آن به‌طور شایسته توجه نکرده‌است. در اصلاحات قانون این مهم باید مورد نظر قرارگیرد. با توجه به مطالب فوق و نظر به‌این که‌امروزه تولید مواد غذایي در قالب شرکت تجاري به ویژه شرکت سهامي انجام مي‌شود، راه‌کارهاي مؤثر پیشگیري از وقوع جرم در فرآیند تولید مواد غذایي، نظارت نهاد ناظر بر صلاحیت اعضاي هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت‌هاي تولید مواد غذایي و تدوین مقررات جامع براي بازرسي بهداشت غذایي است.

فصل دوم: آسیب‌شناسي نظام نظارت بر بهداشت غذایي

بازرسي يكي از اركان اصلي مديريت نوين است، هيچ برنامه‌اي بدون بازرسي به درستي اجرا نمي‌شود، فرآيند نظارت و بازرسي از چهار مرحله زير تشكيل مي‌شود:

۱- تعيين استانداردها و معيارهايي براي اندازه‌گيري
۲- اندازه‌گيري عمليات و عملكرد
۳- مقايسه عملكرد با استانداردها
۴- اقدامات اصلاحي

نظارت دولتي بر عملكرد و فعاليت بنگاه‌هاي خصوصي در مقايسه با نظارت دولتي بر امور دولتي و عملكرد مأموران دولتي از حساسيت و اهميت بيشتري برخوردار است، در اين حوزه افراط و تفريط هر دو مي‌تواند آثار زيانبار غيرقابل جبراني براي جامعه درپي داشته‌باشد، افراط در نظارت موجب سلب انگيزه از سرمايه‌گذاران براي سرمايه‌گذاري در كشور مي‌شود، تفريط و سهل‌انگاري در اين امر نيز موجبات سوءاستفاده سرمايه‌گذار و تضييع حقوق مصرف‌كننده و به تبع آن سلامت جامعه را در پي دارد.
نظارت بر بهداشت غذايي اقداماتي است كه به منظور تضمين سلامت و ايمني مواد غذايي در راستاي حمايت از مصرف‌كننده در فرآيند توليد، فرآوري، توزيع و ذخيره مواد غذايي انجام مي‌شود.
نظارت دولت بر فعالان صنعت غذا از طريق بازرسان بهداشت غذايي انجام مي‌شود، يكي از مهم‌ترين بخش‌هاي قوانين غذا در دنيا مقررات راجع به شرايط، حدود اختيارات و مسؤوليت‌هاي بازرسان بهداشت غذايي است، با وجود اهميت نحوه‌ي عملكرد بازرسان بهداشت غذايي در تأمين امنيت غذايي، قانون (۱۳۴۶) تقريباً هيچ حكمي در ارتباط با شرايط، حدود اختيارات و مسؤوليت‌هاي بازرسان بهداشت غذايي مقرر نكرده است و خلاء آن بايد با توجه به اصول بازرسي كارآمد برطرف گردد.
مهم‌ترين وظيفه‌يك سيستم نظارت و كنترل بر بهداشت و سلامت غذا، اجرايي‌كردن قانون غذا و حمايت از مصرف‌كننده در برابر غذاي مخاطره‌آميز، ناسالم، ناخالص و تقلبي به وسيله جلوگيري از فروش غذايي است كه طبيعت، اجزا يا كيفيت مورد تقاضاي خريدار را ندارد.
نظارت و كنترل بر بهداشت و سلامت غذا، نخست به عهده‌ي فعالان صنعت غذا است كه مي‌بايست در تمام مراحل توليد، فرآوري و توزيع در حوزه تجارتي خود كنترل و نظارت دقيق و مطمئن داشته‌باشند و همچنين اين اطمينان و اعتماد را ايجاد نمايند كه توليد يا عرضه ماده غذايي مطابق با قوانين و مقررات است.
به عنوان مثال ماده ۴۰ قانون غذاي كشور آلمان مقرر مي‌دارد كه فعالان صنعت غذا اعم از اشخاص حقيقي و يا حقوقي، كساني كه مسؤول تطبيق مقررات قانون غذا در شركت خود مي‌باشند، متعهد هستند كه مراجع صلاحيت‌دار را از مواردي كه به‌اعتقاد آنان غذا با مقررات حمايتي سلامت انسان مطابقت ندارد، مطلع كند و همچنين مرجع صلاحيت‌دار مربوطه در همان زمان مي‌بايست در خصوص اقدامات تدافعي، جبراني و اصلاحي مطلع گردد.
مقررات و اصول حاكم بر سلامت غذاي اروپايي هم قبل از همه متصديان تجارت غذا را مسؤول نظارت و كنترل بر بهداشت و سلامت غذا دانسته و پس از آن مراجع صلاحيت‌دار قانوني را مسؤول نظارت بر بهداشت غذايي، اعلام مي‌كند.
سيستم نظارت و كنترل بر سلامت غذا در كشور فنلاند به عنوان يكي از جديدترين قوانين كنترل غذا كه در سال ۲۰۰۶ به تصويب

رسیده است، نخست خود فعالان صنعت غذا را مسؤول دانسته و سپس یك سیستم کنترل اجباري و قانوني به اسم سازمان ملي غذا تشکیل داده که نهایتا" مسؤول کنترل بهداشت و سلامت ماده غذایي است. در کشور فنلاند سازمان ملي غذا به عنوان اصلي‌ترین سازمان کنترل بهداشت غذا شناخته‌مي‌شود که در این راستا توافقاتي را با شهرداري‌ها منعقد مي‌کند این توافق شهرداري‌ها را متعهد و مکلف مي‌کند که نخستین اقدامات کنترلي را در محدوده‌ي خود انجام دهند. شهرداري‌ها هم توسط مأموران متخصص و خبره خود کنترل و نظارت‌ها را انجام مي‌دهند. این مأموران مسؤول تأیید کنترل‌ها و نظارت‌هاي انجام‌گرفته توسط متصدیان صنعت غذا مي‌باشند.
بنابراین پس از متصدیان صنعت غذا که در محل تولید مواد غذایي هستند و خود، مسؤول بازرسي‌هاي اولیه در خصوص بهداشت و سلامت غذا مي‌باشند، در مرحله دوم دولت‌ها مسؤولیت کنترل و نظارت را بر عهده دارند. این امر در ایران هم اکنون از طریق آزمایشگاه‌هاي کنترل غذا وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي انجام مي‌شود و همچنین مسؤولین فني مستقر در مراکز عمده تولید، نگهداري و عرضه مواد غذایي به عنوان نمایندگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي که مي‌بایست در تمام مراحل تولید، بسته‌بندي و عرضه غذا در مراکز عمده عرضه غذا حضور فعال داشته و کنترل کیفیت محصول نهایي مطابق با قانون غذا را انجام مي‌دهند.
بخشي دیگر از این نظارت توسط بازرسان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي در سطح عرضه و توزیع مواد غذایي از طریق نمونه‌برداري و آزمایش ماده غذایي انجام مي‌گیرد.
آزمایشگاه‌هاي کنترل مواد غذایي که زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي، به فعالیت مي‌پردازند بخشي از نظام نظارت بر غذا هستند. در وزارت بهداشت، اداره کل آزمایشگاه‌هاي کنترل غذا و دارو بر آزمایشگاه‌هاي کنترل نظارت دارد و در شهرستان‌ها، آزمایشگاه‌هاي کنترل فرآورده‌هاي غذایي، آرایشي و بهداشتي در دانشگاه‌هاي علوم پزشکي و خدمات بهداشتي- درماني استان‌ها، مسؤول اجراي مقررات و ضوابط بازرسي و کنترل آزمایشگاه‌هاي موضوع مورد بحث مي‌باشند.
آزمایشگاه‌هاي کنترل غذا در دانشگاه‌هاي علوم پزشکي موظف هستند حداقل هر شش ماه یك بار از طریق اعزام گروه‌هاي کارشناسي براي بازدید از کلیه‌ي واحدهاي آزمایشگاهي تحت پوشش خود اقدام و گزارش آن را به اداره کل آزمایشگاه‌هاي کنترل دارو و غذا ارسال دارند.
نظارت بر بهداشت غذا و سلامت و امنیت غذاي کشور نیازمند یك ساختار مستقل جهت کنترل و نظارت مستمر بر بهداشت و سلامت غذا مي‌باشد.
در بسیاري از کشورهاي صاحب صلاحیت علمي در استانداردهاي سلامتي و غذایي، که محور را انسان سالم و رشد بهینه جسمي و روحي و هوشي او قرارداده‌اند و سلامت و ایمني غذا را مهم‌ترین و حداقل یکي از اساسي‌ترین پارامترهاي توسعه مي‌دانند، سازمان خاص غذا و حتي وزارت غذا و تغذیه وجود دارد.
غذا و ایمني آن زنجیره‌اي است که نیاز به نظارت و کنترل استوار و پیوسته دارد و با سلامت و بیماري‌هاي انسان‌ها در ارتباط است لذا به‌یك سازمان متخصص و جمع کثیري از متخصصان صنایع غذایي، پزشکي، داروسازي و تغذیه نیازمند است. تجربه کشورهاي پیشرفته و موفق در امر سلامت غذا و انسان نشان‌مي‌دهد که نظارت و کنترل بر صنایع غذایي مي‌بایست بر عهده‌ي وزارت بهداشت و سازمان غذا گذاشته‌شود.

ويژگي‌هاي اصلي يك نظام بازرسي كارآمد براي نظارت بر بهداشت غذايي جامعه را به شرح زير مي‌توان برشمرد:

۱- فعالان صنعت غذا كه در محل توليد مواد غذايي حضور دارند بايد مكلف به نظارت مستمر بر روند توليد يا توزيع مواد غذايي در بنگاه باشند و سوابق آزمايشگاهي خود را در خصوص تطبيق ماده غذايي با قانون غذا و بهداشت و سلامت انسان و بازرسي‌هاي انجام‌گرفته، نگه‌دارند.

۲- مسؤولين فني بايد افرادي متخصص باشند كه به عنوان نمايندگان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي در تمام مراحل توليد و بسته‌بندي حضور فعال داشته‌باشند و كنترل كيفيت محصول نهايي، مطابق با قانون غذا و بهداشت و سلامت انسان به عهده‌ي آنان باشد.

۳- آزمايشگاه‌هاي كنترل و نظارت بر غذا چه به صورت دولتي و چه غير دولتي بايد تحت پوشش و نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي توسعه يابد.

۴- يك ساختار مستقل به نام سازمان غذا يا معاونت غذا در وزارت بهداشت، جهت به عهده‌گرفتن مسؤوليت برنامه‌ريزي، هماهنگسازي و نظارت و كنترل مستمر و پيوسته بر صنايع غذايي جهت حفظ سلامت مردم و جلوگيري از كار موازي و سردرگمي در امر غذا با به‌كارگيري فنون و نيروهاي متخصص در صنايع غذايي، داروسازي، پزشكي تغذيه و با نظارت فراگير بر ماده غذايي از توليد تا عرضه بايد ايجادشود.

۵- نهاد ناظر بهداشت غذايي بايد برنامه كنترل ملي غذا را طرح‌ريزي‌كند تا به‌يك توازن و هماهنگي در كنترل بهداشت و سلامت غذا هدايت شود. برنامه كنترل و نظارت سازمان غذا بايد شامل تعيين حجم بازرسي‌ها، چگونگي و ويژگي هاي بازرسي‌ها و ارزيابي نمونه‌هاي غذايي و همچنين روش‌هاي ارزيابي و كنترل كيفيت توسط بازرسان باشد. همچنين روش‌هاي كنترل و نظارت بر سلامت غذا بايد حداقل هر سه سال يك‌بار مورد بازنگري قرارگيرد. برنامه كنترل غذا بايد كل زنجيره‌ي توليد غذا را پوشش‌دهد. بازرسي‌هاي انجام‌گرفته توسط بازرسان سازمان غذا بايد با توجه ارتباط تجارت خصوصي اشخاص و وضعيت مالي تجارتخانه و يا سلامت هر شخص محرمانه باشد.

۶- بازرساني كه‌از طرف نهاد ناظر بهداشت غذايي جهت نظارت و كنترل سلامت و بهداشت غذا تعيين‌مي‌شوند بايد اختيار داشته‌باشند كه مراكز تهيه، نگهداري، بسته‌بندي، عرضه، ذخيره، حمل و توزيع مواد غذايي را مورد بررسي قرارداده و از آن نمونه‌برداري‌كنند و مكلفند متخلفين از مقررات بهداشتي را با ذكر مورد تخلف با تنظيم صورتجلسه به مسؤولين ذيربط گزارش‌داده تا در مهلت مقرر به رفع نواقص بهداشتي اقدام‌شود.

بازرسان بايد بتوانند براي مدتي كه لازم است هر نوع ماده غذايي يا تجهيزات را كه معتقدند بدان وسيله تخلفي از مقررات قانون غذا صورت گرفته‌يا مي‌تواند ارتباطي با تخلف مزبور داشته‌باشد، مصادره يا بازداشت‌كند.

بازرسان بايد بتوانند هر نوع ماده غذايي يا تجهيزاتي را كه آماده‌سازي، نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش آن مغاير با قانون باشد يا به نظر برسد، علامت‌گذاري يا مهر و موم نمايد.

هر ماده غذايي كه توقيف شود ممكن است به صلاحديد بازرس در ملكي كه در آن توقيفشده نگهداري شود يا به دستور وي به محل مناسب ديگري انتقال يابد.
بازرس بايد اختيار داشتهباشد مواد غذايي توقيف شده يا نمونهاي از آن را به هر يك از آزمايشگاههاي مورد تأييد، جهت بررسي ارسالكند.
بازرسان مكلفند مراتب تخلف را به مسؤولين ذيربط گزارش و مسؤول مربوطه پس از رسيدگي و تأييد گزارش، متخلف را به دادگاه معرفي نمايد و محل مورد نظر را با دستور مراجع قضايي به طور موقت تعطيلنمايد.

۷- نقش بازرسان بهداشت غذايي و ميزان اعتبار گزارش آنها بايد مشخص باشد: ضابطين دادگستري و مأموراني هستند كه تحت نظارت و تعليمات دادستان عمومي يا ساير مراجع قضايي در كشف و تحقيق مقدماتي جرم، حفظ آثار و دلايل آن و جلوگيري از فرار و اختفاي متهم به موجب مقررات قانون اقدام ميكنند.

با توجه بهاختياراتي كه ضابطين برخوردارند، تعيين اشخاصي كه ضابط دادگستري هستند و داراي اختيارات آنها ميباشند با قانونگذار است، به طور كلي، هيچكسي ضابط نيست مگر اينكه قانون اين سمت را به او اعطاء كردهباشد. نويسندگان حقوقي ضابطين دادگستري را به دو گروه ضابطين عام و ضابطين خاص تقسيم كردهاند.
ضابطين عام دادگستري اشخاصي هستند كه صلاحيت اقدام در ارتباط با كليه جرايم را دارند، مگر آنچه كه قانون منع كردهاست، در مقابل ضابطين خاص دادگستري صلاحيت اقدام در ارتباط با هيچ جرمي ندارند، مگر آنچه كه قانون اجازهداده است.
ضابطين خاص در ارتباط با جرايمي كه صلاحيت تحقيق و بررسي در مورد آنها دارند از كليهي حقوق و اختيارات ضابطين عام برخوردار ميشوند، به عنوان مثال اختياراتي كه قانون آيين دادرسي كيفري در ارتباط با جرايم مشهود براي ضابطين عام پيشبيني كردهاست، براي ضابطين خاص نيز در حوزه صلاحيت آنها وجود دارد. گزارشها و دلايلي كه ضابطين خاص تنظيم يا گردآوري ميكنند از اعتبار گزارش تنظيمشده يا ادله گردآوريشده از سوي ضابطين عام برخوردار است، البته قانون ميتواند بدون اعطاء كليهاختيارات ضابطين، صرفا" گزارش برخي اشخاص را داراي اعتبار گزارش ضابطين دادگستري بداند، به عنوان مثال "ناظران اطاق اصناف از اختيارات ضابطين دادگستري بهرهمند نبودند ولي گزارش آنها در حدود گزارش ضابطين دادگستري معتبر شناختهميشد.
مهمترين و حساسترين اختيار ضابطين دادگستري اعم از ضابطين عام و ضابطين خاص در ارتباط با جرايم مشهود است، به موجب ماده ۲۱ قانون آيين دادرسي كيفري "جرم در موارد زير مشهود محسوب ميشود:

۱- جرمي كه در مرئي و منظر ضابطين دادگستري واقعشده و يا بلافاصله مأموران يادشده در محل وقوع جرم حضور يافته يا آثار جرم را بلافاصله پس از وقوع مشاهدهكنند.
۲- در صورتي كه دو نفر يا بيشتر كه ناظر وقوع جرم بودهاند و يا منجي عليه بلافاصله پس از وقوع جرم شخص معيني را مرتكب جرم معرفي نمايد.
۳- بلافاصله پس از وقوع جرم علايم و آثار واضحه يا اسباب و دلايل جرم در تصرف متهم يافتشود يا تعلق اسباب و دلايل ياد شده به متهم محرز شود.

۴- در صورتي كه متهم بلافاصله پس از وقوع جرم قصد فرار داشته يا در حال فرار يا فوري پس از آن دستگير شود.
۵- در مواردي كه صاحبخانه بلافاصله پس از وقوع جرم ورود مأموران را به خانه خود تقاضا نمايد.
۶- وقتي كه متهم ولگرد باشد."

مطابق ماده ۲۴ قانون آيين دادرسي كيفري در جرايم مشهود، چنانچه بازداشت متهم براي تكميل تحقيقات ضروري باشد، ضابطين مي‌توانند پس از ابلاغ كتبي موضوع و دلايل اتهام به متهم، او را تا ۲۴ ساعت تحت نظر نگه‌دارند و در هر حال بايد در اولين فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصميم قانوني به‌اطلاع مقام قضايي برسانند تا مقام قضايي در خصوص ادامه بازداشت يا آزادي متهم تعيين تكليف‌كند.
در ارتباط با بازرسان بهداشت غذايي دو رويكرد مي‌تواند مد نظر قرار گيرد، رويكرد اول اين است كه قانونگذار بازرسان بهداشت غذايي را ضابط خاص دادگستري معرفي‌كند، كه در اين صورت چنان‌كه بيان شد بازرسان مذكور از كليه اختيارات ضابطان در حوزه‌ي صلاحيت خود برخوردار خواهندبود و به عنوان مثال مي‌توانند در جرايم مشهود مربوط به غذا متهم را در محدوده‌ي مقرر در ماده ۲۴ قانون آيين دادرسي كيفري بازداشت كنند. رويكرد دوم نيز اين است كه قانون به گزارش بازرسان اعتباري مانند گزارش ضابطان دادگستري بدهد، بدون اين‌كه آن‌ها را از كليه‌ي اختيارات ضابطان بهره‌مند كند، به منظور جلوگيري از سوءاستفاده از اختيارات از سوي بازرسان بهداشت غذايي و پيشگيري از وقوع خلل در روند فعاليت فعالان صنعت غذايي كشور در مواد پيشنهاد شده رويكرد دوم اتخاذ شده است.

فصل سوم: آسيب‌شناسي مقررات حاكم بر مجوزهاي بهداشتي

مبناي فطري لزوم اخذ مجوز براي فعاليت‌هاي اقتصادي حمايت از ايمني و سلامت عمومي است از اينرو اعطاي مجوز براي فعاليت‌ها و كسب و كارهايي چون توليد مواد غذايي، دارويي و مواد خطرناك (صنايع شيميايي) و ساخت و ساز مسكن منطقي و قابل توجيه است.[1]
با وجود اين اصلاحات در زمينه صدور مجوز سبب آسان‌تر شدن كسب و كار و رشد سرمايه‌گذاري مي‌شود.
قوانين پيچيده و دست و پا گير و مشكلات اخذ مجوزها و پروانه‌هاي مختلف از نهادهاي مرتبط مي‌تواند باعث دلسردي سرمايه‌گذاران و صاحبان صنعت در زمينه‌ي توليد و فرآوري محصولات شود و در ايران قوانين و مقررات قديمي كه تدوين آن بعضا" به سال‌هاي دور برمي‌گردد، باعث ايجاد سردرگمي و بوروكراسي ناكارآمد در روند صدور پروانه‌هاي بهره‌برداري و ساخت و حتي نظارت بر واحدهاي توليدي صنايع غذايي شده‌است كه در اصلاح قانون بايد مد نظر قرار گيرد.
بر اساس تعريف وزارت بهداشت، مجوز بهداشتي به پروانه تأسيس، بهره‌برداري، مسؤول فني، ساخت، ورود، ترخيص و صادرات محصولات مشمول قانون مواد خوردني، آشاميدني ، آرايشي و بهداشتي، اطلاق مي‌شود.

---

[1]- سيمون ديانكوف و كارلي مكليش، فضاي كسب و كار در سال ۲۰۰۶ (ايجاد فرصت‌هاي شغلي) ترجمه جعفر خيرخواهان، مركز پژوهش‌هاي مجلس شوراي اسلامي، چاپ اول، پاييز ۸۶ ص ۳۷

پروانه تأسیس: به مجوزي اطلاق مي‌گردد که پس از صدور پروانه بهره‌برداري یا کارت شناسائي یا پروانه گواهي فعالیت صنعتي از وزارت صنایع یا جهاد بر اساس اصول و ضوابط مربوطه توسط اداره کل نظارت بر مواد غذایي و بهداشتي، صادر مي‌شود.
پروانه بهره‌برداري درصورت داشتن شرایط و ضوابط، از نظر تجهیزات و امکانات پس از صدور پروانه تأسیس، صادر مي‌گردد.
بر اساس ماده ۷ قانون مواد خوراکي، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي ۱۳٤٦ از تاریخ تصویب این قانون تأسیس هرگونه کارخانه یا کارگاه تهیه مواد خوردني و آشامیدني، آرایشي و بهداشتي منوط به تحصیل پروانه از وزارت بهداري و در مورد کارخانه‌ها پروانه تأسیس از وزارت اقتصاد است .
قانون در این ماده شرایط صدور پروانه و طرز کار و تولید و بهره‌برداري و اداره مؤسسات مزبور را به آیین‌نامه وزارت بهداري واگذار کرده است. آیین‌نامه‌هاي اجرایي این ماده در خرداد و تیر ۱۳٤۷ در ۱٤ ماده و یك تبصره تصویب شد.
تبصره این ماده مقرر مي‌دارد مسؤولیت فني کارخانه‌هاي مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي به عهده‌ي افرادي خواهدبود که در فنون پزشکي، داروسازي، دامپزشکي، رشته‌هاي تغذیه شیمي و علوم تجربي داراي درجه تحصیلي دانشگاهي از لیسانس به بالا باشند و با توجه به رشته‌هاي مربوط (مواد خوردني و آشامیدني، آرایشي و بهداشتي) درجه تحصیلي رشته تخصصي و میزان تجربه لازم براي مسؤولیت فني مؤسسات فوق‌الذکر به موجب آیین‌نامه‌اي به وسیله وزارت بهداري تهیه مي‌شود تعیین‌خواهد شد. در آیین‌نامه سال ۱۳٤۷ صدور پروانه مسؤولین فني بر عهده‌ي اداره کل نظارت بر مواد غذائي، آرایشي، آشامیدني و بهداشتي است.
طبق ماده ۸ قانون ۱۳٤٦ وزارت بهداري جهت صدور پروانه ساخت هر نوع فرآورده که درکارخانه‌جات تهیه مي‌شود مبلغ ٥۰۰۰ ریال وجهت صدور پروانه ساخت هر نوع فرآورده‌هائي‌که درکارگاه‌هاي مشمول این قانون تهیه مي‌شود ٥۰۰ ریال دریافت خواهد داشت که منحصراً به مصرف تأسیس و توسعه و تکمیل آزمایشگاه‌هاي مواد غذائي خواهد رسید.
تبصره ۱ این ماده حوزه شمول قانون را معین کرده و مقرر مي‌دارد کارگاه‌هائي که فرآورده‌هاي خود را با علامت و بسته‌بندي مشخص به صورت بازرگاني عرضه‌مي‌کنند مشمول این قانون خواهند بود و طبق تبصره ۲ آن هریك از آزمایشگاه‌هاي ذي‌صلاح وابسته به وزارت بهداري مجازند از اشخاص حقیقي یا حقوقي که تقاضاي آزمایش مواد یا محصولات خود را مي‌نماید به موجب تعرفه‌اي که از طرف وزارت بهداري پیشنهاد و به تصویب کمیسیون‌هاي دارایي مجلسین خواهد رسید حق آزمایش دریافت نمایند.
بر اساس همین تبصره درآمدهاي حاصل از اجراي این ماده در حسابي در خزانه‌داري‌کل متمرکز شده و در هر یك از مؤسسات به مصرف توسعه و تکمیل همان مؤسسه خواهد رسید.
تبصره ۳ مقرر مي‌دارد فهرست کارخانه‌جات و کارگاه‌هاي مشمول این قانون از طرف وزارت بهداري تهیه و پس از تصویب کمیسیون‌هاي بهداري مجلسین آگهي خواهد شد.
بر اساس ماده ۹ تهیه‌کنندگان و سازندگان و واردکنندگان مواد خوردني، آشامیدني، بهداشتي و آرایشي که نوع مؤسسات آن‌ها در آگهي وزارت بهداري قید خواهد شد و در تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه‌هاي اجرایي آن مشغول به کار هستند مکلفند ظرف ٦ ماه از تاریخ انتشار آگهي تقاضاي پروانه بهداشتي از وزارت بهداري بنمایند. به تقاضاهاي رسیده در کمیسیوني فني مرکب از ۳ نفر

اشخاص صلاحيت‌دار به تعيين وزارت بهداري رسيدگي و ظرف ٦ ماه تصميم كميسيون بر رد يا قبول تقاضا صادر خواهد شد.
هرگاه در موعد مقرر تقاضاي صدور پروانه شود و يا كميسيون تقاضاي صاحب مؤسسه را رد نمايد به دستور دادستان مؤسسه موقتاً تعطيل خواهد گرديد.
از دستور مزبور تا ١٠ روز پس از ابلاغ مي‌توان به دادگاه شهرستان شكايت نمود و دادگاه خارج از نوبت به شكايت رسيدگي‌كرده و رأي مي‌دهد، رأي مزبور قطعي است.
تبصره اين ماده مقرر مي‌دارد آيين‌نامه‌هاي اجرايي مواد ٨ و ٩ به وسيله وزارت بهداري تهيه و پس از تصويب كميسيون‌هاي بهداري مجلسين به مورد اجرا گذارده خواهد شد. اين آيين‌نامه نيز در تير ماه ١٣٤٧ به شرح پيوست به تصويب رسيد.
بر اساس ماده ١٠ قانون ١٣٤٦ رد تقاضاي صدور پروانه مانع از آن نيست كه صاحب مؤسسه با رعايت مقررات ماده ٨ مجدداً تقاضاي صدور پروانه بهداشتي و ساختن بنمايد.
طبق ماده ١١ در مؤسسات داخلي كه نوع آن‌ها از طرف وزارت بهداري معين و صورت آن منتشر مي‌گردد صاحبان آن‌ها مكلفند طبق دستور وزارت بهداري مشخصات لازم را در مورد هر نوع فرآورده به خط فارسي خوانا روي بسته‌بندي يا ظرف محتوي جنس قيد نمايد. در مواردي كه فرمول محصول يا مواد تركيبي طبق تقاضاي سازنده فرمول بايستي محفوظ بماند بايد فرمول محصول را قبلاً به وزارت بهداري تسليم و شماره پروانه آن را روي بسته‌بندي ذكر نمايد.
متخلفين از مقررات اين ماده به پرداخت غرامت از ٥٠٠٠ تا ٢٠٠٠٠ ريال محكوم خواهند شد.

نحوه‌ي صدور مجوزهاي بهداشتي در ايران:
پروانه تأسيس و بهره‌برداري

بر اساس مقررات وزارت بهداشت مدارك لازم جهت صدور پروانه تأسيس و بهره‌برداري به شرح زير است:

١- ارايه درخواست كتبي به اداره نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي مربوطه
٢- ارايه تصوير پشت و روي برابر اصل‌شده پروانه بهره‌برداري يا كارت شناسايي يا پروانه‌گواهي فعاليت صنعتي معتبر از وزارت صنايع يا ادارات تابعه يا در موارد مربوطه، از وزارت جهاد
٣- تكميل و ارايه فرم تأسيس (كه توسط اداره نظارت، تحويل متقاضي مي‌شود.كليه‌ي صفحات فرم، پس از تكميل، بايد به تاييد مسؤول اداره نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي رسيده و ممهور به مهر دانشگاه مربوطه باشد.)
٤- نشاني كامل محل (با رسم كروكي)
٥- ارايه كروكي نقشه محل با ذكر متراژ كليه قسمت‌هاي مختلف (سالن توليد، بسته‌بندي، انبار مواد اوليه، انبار محصولات ساخته‌شده، آزمايشگاه، سرويس‌هاي بهداشتي كارگران و غيره) كروكي مي‌بايست در محل توسط كارشناسان مربوطه بررسي و درصورت تاييد، مهر و امضاء شود.
٦- ارايه مدارك مربوط به ثبت شركت (اگر مؤسسه، شركت باشد) و ارايه روزنامه رسمي
٧- هرگونه تغيير نام، تغيير محل، تغيير نوع توليدات و غيره لازم است در پروانه صادره از طرف اداره كل صنايع يا جهاد

کشاورزي اصلاح و تصوير پشت و روي برابر اصل شده پروانه مزبور ارايه گردد.

۸- ارايه تصوير تاييديه سازمان حفاظت محيط زيست (به غير از شهرهاي صنعتي) در پاره‌اي موارد با توجه به نوع محصول كه اثرات سوء بر محيط اطراف داشته باشد.

۹- ارايه تاييديه بهداشتي در مورد سيستم آب و فاضلاب و ساير موارد مربوطه با توجه به نوع محصول و در صورت نياز.

۱۰- بازديد از مؤسسه، جهت تكميل فرم بهره‌برداري كه مي‌تواند هم‌زمان با بررسي كروكي موضوع بند ۵ باشد

۱۱- . تطبيق مؤسسه با حداقل ضوابط فني و بهداشتي مربوط به هر نوع محصول.

۱۲- تاييديه كارشناس و يا كارشناسان بازديدكننده در قسمت مربوطه، كليه نسخ بايد ممهور به مهر اداره نظارت و مسؤول مربوطه باشد.

۱۳- در مواقع اصلاح يا تغيير خطوط پروانه‌هاي تأسيس و بهره‌برداري، ارايه مدارك مربوطه به بندهاي يكم، دوم، سوم، پنجم و نيز اصل پروانه‌ها تأسيس و بهره‌برداري، جهت اصلاح ضروريست.

پروانه تأسيس مؤسسات مشمول قانون، براساس پروانه‌هاي بهره‌برداري با كارت شناسايي يا پروانه‌گواهي فعاليت صنعتي كه از طرف وزارت صنايع و يا جهاد كشاورزي صادر گرديده و تصوير برابر اصل شده آن همراه با ساير مدارك لازم، به اداره كل نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي ارسال مي‌شود و با توجه به رأي كميته فني، مورخ ۷۹/٦/٦ كه به مدير كل اداره نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي تفويض اختيارگرديده، صادر مي‌شود و در مواد خاص، در كميته فني مطرح و پس از تاييد كميته، صادر مي‌گردد.
پروانه بهره‌برداري، پس از صدور پروانه تأسيس، يا به طور هم‌زمان و در صورت داشتن شرايط ضوابط مربوطه از نظر امكانات، ماشين‌آلات و تجهيزات و ارسال فرم بهره‌برداري و نيز تاييد شرايط فني و بهداشتي مؤسسه، در اداره كل نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي صادر مي‌شود.
پروانه مسؤول فني: مسؤول فني به فردي اطلاق مي‌شود كه داراي شرايط لازم جهت كنترل و نظارت بر توليد، در كارگاه‌ها و كارخانه‌جات، با مدارك تحصيلي حداقل، كارشناسي باشد. اصولا" مؤسسات مشمول قانون در زمان اخذ پروانه‌ساخت، بايستي داراي مسؤول فني تاييدشده از طرف اداره كل نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي باشند و پروانه مسؤوليت فني را اخذ نموده باشند.

مدارك لازم جهت صدور پروانه مسؤول فني به شرح زير است:

الف) مدارك ارسالي توسط مؤسسه

۱- ارايه تصوير كارت پايان خدمت يا معافيت دايم از نظام وظيفه
۲- تصوير كليه‌ي صفحات شناسنامه، يك نسخه
۳- تصوير مدارك تحصيلي (ارايه درسي و واحدهاي گذرانده‌شده در دوره تحصيلي كارشناسي يا بالاتر در صورت نياز)
٤- برگ تقبل مسؤوليت فني توسط مسؤول فني معرفي‌شده (نامه كتبي)
٥- پنج قطعه عكس ٤×٦

٦- ارايه تعهدنامه شركت در كلاس‌هاي آموزشي، توسط مسؤول فني كه حسب مورد، توسط كميته فني قانوني، تعيين خواهدشد.
٧- مشمولين طرح نيروي انساني، بايستي معافيت از طرح يا گواهي مبني بر گذراندن طرح مذكور را از اداره كل تأمين نيروي انساني، ارايه نمايند. (فارغ‌التحصيلان از سال ٥٨ به بعد مشمول طرح مي‌باشند.)
٨- گواهي عدم سوءپيشينه
٩- ارايه تاييديه ارزش تحصيلي صادره توسط دانشگاه مربوطه، در مورد فارغ‌التحصيلان خارج از كشور، تاييديه وزارت علوم و تحقيقات و فن‌آوري، در مورد دانش‌آموختگان دانشگاه آزاد، تاييديه از سازمان مركزي دانشگاه
١٠- براي فارغ‌التحصيلان رشته‌هاي دبيري، در صورت كسب موافقت قبلي اداره كل يا ارايه حكم قطعي بازنشستگي الزاميست.
١١- ارايه اصل پروانه مسؤول فني قبلي و استعفاي قطعي ايشان، در خصوص مؤسساتي كه مسؤول فني آن‌ها ، تغيير مي‌كند الزاميست.
١٢- مدارك فوق به انضمام نامه كتبي مي‌بايست از طرف مؤسسه مربوطه، به اداره نظارت بر مواد غذايي مربوطه ارسال و طي آن، مسؤول فني را معرفي نمايند.

تبصره: در مورد بند ٨، چنانچه فرد واجد شرايط، قبلا" مسؤول فني بوده و طي مدت يك ماه استعفا داده و از سوي مؤسسه ديگري معرفي مي‌شود، گواهي عدم سوء پيشينه ارسال تاييديه ارزش تحصيلي و ريز نمرات ضروري نمي‌باشد.

<u>ب) مداركي كه توسط ادارات تابعه، در دانشگاه‌هاي علوم پزشكي سراسر كشور، پس از تاييد و مطابقت با چارت مسؤولين فني، تكميل خواهد شد:</u>

١- اخذ كليه مداركي كه در بند الف، اشاره‌شد و توسط مؤسسه ارايه مي‌گردد.
٢- مكاتبه با صندوق رفاه دانشجويان ، با عنايت به تصويب نامه شماره ٣١٩٢-١٣٦٦/٥/٢٨، هيأت محترم وزيران، در مورد افرادي كه در سال ١٣٥٣ به بعد فارع‌التحصيل شده‌اند.
٣- تحويل فرم‌هاي مربوط به مسؤولين فني: ٤ نفر
پروانه مسؤول فني، پس از بررسي و تطبيق مدارك تحصيلي با چارت تصويب شده و با توجه به راي مورخ ٧٩/٦/٦ و ٧٩/٧/١٧ كميته فني، كه به مدير كل اداره نظارت بر مواد غذايي و بهداشتي تفويض اختيار گرديده ، صادر مي‌گردد و در موارد خاص، در كميته فني مطرح و درصورت تاييد صادر مي‌گردد. توضيح اين‌كه پروانه‌هاي تأسيس، بهره‌برداري و مسؤول فني، داراي يك شماره مي‌باشند.
٣-١- برگ سوگند نامه مسؤول فني (داراي تاييديه امضاء توسط دفتر خانه اسناد رسمي)
٣-٢- برگ سوگند نامه مؤسسه و سرمايه‌گذار (داراي امضاء توسط دفتر خانه اسناد رسمي)
٣-٣- قرارداد استخدامي بين كارخانه و مسؤول فني و برگ پرسشنامه مسؤول فني

تبصره: کلیه‌ي مدارك فوق، باید توسط مسؤول اداره نظارت بر مواد غذایي و بهداشتي تاییدشده و ممهور به مهر دانشگاه مربوط باشد.

پروانه ساخت: پروانه ساخت به مجوزي اطلاق مي‌گردد که فرمول ساخت تاییدشده از طرف اداره کل نظارت بر مواد غذایي و بهداشتي در آن درج شده و زماني صادر مي‌شود که مؤسسه آمادگي تولید داشته و از نظر فني و بهداشتي، مورد تائید باشد.

مدارك لازم جهت صدور و تمدید پروانه ساخت به شرح زیر است:

۱- دارا بودن پروانه تأسیس و بهره‌برداري و پروانه مسؤول فني
۲- تکمیل و ارایه فرم درخواست صدور پروانه ساخت (تکمیل و امضاء شده توسط مسؤول فني)
۳- ارایه فرم برچسب با مطالب مندرج بر روي آن
٤-ارایه تصدیق ثبت‌نام نهایي محصول
٥- ارایه فیش بانکي، جهت صدور پروانه، مطابق تصویب نامه هیأت وزیران که برحسب مورد اعلام مي‌شود.
٦- در خصوص تمدید پروانه‌هاي ساخت ارایه اصل پروانه‌هاي ساخت قبلي و رعایت مفاد بند ۱ و ۲ و ۳ و ٥ الزامي‌است.

پروانه ساخت مؤسسات مشمول قانون، پس از اخذ پروانه‌ها تأسیس، بهره‌برداري و مسؤول فني صادر مي‌گردد. براي صدور پروانه ساخت مؤسسه بایستي از نظر فني و بهداشتي، مورد تایید بوده و پس از مطابقت فرمول ساخت با استانداردها و ضوابط مربوط، پروانه ساخت صادر و از اولین سري تولید، نمونه‌برداري‌شده و پس از تایید آزمایشگاه، اجازه توزیع داده مي‌شود.
اعتبار پروانه‌هاي ساخت، در حال حاضر ٥ سال از تاریخ صدور مي‌باشد. در پروانه ساخت، نام محصول، مشخصات بسته‌بندي، وزن خالص، مواد متشکله، نام و مشخصات تولیدکننده و .... قید مي‌گردد.
کلیه‌ي مراحل تمدید پروانه ساخت، همانند صدور پروانه ساخت است، که در بند ٤ به آن اشاره شده‌است و براي تمدید پروانه ساخت، در صورتي که فرمول مندرج در آن تفاوتي با فرمول قید شده در پروانه ساخت قبلي نداشته باشد دانشگاه‌ها، مي‌توانند راسا" اقدام نمایند و چنانچه فرمول محصول، تغییر نماید، از طریق اداره کل نظارت بر مواد غذایي و بهداشتي اقدام مي‌شود.

صادرات

جهت صدور گواهي بهداشت، براي محموله‌هاي مواد غذایي و بهداشتي به دو صورت زیر، اقدام مي‌گردد:

۱- مؤسساتي که داراي پروانه‌هاي ساخت بهداشتي، بالاخص پروانه ساخت معتبر باشند، به استناد پروانه ساخت، گواهي بهداشت، صادر مي‌شود. گاهي بنا به تشخیص کارشناسي و در صورت لزوم، از محموله صادراتي نمونه‌برداري و پس از تایید آزمایشگاه، اقدام به صدور گواهي بهداشت مي‌شود.
۲- در مورد مؤسساتي که به صورت سنتي، مشغول به کار هستند و داراي کد بهداشتي بوده و فاقد پروانه‌هاي بهداشتي مي‌باشند، پس از بازدید از محموله صادراتي و درصورت لزوم نمونه‌برداري و پس از تایید آزمایشگاه، گواهي بهداشت صادر خواهد شد.

واردات

در قانون سال ۱۳٤٦ در ماده ١٦ به بحث واردات پرداخته‌شده این ماده مقرر می‌دارد:" از تاریخ تصویب این قانون ترخیص مواد غذایی یا بهداشتی یا آرایشی از گمرك به هر شکلی و کیفیتی به منظور بازرگانی یا تبلیغاتی با رعایت مقررات عمومی علاوه بر دارابودن گواهی بهداشتی و قابلیت مصرف از کشور مبدأ، مستلزم تحصیل پروانه ورود از وزارت بهداری است و واردکننده نیز مکلف است برای تحصیل پروانه مزبور فرمول مواد و همچنین موادیکه برای نگهداری به آن‌ها اضافه‌شده به وزارت بهداری تسلیم نماید."

مجوز ورود کالا : مجوزی است که بر طبق مقررات واردات و صادرات وزارت بازرگانی و در صورت تکمیل مدارك مربوطه، توسط اداره کل نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی و یا ادارات تابعه، برحسب مورد، پس از طی مراحل قانونی و بررسی‌های لازم، صادر می‌گردد و در واقع موافقت اولیه برای ورود کالای مورد نظر، به کشور می باشد.

<u>مدارك لازم، جهت صدور مجوز واردات مواد اولیه غذایی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی به شرح زیر است:</u>

جهت ورود کالاهای مشمول ماده ١٦ قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی که بر طبق مقررات واردات و صادرات بازرگانی، ورود آن‌ها بلامانع می‌باشد، ابتدا متقاضی مدارك ذیل را تکمیل و ارایه می‌نماید:

۱- سه نسخه پیش‌فاکتور(پروفروما) اصل، به انضمام دو برگ تصویر آن

۲- اصل اوراق ثبت سفارش تکمیل شده به انضمام یك برگ تصویر صفحه اول آن

۳- آنالیز معتبر مرتبط با پروفرم کالا شامل مشخصات کامل فیزیکی، شیمیایی و در صورت لزوم، مشخصات میکروبی ٤- پیش‌نمونه درصورت لزوم

٥- درصورت داشتن سابقه ورود کالا با همان مشخصات قبلی (تولیدکننده و آنالیز کالا)، تصویر پیش‌فاکتور سابقه، ضمیمه میگردد (در حال حاضر سابقه ۲ سال قابل قبول است) چنانچه کالا (اسانس، رنگ، مواد افزودنی و نگه‌دارنده) در یك واحد تولیدی خاص مورد مصرف دارد می‌بایستی تصویر پروانه ساخت، که نام کالای فوق در آن درج گردیده باشد، نیز ارایه گردد. پس از بررسی آنالیز و مطابقت آن با استانداردهای ملی یا منابع معتبر خارجی از قبیل WHO و BP.USP و غیره، مجوز ورود صادر خواهد شد.

مجوز ترخیص کالا: مجوزی است که پس از ورود کالا به گمرکات کشور و پس از تائید قابلیت مصرف و طی مراحل قانونی، برابر مقررات مربوطه، صادر می‌گردد.

<u>جهت صدور مجوز ترخیص، متقاضی می‌بایست، مدارك زیر را تکمیل و به اداره کل نظارت بر مواد غذایی و بهداشتی و یا ادارات نظارت تابعه ارایه نماید:</u>

۱- فاکتور کالا (به انضمام یك برگ تصویر آن)

۲- اصل نسخه دوم متقاضی (نسخه دوم پروفرم تاییدشده در مرحله ورود)

۳- اصل گواهی بهداشت و قابلیت مصرف مرتبط با فاکتور، که به تایید مقامات ذی‌صلاح بهداشتی کشور مبداء رسیده و ممهور به مهر سفارت جمهوری اسلامی ایران باشد.

٤- اصل برگ آنالیز، به انضمام یك برگ تصویر آن پس از بررسي مدارك و کنترل کلیه مشخصات، از گمرك ورودي اقدام به نمونه‌برداري گردیده و به همراه برگ آنالیز تاییدشده، به آزمایشگاه‌هاي کنترل غذا و دارو، ارسال تا پس از مطابقت نمونه با آنالیز مربوطه، مجوز مصرف صادر گردد.

ضوابط ورود کالاهاي فرآیند شده غذایي، آرایشي و بهداشتي به شرح زیر است:

<u>مدارك مورد نیاز :</u>

الف) ارایه اوراق ثبت سفارش

ب) ارایه اصل فرمولاسیون، با آنالیز کالا، به مهر و امضاي تولیدکننده، حاوي مطالب زیر:

۱. با تاریخ جدید صادر شده و حاوي کلیه اطلاعات علمي مورد نیاز باشد.

۲. درج نوع و شماره استاندارد به کار رفته در تولید کالا

ج) ارایه اصل پروفرم با امضاي تولیدکننده

د) ارایه اصل گواهي بهداشت و قابلیت مصرف در کشور مبداء ، با تایید سفارت جمهوري اسلامي، در هنگام ترخیص با مشخصات ذیل :

۱. شماره و تاریخ فاکتور

۲. نام و مشخصات کامل کالا به همراه شماره سري ساخت

ه) هر واحد از کالاهاي وارداتي، داراي مشخصات زیر به فارسي باشد:

تاریخ تولید و انقضاء، سري ساخت، فرمولاسیون، کشور تولیدکننده و درصورت لزوم، دستور مصرف.

در صورتي که کالاهاي وارداتي، در ایران داراي استاندارد ملي باشد، باید فرمولاسیون کالا، حداقل منطبق با استاندارد ملي بوده و چنانچه در موارد خاص، براي کالاي وارداتي، استاندارد ملي تدوین نشده باشد، لازم است اطلاعات کامل و دقیق، توسط واردکننده، ارایه و موضوع در کمیته علمي مربوطه، بررسي و تصمیم‌گیري شود.

مجوز ورود که در واقع موافقت اولیه براي ورود کالاي مورد نظر، به کشور مي‌باشد بر طبق مقررات واردات و صادرات وزارت بازرگاني و در صورت تکمیل مدارك مربوطه، توسط اداره کل نظارت بر مواد غذایي و بهداشتي و یا ادارات تابعه، برحسب مورد، پس از طي مراحل قانوني و بررسي‌هاي لازم، صادر مي‌گشت. از دي ماه ۱۳۸۶ بررسي و صدور مجوز ورود و ترخیص مواد اولیه غذایي و آشامیدني مشمول ماده ۱۶ قانون ۱۳۴۶ از طریق دانشگاه‌هاي علوم پزشکي تفویض اختیار شده انجام مي‌شود.

ذیلا" مجوزهاي وارداتي کالاهاي کشاورزي و نهادهاي مسؤول صدور این مجوزها را مورد بررسي قرار مي‌دهیم:

۱- سازمان حفظ نباتات به استناد قانون حفظ نباتات مصوب ۱۳٤٦ در راستاي حفظ سلامت حیات انسان و نبات مسؤول صدور مجوز جهت واردات و صادرات هرگونه نبات و قسمت‌هاي نباتي از جلمه بذر، پیاز، قلمه، پیوند، ریشه، میوه، نهال و تخم نباتات است. به موجب همین قانون مجوز ورود، صدور، تولید، ساخت، تبدیل و بسته‌بندي کلیه سموم دفع آفات، علفکش‌ها و همچنین هورمون‌هاي نباتي بر عهده‌ي همین سازمان مي‌باشد.

۲- سازمان دامپزشکي کشور براساس قانون مصوب سال ۱۳۵۰ در راستاي حفظ سلامت انسان و دام مسؤول صدور مجوز جهت واردات و صادرات، تولید، توزیع و بسته‌بندي هر نوع دام زنده، تخم‌مرغ، اسپرم دام، فرآورده‌هاي خام دامي، داروها، واکسن‌ها و سموم، مواد بیولوژیکي و مواد ضد عفوني و انواع سموم دامپزشکي و مواد غذایي متراکم، مکمل‌هاي غذاي دام و داروهایي که براي ساختن مواد نام‌برده مورد نیاز است مي‌باشد.
۳- کمیسیون کدکس مواد غذایي ایران که در سال ۱۳۸۱ تشکیل شده است با همکاري ۳ وزارتخانه اصلي مرتبط با تولید و تجارت محصولات کشاورزي و مواد غذایي، یعني وزارت جهاد کشاورزي، وزارت صنایع و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي و همچنین با همکاري مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتي ایران مسؤولیت تدوین و تنظیم استاندارد، و مقررات کیفي و بهداشتي مربوط به تولید و تجارت محصولات خام کشاورزي و مواد غذایي براساس استانداردهاي متفاوت جهاني را عهده‌دار است.
۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي: مسایل مربوط به تولید و فروش و عرضه کالاهاي دارویي، تجهیزات و ملزومات پزشکي، مواد و فرآورده‌هاي خوراکي و بهداشتي و آرایشي از لحاظ کیفیت و سلامت بر عهده‌ي وزارت بهداشت قرار دارد به علاوه در تجارت خارجي کالاهاي دارویي، تجهیزات و ملزومات پزشکي، فرآورده‌هاي خوراکي، آشامیدني و بهداشتي و آرایشي حسب مورد به صدور مجوز ورود یا صدور اقدام مي‌نماید.

در این راستا وظایف اداره غذایي و آشامیدني معاونت غذا و دارو وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي به شرح ذیل است:

- تدوین مقررات و قوانین بهداشتي مربوط به فرآوري، تولید، بسته‌بندي، انبار، توزیع و عرضه مواد خوراکي و آشامیدني با همکاري سایر گروه‌هاي مرتبط
- تدوین مقررات و قوانین بهداشتي مربوط به واردات و صادرات مواد خوراکي و آشامیدني با همکاري سایر گروه‌هاي مرتبط
- تدوین مقررات و قوانین مربوط به برچسبگذاري مواد خوراکي و آشامیدني با همکاري سایرگروه‌ها
- تدوین و ارایه دستورالعمل نحوه‌ي صدور پروانه‌هاي بهداشتي (مسؤول فني، ساخت، تأسیس و بهره‌برداري) در خصوص مواد خوراکي و آشامیدني
- همکاري در تدوین ضوابط و مقررات مربوط به آگهي تجاري با نهادهاي ذیربط در خصوص مواد خوراکي و آشامیدني
- همکاري در تدوین برنامه‌هاي کوتاه، میان و بلند مدت با وظایف اداره کل
- نظارت بر نحوه و چگونگي اجرا و پیشرفت برنامه‌هاي مصوب در واحدهاي تابعه استاني
- ارزیابي و ارایه پیشنهاد بازنگري دوره‌اي مقررات و ضوابط و دستورالعمل‌ها مرتبط با فرآوري، تولید، بسته‌بندي، انبار، توزیع و عرضه مواد خوراکي و آشامیدني
- همکاري در طراحي نظام (سیستم) مدیریت تضمین کیفیت و ممیزي واحدهاي فرآوري، بسته‌بندي، نگهداري، توزیع و عرضه مواد خوراکي و آشامیدني

- همكاري در ارزيابي و سطح بندي مراكز فرآوري، توليد، بسته‌بندي، نگهداري، توزيع و عرضه مواد خوراكي و آشاميدني
- همكاري در ارزشيابي واحدهاي نظارت بر مواد خوراكي و آشاميدني دانشگاه‌هاي علوم پزشكي، مراكز استان‌ها و شهرستان‌ها
- بازرسي مورد (حسب ضرورت) از مراكز توليد، فرآوري، بسته‌بندي، نگهداري، توزيع و عرضه مواد خوراكي و آشاميدني
- همكاري در اطلاع‌رساني، آموزش و صدور اعلاميه‌هاي لازم جهت بالابردن آگاهي عمومي در خصوص سلامت مواد خوراكي و آشاميدني
- همكاري در ارزيابي دوره‌اي سطح ايمني و سلامت مواد خوراكي و آشاميدني
- همكاري در تدوين استانداردها و ساير مقررات مربوط به مواد خوراكي و آشاميدني با ساير گروه‌ها
- جمع آوري آخرين يافته‌هاي علمي مرتبط با ايمني و سلامت مواد خوراكي و آشاميدني
- همكاري در برگزاري جلسات، سمينارها، كنفرانس‌ها، همايش‌ها در سطح ملي، منطقه‌اي و بين‌المللي
- نظارت بر وضعيت آلاينده‌هاي مواد خوراكي و آشاميدني و همكاري در تدوين و راهبري برنامه‌هاي مرتبط با كاهش سطح آلاينده‌ها در مواد خوراكي و آشاميدني

مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران سازمان اصلي مرتبط با موضوع استانداردهاي فني در جمهوري اسلامي ايران مي‌باشد. اين سازمان نسبت به تدوين مقررات و استانداردهاي فني اقدام مي‌كند و بر اجراي آن‌ها نظارت دارد و مرجع اصلي تعيين مطابقت يا عدم مطابقت مقررات و استانداردهاي فني با توليدات داخلي يا واردات محسوب مي‌شود. البته علاوه بر مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران، نظارت بر اجراي استانداردهاي مربوط به قانون حفاظت در برابر اشعه بر عهده‌ي سازمان انرژي اتمي و تدوين و نظارت بر اجراي استانداردهاي مواد دارويي بر عهده‌ي وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي مي‌باشد.
كنترل كيفي كالاهاي صادراتي و وارداتي مشمول استاندارد اجباري و جلوگيري از صدور كالاهاي نامرغوب به منظور فراهم نمودن امكان رقابت با كالاهاي مشابه خارجي و حفظ بازارهاي بين‌المللي و نيز حمايت از مصرفكنندگان و توليدكنندگان داخلي و جلوگيري از ورود كالاهاي نامرغوب خارجي از وظايف مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي است.
فهرست كالاهاي وارداتي مشمول استاندارد اجباري همه ساله توسط مؤسسه استاندارد و تحقيقات صنعتي ايران منتشر و به وزارت بازرگاني براي اجرا ابلاغ مي‌گردد.
با روي كار آمدن توليد و عرضه محصولات غذايي با مارك حلال در كشورهاي اسلامي، راهي نوين به روي صدور هر چه بيشتر اين محصولات باز شده است. ايران داراي پتانسيل نسبتاً بالايي در توليد مواد غذايي است و با توجه به آن كه حدود ۲۶% جمعيت جهان را مسلمانان تشكيل مي‌دهند، مي‌تواند جايگاه مناسبي در توليد مواد غذايي با مارك حلال داشته باشد. متاسفانه تا كنون در كشور نهاد

خاصي متولي اعطاي برند حلال براي صدور هر چه بيشتر و بهتر صنايع غذايي كشورمان به كشورهاي مسلمان و يا ساير كشورها نشده است و كشورهايي همچون مالزي كه در اين زمينه پيشگام بوده اند، موفقيت‌هاي فراواني كسب كرده اند. ايجاد چنين نهادي در صورت زمينه‌سازي صادرات، سرعت عمل، بازاريابي مناسب و مديريت بهينه مي‌تواند منجر به افزايش صادرات مواد غذايي در كشور گردد.

دركشور مالزي دپارتمان توسعه اسلامي (جاكيم) مسؤول صدور مجوز حلال است و اين مسؤوليت شامل نظارت بر محصولات نهايي، نحوه‌ي ساخت و مواد خام به كار رفته در اين محصولات مي‌شود. بسياري از اين مواد خام و اوليه وارداتي هستند و حلال بودن آن‌ها همچون محصولات نهايي توسط اين دپارتمان احراز مي‌شود.

<u>شرايطي كه در كشور مالزي براي صدور مجوز حلال در نظر گرفته شده است به شرح ذيل است:</u>

١. سازمان متقاضي بايد در كشور مبدا ثبت و مورد شناسايي قرارگرفته باشد.
٢. اعضاي سازمان متقاضي داراي مهارت‌هاي فني و علمي شناخته‌شده در بخش غذا باشند.
٣. سازمان متقاضي بايد شرايط و الزامات اعطاي مجوز حلال و نيز ساير شرايطي را كه توسط جاكيم تعيين مي‌شود، بپذيرد.
٤. سازمان متقاضي بپذيرد كه نمايندگاني از جاكيم به تناوب جهت بررسي سازمان و رويه‌هاي اجرايي مقررات حلال، از آن بازديد به عمل آورند.

جاكيم همچنين شرايط خاصي را علاوه بر شرايط عمومي فوق در خصوص گوشت و فرآورده هاي گوشتي تعيين‌كرده و براي تاييد واردات، جاكيم و دپارتمان خدمات دامپزشكي مالزي، كارخانه‌ها و كشتارگاه هاي صادركننده را مورد بازرسي قرار مي‌دهند. جاكيم بازرسي به منظور احراز حلال‌بودن و دپارتمان خدمات دامپزشكي در خصوص سلامتي و امنيت غذا انجام مي‌دهد. با تاييد دو دپارتمان، كشتارگاه ها و كارخانه هاي فرآوري در فهرست كارخانه‌جات مورد تاييد مالزي قرار مي‌گيرند. كارخانه هاي مورد تاييد بايد هر شش ماه يك بار گزارشي در خصوص بازرسي‌هاي به عمل‌آمده و رويه هاي اجرايي مقررات حلال به جاكيم بدهند در غير اين صورت مجوز حلال آن‌ها باطل مي‌شود.

در خصوص بحث مجوزها و پروانه‌ها در قوانين كشورهاي ديگر رويه يكسان نيست. بسياري از قوانين در متن قانون اشاره‌اي به اين بحث نكرده اند و آن را به رويه هاي داخلي واگذار كرده اند. بعضي از قوانين هم‌چون قانون فنلاند به طوركلي و غيرمستقيم (ماده١٠ قانون غذاي ٢٠٠۶ فنلاند) اشاره‌اي به اين بحث دارند و البته در برخي قوانين هم‌چون قانون غذاي استراليا به طور مفصل به بحث مجوزها پرداخته شده است.

بخش ١٠ قانون فنلاند ناظر بر الزامات عمومي اماكن توليد و نگهداري غذا مقرر مي‌دارد اين اماكن بايد به نحوي طراحي، ساخته، مجهز و نگهداري شوند كه خطري مواد غذايي را تهديد نكند. در همين ماده اشاره‌اي نيز به اين‌كه اماكن توليد غذا بايد جاي كافي براي فعاليت‌هاي توليدي داشته‌باشند نيز مي‌شود و جزئيات به مقررات بهداشتي ديگر واگذار مي‌گردد.

بعلاوه طبق ماده ٣٨ قانون فنلاند آزمايشگاه ها نيز بايد تاييد شوند. قانون فنلاند در بخش ٢٣ نيز صرفاً اشاره‌اي به لزوم اخذ

مجوز ورود در خصوص واردات گوشت و فرآورده هاي گوشتي وارداتي نيز مي‌كند.
بر اساس بخش ۲۶ قانون فنلاند، فعالان امر غذا بايد به هزينه خود اطمينان حاصل كنند كه افرادي كه در كارخانه هاي توليد غذاي مورد تاييد قانون كه با غذاهاي بسته‌بندي نشده و فاسد شدني سر و كار دارند فعاليت مي‌كنند، داراي مجوز آژانس ملي غذا مي‌باشند. طبق اين قانون مجوز مزبور فقط به كساني كه در آزمايش‌هاي مربوط به تعيين صلاحيت موفق‌شوند و دوره آموزشي مربوطه را بگذرانند، داده‌مي‌شود.
بر اساس قسمت ۸ قانون ۲۰۰۱ استراليا ناظر بر اعلام و ثبت مشاغل غذايي هيچ‌كس نبايد به امر غذا مشغول شود مگر آن‌كه طبق قانون آنرا ثبت كرده باشد. در اين قانون براي عدم ثبت مجازات تعيين شده است. ثبت در خصوص مواد غذايي بر اساس قانون ۲۰۰۱ استراليا با ارايه درخواست به مدير كل بهداشت صورت مي‌گيرد. لزوم ثبت در اين قانون استثنائاتي دارد. مدير كل تنها تصميم‌گيرنده اعطاي مجوز ثبت مذكور است و پس از دريافت درخواست بر اساس قانون مي‌تواند هر گونه اطلاعات لازم مثل اطلاعاتي مربوط به محل تهيه يا نگهداري يا توزيع غذا را از متقاضي درخواست كند.
اين ثبت ۱ سال معتبر است و در صورت درخواست متقاضي قبل از انقضاء اين مهلت بايد تمديد شود. البته مديركل مي‌تواند تصميم گيرد كه مجوز مزبور را تعليق يا لغو كند.
اعطا يا تمديد مجوز ثبت مي‌تواند توسط مدير كل سلامت براي مدت زمان كوتاه و يا به صورت دايمي مشروط به شرايطي شود، در آن صورت مدير كل بايد از قبل كتباً مالكين صنعت غذايي را از كم و كيف شرايط مطلع سازد.
بخش ۹۶ قانون استراليا مقرر مي‌دارد كه با ثبت يا تمديد ثبت صنعت غذايي، مدير كل بايد مجوزي را به صاحب صنعت اعطا كند . اين مجوز بايد حاوي مواردي از قبيل نام صنعت و مالك آن و آدرس محل كار ، نام تجاري، شماره ثبت، شرايط ثبت و تاريخ انقضاء مجوز باشد.

بخش ۹۷ قانون استراليا ناظر بر تغيير شرايط در عمل‌كرد يا اوضاع و احوال صنعت (هم‌چون تغيير مالك يا محل و يا نوع صنعت غذايي) است كه مقرر شده در صورت اين تغييرات صاحب صنعت بايد مراتب را ظرف ۷ روز به اطلاع مدير كل جهت تصميم مقتضي برساند.

بخش ۹۸ ناظر به گم‌شدن يا دزديده شدن مجوز است كه قانون مقرر مي‌دارد مدير كل مي‌تواند مجوز ديگري براي مدت باقي‌مانده تا انقضاء مجوز، صادر كند.

در بخش ۹۹ مقرر شده است كه صنايع غذايي نبايد بدون عذر موجه مغاير با شرايط مقرر در مجوز رفتار نمايند و نقض اين مقرره مستوجب جريمه نقدي مي‌باشد.

بر اساس بخش ۱۰۰ مدير كل سلامت مي‌تواند در صورت نقض مقررات ناظر بر ثبت ، مجوز را لغو و يا براي حداكثر ۱ سال معلق كند و يا شرايطي را براي مجوز اعمال نمايد. رويه هاي لغو و تعليق مجوز نيز در قانون پيش‌بيني شده است .
به طور كلي به نظر مي‌رسد در شرايط فعلي يكي از مسايل مهم و موانع بزرگ بر سر راه صاحبان صنايع غذايي بوروكراسي پيچيده اي است كه در دستگاه هاي ناظر وجود دارد. بدين معني كه اگر يك

کارفرما بخواهد در موضوع جديدي سرمايه‌گذاري كند مهم‌ترين مانعي كه حس مي‌كند طي كردن مراحل پيچيده براي دستيابي به پروانه موردنظر است كه اساسا" بعضي از اين پروانه‌ها ضرورت ندارند. پروانه بهره‌برداري توسط وزارت بهداشت و درمان صادر مي‌شود و معمولا" صدور آن بيش از يك سال به طول مي‌انجامد. در اين مدت بررسي‌ها و كارهاي پيچيده غيرضروري انجام مي‌شود و نهايتا" سرمايه‌گذار بعد از رنج دستيابي به اين پروانه در پايين نامه خود ملاحظه مي‌كند كه: «شروع به توليد منوط به پروانه ساخت است.» حال سؤال اين است: پس‌صدور پروانه بهره‌برداري چه ضرورتي داشت؟ لازم به ذكر است كه براي دريافت پروانه بعدي هم همين مراحل بايد طي شود. نفع صاحبان صنايع غذايي در اين است كه سرمايه‌گذار در پيچ و خم اخذ پروانه بهره‌برداري و پروانه ساخت لطمه و زيان مالي و روحي نبيند و دلسرد نشود و حداقل، توليد خود را در زمان اخذ اين پروانه‌ها به صورت آزمايشي انجام دهد يا پروانه ساخت و بهره‌برداري يكي شود.
مشكل ديگر طولاني بودن زمان صدور پروانه ورودي كالا است كه ضرر آن متوجه صاحبان سرمايه مي‌شود، اگر كالايي وارد گمرك شود براي بررسي بهداشتي و آزمايش نمونه‌ها چند ماه فرصت لازم است تا دستيابي به نتيجه‌ها حاصل شود و اين ضرر و زيان صاحب سرمايه را به دنبال دارد.
چنانكه بيان شد قوانين غذاي ديگر كشورهاي جهان جز چند مورد به بحث مجوزها نپرداخته‌اند و اين بحث به مقررات و رويه‌هاي داخلي ديگر واگذار شده‌است در حالي كه مجوزها يكي از مباحث قانون ۱۳۴۶ را تشكيل مي‌دهد. به نظر مي‌رسد قانون، پيشنهادي جديد بايد تلفيقي از دو رويكرد را انتخاب نمايد به نحوي كه كليات بحث در قانون آورده‌شود و جزئيات به مقررات و آيين‌نامه‌هاي ديگر واگذار گردد تا هم شفافيت حفظ شود و هم تغييرات احتمالي آينده (بر اساس نياز جامعه يا صنعت و يا دولت)، مشكل و پيچيده نباشد. در خصوص پروانه‌هاي بهره‌برداري و ساخت مي‌توان با تكيه بر قواعد ساير كشورها كه مورد اشاره قرار گرفت مقررات جديد را وضع كرد.

بخش سوم: مطالعه تطبيقي جرايم مربوط به غذا و نظارت بر بهداشت غذايي در حقوق خارجي

اين بخش به مطالعه تطبيقي پيرامون قانون حاكم بر مواد غذايي اختصاص دارد. در فصل اول به بررسي قانون غذاي كشور مالزي مي‌پردازيم. فصل دوم به مطالعه قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي آمريكا اختصاص يافته است و در فصل سوم نيز قانون غذاي كشور فنلاند به عنوان يكي از جديدترين قوانين غذا بررسي مي شود.

فصل يكم: قانون غذاي مالزي

قانون غذاي مالزي در سال ۱۹۸۳ به تصويب رسيده است، اين قانون تقريبا" جامع تمام مسايل مربوط به جنبه‌هاي حقوقي فعاليت در صنعت غذا است. در اين قسمت به منظور تبيين رويكرد يك نظام حقوقي خارجي اسلامي در خصوص مواد پيش‌بيني‌شده در پيش‌نويس لايحه، به‌اختصار موضع قانون غذاي مالزي در خصوص مسايلي كه در مواد پيشنهاد شده مطرح‌شده‌اند، ارايه مي‌شود.

مبحث يكم: تعريف غذا

چنان‌كه بيان شد قانون ۱۹۸۳ مالزي تحت عنوان "قانون غذا" تصويب شده‌است، بنابراين دارو و لوازم آرايشي، برخلاف قانون آمريكا تحت شمول مقررات اين قانون قرار ندارند، با توجه به تعريف ارايه‌شده در بخش ۲ قانون، عبارت "غذا" در اين قانون علاوه بر مواد خوراكي مواد آشاميدني را نيز شامل مي‌شود و صرفا" مواد خوراكي يا آشاميدني با مصرف انساني موضوع قانون است، بنابراين مواد خوراكي يا آشاميدني با مصرف حيواني تابع قانون ديگري است.

غذا در بخش ۲ قانون به شرح زير تعريف شده‌است:

"غذا عبارت است از هر گونه ماده‌اي كه به عنوان خوراكي يا آشاميدني با مصرف انساني توليد، فروخته يا عرضه شده‌است. يا در تركيب، تهيه يا حفظ و نگهداري هر نوع ماده خوردني يا آشاميدني وارد شده يا مورد استفاده قرارمي‌گيرد. اين عبارت همچنين شامل، تنقلات و شيريني‌جات، آدامس و كليه‌ي اجزاي تشكيل‌دهنده مواد خوردني، آشاميدني، تنقلات و شيريني‌جات يا آدامس مي‌شود.

مبحث دوم: جرايم و مجازات‌ها

قسمت دوم قانون غذاي مالزي مصوب ۱۹۸۳ به جرايم و دلايل اختصاص يافته‌است.

بخش‌هاي ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۶، ۱۷ اين قانون كه ذيل بخش سوم قرار دارند، اركان مادي جرايم مربوط به غذا و مجازات اين جرايم را مورد حكم قرار داده‌اند.

عنوان بخش سيزدهم اين قانون "Adulteration" است، اين واژه در فارسي به "اضافه‌كردن مواد ارزان، نامرغوب يا مضر به مواد خوراكي" و به ويژه در رابطه با مواد غذايي به "تقلب" ترجمه شده‌است. بنابراين عناوين مجرمانه اين بخش به توليد يا فروش مواد غذايي متقلبانه يعني مواد غذايي كه در توليد آن‌ها مواد

اولیه ناسالم یا نامرغوب مورد استفاده قرارگرفته یا به هر نحوي تقلبي واقع‌شده، مربوط هستند.

در تدوین مقررات این بخش از سه رویکرد، حفظ سلامت غذایي جامعه، حمایت از مصرف‌کننده و رعایت قواعد شرعي مربوط به غذا تبعیت شده است.

بخش (e) (۱) ۱۳ این قانون به طور کلي تهیه یا فروش مواد غذایي تقلبي (Adultrated) را جرم دانسته‌است. برخلاف قانون مواد خوردني، آشامیدني، آرایشي و بهداشتي ایران، قانون مالزي در بخش (۳) ۱۳ مصادیق مواد غذایي تقلبي را به طور واضح تعیین کرده است. به موجب این بخش مواد غذایي تقلبي به موارد زیر اطلاق مي‌شود:

۱- ماده غذایي که حاوي ماده‌اي است که ارزش غذایي یا سایر ویژگي‌هاي نافع آن را در مقایسه با مواد غذایي خالص، معمول و داراي شرایط لازم، کاهش مي‌دهد، یا به هر طریق موجب آسیب‌دیدن یا عدم رضایت خریدار یا مصرف‌کننده مي‌شود.

۲- ماده غذایي که جزئا" یا کلا" عنصري از آن خارج‌شده یا به آن افزوده‌نشده‌است و در نتیجه‌ارزش غذایي یا سایر ویژگي‌هاي نافع آن در مقایسه با ماده غذایي مشابه که داراي شرایط معمول و تعیین‌شده‌است، کاهش مي‌یابد یا به هر طریقي این ماده غذایي سبب آسیب‌دیدن یا نارضایتي خریدار یا مصرف‌کننده مي‌شود.

۳- ماده غذایي که حاوي عنصري با ارزش تجاري پایین‌تر در مقایسه با ماده غذایي مشابه که داراي شرایط معمول و تعیین‌شده‌است، مي‌باشد.

۴- ماده غذایي که حاوي عنصري است که افزودن آن مطابق مقررات این قانون (قانون غذا) مجاز نیست.

۵- ماده غذایي که حاوي عنصري بیش از حد مجاز است.

۶- ماده غذایي که داراي شرایط و استانداردهاي مقرر در آیین‌نامه این قانون نیست.

۷- ماده غذایي که به نحوي ظاهر آن تزئین شده‌است که خرابي یا عیب آن کتمان شود.

۸- ماده غذایي که جزئا" یا کلا" حاوي عنصري حیواني، گیاهي یا معدني، نجس، ناپاك، فاسد یا پوسیده و گندیده‌است یا حاوي جزیي از اجزاي حیواني است که براي مصرف غذایي مناسب نیست اعم از این‌که تولیدشده باشد یا نه.

۹- ماده غذایي فاسد یا فاقد کیفیت

۱۰- ماده غذایي که در جعبه (بسته‌بندي) مهر شده قرار دارد و بسته یا پاکت به گونه‌اي آسیب دیده‌است که نمي‌تواند، محتوي خود را از فساد حفظ کند یا مانع از بین رفتن خواص محتوي جعبه شود.

۱۱- ماده غذایي که در پاکت (بسته‌بندي) قرار دارد، ولي جعبه یا پاکت مربوط به محتوي دیگري است و محتوي اصلي جزئا" یا کلا" از جعبه خارج‌شده و ماده غذایي دیگري در آن جاسازي شده‌است. مواد غذایي که در ظرف (یا جعبه) ماده غذایي دیگري جاسازي شده‌اند.

چنان‌که بیان شد قانون مالي علاوه بر حفظ سلامت غذایي جامعه لزوم حمایت از مصرف‌کننده یا خریدار مواد غذایي را نیز به عنوان سیاست کیفري مد نظر قرار داده و بر این اساس نیز جرم انگاري کرده‌است. بخش ۱۴ این قانون به موضوع فوق اختصاص

يافته است، عنوان اين بخش عبارت است از "ممنوعيت فروش غذايي كه حاوي نوع، ماهيت يا كيفيت مورد تقاضاي مشتري نيست" در واقع هدف اصلي مقررات كيفري اين بخش جلوگيري از تدليس در معاملات مواد غذايي است. به موجب بند ۱ بخش مذكور، فروش هر گونه ماده غذايي كه داراي جنس، ماهيت يا كيفيت مورد تقاضاي مشتري نيست، جرم است و مجازات حداكثر ۵ سال حبس يا جزاي نقدي يا هر دو مجازات خواهدبود.
بند ۲ اين بخش به منظور حمايت از مشتري يك اماره قانوني تأسيس كرده است، به موجب اين بند، چنانچه آيين‌نامه‌هاي قانون غذا، استانداردهاي اجباري براي يك ماده غذايي مقررکنند، يا افزودن عنصر يا تركيبي به ماده غذايي را ممنوع يا محدود نمايند، فرض اين است كه خريدار اين گونه مواد غذايي، ماده منطبق با مقررات مذكور از فروشنده تقاضا كرده است مگر اين‌كه خلاف اين اماره از سوي فروشنده اثبات شود، بنابراين چنانچه فروشنده قادر به اثبات خلاف اماره نباشد، مشمول مجازات مقرر در بند يك بخش ۱۴ قرار خواهد گرفت.
بخش‌هاي ۱۵ و ۱۶ قانون غذاي (۱۹۸۰) مالزي جرايم مربوط به برچسب‌زني و بسته‌بندي مواد غذايي را پيش‌بيني كرده‌اند، مطابق بخش ۱۵ اين قانون در صورتي كه استانداردي براي يك ماده غذايي تعيين شده‌باشد، هر شخصي كه غذايي را تهيه، بسته‌بندي، برچسب‌زني يا تبليغ مي‌كند كه فاقد استاندارد تعيين شده‌است ولي امور فوق به نحوي انجام مي‌شود كه مي‌تواند موجب مشتبه‌شدن غذاي تهيه، بسته‌بندي، برچسب‌زني يا تبليغ‌شده با غذاي داراي استاندارد تعيين‌شده گردد، مجرم است و به حبس تا حداكثر ۳ سال، جزاي نقدي يا هر دو مجازات محكوم خواهدشد.
به موجب بخش ۱۶ قانون فوق هر شخصي كه غذايي را به نحوي تهيه، بسته‌بندي، برچسب‌زني مي‌كند يا مي‌فروشد كه در ارتباط با خاصيت، نوع، ارزش، ماهيت، كيفيت، تركيب، سلامتي، نيرو و انرژي، خلوص، وزن، منشاء، عمر و نسبت اجزاي تركيب‌دهنده، اطلاعات خلاف واقع يا گمراه‌كننده ارايه مي‌دهد، يا تهيه، بسته‌بندي، برچسب‌زني يا فروش را بر خلاف مقررات آيين‌نامه اين قانون انجام مي‌دهد، مجرم است و به حبس حداكثر تا ۳ سال، جزاي نقدي يا هر دو مجازات محكوم خواهدشد.

با توجه به‌اهميت تبليغ صادقانه و قانوني مواد غذايي در حمايت از مصرف‌كننده، بخش ۱۷ قانون غذاي مالزي اصول حاكم بر نحوه‌ي تبليغ مواد غذايي را پيش‌بيني كرده و مجازات تخلف از اين اصول را مورد حكم قرارداده‌است.
با توجه به مقررات اين بخش در تبليغ مواد غذايي رعايت اصول زير الزامي است:

۱- تبليغ بايد با رعايت آيين‌نامه‌هاي قانون غذا انجام شود، در آگهي تبليغاتي كليه‌ي اوصاف و مشخصاتي كه بايد مطابق مقررات بر روي غذا يا ظرف حاوي غذا درج يا الصاق گردد، مد نظر قرارگيرد، به عبارت ديگر آگهي تبليغاتي نبايد حاوي اطلاعاتي باشد كه با اوصافي كه بايد بر روي غذا يا ظرف حاوي غذا درج يا الصاق شود، مغاير باشد يا اين اوصاف و ويژگي‌ها را به طور جزيي تعديل‌كرده يا تغيير دهد.
۲- آگهي تبليغاتي غذا نبايد حاوي اطلاعاتي باشد كه مطابق مقررات آيين‌نامه درج يا الصاق آن بر روي غذا يا ظرف حاوي غذا ممنوع است.

۳- آگهي بايد حاوي نام و وصف ماده غذايي مطابق آيين‌نامه قانون باشد، به عبارت ديگر در آگهي تبليغاتي، عبارت يا عباراتي كه مطابق آيين‌نامه، درج آن‌ها به عنوان نام يا وصف غذا بر روي غذا يا ظرف حاوي غذا، الزامي است، بايد قيد شود.
۴- آگهي تبليغاتي نبايد موجب گمراهي و اشتباه خريدار در باره خاصيت، نوع، ارزش، ماهيت، كيفيت، نيرو و انرژي، تركيب، سلامت، وزن، تركيب اجزاء، منشاء، عمر يا آثار غذا يا عناصر و اجزاي تشكيل‌دهنده غذا باشد.
۵- آگهي تبليغاتي بايد حاوي نام واقعي و آدرس محل فعاليت يا اقامت شخصي كه اگهي از طرف او منتشر شده‌است، باشد، چنانچه اگهي مربوط به شركت باشد، قيد اقامتگاه ثبت‌شده شركت كافيست، هر چند اقامتگاه ثبت‌شده با محل واقعي فعاليت شركت متفاوت باشد.

مبحث سوم: نظارت بر بهداشت غذايي

الف) اختيارات بازرسان:

يكي از بخش‌هاي مهم و جالب توجه قانون غذاي مالزي، مقررات حاكم بر بازرسان بهداشت غذايي در اين قانون است، اين بازرسان براي انجام وظايف خود از اختيارات گسترده‌اي برخوردارند، اختيارات بازرسان در بخش چهارم قانون مقرر شده‌است. مطابق اين بخش بازرس مي‌تواند:

هر زماني كه جهت انجام وظيفه خود مناسب مي‌داند، وارد اماكني شود كه به عقيده‌او مواد غذايي مشمول قانون در آن‌جا تهيه، نگهداري، بسته‌بندي، انبار يا توزيع و عرضه مي‌شوند.

پس از ورود به‌اماكن فوق، مواد غذايي موجود در آن را بررسي‌كند و از آن‌ها نمونه بردارد، همچنين بازرس مي‌تواند هر چيزي را كه به عقيده او در محل مذكور براي تهيه، نگهداري، بسته‌بندي، انبار يا توزيع و عرضه و فروش مواد غذايي مورد استفاده قرار مي‌گيرند يا مي‌تواند مورد استفاده قرارگيرد، مورد بررسي قراردهد.

هر گونه هواپيما، كشتي يا وسيله نقليه را كه به عقيده او و بر اساس دلايل معقول مواد غذايي مشمول اين قانون را حمل مي‌كنند، متوقف، بازرسي يا توقيف‌كند، مواد موجود در آن‌ها را بررسي نموده و از آن‌ها نمونه بردارد.

هر گونه بسته‌اي را كه به عقيده او حاوي مواد غذايي مشمول قانون است بازكند و مورد بررسي قراردهد.

كليه دفاتر و اسنادي را كه در اماكن مذكور در بند يك فوق‌الذكر پيدا مي‌كند، به عقيده او حاوي اطلاعاتي مرتبط با اجراي اين قانون (قانون غذا) در ارتباط با مواد غذايي كه قانون بر آن‌ها اعمال مي‌شود، مي‌باشد، بررسي و مطالعه كند يا از آن‌ها تصوير يا رونوشت تهيه نمايد.

مي‌تواند از اشخاص ارايه كارت ملي، كارت بازرگاني يا ساير اسناد شناسايي را كه لازم دارد تقاضا كند.

مي‌تواند هر زمان كه لازم بداند، مواد غذايي را كه به تشخيص او از طريق آن‌ها يا در ارتباط با آن‌ها مقررات قانون نقض شده‌اند، توقيف‌كند.

مي‌تواند، هرگونه ماده غذايي يا وسيله‌اي را كه تهيه، نگهداري، بسته‌بندي، انبار يا توزيع، عرضه و فروش آن

مخالف با مقررات این قانون است یا مغایر با مقررات قانون به نظر میرسد، علامتگذاري، وزن، شمارش یا اندازهگیريکند.
میتواند شخصي را که متهم بهارتکاب جرمي بر اساس قانون غذا یا آیینناممهاي آن است، بازداشت کند، مشروط بر اینکه:
الف) متهم از اعلام نام و نشاني صحیح خود امتناع کند یا
ب) دلایل قانعکنندهاي مبني بر اینکه متهم نام یا نشاني خود را به صورت خلاف واقع اعلامکردهاست وجود داشتهباشد یا اینکه
ج) قراین متعارفي براي احتمال متواريشدن متهم وجود داشتهباشد.
چنانچه بازرس متهمي را توقیف کند ملزم است با او مطابق شرایط مقرر در قانون آیین دادرسي کیفري برخورد کند.
(با توجه به حکم فوق ظاهرا" در قانون مالزي بازرس بهداشت غذایي ضابط خاص دادگستري قلمداد شدهاست، البته با توجه بهاختیار مقرر در بند ۹ فوقالذکر اختیار بازرس در این قانون بیشتر از اختیارات ضابطین خاص در قانون آیین دادرسي کیفري ایران است.)
بازرس میتواند مواد غذایي که توقیف کردهاست نمونهاي از آنها یا هر نمونهاي که برداشتهاست را جهت آزمایش یا تجزیه و تحلیل به آزمایشگاههاي مجاز تحویلدهد.
اختیارات بازرس در مورد نمونهبرداري:
قانون غذاي مالزي در ارتباط با نمونهبرداري نیز اختیارات گستردهاي به بازرسان بهداشت غذایي اعطاء کردهاست. به موجب این قانون حق نمونهبرداري بازرس محدود به اماکن مورد بازرسي نیست یعني بازرس حتي خارج از اماکني که به منظور بازرسي وارد شدهاست میتواند از مواد غذایي موجود نمونهبرداري کند:

a) بازرس میتواند در هر محلي با پرداخت قیمت رایج بازاري ماده غذایي مورد نظر به فروشنده از او به منظور تجزیه و تحلیل درخواست نمونه کند.
b) بازرس میتواند در هر محل از تولیدکنندهاي که مواد غذایي را به منظور فروش تولید میکند یا از صادرکننده مواد غذایي بدون پرداخت قیمت، جهت تجزیه و تحلیل درخواست نمونه کند.
c) بازرس میتواند به منظور نمونهبرداري از اشخاص فوق ارایه بسته، پاکت یا ظرفي که مواد غذایي در آن نگهداري میشوند را تقاضا کند و پس از بازرسي، نمونه مورد نیاز خود را از آن بردارد.

قانون به منظور تضمین اختیار نمونهبرداري بازرس، براي امتناع از انجام درخواست بازرس ضمانت اجراي کیفري مقرر کردهاست، بر حسب بند ۵ بخش ۵ این قانون مجازات ترك فعل مذکور حداکثر تا یك سال حبس یا جزاي نقدي یا هر دو مجازات است.

ب) حمایت کیفري از بازرسان:
وجود اختیارات کافي براي بازرس در صورتي نتیجه مؤثر در پيدارد و سبب کنترل و نظارت مناسب بازرسان بر فعالیت، اشخاص فعال در صنعت غذا میگردد که زمینه براي انجام وظیفه از سوي اشخاصي که مالك یا متصرف اماکن مورد مراجعه و بازرسي هستند فراهم آید یعني اشخاص قانونا" مکلف به همکاري با بازرس باشند و عدم همکاري ضمانت اجراي کیفري در پي داشتهباشد.

قانون مالزي با توجه به‌اين مهم از بازرسان حمايت كيفري كرده است. به موجب اين قانون تمرد در مقابل بازرس و جلوگيري از انجام وظيفه جرم او قلمداد شده است.
به موجب بند۳ بخش۴ اين قانون اشخاص زير مجرم هستند و به حداكثر يك سال حبس يا جزاي نقدي يا هر دو مجازات محكوم خواهندشد:

الف) مالك، متصرف يا هر شخصي كه مسؤول مكاني است كه بازرس بر اساس پاراگراف (a) زير بخش يك بخش ۴ قانون به آن واردشده و در حدود اختيارات خود از هم‌كاري متعارف با بازرس خودداري مي‌كند يا از ارايه اطلاعات متعارفي كه بازرس لازم دارد امتناع مي‌نمايد. قانون به موجب تسهيل روند كار بازرسان علاوه بر اشخاص مذكور، هر شخصي را نيز كه در موقع مراجعه بازرس در مكان مورد نظر قرار دارد مشمول تكاليف مذكور مي‌داند و امتناع او را نيز مستوجب مجازات مقرر قلمداد كرده است.

ب) هر شخصي كه مانع انجام وظيفه بازرسي شود يا به منظور جلوگيري از انجام وظيفه بازرس تلاش كند.

ج) هر شخصي كه حين انجام وظيفه به بازرس توهين يا حمله‌كند.

د) هر شخصي كه عامدا" به صورت شفاهي يا كتبي به بازرسي كه در حال انجام وظيفه‌است، اطلاعات خلاف واقع يا گمراه‌كننده ارايه‌دهد.

ج) تكاليف بازرسان:

۱- در قانون غذاي مالزي بازرسان بهداشت غذايي ملزم به رازداري حرفه‌اي هستند مطابق بند ۴ بخش ۸ اين قانون چنانچه بازرسي اطلاعاتي را كه در راستاي اجراي وظايف رسمي خود بر اساس قانون غذا به‌دست مي‌آورد محرمانه نگه‌ندارد و افشاء كند به حداكثر يك سال حبس، جزاي نقدي يا هر دو مجازات محكوم خواهدشد، همچنين انتقال اطلاعات فوق به‌اشخاص فاقد صلاحيت نيز ممنوع و مستوجب مجازات مقرر براي افشاء اطلاعات است.

۲- بازرس بايد داراي كارت شناسايي باشد و در صورت تقاضا ملزم به ارايه آن است.

د) نظارت بر بهداشت اماكن و ابزارهاي فعاليت در صنعت غذا:

شيوه‌ي نظارت بر بهداشت محيط و ابزارهاي فعاليت در صنعت غذا، در دو نظام حقوقي ايران و مالزي شباهت بسيار دارند، به طور كلي نظارت بر بهداشت محيط و ابزارهاي فعاليت در صنعت غذا در قانون غذاي مالزي به ترتيب زير است:

۱- محيط و ابزارهاي توليد، نگهداري، بسته‌بندي، انبار، عرضه، توزيع و فروش بايد مطابق با معيارهاي بهداشتي مقرر در آيين‌نامه قانون باشد.

۲- مدير بهداشت در صورت اطلاع عدم رعايت مقررات بهداشتي مي‌تواند به صورت مكتوب به مالك يا متصرف محل يا ابزار اعلام‌كند كه بايد نواقص و مشكلات بهداشتي برطرف شود، اطلاع مدير از عدم رعايت مقررات بهداشتي بايد مبتني بر بازرسي خود او يا گزارش بازرس بهداشت غذايي باشد. مدير بايد مهلت رفع نواقص را در نامه خود تعيين‌كند، برطرف‌شدن نواقص بهداشتي بايد به تأييد بازرس بهداشت غذايي برسد.

۳- چنانچه پس از اتمام مهلت مقرر در نامه‌ي مدير، رفع نواقص و مشكلات بهداشتي از سوي مدير يا بازرس تأييد نشود مدير يا

بازرس مي‌توانند با دستور كتبي به مالك يا متصرف محل يا ابزار، توقف استفاده از ابزار مورد نظر را دستوردهند.
در صورت ابلاغ دستور فوق، استفاده‌از محل يا ابزار تا زمان تأييد برطرفشدن مشكلات و نواقص بهداشتي از سوي بازرس به صورت مكتوب، متوقف خواهدشد.

ه) نظارت بر واردات مواد غذايي:

در حقوق مالزي نيز مانند ايالات متحده و ايران، واردات مواد غذايي تحت نظارت وزارت بهداشت است. مقررات حاكم بر نحوه‌ي نظارت وزارت بهداشت بر واردات مواد غذايي در بخش ۲۹ قانون غذاي اين كشور پيش‌بيني شده است.
به موجب بند يك اين بخش واردكردن هرگونه ماده غذايي به مالزي كه واجد شرايط مقرر در قانون غذا يا آيين‌نامه‌هاي مربوط به آن نباشد، ممنوع است. با وجود اين به موجب بندهاي دوم و سوم اين بخش "ورود موقت" برخي مواد غذايي كه منطبق با شرايط قانون يا آيين‌نامه‌هاي آن نيستند، مجاز قلمداد شده است:

۱- بند ۲ بخش ۲۹ قانون مقرر مي‌دارد: اگر ماده غذايي كه قرار است به مالزي وارد شود، ماده فرآوري‌شده و در شكل‌نهايي باشد و عرضه و فروش آن در مالزي موجب نقض مقررات مربوط به برچسب‌زني مواد غذايي شده و تشكيل‌دهنده جرمي در حوزه برچسب‌زني مواد غذايي باشد، ماده غذايي مذكور مي‌تواند به منظور برچسب‌زني مجدد بر اساس قوانين و مقررات مالزي وارد اين كشور شود. در اين صورت واردكننده ملزم است ظرف حداكثر دو ماه‌از تاريخ "ورود موقت" كالا به مالزي برچسب جديد و قانوني بر آن الصاق كند، در غير اين‌صورت واردكننده بايد كالا را از مالزي خارج‌كند، چنانچه واردكننده‌از خارج‌كردن كالا امتناع كند، به دستور وزير بهداشت كالا بايد توقيف و از مالزي خارج شود، وزير بهداشت مي‌تواند مدت دو ماه فوق‌الذكر را افزايش يا كاهش‌دهد.[۱]

۲- به موجب بند ۳ بخش ۲۹ قانون چنانچه ماده غذايي كه قرار است به مالزي وارد شود، ماده‌اوليه (خام) يا نيمه‌فرآوري شده‌باشد و عرضه و فروش آن در مالزي ممنوع و جرم باشد، واردكننده مي‌تواند ماده غذايي را به طور موقت و به منظور فرآوري مجدد جهت اعمال و رعايت شرايط قانون مالزي، وارد اين كشور كند، در اين صورت، واردكننده بايد ظرف دو ماه يا در مهلتي كه وزير بهداشت تعيين مي‌كند، ماده غذايي را جهت برآوردن شرايط و الزامات قوانين و مقررات مالزي، مجددا" پردازش و فرآوري كند در غير اين صورت كالا را بايد از مالزي خارج نمايد، در صورت تخلف بايد مطابق دستور وزير بهداشت، كالا توقيف و از مالزي خارج‌شود.

در هر دو مورد فوق، برچسب‌زني و فرآوري مجدد ماده غذايي بايد در محل تعيين‌شده توسط وزارت بهداشت و زير نظر مأموران اين وزارتخانه صورت گيرد.[۲]
بند ۶ بخش ۲۹ قانون به وزير بهداشت اختيار داده‌است كه به تشخيص خود واردات برخي مواد غذايي را از شمول مقررات بخش ۲۹ قانون خارج كند.

---

[1] - بند ۴ بخش ۲۹ قانون غذاي مالزي
۲ - بند ۵ بخش ۲۹ قانون غذاي مالزي

فصل دوم: قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي آمريكا

مبحث يكم: سابقه قانونگذاري فدرال در مورد غذا

در ايالات متحده امريكا نظارت بر فعاليت در صنعت غذا در دو سطح ايالتي و فدرال صورت مي‌گيرد، مطابق قانون اساسي آمريكا، دخالت قوه‌ي قانونگذاري فدرال (كنگره امريكا۹ در تصويب قوانين فدرال و لازم‌الاجرا در سطح كليه‌ي ايالات، استثنايي و محدود به مواردي است كه در اين قانون تصريح شده‌است، در ساير مواردي كه به موجب قانون اساسي تصريح نشده‌اند، قواي قانونگذاري ايالتي هر كدام به طور مستقل قانون وضع مي‌كنند، البته در مواردي كه قانون اساسي اختيار وضع قانون به كنگره داده‌است نيز قانونگذاران ايالتي مي‌توانند قانون وضع‌كنند ولي در هر حال قانون ايالتي نبايد با قانون فدرال مغايرت داشته‌باشد.

در اصلاحيه دهم قانون اساسي آمريكا اختيار وضع قانون در رابطه با تجارت بين ايالتي به كنگره امريكا واگذارشد، قوانين فدرال حاكم بر صنعت غذا و دارو در آمريكا از جمله قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ۱۹۳۸ كه در اين تحقيق مورد مطالعه تطبيقي قرار گرفته‌است، بر اساس اصلاحيه دهم قانون اساسي و از باب تنظيم تجارت بين ايالتي تصويب شده‌اند، لذا مقررات قانون فوق از جمله مقررات كيفري آن زماني اعمال مي‌شود كه تخلفي در حوزه‌ي تجارت بين ايالتي غذا واقع شده‌باشد، در متن قانون نيز مكررا" به‌اين نكته تأكيد شده‌است، در كنار قوانين فدرال حاكم بر فعاليت در صنعت غذا هر يك از ايالات نيز قوانين ايالتي خاص تصويب كرده‌اند كه بر فعاليت در سطح هر يك از ايالت‌ها اعمال مي‌شود و طبعا" در سطح هر يك از ايالت‌ها نيز نهادي براي نظارت بر فعاليت‌ها تأسيس شده‌است.

مهم‌ترين قوانيني‌كه علاوه بر قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي در ارتباط با صنعت غذا در ايالات متحده آمريكا تصويب شده‌اند به ترتيب تاريخ تصويب عبارتند از:

۱- قانون فدرال غذا و دارو (۱۹۰۷)
Federal Food and Drug Act of 1907

۲- قانون فدرال بازرسي گوشت (۱۹۰۷)
Federal Meat Inspection Act of 1907

۳- قانون فدرال كمسيون تجارت (۱۹۱۴)
Federal Trade Commision Act 1914

۴- قانون واردات شير (۱۹۲۷)
Import Milk Act 1927

۵- قانون بهداشت عمومي (۱۹۴۴)
Public Health Service Act 1944

۶- قانون علامت تجاري (۱۹۴۶)
Trademark Act of 1946

۷- قانون بازرسي محصولات گوشت طيور (۱۹۵۷)
Pultry Products Inspection Act 1957

۸- قانون بسته‌بندي و برچسب‌زني منصفانه (۱۹۶۶)

Fair Packging and Labeling Act 1966

۹- قانون سیاست محیط زیست ملي (۱۹۶۹)

The National Environmental Policy Act of 1969

۱۰- قانون آموزش و برچسبزني مواد غذايي (۱۹۹۰)

Nutrition Labeling and Education Act of 1990

۱۱- قانون حمایت از کیفیت غذا (۱۹۹۶)

Food Quality Protection Act of 1996

۱۲- قانون مدرنسازي اداره غذا و دارو (۱۹۹۷)

Food and Drug Adminisitration Modernization Act of 1997

۱۳- قانون اصلاحات اداره غذا و دارو (۲۰۰۷)

Food and Drug Adminisitration Amendments Act of 2007

با تصویب این قانون اختیارات اداره غذا و دارو به صورت گسترده اي افزایش یافته است.

مبحث دوم: سابقه تاریخي و ساختار اداره غذا و دارو (FDA) [1]

FDA ناظر فدرال صنعت غذا و دارو در ایالات متحده آمریکاست، FDA نهادي پژوهشي و نظارتي است که در حال حاضر زیر نظر وزیر سلامت و خدمات انساني فعالیت مي‌کند.

موضوعات تحت نظارت این نهاد عبارتند از: عمده محصولات غذایي به استثناء (گوشت قرمز و سفید)، داروهاي انساني و حیواني، ابزارهاي پزشکي، داروهاي بیولوژیکي، پرتو درماني، مواد آرایشي و بهداشتي، خوراك حیوانات.

این نهاد در سال ۱۸۶۲ در وزارت کشاورزي ایالات متحده آمریکا شکل‌گرفت، در زمان شکل‌گیري یك نفر شیمیدان مسؤول آن بود، از آن سال با توسعه فعالیت نهاد تعداد کارکنان، بودجه و تشکیلات اداري آن هر سال توسعه‌یافته‌است تا این که در سال ۲۰۰۱ میلادي تعداد کارکنان آن ۹۱۰۰ نفر و بودجه آن بالغ بر ۱/۲۹۴ بیلیون دلار بوده است.

FDA، تولید، صادرات، واردات، حمل و نقل و انبارداري، مواد غذایي و سایر محصولات و مواد تحت نظارت خود را کنترل مي‌کند و بازرسان آن سالانه بیش از ۱۶۰۰۰ بازرسي از اماکن و تأسیسات و تجهیزات انجام مي‌دهند.

FDA در آغاز فعالیت خود را با عنوان "بخش شیمي[2]" وزارت کشاورزي شروع کرد. پس از آن در سال ۱۹۰۱ "اداره شیمي[3]" نام گرفت، بزرگترین تحول در حیات FDA با تصویب قانون فدرال غذا و دارو[4] ایجاد شد. به موجب این قانون اختیار نظارت به نهادي که قبلا" فقط به پژوهش‌هاي علمي مشغول بود، اعطاء شد. نام "اداره شیمي" در سال ۱۹۲۷ به "اداره غذا، دارو و حشره‌کش"[5] تغییر

---

1 - Food and Drug Administration
2 - Division of Chimistry
3 - Bureau of Chimistry
4 - Federal Food and Drug Act
5 - Food و Drug and Insecticide Administration

يافت. در سال ۱۹۳۰ وظايف غير نظارتي و تحقيقاتي نهاد به بخش ديگري در وزارت كشاورزي منتقل و نام آن كوتاه‌تر شد و به شكل كنوني يعني " اداره غذا و دارو" تغيير يافت. FDA تا سال ۱۹۴۰ زير نظر وزارت كشاورزي فعاليت مي‌كرد. در اين سال زيرمجموعه‌ي "نمايندگي امنيت فدرال"[1] قرار گرفت، در آوريل ۱۹۵۳ مجددا" FDA به وزارت بهداشت، آموزش و رفاه منتقل شد. در سال ۱۹۸۰ وظيفه آموزش از وزارتخانه مذكور سلب شد و به وزارت بهداشت و خدمات انساني تغيير نام داد. FDA در حال حاضر به عنوان بخشي از وزارت بهداشت و خدمات انساني فعاليت مي‌كند.

نظارت فدرال بر رعايت قوانين و آيين‌نامه‌هاي حاكم بر فعاليت در صنعت غذا، در حال حاضر بر عهده‌ي "وزارت بهداشت و خدمات انساني"[2] است. اداره غذا و دارو زير نظر اين وزارتخانه فعاليت مي‌كند و بخشي از آن است، بنابراين اداره غذا و دارو، نهاد مستقل نيست و فعاليت آن به طور مستقيم زير نظر وزارت بهداشت و خدمات انساني انجام مي‌شود، در قانون غذا، دارو و لوازم بهداشتي نيز تصويب آيين‌نامه‌هاي لازم براي اعمال اين قانون و هم چنين انتخاب بازرس صلاحيتدار براي بازرسي از اماكن و تجهيزات مربوط به فعاليت در صنعت غذا به وزير محول شده‌است و اداره غذا و دارو در اين موارد اختيارات مستقل ندارد، در واقع اختيارات اين اداره از سوي وزير تفويض شده‌است.

اداره غذا و دارو در حال حاضر از بخش‌هاي زير تشكيل شده‌است كه هر يك از آن‌ها وظايف خاص خود را انجام مي‌دهند:

۱- مركز سلامت غذايي و علوم تغذيه كاربردي
۲- مركز ارزيابي و تحقيق دارو
۳- مركز ارزيابي و تحقيق بيولوژيك
۴- مركز ابزارهاي پزشكي و سلامت راديولوژيكي
۵- مركز دامپزشكي
۶- مركز ملي تحقيقات سم شناسي
۷- اداره تحقيقات كيفري
۸- داره‌امور نظارتي (اداره نظارت)
۹- اداره نمايندگان

نظارت و كنترل سلامت مواد غذايي بر عهده‌ي مركز سلامت غذايي و علوم تغذيه كاربردي است، اين مركز مسؤول كنترل سلامت و برچسب‌زني صحيح تقريبا" كليه‌ي محصولات غذايي به استثناء موارد زير در آمريكا است:

۱- محصولات گوشتي توليد شده از حيوانات اهلي از قبيل گاو و مرغ كه كنترل سلامت آن‌ها بر عهده‌ي وزارت كشاورزي است.
۲- نظارت بر توليد و عرضه نوشيدني‌هاي حاوي بيش از هفت درصد الكل، كه بر عهده‌ي اداره الكل، دخانيات و سلاح‌هاي گرم و مواد منفجره در وزارت دادگستري آمريكاست.
۳- نظارت بر تهيه و عرضه آب‌هاي آشاميدني فاقد بطري كه بر عهده‌ي نمايندگي حمايت از محيط زيست ايالات متحده آمريكاست.

مبحث سوم: تعريف غذا

[1] - Federal Security Agency
[2] - Department of Health and Human Services

مطابق بند f بخش ۲۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ۱۹۳۸، غذا عبارت است از:

۱- موادي كه جهت خوردن و آشاميدن انسان يا حيوانات مورد استفاده قرار مي‌گيرد.
۲- آدامس
۳- موادي كه به عنوان اجزاي تشكيل‌دهنده هر يك از موارد فوق‌الذكر مورد استفاده قرار مي‌گيرند.

مبحث چهارم: جرايم و مجازات ها

الف) جرايم:

مطابق بخش ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي، افعال و ترك فعل‌هاي ممنوع در حوزه‌ي صنعت غذا كه با تعيين مجازات منع شده‌اند عبارتند از:

۱- عرضه‌يا تسليم جهت عرضه هرگونه مواد غذايي تقلبي در تجارت بين ايالتي
۲- تهيه يا توليد مواد غذايي تقلبي در تجارت بين ايالتي
۳- دريافت هرگونه مواد غذايي تقلبي در تجارت بين ايالتي
۴- جلوگيري از ورود بازرسان يا انجام بازرسي توسط آن‌ها چنان‌كه در بخش ۷۰۴ قانون پيش‌بيني شده است.
۵- تغييردادن، از بين بردن، محوكردن، يا برداشتن تمام يا قسمتي از برچسب مواد غذايي يا انجام هر عمل ديگري نسبت به‌اين مواد كه منجر به متقلبانه و گمراه‌كننده شدن مواد غذايي مي‌شود، مشروط بر اين كه در زمان انجام عمل، اين مواد غذايي پس از بارگيري دركشتي جهت تجارت بين ايالتي نگهداري شده‌باشند.
۶- فروش يا عرضه روغن نباتي رنگي، يا تصرف يا سرو روغن نباتي رنگي بر خلاف مقررات بخش هاي (b) ۴۰۷ يا (c) ۴۰۷ قانون.

ب) مجازات:

مجازات اعمال ممنوع مندرج در بخش ۳۰۱، در بخش ۳۰۳ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي پيش‌بيني شده‌است، مطابق اين بخش مجازات تخلف از مقررات بخش ۳۰۱ حداكثر يك سال حبس يا حداكثر هزار دلار جزاي نقدي يا هر دو مجازات است. با وجود اين چنانچه شخص، پس از نهايي‌شدن محكوميت به مجازات به جهت نقض بخش ۳۰۱ قانون مجددا" مرتكب يكي از جرايم مندرج در اين بخش شود يا جرم را با سوءنيت خاص گمراه يا اغواكردن ديگران مرتكب شده باشد، مجازات او حداكثر۳ سال حبس يا حداكثر ده هزار دلار جزاي نقدي يا هر دو مجازات خواهدبود.

ج) افشاء تخلفات:

يكي از روش‌هاي پيش‌گيري از تخلفات و حمايت از مصرف‌كننده در قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ۱۹۳۸ افشاء اطلاعات توسط وزير بهداشت و خدمات انساني است، مطابق بند (a) بخش ۷۰۵ قانون فوق، وزير بايد به صورت دوره‌اي گزارش‌هايي حاوي خلاصه‌اي از آراء و تصميماتي كه محاكم بر اساس قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي اتخاذ كرده‌اند، منتشر كند، گزارش بايد حاوي نوع مسؤوليت و ميزان مجازات‌هاي اعمال شده، باشد.

بند (b) بخش ۷۰۵ قانون نیز این اختیار را برای وزیر در نظرگرفته است که اطلاعات راجع به مواد غذایی را که ممکن است خطر قریب‌الوقوعی برای بهداشت ایجاد کنند یا سبب گمراهی عمده مصرف‌کننده شوند، افشاء کند. در واقع مطابق این بند وزیر می‌تواند قبل از عرضه شدن مواد غذایی ناسالم یا تقلبی با افشاء اطلاعات راجع به آن‌ها از سلامت جامعه و مصرف‌کنندگان حمایت کند.

مبحث پنجم: نظارت بر بهداشت غذایی

مقررات حاکم بر بازرسی اماکن، تأسیسات و تجهیزات مربوط به صنعت غذا در بخش ۷۰۴ قانون پیش‌بینی شده است.

مطابق این بخش به منظور اجرای قانون فوق، کارکنان وزارت بهداشت و خدمات انسانی که مطابق مقررات توسط وزیر برای بازرسی انتخاب شده‌اند، می‌توانند با ارایه مدرک شناسایی و دادن اخطاریه مکتوب به مالک یا متصدی، در یک زمان متعارف به کارخانه، انبار یا تأسیساتی که در آن غذا به منظور عرضه در بین ایالات مختلف (تجارت بین ایالتی) تولید، فرآوری، بسته‌بندی یا نگهداری می‌شوند، وارد شوند. ورود به اماکن مذکور ممکن است پس از عرضه بین ایالتی مواد غذایی باشد، علاوه بر اماکن مطابق شرایط فوق بازرسان وزارت بهداشت می‌توانند به وسایل نقلیه‌ای که مواد غذایی را حمل یا نگهداری می‌کنند وارد شوند.

بازرسان وزارت بهداشت پس از ورود به اماکن تأسیسات و تجهیزات مذکور می‌توانند در زمان متعارف و به شیوه‌ای معمول و متعارف، کارخانه، انبار، تأسیسات، وسیله نقلیه، کلیه‌ادوات و تجهیزات مرتبط، مواد اولیه و کانتینرها را مورد بازرسی قراردهند.

در صورتی که بنا بر عقیده معقول و متعارف وزیر، مواد غذایی تقلبی که می‌تواند سلامت و بهداشت انسان یا حیوان را در معرض تهدید جدی قرار دهد، وجود داشته‌باشد، بازرسان وزارت بهداشت می‌توانند، علاوه بر امکان و تجهیزات کلیه‌ی اسناد و دفاتر شخصی را که مواد غذایی تولید، فرآوری، بسته‌بندی، حمل و نقل، توزیع، نگهداری یا وارد می‌کند به استثناء اسناد زیر، با رعایت شرایط مقرر در بخش (d) ۴۱۴ قانون مورد بازرسی قراردهند.

بازرسان نمی‌توانند اسناد و اطلاعات زیر را بررسی کنند:

۱- اطلاعات مالی
۲- اطلاعات فروش به استثناء اطلاعات مربوط به بارگیری کالا در کشتی
۳- اطلاعات و اسناد قیمتگذاری
۴- اطلاعات کارکنان (به‌استثناء اطلاعات راجع به صلاحیت‌های علمی کارکنان فنی و حرفه‌ای که وظایف مقرر در قانون را انجام می‌دهند)
۵- اطلاعات و اسناد تحقیق

جهت بازرسی اسناد و اطلاعات، اخطاریه جداگانه‌ای باید برای مالک یا متصدی ارسال شود.

بند (h) بخش ۳۰۴ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشی تحت عنوان "توقیف اداری غذا"[1] امکان توقیف مواد غذایی ناسالم را برای بازرسان بهداشت غذا و سایر مأموران صلاحیت‌دار پیش‌بینی کرده است، مطابق این بند به طور کلی کارکنان صلاحیت‌دار (FDA) می‌توانند، دستور توقیف مواد غذایی را که در زمان بازرسی، آزمایش یا تحقیقات که مطابق مقررات قانون مذکور، پیدا می‌کنند، صادر

[1] - Administrative Detention of Foods

نمايند. مشروط بر اين كه دليل يا اطلاعات قابل اعتمادي مبني بر اين كه اين ماده غذايي متضمن تهديد جدي براي سلامتي انسان يا حيوان است، در اختيار داشته باشند.
دستور توقيف صادرشده توسط كاركنان صلاحيتدار (FDA) در صورتي معتبر است كه وزير يا نماينده رسمي او آن را تأييد كند.
توقيف غذا با شرايط فوق صرفا" براي يك مهلت متعارف مجاز است كه اين مهلت متعارف در هر حال بيش از ۲۰ روز نخواهدبود. وزير ميتواند اين مهلت را حداكثر تا سي روز تمديد كند، ظرف مهلتهاي فوق وزير بايد دعاوي لازم را در دادگاههاي صلاحيتدار براي تعيين تكليف مواد غذايي توقيفشده اقامه كند.
در دستور توقيف مواد غذايي بايد اعلام شود كه بر مواد غذايي توقيف شده، مارك يا برچسب "توقيف شده" الصاق گردد. هم چنين بايد در دستور مذكور انتقال مواد غذايي توقيفشده به محلي امن و متناسب مورد حكم قرارگيرد. مواد غذايي توقيف از محل توقيف يا محلي كه به آن منتقل شده است توسط هيچ شخصي قابل نقل و انتقال نيست تا زماني كه مهلت توقيف سپري شود يا وزير دستور رفع توقيف دهد.
چنانچه دستور توقيف توسط "مديران كل مناطق" (نماينده رسمي وزير) تأييد شده باشد اشخاص ذينفع ميتوانند از دستور صادرشده نزد وزير شكايت كنند، وزير بايد ظرف پنج روز از تاريخ تسليم تقاضاي تجديد نظر و پس از تشكيل يك جلسه رسيدگي غيررسمي، نظر خود را در خصوص تأييد يا ابطال دستور اعلام كند. چنانچه وزير ظرف پنج روز تشكيل جلسه ندهد، يا با وجود تشكيل جلسه تصميمي در خصوص تأييد يا ابطال دستور اتخاذ نكند، دستور صادرشده خود به خود لغو و بلااثر خواهدشد.
قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي در بخش ۸۰۱ تحت عنوان "واردات و صادرات" مقررات مفصل و جامعي در خصوص واردكردن مواد تحت شمول قانون به ايالات متحده آمريكا و هم چنين صادركردن اين مواد از ايالات متحده آمريكا به ساير كشورهاي دنيا پيشبيني كرده است، با توجه به عموميت قانون طبعا" مقررات حاكم بر صادرات و واردات در قانون مذكور نيز علاوه بر غذا ساير مواد تحت شمول از جمله دارو، لوازم آرايشي و تجهيزات پزشكي را نيز شامل ميشود، در اين قسمت به رئوس نكات قانون در ارتباط با واردات مواد غذايي اشاره ميشود.
مطابق بند (a) بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي، وزير دارايي بايد به درخواست وزير بهداشت و خدمات انساني نمونهاي از مواد غذايي را كه بهايالات متحده آمريكا واردشده يا واردكردن آنها پيشنهاد شده است به وزير بهداشت تسليم كند، هم زمان با تسليم مواد غذايي به وزير بهداشت، موضوع بايد به مالك يا انتقالگيرنده آن اطلاعداده شود، مالك يا انتقالگيرنده ميتواند نزد وزير حاضر شده و اظهارات خود را بيان كند.
چنانچه پس از آزمايش نمونه هاي مذكور معلوم شود كه:

۱- مواد غذايي مورد نظر در شرايط غير بهداشتي، توليد، تهيهيا بسته بندي شده است
۲- فروش مواد غذايي مورد نظر در كشوري كه در آن توليدشدهيا از آن صادرشده است، ممنوع يا تابع محدوديت است.
۳- مواد غذايي مورد نظر تقلبي يا گمراه كننده است يا به طور كلي مطابق مقررات آمريكا از عرضه يا تسليم براي عرضه در سطح تجارت بين ايالتي ممنوع است،

باید از واردشدن مواد غذایي مورد نظر به ایالات متحده آمریکا جلوگیري شود، چنانچه مواد غذایي به آمریکا وارد شده باشد، وزیر دارایي باید مقدمات معدوم‌کردن آن‌ها را فراهم‌کند مگر این که مطابق آیین‌نامه مصوب وزارت دارایي مواد مذکور، حداکثر ظرف ۹۰ روز از تاریخ اطلاع مالک از ممنوع بودن واردات، از آمریکا خارج شود. وزیر دارایي مطابق آیین‌نامه مصوب مي‌تواند مهلت بیش‌تري براي خارج‌کردن اعطاء کند.[1]

مطابق بند (b) بخش ۸۰۱ قانون تا زمان اتخاذ تصمیم نهایي در خصوص پذیرش ورود مواد غذایي، وزیر دارایي مي‌تواند تسلیم آن‌ها به مالک یا انتقال‌گیرنده را اجازه دهد، مشروط بر این که مالک یا انتقال‌گیرنده مطابق آیین‌نامه مصوب، تضمین مناسب و کافي جهت جبران خساراتي که ممکن است در اثر تخلف او وارد گردد، اعطاءکند.

چنانچه وزیر بهداشت احراز کند که مواد غذایي تقلبي یا گمراه‌کننده با تعویض برچسب آن‌ها یا انجام اقدامات دیگري، قابل اصلاح است به نحوي که وضعیت آن با قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي منطبق‌گردد، تصمیم‌گیري نهایي در خصوص پذیرش یا رد مواد غذایي به تقاضاي مالک یا انتقال‌گیرنده به تأخیر خواهدافتاد و در این صورت مالک یا انتقال‌گیرنده باید جهت تضمین جبران زیان‌هاي احتمالي تضمیني مناسب و کافي اعطاءکند و اقدامات لازم براي رفع مشکل مواد غذایي واردشده را انجام دهد، کلیه‌اقدامات باید مطابق مقررات آیین‌نامه مصوب و تحت نظارت کارکنان صلاحیت‌دار وزارت بهداشت که توسط وزیر تعیین مي‌شوند، صورت گیرد.[2]

هزینه‌ي کلیه اقداماتي که در اثر رد مواد غذایي مورد نظر جهت معدوم یا خارج‌کردن آن‌ها از ایالات متحده آمریکا انجام مي‌شوند بر عهده‌ي مالک یا انتقال‌گیرنده است، کلیه‌ي هزینه‌هاي لازم براي رفع مشکل ورود مواد غذایي به‌ایالات متحده آمریکا (مطابق آن‌چه بیان شد) را باید مالک یا انتقال‌گیرنده تأمین‌کند، در صورت امتناع از تأمین هزینه‌هاي مذکور، دولت مخارج را تأمین خواهدکرد ولي بابت آن‌چه به‌این طریق از مالک یا انتقال‌گیرنده طلبکار مي‌شود، نسبت به کالاهایي که‌او در آینده وارد مي‌کند، حق حبس خواهد داشت.[3]

چنانچه ورود ماده غذایي به‌ایالات متحده آمریکا ممنوع اعلام شود، وزیر بهداشت مي‌تواند مالک یا انتقال‌گیرنده را ملزم کند که بر روي کانتینر حاوي ماده غذایي ممنوع‌الورود برچسبي که به طور خوانا و واضح حاوي عبارت زیر است را الصاق کند.

"ایالات متحده آمریکا: ممنوع‌الورود"[4]

به موجب قسمت سوم بند(d) بخش ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي، واردات افزودني‌ها[5] و مکمل‌هاي غذایي[6] از قواعدي که در بخش فوق مورد بحث قرار گرفتند مستثني شده‌اند. در صورت وجود شرایط مقرر، واردکننده مي‌تواند این‌گونه مواد را بدون این که جواز ورود آن‌ها توسط وزیر بهداشت صادر شده‌باشد به ایالات متحده واردکند، واردکننده این‌گونه مواد باید در موقع واردکردن ابتدایي و اولیه اظهارنامه‌اي متضمن موارد زیر به وزیر بهداشت و خدمات انساني تسلیم‌کند:

---

[1] - بند a بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي

[2]- بند b بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي

[3] - بند c بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي

[4] - بند n بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرایشي

[5]- Food Additive

[6] - Food Supplement

۱- مواد افزودني و مكمل‌هاي غذايي مورد نظر به منظور فرآوري و افزودن به مواد غذايي ديگر جهت توليد مواد غذايي به آمريكا وارد مي‌شوند و مطابق مقررات پس از فرآوري و الحاق توسط همين واردكننده از ايالات متحده آمريكا صادر خواهندشد و مصرف داخلي ندارند.
۲- مشخصات توليدكننده، توزيع‌كننده يا به طور كلي هر شخصي كه‌از زمان ورود كالا به كشور تا صدور مجدد محصولات توليدشده، مواد مذكور را متصرف مي‌شود.
۳- گواهي تجزيه و تحليل از مراجع صلاحيت‌دار كه جهت شناسايي ماهيت كالاي مورد نظر، ضروري و لازم است.

واردكننده ملزم است در زمان ورود كالا و قبل ترخيص آن از مبادي رسمي ورودي، تضمين مناسبي جهت جبران خساراتي كه ممكن است از تخلف او وارد شود، به وزير دارايي اعطاء كند.
كالايي كه به‌اين ترتيب وارد مي‌شود بايد مطابق آن چه در اظهارنامه اعلام شده‌است از ايالات متحده صادرشود، مگر آن بخشي كه در جريان توليد و فرآوري از بين‌رفته‌اند.[1]
واردكننده چنين كالايي بايد از فرآيند استفاده‌از مواد واردشده يا تخريب و از بين‌رفتن آن‌ها مطابق مقررات آيين‌نامه مصوب، به صورت منظم گزارش تهيه و در صورت تقاضاي وزير گزارش‌ها را به او تسليم‌كند.[2] همچنين واردكننده ملزم است گزارش راجع به ميزان و نحوه‌ي صادرات مواد غذايي توليدشده را به درخواست وزير به او تحويل‌دهد.[3]
چنانچه وزير با اتكاء به دلايل و اطلاعات معتبر احراز كند كه هدف واردكننده استفاده از مواد مورد نظر به منظور فرآوري و توليد مواد غذايي جهت صدور از آمريكا نيست مي‌تواند از ورود كالا جلوگيري‌كند.

فصل سوم: قانون غذاي فنلاند

ساختار نظام نظارت بر صنعت غذا در فنلاند چند لايه و سلسله مراتبي است، به‌اين معنا كه نهادهاي مختلف با درجات متفاوت بر فعاليت در اين عرضه نظارت دارند و براي صنعت غذا برنامه‌ريزي مي‌كنند، برنامه‌ريزي و نظارت كلي در صنعت غذا وظيفه وزارتخانه‌هاي كشاورزي و جنگل‌داري، تجارت و صنعت و امور اجتماعي و بهداشت است. اين سه وزارتخانه با هم‌كاري هم، نظارت عاليه بر صنعت غذا را بر عهده‌دارند و برنامه‌ريزي‌هاي كلي در اين زمينه را انجام مي‌دهند.[4]
در رتبه بعدي آژانس ملي غذا قرار دارد كه مسؤول برنامه‌ريزي، هدايت، توسعه و كنترل صنعت غذا در سطح ملي است.[5]
آژانس علاوه بر انجام وظايف فوق بايد براي ادارات كل نظارت بر صنعت غذا در خصوص نحوه ي انجام وظايف آن‌ها، نظريات مشورتي ارايه‌دهد.

---

[1] - بخش (iii) (A) (۳) ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي
[2] - بخش (iv) (A) (۳) ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي
[3] - بخش (v) (A) (۳) ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي
[4] - بخش ۲۹ قانون غذاي فنلاند
[5] - بخش ۳۰ قانون غذاي فنلاند

در سطح منطقه ادارات کل استاني ناظر صنعت غذا هستند و بعد از آن در سطح شهرها، شهرداري‌ها ناظر فعاليت در صنعت غذا هستند.
نظام بازرسي بهداشت غذايي و اختيارات بازرسان در قانون فنلاند نيز تقريبا" شبيه است به نظام حقوقي ايالات متحده آمريكا، اختيارات بازرسان در حقوق فنلاند در مقايسه با نظام حقوقي مالزي محدودتر است.
بازرسان صلاحيت‌دار مي‌توانند در راستاي انجام وظايف خود اسناد و مدارك مرتبط را مورد بررسي قراردهند، به اماكني كه فعاليت‌هاي مربوط به صنعت غذا در آن‌جا انجام مي‌شود وارد شوند يا به‌اطلاعاتي كه به منظور كنترل رعايت‌شدن قانون غذا حفظ و نگهداري مي‌شوند، دسترسي داشته‌باشند.[1] بازرسان مي‌توانند علاوه بر اماكن، ماشين‌آلات و تجهيزات مورد استفاده در صنعت غذا را نيز مورد بازرسي قراردهند.
چنانچه به هنگام بازرسي يا در ارتباط با آن، بازرس تشخيص‌دهد كه ماده غذايي با منشاء حيواني برخلاف مقررات حاوي مواد آلوده است، كارمند صلاحيت‌دار دامپزشكي استان يا دامپزشك تعيين‌شده توسط آژانس ملي غذا يا اداره كل استاني مي‌توانند محل اوليه توليد را كه ماده غذايي از آن جا نشأت‌گرفته‌است مورد بازرسي قراردهند و بدون هزينه به مقدار مورد نياز از مواد موجود جهت آزمايش نمونه‌برداري كنند.
چنانچه اماكن مورد بازرسي تحت پوشش مقررات "امنيت داخلي"[2] باشد، بازرسي در صورتي امكان‌پذير است كه دلايل و مباني متعارف و معقولي وجود داشته‌باشد مبني بر اين كه در مكان مذكور مقررات حاكم بر صنعت غذا به نحوي كه قانونا" قابل مجازات باشد، نقض‌شده يا در حال نقض است.[3]
علاوه بر اين بازرسي بايد براي كشف جرم يا جلوگيري از وقوع آسيب جدي بهداشتي ضرورت داشته‌باشد. بازرسي در اين فرض صرفا" بايد توسط "مقام ناظر" صورت‌گيرد.[4]
مطابق بند ۴ بخش ۴۹ قانون، بازرسان مذكور در مقررات اتحاديه اروپايي و ساير توافق‌نامه‌هاي بين‌المللي كه فنلاند به‌آن‌ها متعهد شده‌است از همان اختياراتي كه براي بازرسان فنلاندي مقرر شده‌است، در حوزه‌ي بازرسي بهداشت غذايي برخوردارند.
بازرسان صلاحيت‌دار در بهداشت غذايي مي‌توانند به منظور بازرسي، بدون پرداخت هزينه‌از مواد غذايي مورد بازرسي نمونه‌برداري كنند.[5]
بازرسان مي‌توانند به منظور انجام وظايف خود از دولت، مقامات شهرداري و فعالان صنعت غذا، ارايه‌اطلاعات مورد نياز خود را تقاضا كنند و آن‌ها ملزم به‌اجابت تقاضاي بازرس هستند.[6] بازرس حتي مي‌تواند، در راستاي انجام وظيفه خود در مواردي كه ضرورت دارد، اطلاعات مربوط به كسب و كار خصوصي، فعاليت حرفه‌اي، وضعيت مالي يا وضعيت سلامتي شخص را درخواست‌كند، هر چند تحصيل اين اطلاعات به جهت محرمانه‌بودن آن‌ها در ساير موارد ممنوع باشد.[7]
قانون غذاي فنلاند در راستاي اهدافي كه در بخش يكم قانون ذكر شده‌است فعالان صنعت غذا را ملزم كرده‌است كه مطابق شرايط مقرر

---

[1] - بند ۱ بخش ۴۹ قانون غذاي فنلاند

[2] -Domestic Peace

[3] - بند ۲ بخش ۴۹ قانون غذاي فنلاند
[4] - بند ۲ بخش ۴۹ قانون غذاي فنلاند
[5] - بند يك بخش ۵۰ قانون غذاي فنلاند
[6] - بند يك بخش ۵۱ قانون غذاي فنلاند
[7] - بند دو بخش ۵۱ قانون غذاي فنلاند

در بخش ۲۷ و ۲۸ قانون "گواهي‌نامه صلاحيت" براي برخي كاركنان خود اخذ كنند. به موجب بند ۲ بخش ۲۸ قانون فعالان صنعت غذا بايد به هزينه خود اطمينان حاصل كنند كه اشخاصي كه غذاي فاسد شدني بسته‌بندي شده را نقل و انتقال مي‌دهند، از آژانس ملي غذا گواهي‌نامه‌اي حاكي از صلاحيت آن‌ها در بهداشت غذا دريافت‌كنند. اين گواهي‌نامه براي اشخاصي صادر مي‌شود كه در آزمون ارزيابي صلاحيت بهداشت غذايي با موفقيت پذيرفته‌شوند يا درجه علمي ديگري كه متضمن اطلاعاتي مشابه است دريافت‌كنند.
آزمون‌هاي تشخيص صلاحيت، توسط اشخاصي كه به عنوان "آزمونگران صلاحيت"[1] مورد تأييد آژانس ملي غذا قرارگرفته‌اند، برگزار مي‌شود. آژانس ملي غذا بر فعاليت "آزمونگران صلاحيت" نظارت مي‌كند و مي‌تواند در صورت تخلف اين اشخاص از مقررات حاكم مجوز فعاليت آن‌ها را لغو كند.[2]

پيوست‌ها :

پيوست ۱- پيش‌نويس قانون غذا
پيوست ۲- جدول نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه غذا
پيوست ۳- قانون نمونه غذا (سازمان جهاني خواربار/ سازمان جهاني بهداشت)
پيوست ۴- قانون غذا- مالزي ۱۹۸۳
پيوست ۵- مقررات و اصول حاكم بر سلامت غذا و مرجع سلامتي غذا اروپايي

[1] -Competence Testers

[2] - بخش ۲۸ قانون غذاي فنلاند

پیوست ۱

پیش‌نویس قانون غذا

بخش یکم: کلیات

ماده ۱- اهداف این قانون عبارتند از:
الف- تأمین بهداشت غذایی جامعه از طریق نظارت بر تهیه، تولید، بسته‌بندی و عرضه مواد غذایی
ب- حمایت از مصرف‌کنندگان مواد غذایی
ج- پیشگیری از وقوع تقلب در معاملات مواد غذایی
د- فراهم کردن زمینه برای توسعه صنایع غذایی از طریق شفاف سازی و انسجام چارچوب قانونی نظارت بر فعالیت در صنعت غذا
ه- لحاظ قواعد شرعی در تهیه و تولید مواد غذایی

ماده ۲- در این قانون مفاهیم زیر در معانی مندرج در این ماده مورد استفاده قرارگرفته‌اند:

الف- ماده غذایی:
عبارت است از هرگونه ماده خوردنی و آشامیدنی یا جویدنی با مصرف انسانی و کلیه اجزای تشکیل دهنده این مواد. موارد زیر از نظر این قانون ماده غذایی محسوب نمی‌شوند:
۱- دخانیات
۲- سبزیجات و محصولات کشاورزی قبل از چیده یا درو شدن.
۳- دارو
٤- حیوانات زنده

ب- ماده غذایی تقلبی عبارت است از:

۱- ماده غذايي که کيفيت، کميت يا ترکيب عناصر سازنده آن از آنچه که در روي غذا، ظرف يا بسته آن يا بر روي ورقه ضميمه (پيوست) اعلام شده، کمتر است.
۲- ماده غذايي که بسته‌بندي يا ظرف آن فاقد شرايط و معيارهاي تعيين شده براي بسته‌بندي يا ظرف مواد غذايي است.
۳- ماده غذايي که بدون اخذ مجوز ساخت از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي توليد شده است .

ج- تبليغ ماده غذايي عبارت است از :
۱- هر گونه معرفي ماده غذايي از طريق رسانه هاي جمعي از قبيل : راديو، تلويزيون، پايگاه اينترنتي و جرايد به منظور ترغيب اشخاص به تحصيل يا استفاده از آن.
۲- انتشار و پخش هر گونه پوستر، تراکت يا آگهي تبليغاتي به منظور ترغيب اشخاص به تحصيل يا استفاده از ماده غذايي.
۳- نصب هرگونه آگهي يا اعلاميه در معابر عمومي و تابلوهاي تبليغاتي به منظور ترغيب اشخاص به تحصيل يا استفاده از ماده غذايي.
د- بازرس بهداشت غذايي شخصي است که به منظور نظارت بر رعايت قوانين و مقررات در فرايند تهيه، توليد، بسته‌بندي و عرضه مواد غذايي توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي به اين سمت انتخاب مي‌شود.
ه - مسؤول فني واحد توليدي شخصي است که براي حضور در واحد تهيه يا توليد مواد غذايي و نظارت بر فرايند تهيه يا توليد مواد غذايي توسط شرکت يا مالك واحد تهيه يا توليد مواد غذايي انتخاب و صلاحيت علمي و تجربي او توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تاييد شده است.
و- مجوز بهداشتي عبارت است از : مجوز تأسيس کارخانه يا کارگاه تهيه، توليد يا بسته‌بندي مواد غذايي، مجوز ساخت مواد غذايي و مجوز وارد کردن مواد غذايي به کشور که توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي صادر مي شود.

بخش دوم: مجوزهاي بهداشتي

ماده۳- از تاريخ تصويب اين قانون تأسيس هر گونه کارخانه يا کارگاه تهيه، توليد يا بسته‌بندي مواد غذايي، ساخت هر نوع ماده غذايي و وارد کردن مواد غذايي به کشور، منوط به تحصيل مجوز از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي است.

ماده ۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي ملزم است ظرف حداکثر ۴۵ روز از تاريخ درخواست مجوز براي هر يک از موارد سه‌گانه مذکور در ماده يک در خصوص قبول يا رد درخواست، اتخاذ تصميم کند و مراتب را کتبا" به متقاضي اطلاع دهد.

ماده۵ - چنانچه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي ظرف ۴۵ روز از تاريخ تقاضا در مورد تقاضاي مجوز تأسيس کارخانه يا کارگاه تهيه، توليد يا بسته‌بندي مواد غذايي، يا تقاضاي مجوز ساخت هر نوع ماده غذايي اتخاذ تصميم نکند يا تصميم گرفته شده را کتبا" به متقاضي اعلام ننمايد، متقاضي مي‌تواند کارخانه يا کارگاه مورد نظر را تأسيس يا ماده غذايي مورد نظر را تهيه يا توليد

کند، در این صورت متقاضي از جهت عدم تحصیل مجوز تأسیس یا ساخت هیچ مسؤولیتي نخواهد داشت با وجود این ملزم است سایر شرایطي را که در قوانین و مقرارت براي تأسیس کارخانه یا کارگاه تهیه، تولید یا بسته‌بندي مواد غذایي، یا ساخت هر نوع مواد غذایي مقررشده است رعایت کند.

ماده ۶- اخذ مجوز ساخت ماده غذایي در صورتي الزامي است که هدف سازنده عرضه ماده غذایي به صورت بازرگاني باشد، در مواردي که ماده غذایي به صورت محدود و به عنوان نمونه براي آزمایش تولید مي شود، تحصیل مجوز ساخت لازم نیست.

ماده۷- تصمیم راجع به رد تقاضاي مجوز بهداشتي باید با قید دلایل رد به متقاضي اعلام شود، در صورت رد هر یک از تقاضاهاي مذکور متقاضي مي‌تواند مجددا" پس از رفع موانع مندرج در تصمیم، صدور مجوز را درخواست کند.

ماده ۸- ترخیص مواد غذایي از گمرک به هر شکل و کیفیت به منظور بازرگاني یا تبلیغات با رعایت مقررات عمومي علاوه بر دارابودن گواهي بهداشتي و قابلیت مصرف از کشور مبداء مستلزم تحصیل مجوز ورود از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي است. براي تحصیل مجوز وارد کننده باید فرمول مواد و همچنین موادي که براي نگهداري به آن‌ها اضافه شده‌است را به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي اعلام کند.

ماده ۹- چنانچه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي ظرف ۴۵ روز از تاریخ درخواست در مورد تقاضاي مجوز ورود مواد غذایي به کشور اتخاذ تصمیم نکند یا تصمیم گرفته شده را کتبا" به متقاضي اعلام ننماید، مقام صلاحیت‌دار براي ترخیص کالا در گمرک باید پس از احراز موضوع، ظرف یک هفته مواد غذایي وارد شده را ترخیص کند.

ماده ۱۰- صدور مجوز ورود مواد غذایي به کشور توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي منوط است بر این‌که کالا از حیث معیارهاي کیفي غذا و عناصر آن، بسته‌بندي و برچسب زني واجد شرایط مقرر در این قانون و آیین‌نامه‌هاي مربوط به آن باشد.

ماده ۱۱- چنانچه دلیل عدم صدور مجوز ورود مواد غذایي، صرفا" عدم رعایت مقررات راجع به بسته‌بندي و برچسب زني باشد، واردکننده مي تواند حداکثر ظرف مهلت دو ماه از تاریخ اعلام رد تقاضاي ورود کالا، زیر نظر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي در محل مورد تایید این وزارتخانه، ایرادات مربوط به طرز بسته‌بندي یا برچسب زني مواد غذایي را مطابق مقررات ایران برطرف کند، در این صورت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي باید مجوز ورود مواد غذایي مورد نظر را صادر کند.

ماده ۱۲- وارد کننده ملزم است ظرف مدت یک ماه از تاریخ اعلام رد تقاضاي مجوز ورود مواد غذایي وارد شده را از کشور خارج کند، در غیر این صورت وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکي با هماهنگي سازمان گمرک جمهوري اسلامي ایران مواد غذایي وارد شده را به نحو مقتضي از کشور خارج خواهدکرد، چنانچه خارج‌کردن مواد غذایي از کشور امکان پذیر نباشد، کالاي وارد شده به دستور

وزیر با اطلاع دادستان محل معدوم خواهد شد. در هر حال کلیه هزینه‌هاي این اقدامات به عهده وارد کننده است.

بخش سوم: مسؤول فني واحد تولیدي

ماده ۱۳- در هر واحد تولیدي، عملیات تهیه یا تولید مواد غذایي باید زیر نظر حداقل یک نفر مسؤول فني انجام گیرد. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي مي‌تواند با توجه به حجم تولید و میزان فعالیت واحد تولیدي، استفاده از بیش از یک مسؤول فني را براي برخي واحدها الزامي کند.
تبصره: وزارت بهداشت مي تواند برخي از فعالیت هاي کوچک را موقتا از استخدام مسوول فني معاف کند. این واحد ها ملزم به رعایت کامل مقررات بهداشتي و مشمول سایر مقررات این قانون خواهند بود.
ماده ۱۴- مسؤول فني باید در واحد تولیدي حاضر باشد و به صورت مستمر بر فرآیند تهیه یا تولید مواد غذایي نظارت کند.

ماده ۱۵- خرید یا تحصیل مواد اولیه براي تولید مواد غذایي باید پس از تائید سلامت، مرغوبیت و حلال بودن استفاده از مال موضوع معامله از سوي مسؤول فني واحد تولیدي، انجام گیرد. مسؤول فني واحد تولیدي باید به صورت صریح در خصوص سالم بودن، میزان مرغوبیت و حلال بودن استفاده از مواد اولیه مورد نظر اظهار نظر کند و چنانچه تحصیل مواد مذکور را جایز نمي‌داند دلایل آن را به صورت مکتوب به مدیر یا مالک واحد تولیدي اعلام کند. صورت جلسه اظهار نظر مسؤول فني باید در محل واحد تولیدي نگه‌داري شود.

ماده ۱۶- عرضه یا فروش مواد غذایي تولید شده صرفا" پس از صدور مجوز عرضه از سوي مسؤول فني واحد تولیدي، امکان‌پذیر است، مسؤول فني باید نظر خود را در مورد امکان یا عدم امکان عرضه به صورت مکتوب اعلام کند.

ماده ۱۷- مسؤول فني واحد تولیدي باید داراي شرایط زیر باشد:
الف) مدرک کارشناسي یا بالاتر در یکي از رشته‌هاي دانشگاهي مرتبط با مواد غذایي از دانشگاه‌هاي معتبر
ب) حداقل سه سال تجربه عملي کار در واحد تولید مواد غذایي
ج) عدم اعتیاد به الکل و مواد مخدر

ماده ۱۸- اشخاص زیر نمي‌توانند به عنوان مسؤول فني واحد تولیدي انتخاب شوند
الف) مالک، مدیر یا مدیر عامل واحد تولیدي و اشخاصي که با آنان قرابت نسبي یا سببي تا درجه سوم از طبقه دوم دارند.
ب) اشخاصي که شریک یا سهامدار شرکت تولید کننده مواد غذایي هستند
ج) اشخاصي که سهامدار یا شریک شخص حقوقي هستند که مالک، شریک یا سهامدار شرکت تولید کننده مواد غذایي است.
د) اشخاصی که به جهت ارتکاب جرائم زیر داراي سوء پیشینه کیفري مؤثر هستند:
۱-کلاهبرداري، اختلاس، ارتشا و جرایم در حکم آن‌ها

۲-سرقت، خیانت در امانت و جرائم در حکم آن‌ها
۳- قاچاق کالا و مواد مخدر
و- اشخاصي که به جهت ارتکاب جرائم عمدي موضوع این قانون به هر میزان مجازات محکومیت قطعي پیدا کرده اند

ماده ۱۹- چنانچه در اثر ارتکاب اعمال مجرمانه موضوع این قانون در فرایند تولید، زیاني به دیگري وارد شود، مسؤول فني واحد تولیدي با سایر مسؤولین زیان متضامنا" مسؤول جبران زیان است. چنانچه مسؤول فني بموجب ماده ۱۵ قبل از عرضه کتبا" موضوع را به مدیر واحد تولیدي اعلام کند، مسؤول جبران خسارت نیست.

بخش چهارم: بازرسان بهداشت غذایي

ماده ۲۰- به منظور اجراي صحیح این قانون و آئین‌نامه هاي مربوط به آن، نظارت مؤثر بر فعالیت تولید کنندگان، عرضه‌کنندگان و تبلیغ‌کنندگان مواد غذایي و پیش‌گیري از وقوع تخلف در امر مواد غذایي، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي موظف است، بازرسان بهداشت غذایي را مطابق مقررات این قانون انتخاب کند.

ماده ۲۱- بازرسان بهداشت غذایي باید داراي شرایط زیر باشند:
الف) مدرک کارشناسي یا بالاتر در یکي از رشته هاي مرتبط با مواد غذایي از دانشگاه‌هاي معتبر
ب) حداقل سه سال تجربه عملي کار در واحدهاي تولید و نظارت بر تولید مواد غذایي
ج) عدم سوء پیشینه کیفري مؤثر
د- عدم اعتیاد به الکل و مواد مخدر
ه- عدم محکومیت به مجازات قطعي به هر میزان به جهت ارتکاب جرائم موضوع این قانون

ماده ۲۲- بازرسان بهداشت غذایي در حدود وظایف و اختیارات خویش مي‌توانند بدون اطلاع قبلي در هر موقع شبانه روز، وارد محل تولید، عرضه و فروش یا تبلیغ مواد غذایي شده و بازرسي کنند. بازرسان مي‌توانند به دفاتر و اسناد مربوط به فعالیت خود در محل‌هاي مذکور مراجعه‌کرده و از آن‌ها رونوشت بگیرند. در صورت مراجعه به دفاتر بازرسان باید کتبا علت ضرورت مراجعه به دفاتر و اخذ رونوشت را به مدیر واحد تولیدي یا توزیعي اعلام نمایند.

ماده ۲۳- بازرسان بهداشت غذایي مي توانند به منظور اطلاع از ترکیب مواد غذایي تولید شده یا مواد اولیه‌اي که براي تولید یا تهیه مورد استفاده قرار مي‌گیرد، به اندازه اي که براي آزمایش لازم است نمونه برداري کنند و به مرجع صلاحیت‌دار تحویل دهند.

ماده ۲۴- بازرسان باید در قبال برداشتن نمونه و همچنین اخذ رونوشت یا تصویر از اسناد و دفاتر، رسید بدهند، رسید باید در دو نسخه تنظیم شود و مشتمل بر موارد زیر باشد:
الف) تصریح به جنس و مقدار نمونه برداشته شده یا نوع و عنوان سند حسب مورد.
ب) تاریخ و مکان برداشت نمونه یا رونوشت سند.
ج) مشخصات و سمت شخصي که رسید به او تحویل داده مي‌شود.

د) امضاء بازرس با تصریح به نام و نام خانوادگي و سمت او

ماده ۲۵- کلیه بازرسان بهداشت غذا باید کارت شناسایي معتبر داشته باشند، بازرس باید کارت شناسایي خود را هنگام ورود به محل براي بازرسي، ارایه دهد.

ماده ۲۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي باید براي اشخاصي که به عنوان بازرس بهداشت غذا انتخاب و استخدام مي‌شوند، دوره هاي کارآموزي نظري و عملي در بدو استخدام و قبل از شروع به کار برگزار کند. طول دوره کارآموزي و شرایط آن در آئین‌نامه اجرایي قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۲۷- بازرسان بهداشت غذایي در موارد زیر از بازرسي ممنوع هستند:

الف) در صورتي که بین بازرس و مالک واحد تولید، توزیع یا تبلیغ کننده مواد غذایي قرابت نسبي یا سببي تا درجه چهارم از طبقه دوم وجود داشته باشد.

ب) در صورتي که بازرس با مدیران یا مدیر عامل شرکت تولید، توزیع یا تبلیغ کننده مواد غذایي قرابت نسبي یا سببي تا درجه چهارم از طبقه دوم داشته باشد.

ج) در صورتي که بازرس مالک، شریک یا سهامدار واحد یا شرکت تولید، توزیع یا تبلیغ کننده مواد غذایي باشد.

د)) در صورتي که بازرس، شریک یا سهامدار شرکت یا مؤسسه اي باشد که در واحد یا شرکت تولید، توزیع یا تبلیغ کننده مواد غذایي شریک، سهامدار یا عضو هیئت مدیره است.

ه) در صورتي که بین بازرس و مالک، شریک یا سهامدار یا مدیرعامل در واحد یا شرکت تولید، توزیع یا تبلیغ کننده مواد غذایي، دعواي حقوقي یا جزایي مطرح باشد یا در سابق مطرح بوده و از تاریخ صدور حکم قطعي دو سال نگذشته باشد.

ماده ۲۸- در صورت وجود یکي از جهات منع مذکور در ماده ۳۱ بازرس باید از اقدام به بازرسي خودداري کند و مراتب را جهت تعیین بازرس فاقد جهات منع، فورا" به صورت کتبي به مقام صلاحیت‌دار اعلام کند.

ماده ۲۹- چنانچه بازرس با علم به وجود جهات منع اقدام به بازرسي و تهیه گزارش کند، گزارش او در مراجع قانوني قابل استفاده نخواهدبود و بازرس به یک تا پنج سال انفصال از خدمات دولتي محکوم مي‌گردد.

ماده ۳۰- بازرسان بهداشت غذایي نمي‌توانند در هیچ مورد حتي پس از برکناري از خدمت، اسرار و اطلاعاتي را که به مقتضاي شغل خود به دست آورده‌اند یا نام اشخاصي که به آنان اطلاعات داده‌اند، یا وقوع تخلف را اعلام کرده‌اند فاش کنند، متخلفین به مجازات مقرر در ماده۶۴۸ قانون مجازات اسلامي محکوم مي‌شوند. ارایه اطلاعات فوق به مراجع صلاحیت‌دار قانوني مشمول حکم این ماده نیست.

ماده ۳۱- گزارش بازرسان موضوع این قانون در موارد مربوط به وظایف و اختیارات آن‌ها، در حکم گزارش ضابطین دادگستري است.

ماده ۳۲- مقررات بهداشتي مربوط به تهیه، تولید، عرضه، فروش، نگهداري و حمل و نقل مواد غذایي از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تعیین خواهد شد، در این مقررات شرایط راجع به بهداشت فردي عاملین فعالیت‌هاي مربوط به مواد غذایي، وضع ساختمان و وسایل و ابزارآلات فعالیت در امر غذا تعیین مي‌گردد، مجازات تخلف از مقررات بهداشتي به ازاي هر مورد نقض این مقررات پانصد هزار تا پنج میلیون ریال جزاي نقدي است.

ماده ۳۳- بازرسان بهداشت غذایي باید در صورت مشاهده تخلف از مقررات بهداشتي، با تنظیم گزارش متخلفین را با ذکر تخلف به مسؤول بهداشت محل معرفي کنند، مسؤول بهداشت محل در صورت تایید گزارش، آنرا به مرجع صلاحیت‌دار قضایي جهت تعقیب و مجازات متخلف تسلیم مي‌کند و به متخلف کتبا" اعلام مي‌کند که نسبت به رفع نواقص و مشکلات بهداشتي و رعایت مقررات اقدام کند، متخلف باید ظرف مهلت مقرر در آیین نامه اجرایي قانون نواقص و مشکلات بهداشتي را برطرف کند، چنانچه در مهلت مقرر نقایص و مشکلات بهداشتي برطرف نگردد، بازرس بهداشت غذایي مکلف است مراتب را مجددا" به مسؤول بهداشت اعلام کند، مسؤول نامبرده پس از رسیدگي و تایید گزارش بازرسي، باید با دستور کتبي محل تعیین شده را موقتا" تعطیل یا وسیله و ابزار مورد نظر را مهر و موم کند، پس از برطرف شدن مشکلات و نواقص بهداشتي، مسؤول بهداشت محل باید بلافاصله ادامه کار را اجازه داده یا اقدام به فک مهر و موم کند.
ماده ۳۴- اقدامات مسؤولان بهداشتي و بازرسان بهداشت غذایي در مورد تعطیلي یا مهر و موم واحد تولیدي یا ابزار و وسایل تولید باید به گونه اي باشد که تا حد امکان منجر به توقف کامل واحد تولیدي نشود. چنانچه عدم رعایت مقررات بهداشتي مربوط به بخشي از واحد تولیدي یا ابزار و وسایل تولید باشد، صرفا همان بخش یا ابزار تعطیل و مهر و موم خواهد شد. چنانچه برطرفکردن نواقص و مشکلات بهداشتي مستلزم فك مهر و موم باشد، مسؤول بهداشت به درخواست ذینفع براي مدت متعارف و صرفاً براي عملیات رفع نقص مهر و موم را فك خواهدکرد.

ماده ۳۵- پس از برطرف شدن نواقص و مشکلات بهداشتي محل یا ابزار، مالك یا متصرف آن مي‌تواند به صورت مکتوب از مسؤول بهداشت محل، بازرسي محل یا ابزار را درخواست کند. مسؤول بهداشت محل باید حداکثر ظرف هفت روز از تاریخ وصول تقاضا نامه مالك یا متصرف، بر اساس گزارش بازرسي بهداشت غذایي در خصوص برطرف شدن یا بقاء نواقص بهداشتي کتبا" اظهار نظر کند. چنانچه گزارش بازرس حاکي از رفع نواقص باشد، مسؤول بهداشت باید مجوز ادامه فعالیت یا فك مهر و موم صادر کند.

ماده ۳۶- عدم اظهار نظر مسؤول بهداشت پس از انقضاء هفت روز از تاریخ ثبت تقاضاي مالك یا متصرف، به منزله تائید برطرف شدن نواقص بهداشتي است و مالك یا متصرف مي‌تواند از محل یا ابزار استفاده کند.

ماده ۳۷- چنانچه مالك یا متصرف محل یا ابزار، از رعایت دستور مسؤول بهداشت در مورد عدم استفاده از محل یا ابزار یا رفع

نواقص و مشکلات بهداشتي امتناع کند به ۳ تا ۶ ماه حبس تعزيري محکوم خواهدشد.

ماده ۳۸- تصميمات مسؤول بهداشت محل قابل اعتراض نزد دادستان محل است. چنانچه مسؤول بهداشت پس از برطرف شدن نواقص و مشکلات بهداشتي، اجازه فعاليت ندهد يا از مهر و موم رفع اثر نکند، هر ذينفع مي‌تواند صدور جواز فعاليت يا دستور رفع مهر و موم را از دادستان شهرستان درخواست کند. رسيدگي به اعتراض به تصميمات مسؤول بهداشت به صورت فوق العاده و خارج از نوبت انجام خواهد شد.

ماده ۳۹- مامورين نيروي انتظامي بايد در صورت لزوم در تعطيل کردن محل يا مهر و موم ابزار و وسايل با بازرسان بهداشت غذايي همکاري کنند.

بخش پنجم: جرايم و مجازات‌ها

ماده ۴۰- هر شخصي که عمدا مرتکب يکي از اعمال زير در تهيه يا توليد مواد غذايي شود، به مجازات‌هاي مقرر در اين قانون محکوم خواهدشد:

۱. تهيه يا توليد مواد غذايي بدون رعايت استانداردها و معيارهاي کيفي تعيين‌شده از سوي مراجع صلاحيت‌دار
۲. تهيه يا توليد مواد غذايي با استفاده از مواد اوليه فاسد
۳. تهيه يا توليد مواد غذايي از گوشت، فرآورده‌ها يا ساير اجزاء حيواني که به صورت شرعي ذبح نشده است.
۴. تهيه يا توليد مواد غذايي مسموم يا مواد غذايي که به هر نحو براي سلامت انسان مضر يا براي مصرف انسان نامناسب است.
۵. تهيه يا توليد مواد غذايي از گوشت يا فرآورده‌هاي حيوان حرام گوشت
۶. تهيه يا توليد مواد غذايي با استفاده از رنگ، اسانس يا ساير مواد افزودني غيرمجاز
۷. تهيه يا توليد مواد غذايي تقلبي

ماده ۴۱ - مرتکب هر يک از موارد مذکور در ماده ۴۱ حسب مورد به يکي از مجازات‌هاي زير محکوم خواهدشد:

الف) در صورتي که مواد غذايي مذکور در ماده۴۱ به دست مصرف کننده نرسيده‌باشد يا مصرف آن موجب بيماري يا آسيب جاني نگردد، مجازات مرتکب ۶ تا ۱۸ ماه حبس تعزيري و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از تهيه و توليد مواد غذايي مذکور است.

ب) در صورتي که مواد غذايي مذکور در ماده۴۱ موجب بيماري يا ورود آسيب جاني گردد، مجازات مرتکب سه تا ده سال حبس تعزيري و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از تهيه و توليد مواد غذايي مذکور است.

ج) در صورتي که مصرف مواد غذايي مذکور در ماده۴۱ موجب نقص يکي از اعضاي مصرفکننده گردد، مجازات مرتکب پنج تا پانزده سال حبس تعزيري و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از تهيه و توليد مواد غذايي مذکور است.

د) در صورتي كه مصرف مواد غذايي مذكور در ماده ۴۱ موجب فوت مصرفكننده شود مجازات مرتكب اعدام و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از تهيه و توليد مواد غذايي مذكور است.

ماده ۴۲- جز در مورد بند "د" ماده ۴۲، دادگاه بايد علاوه بر مجازاتهاي مقرر ، مرتكب را به محروميت از اشتغال به تهيه يا توليد مواد غذايي از يك تا هفت سال پس از تحمل حبس محكوم نمايد.

ماده ۴۳- در صورتي كه ماده غذايي حاوي مواد سمي بيش از حد مجاز باشد، مرتكب هر يك از موارد مذكور در ماده ۴۱ حسب مورد به حداكثر مجازاتهاي مقرر در بندهاي الف، ب، ج ماده ۴۲ اين قانون محكوم خواهدشد.

ماده ۴۴- هر شخص كه عمدا مرتكب يكي از اعمال زير در عرضه يا فروش مواد غذايي شود، به مجازاتهاي مقرر در اين قانون محكوم خواهدشد:

۱. عرضه يا فروش جنسي به جاي جنس ديگر
۲. عرضه يا فروش جنس فاسد يا جنسي كه موعد مصرف آن سپري شده است.
۳. عرضه يا فروش جنسي كه از گوشت، فرآورده ها يا ساير اجزاي حيوان حرام گوشت توليد شده است.
۴. عرضه يا فروش جنسي كه از گوشت، فرآورده ها يا ساير اجزاي حيواني كه ذبح شرعي نشده توليد شده است.
۵. عرضه يا فروش مواد غذايي تقلبي
۶. عرضه يا فروش مواد غذايي مسموم (مواد غذايي كه به هر نحو براي سلامت انسان مضر يا براي مصرف انساني نامناسب است.)

ماده ۴۵- مرتكب هر يك از موارد مذكور در ماده۴۵ حسب مورد به يكي از مجازاتهاي زير محكوم خواهدشد:

الف) در صورتي كه مواد مذكور در ماده ۴۵ به دست مصرف كننده نرسيده يا مصرف آن موجب بيماري يا آسيب جاني نگردد، مجازات مرتكب سه ماه تا يك سال حبس و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از عرضه يا فروش مواد غذايي مذكور است.

ب) در صورتي كه مصرف مواد نامبرده موجب بيماري يا آسيب جاني مصرف كننده گردد و طول مدت معالجه كمتر از يك ماه باشد، ۶ ماه تا دو سال حبس و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از عرضه يا فروش مواد غذايي مذكور است. چنانچه طول مدت معالجه بيش از يك ماه باشد، مجازات مرتكب يك تا سه سال حبس تعزيري و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از عرضه يا فروش مواد غذايي مذكور خواهد بود.

ج) در صورتي كه مصرف مواد نامبرده موجب نقص يكي از اعضاي مصرفكننده گردد، مجازات مرتكب با توجه به ميزان نقص۳ تا ۱۰ سال حبس تعزيري و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از عرضه يا فروش مواد غذايي مذكور است.

د) در صورتي كه مصرف مواد نامبرده موجب فوت مصرفكننده شود مجازات مرتكب اعدام و جزاي نقدي معادل در آمد حاصل از عرضه يا فروش مواد غذايي مذكور است.

ماده ۴۶- دادگاه باید علاوه بر مجازاتهاي مقرر در ماده ۴۶ مرتکب را به محرومیت از اشتغال به تهیه یا تولید مواد غذایي از یك تا سه سال پس از تحمل حبس محکوم کند.

ماده ۴۷- هر شخص که به منظور تحت تأثیر قراردادن مصرفکنندگان یا افزایش فروش، شخصا یا به نمایندگي از دیگري، ماده غذایي را که مغایر مقررات این قانون و آیین نامه هاي آن، تهیه، تولید و یا عرضه شده است، تبلیغ نماید به ۳ ماه تا ۱ سال حبس تعزیري محکوم مي شود. نشر دهنده تبلیغات نیز در صورت اطلاع به همین مجازات محکوم خواهد شد.

ماده ۴۸- هر شخصي که عمدا" بر خلاف واقع ماده غذایي را داراي نوع ، جنس یا کیفیت یا استاندارد خاصي تبلیغ کند به ۳ تا ۹ ماه حبس تعزیري محکوم خواهدشد.

ماده ۴۹- هر گاه در نتیجه بي احتیاطي، بي مبالاتي یا عدم مهارت تهیهکننده، سازنده، فروشنده یا عرضهکننده مواد غذایي یا هر یك از عاملین آنها مواد غذایي به صورتي درآید که مصرف آن موجب بیماري یا آسیبي گردد که مدت معالجه آن کمتر از یك ماه است به دو تا شش ماه حبس تعزیري محکوم خواهندشد. چنانچه مدت معالجه بیش از یك ماه باشد مرتکب به حداکثر مجازات فوق و جزاي نقدي از ده میلیون تا پنجاه میلیون ریال محکوم خواهدشد. در صورتي که مصرف مواد مذکور منجر به نقص عضو مصرفکنندهشود، مجازات مرتکب ۶ ماه تا ۲ سال حبس تعزیري و جزاي نقدي از پنجاه میلیون تا یکصد میلیون ریال خواهدبود. هرگاه مصرف مواد مذکور منجر به فوت مصرف کنندهشود، مجازات مرتکب ۲ تا ۵ سال حبس تعزیري و جزاي نقدي یکصد میلیون تا یکصد و پنجاه میلیون ریال خواهدبود.

ماده ۵۰- واحدهاي تهیه یا تولید مواد غذایي مکلفاند، مشخصات لازم را در مورد هر فرآورده به خط فارسي خوانا روي بستهبندي یا ظرف محتوي ماده غذایي قید کنند. در مواردي که فرمول محصول با مواد ترکیبي طبق تقاضاي سازنده فرمول باید محفوظ بماند، فرمول محصول باید قبلا" به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تسلیم و شماره پروانه آن بر روي بستهبندي یا ظرف محتوي ماده غذایي قید گردد. مشخصاتي که باید بر روي بستهبندي یا ظرف محتوي ماده غذایي قید گردد در آیینnامه قانون تعیین خواهدشد. عدم درج مشخصات لازم یا درج اطلاعات خلاف واقع بر روي بستهبندي یا ظرف محتوي ماده غذایي مستوجب حبس تعزیري از ۳ تا ۶ ماه است.

ماده ۵۱- چنانچه ارتکاب اعمالي که به موجب این قانون جرم است با علم مدیر یا مالك واحد تولید، توزیع یا فروش مواد غذایي صورت گیرد، علاوه بر مرتکب حسب مورد مدیر یا مالك نیز به مجازات مقرر محکوم خواهدشد.

ماده ۵۲- چنانچه ارتکاب اعمالي که به موجب این قانون جرم است مبتني بر تصمیم مالك یا مدیر واحد تولید، توزیع یا فروش مواد غذایي باشد، مدیر یا مالك واحد حسب مورد به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهدشد.

ماده ۵۳- چنانچه ارتکاب اعمالي که به موجب این قانون جرم است، ناشي از قصور مالك یا مدیر واحد تولید، توزیع یا فروش مواد غذایي یا قصور مسؤول فني واحد تولید مواد غذایي باشد، علاوه بر مرتکب حسب مورد مالك، مدیر یا مسؤول فني به حداقل مجازات مقرر محکوم خواهدشد.

ماده ۵۴- کلیه مواد غذایي که تهیه و تولید آن‌ها مطابق این قانون جرم است و همچنین مواد غذایي که تاریخ مصرف آن‌ها منقضي شده است بلافاصله پس از کشف توقیف مي‌شوند. هر گاه بازرسان بهداشت غذایي گواهي کنند که مواد توقیفشده در برخي مصارف انساني، حیواني یا صنعتي قابل استفاده است ولي نگهداري آن‌ها امکان ندارد، مواد توقیفشده به دستور دادستان شهرستان با اطلاع صاحب کالا و با حضور نماینده دادستان فروخته مي‌شود، وجوه حاصل از فروش تا صدور حکم قطعي در صندوق دادگستري تودیع خواهدشد. هرگاه گواهي شود که مواد توقیفشده قابلیت مصرف انساني، حیواني یا صنعتي ندارد باید فورا" به دستور دادستان معدوم‌شود. در کلیه موارد فوق و همچنین در مورد ابزار و آلات جرم دادگاه طبق ماده۱۰ قانون مجازات اسلامي تعیین تکلیف خواهدکرد، چنانچه اموال توقیفشده قبلا" فروخته شده‌باشند، دادگاه باید در مورد وجوه حاصل از فروش تعیین تکلیف کند.

ماده ۵۵- اشخاصي که مواد مذکور در ماده فوق را خریداري کرده‌اند باید آن‌ها را منحصرا" براي مصارفي که از سوي وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي تعیین گردیده‌است استفاده‌کنند، در غیر این صورت حسب مورد به مجازات‌هاي مقرر در ماده ۴۸.این قانون محکوم خواهند شد.

ماده ۵۶- کلیه جرایم مذکور در این قانون داراي جنبه عمومي هستند.

ماده ۵۷- مرتکب هر یك از اعمال مجرمانه موضوع این قانون علاوه بر مجازات مقرر، به درخواست زیان‌دیده یا اولیاء دم حسب مورد به پرداخت دیه و جبران زیان به موجب قانون مجازات اسلامي و قواعد عام مسؤولیت مدني محکوم خواهدشد.

بخش ششم: مقررات متفرقه

ماده ۵۸- وزیر بهداشت درمان و آموزش پزشکي به منظور ارایه مشاوره به او و انجام سایر وظایفي که در این قانون تعیین شده و یا وي در اجراي این قانون تعیین مي‌کند، هیأتي را تشکیل خواهد داد. اعضاي هیأت، اشخاص با تجربه در تولید، توزیع یا مصرف غذا یا جنبه هاي علمي، فني، مدیریتي یا تجاري غذا و کارکنان دستگاههاي مرتبط به تشخیص وزیر خواهند بود. هیأت باید به صورت منظم گزارش نحوه اجراي این قانون را به وزیر ارایه دهد، این گزارش‌ها به تشخیص وزیر مي توانند براي اطلاع عموم منتشر شوند. وزیر مي‌تواند گروه‌هایي را به منظور بررسي مسایل خاص یا جنبه‌هایي از سلامت و استاندارد غذا زیر نظر هیأت تشکیل دهد.
جز در موارد موارد اضطراري به تشخیص وزیر، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکي ، باید قبل از وضع مقررات، با این هیأت و سایر سازمان‌هایي که به نظر وزارت مذکور نمایندگي اشخاصي را دارند که منافعشان با وضع مقررات به شدت تحت تأثیر

قرار مي‌گيرد، مشورت نمايد. اين حكم در مورد ساير دستگاههاي اجرايي نيز كه در زمينه مواد غذايي و عناصر و مواد اوليه آن صلاحيت وضع مقررات دارند، جاري مي باشد.

ماده ۵۹- به منظور اجراي اين قانون و انجام وظايف نظارتي مقرر در آن، معاونت غذا در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشكي تشكيل مي گردد. واحد هاي اجرايي اين معاونت مستقل از دانشگاههاي علوم پزشكي خواهند بود.

ماده ۶۰- آيين نامه اجرايي اين قانون بايد ظرف ۳ ماه از تاريخ تصويب آن، به پيشنهاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي و وزارت بازرگاني توسط هيأت دولت به تصويب برسد.

ماده ۶۱ - رييس قوه قضاييه بايد با توجه به حجم پرونده‌ها در هر حوزه قضايي، يك يا چند شعبه از شعب دادسراها و دادگاههاي عمومي جزايي را براي رسيدگي به جرايم مندرج در اين قانون اختصاص دهد.

ماده ۶۲- تعيين معيارهاي كيفي مواد غذايي با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي است. اين وزارت مكلف است فهرست رنگها، عصاره‌ها و ساير مواد مجاز قابل افزودن به مواد غذايي و همچنين طرز بسته‌بندي و نوع جنس ظرف مورد استفاده در صنايع غذايي را تعيين و براي اطلاع فعالان صنعت غذا منتشر كند.

ماده ۶۳- وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشكي مي تواند انجام آزمايش هاي مقرر در اين قانون را به آزمايشگاههاي تخصصي غير دولتي واگذار نمايد. شرايط تأسيس و نحوه فعاليت اين آزمايشگاهها و نحوه نظارت بر آن‌ها بموجب آيين نامه اجرايي مصوب وزير بهداشت، درمان و آموزش پزشكي تعيين خواهد شد. چنانچه در نتيجه اقدامات و گزارشهاي اين آزمايشگاهها هر يك از اعمال مجرمانه موضوع اين قانون اتفاق افتد يا اقدامات و گزارشهاي مذكوردر ارتكاب جرم دخيل باشد ، مدير آزمايشگاه و متصدي اقدام يا گزارش مذكور علاوه بر سلب صلاحيت از آن‌ها توسط وزارت بهداشت،درمان وآموزش پزشكي، معاون جرم خواهند بود.

ماده ۶۴- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي مي تواند براي صدور مجوزهاي بهداشتي و بازرسي بهداشت غذايي از خدمات موسسات بازرسي غير دولتي استفاده نمايد . شرايط تأسيس، نحوه فعاليت و نحوه نظارت بر اين موسسات بموجب آيين نامه اجرايي مصوب وزير بهداشت درمان و آموزش پزشكي تعيين مي شود. تخلف اين موسسات از مقررات اين قانون حسب مورد مستوجب مجازات هاي مقرر براي تهيه، توليد ، عرضه يا تبليغ كنندگان مواد غذايي است.

ماده ۶۵- كليه قوانين و مقررات مغاير اين قانون در مورد مواد غذايي مذكور در بند الف ماده ۲ لغو مي‌شود.

پيوست ۲

جدول نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه غذا در مقايسه با قانون مواد خوردني، آشاميدني و آرايشي و بهداشتي ۱۳۴۶/۴/۲۲ و اصلاحات بعدي آن

در جدول پيوست به منظور روشن‌شدن نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه غذا، احكام مندرج در ۶۲ ماده آن با قانون مواد خوردني، آشاميدني و آرايشي و بهداشتي مقايسه‌شده است. در متن جدول اين قانون با عنوان "قانون فعلي" نام‌برده شده است. بخشي از نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه از قوانين خارجي اقتباس شده‌اند و محصول مطالعه تطبيقي حقوق غذا در نظام‌هاي حقوقي خارجي هستند، برخي ديگر در قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي ملاحظه نمي‌شوند و در واقع با لحاظ سوابق قانوني در كشور و در نظر گرفتن شرايط خاص نظام اقتصادي، اداري و حقوقي ايران وضع شده‌اند، در مواردي كه حكم مقرر، در قوانين خارجي مشابه دارد در ستون پنجم جدول با عنوان " حقوق تطبيقي" به شماره ماده يا بخش مورد نظر در قانون خارجي اشاره‌شده است، به منظور افزودن بر غناي علمي كار، قانون نمونه غذا كه توسط FAO/WHO جهت تصويب از سوي كشورها پيشنهاد شده در كنار قوانين خارجي (قانون غذاي مالزي، قانون غذاي فنلاند و قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي آمريكا) مورد بررسي قرارگرفته است. چنان‌كه در متن جدول نيز ملاحظه مي‌شود، بخش عمده‌اي از احكام پيش‌نويس لايحه در قانون مواد خوردني، آشاميدني و آرايشي و

بهداشتي وجود ندارند و جهت حل مشکلات فعالان صنعت غذا پیشبیني شده اند.

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
ماده ۱	اهداف قانون	قانون فعلي حكمي در خصوص بيان اهداف ندارد.	اين ماده براي اولين بار در پيش‌نويس لايحه پيش‌بيني شده است و مهم‌ترين اثر آن اين است كه دادگاه‌ها مي‌توانند در تفسير مواد مبهم يا مجمل پيش‌نويس، نظري را مرجع و قابل اعمال بدانند كه با اهداف مقرر در ماده يك هماهنگي بيشتري دارد.	بخش يكم قانون غذاي فنلاند ماده ۱ مقررات اتحاديه اروپا در قانون غذاي مالزي و قانون نمونه FAO اهداف تصويب قانون بيان نشده است.
ماده ۲	تعريف برخي واژه‌هاي مهم مورد استفاده در پيش‌نويس از جمله واژه "غذا"	قانون فعلي براي واژه‌هاي مورد استفاده تعريف ارايه نكرده است.	اين ماده از نوآوري‌هاي بسيار مهم پيش‌نويس لايحه است كه براي پيش‌گيري از تفاسير ناصحيح مفاهيم اصلي مورد استفاده در قانون پيش‌بيني شده است، ماده مورد نظر با لحاظ قوانين خارجي و مدل فائو تدوين شده است. البته تعاريف ارايه‌شده براي برخي واژگان ابداعي است و در قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي ملاحظه نمي‌شود. از مهم‌ترين مفاهيم تعريف‌شده در پيش‌نويس مفاهيم "ماده غذايي" و "ماده غذايي تقلبي" است، براي ماده غذايي تعريف ماهيتي ارايه شده است و پس از آن برخي مواد كه نبايد تحت شمول مقررات قانون باشند از شمول تعريف مستثني شده‌اند. به منظور جلوگيري از تفسير موسع مقررات كيفري و حمايت از قانون فعالان صنعت غذا "ماده غذايي تقلبي" كه توليد و عرضه آن جرم قلمداد	بخش ششم قانون غذاي فنلاند بخش ۲۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي آمريكا بخش دوم قانون غذاي مالزي و بخش يكم قانون نمونهWHO/FAO مواد ۲و۳ مقررات اتحاديه اروپا

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			شده است در بند "ب" ماده ۲ تعريف شده است.	
ماده ۳	تعيين تعداد مجوزهاي لازم براي فعاليت در صنعت غذا	در قانون فعلي اين موضوع در مواد ۷، ۸ و ۱۶ پيش‌بيني شده است.	هر چند لزوم اخذ مجوز براي تأسيس كارخانه يا كارگاه تهيه مواد غذايي، ساخت ماده غذايي و وارد كردن مواد غذايي در قانون ۱۳۴۶ پيش‌بيني شده است، قانون در خصوص تعداد مجوزهاي لازم صراحت ندارد، از اين‌رو وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي برخلاف ظاهر قانون مجوز ديگري به نام مجوز بهره‌برداري بر موارد سه‌گانه فوق افزوده است كه تبعا" شرايط فعاليت در صنعت غذا را سخت‌تر مي‌كند. در پيش‌نويس لايحه به منظور جلوگيري از افزايش تعداد مجوزها و تنگ شدن عرصه براي فعاليت در صنعت غذا مجوزهاي	در قوانين خارجي مورد مطالعه مجوزي براي تأسيس كارخانه توليد مواد غذايي يا ساخت ماده غذايي پيش‌بيني نشده است، با وجود اين كليه قوانين مذكور اخذ مجوز براي وارد كردن ماده غذايي را الزامي مي‌دانند، لزوم اخذ مجوز براي وارد كردن ماده غذايي در قانون نمونه FAO/WHO از ماده ۷ اين قانون استنباط مي‌شود، در قانون غذاي مالزي به موجب بخش ۲۶ اين قانون پيش‌بيني شده و در قانون ايالات متحده آمريكا در بخش

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			لازم صراحتا" محدود به ۳ مورد مجوز تأسيس كارخانه، ساخت ماده غذايي و واردكردن مواد غذايي شده است. علاوه بر اين قانون فعلي اخذ مجوز تأسيس كارخانه را صرفا" براي كارخانه توليد مواد غذايي الزامي قلمداد كرده است، كه در پيش‌نويس با توجه به اهميت طرز بسته‌بندي مواد غذايي در تأمين بهداشت غذايي جامعه اخذ مجوز براي تأسيس كارخانه بسته‌بندي مواد غذايي نيز الزامي قلمداد شده است.	۸۰۱ مقرر شده است.
ماده ۴	تعيين مهلت براي تصميم‌گيري وزارت بهداشت در خصوص رد يا قبول تقاضاي صدور مجوز	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	يكي از مشكلات فعالان صنعت غذا در حاكميت قانون فعلي طولاني‌بودن فرآيند تصميم‌گيري وزارت بهداشت در مورد تقاضاي صدور مجوز است كه بعضا" سبب انصراف متقاضي از پيگيري درخواست خود مي‌شود، در پيش‌نويس لايحه به منظور حل اين مشكل و آسان‌سازي شرايط فعاليت در صنعت غذا وزارت بهداشت ملزم شده است حداكثر ظرف ۴۵ روز از تاريخ درخواست صدور هر يك از مجوزهاي سه‌گانه در اين مورد تصميم بگيرد و مراتب را به صورت كتبي به متقاضي اعلام كند.	در قانون نمونه FAO/WHO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.
ماده ۵	تعيين ضمانت اجرا براي تكليف وزارت بهداشت در خصوص	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	از نوآوري‌هاي جالب توجه پيش‌نويس لايحه علاوه بر تعيين مهلت براي وزارت بهداشت جهت تصميم‌گيري در	در قانون نمونه FAO/WHO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
	تصميم‌گيري در مورد تقاضاي مجوز تأسيس كارخانه يا ساخت ماده غذايي		خصوص تقاضاي مجوز تأسيس كارخانه يا ساخت ماده غذايي، تعيين ضمانت اجرا براي اين تكليف است تا فعالان صنعت غذا در پيچ و خم روابط و نظام بروكراتيك سرگردان و دلسرد نشوند، به موجب ماده ۵ پيشنهاد شده، چنان‌چه وزارت بهداشت ظرف ۴۵ روز در مورد تقاضاي هر يك از دو مجوز فوق تصميم نگيرد، متقاضي مي‌تواند، با رعايت ساير مقررات بدون مجوز وزارتخانه كارخانه مورد نظر را تأسيس يا ماده غذايي مورد نظر را بسازد و هيچ مسؤوليتي به جهت عدم اخذ مجوز نخواهدداشت.	نشده است.
ماده ۶	تعيين شرايط لزوم اخذ مجوز ساخت ماده غذايي	در قانون فعلي اين موضوع در تبصره يك ماده ۸ مورد حكم قرارگرفته است.	هر چند در قانون ۱۳۴۶ نيز به موجب تبصره يك ماده ۸ اخذ مجوز ساخت براي ماده غذايي در صورتي لازم است كه ماده غذايي "به صورت بازرگاني" عرضه شود، در پيش‌نويس لايحه اين شرط به صورت صريح‌تر و با عبارات روشن‌تر و گوياتري بيان شده است.	
ماده ۷	تعيين شرايط انشاء تصميم راجع به رد تقاضاي صدور	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	به منظور حمايت از متقاضيان مجوز، ماده ۷ پيش‌نويس لايحه وزارت بهداشت را ملزم مي‌كند تصميم راجع به رد تقاضاي صدور مجوز را با بيان دلايل رد به صورت مكتوب به متقاضي اعلام كند، تا تقاضاكننده‌ي مجوز به صورت صريح	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			از علل مردود شدن درخواست خود آگاه گردد و در صورت تمايل بتواند با رفع علل مذكور مجددا" صدور مجوز را درخواست كند. در مجموع وجود اين ماده به طور نسبي از تصميم‌گيري‌هاي خودسرانه و فاقد جهات و دلايل قانع‌كننده در نظام اداري جلوگيري مي‌كند.	
ماده ۸	بيان لزوم اخذ مجوز از وزارت بهداشت براي ورود مواد غذايي به كشور	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده ۱۶ مورد حكم قرارگرفته است.	اين ماده تقريبا" مشابه ماده ۱۶ قانون ۱۳۴۶ است، از حيث محتوي نوآوري خاصي ندارد، صرفا" عبارت وزارت بهداري در ماده ۱۶ قانون ۱۳۶۴ به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي تبديل شده است.	بند "الف" ماده ۷ قانون نمونه FAO قانون غذاي مالزي و بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا
ماده ۹	تعيين مهلت براي تصميم‌گيري وزارت بهداشت در مورد تقاضاي مجوز واردكردن ماده غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	به موجب اين ماده برخلاف قانون ۱۳۴۶ مهلت تصميم‌گيري وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي در خصوص تقاضاي مجوز واردكردن ماده غذايي به كشور به ۴۵ روز از تاريخ درخواست محدود شده است، تا واردكننده براي مدتي نامشخص در انتظار پاسخ‌گويي مسؤولين امر نماند و بدين ترتيب هزينه ضعف نظام اداري در تصميم‌گيري سريع و به هنگام به واردكننده (سرمايه‌گذار) تحميل نشود. ضمانت اجراي عدم تصميم‌گيري به موقع وزارت بهداشت اين است كه	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			واردكننده مي‌تواند كالاي واردشده را بدون مجوز اين وزارتخانه وارد كند.	
ماده ۱۰	بيان شرايط صدور مجوز واردكردن مواد غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	جهت حمايت از منافع واردكنندگان مواد غذايي، شرايطي كه بايد در ماده غذايي جهت ورود آن به كشور وجود داشته‌باشد به صورت صريح در ماده ۱۰ پيش‌نويس لايحه بيان شده است، فقدان چنين حكمي مي‌تواند زمينه را براي اتخاذ تصميمات خودسرانه در نظام اداري فراهم‌كند.	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.
ماده ۱۱	تعيين تكليف ماده غذايي وارد شده در صورتي كه دليل عدم صدور مجوز صرفا" عدم رعايت مقررات در مورد طرز بسته‌بندي و برچسب‌زني مواد غذايي باشد.	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	وارد كننده ماده غذايي به منظور كسب سود، سرمايه‌گذاري قابل توجهي در اين صنعت انجام مي‌دهد، بنابراين مقررات حاكم بر شرايط واردكردن مواد غذايي به كشور بايد ضمن در نظر داشتن ضرورت حفظ سلامت و بهداشت غذايي جامعه تا حد امكان براي جلوگيري از ورود زيان به سرمايه‌گذاران عرصه واردات اين مواد انعطاف‌پذير باشد، با در نظر گرفتن اين مهم ماده ۱۱ پيش‌نويس لايحه به واردكنندگان اجازه مي‌دهد، در صورتي كه علت عدم صدور مجوز ورود صرفا" رعايت‌نشدن مقررات راجع به طرز بسته‌بندي و برچسب‌زني مواد غذايي باشد اين ايراد را مطابق شرايط مقرر برطرف كرده و پس از آن	بند "ب" ماده ۷ قانون نمونه بند "۲" ماده ۲۶ قانون غذاي مالزي و بخش ۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			كالا را در كشور توزيع كند.	
ماده ۱۲	الزام واردكننده به خارج كردن كالاي واردشده از كشور در صورت رد تقاضاي مجوز ورود و تعيين ضمانت اجرا براي اين تكليف	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	بديهي است پس از ردشدن تقاضاي واردكردن مواد غذايي به كشور، اين مواد قابل عرضه و فروش در سطح كشور نخواهدبود، بنابراين واردكننده بايد آن را به هر طريق ممكن از كشور خارج كند، پيش‌بيني اين تكليف براي واردكننده زماني قابل اجرا و مؤثر است كه رعايت آن ضمانت اجرا داشته باشد، قانون ۱۳۴۶ به هيچ وجه تكاليف واردكننده و وضعيت مواد غذايي واردشده پس از رد تقاضاي مجوز ورود را مورد حكم قرار نداده است، جهت رفع اين خلاء ماده ۱۲ پيش‌نويس تنظيم و پيشنهاد شده است.	ماده ۷ قانون نمونه FAO بند ۴ بخش ۲۹ . قانون غذاي مالزي بخش۸۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا
مواد ۱۳ و ۱۴	بيان ضرورت وجود مسؤول في در واحد توليد مواد غذايي و نظارت او بر فرايند توليد	در قانون فعلي اين موضوع به موجب تبصره ماده ۷ پيش‌بيني شده است.	هر چند اصل لزوم وجود مسؤول في در واحد تهيه يا توليد مواد غذايي در قانون ۱۳۴۶ پيش‌بيني شده است، مواد ۱۳ و ۱۴ پيش‌نويس لايحه متضمن نوآوري‌هايي به شرح زير: ۱- به ضرورت حضور فيزيكي مسؤول في در واحد توليدي و نظارت مستمر او بر فرآيند تهيه يا توليد مواد غذايي تصريح شده است. ۲- تصريح شده است كه وزارت بهداشت مي‌تواند در واحدهاي	در قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي، وجود مسؤول في در واحد توليد مواد غذايي به ترتيبي كه در مقررات ايران وجود دارد، لازم نيست. بنابراين كليه مواد راجع به مسؤول في، با در نظر گرفتن سوابق موجود در حقوق ايران تنظيم شده‌اند. بديهي است در پيشنهاد مواد جديد، براي اصلاح نقايص و اشكالات احكام موجود تلاش‌شده كه شرح آن در بخش نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			توليدي بزرگ حضور بيش از يک مسؤول فني را الزامي کند.	قابل ملاحظه است.
مواد ۱۵، ۱۶	بيان تکاليف و اختيارات مسؤول فني در فرايند نظارت بر چرخه توليد	قانون فعلي حکمي در اين مورد ندارد.	يکي از نوآوري‌هاي مهم پيش‌نويس لايحه اين است که در آن به مسؤول فني به عنوان عاملي براي پيشگيري از وقوع تخلف و جرم در عرصه صنعت توليد مواد غذايي نگريسته شده است. زيرا بي ترديد براي جامعه پيشگيري از وقوع جرم به مراتب بهتر و کم‌هزينه‌تر از مجازات مجرمين است، از اين رو در پيش‌نويس به موجب مواد ۱۶، ۱۷ و ۱۸ اختيارات و تکاليفي براي مسؤول فني جهت نظارت مؤثر بر فعاليت واحد توليدي پيش‌بيني شده است که مي‌تواند از وقوع بسياري از جرايم در توليد مواد غذايي پيشگيري کند.	
ماده ۱۷	شرايط تصدي سمت مسؤول فني	در قانون فعلي تبصره ماده ۷ به صورت مجمل به اين موضوع اشاره کرده است.	با توجه به اهميت نقش مسؤول فني در پيش‌نويس لايحه به عنوان عاملي براي پيشگيري از وقوع جرايم مرتبط با توليد مواد غذايي، شرايط تصدي اين سمت بايد به صورت دقيق تعيين گردد تا اشخاصي که به عنوان مسؤول فني در واحد توليدي فعاليت مي‌کنند واجد دانش و تجربه کافي براي تشخيص انطباق يا عدم انطباق فرايند توليد واحد با مقررات و استانداردهاي مقرر	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			باشند. در قانون فعلي شرايط لازم براي تصدي سمت مسؤول فني واحد توليدي به اجمال در تبصره ماده ۷ قانون مورد حكم قرارگرفته. در پيش‌نويس لايحه علاوه بر افزايش شرايط مقرر، از حيث نگارش نيز متن ماده تصحيح شده است.	
ماده ۱۸	موانع تصدي سمت مسؤول فني	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	با توجه به نقش مسوول فني در واحد توليدي، بايد اشخاصي به اين سمت انتخاب شوند كه در واحد توليدي ذي نفع نباشند، زيرا در صورت داشتن نفع مسؤول فني ممكن است منافع خود را بر رعايت قوانين و مقررات در فرايند توليد ترجيح دهد. قانون۶ ۱۳۴ به اين مهم توجه نكرده است، به منظور جبران اين خلاء و ايجاد زمينه براي نظارت بي‌طرفانه و مؤثر مسؤول فني، بموجب ماده ۱۹ پيش‌نويس اشخاصي كه به نحوي در واحد توليدي ذي‌نفع هستند يا به دليل ارتكاب برخي جرايم به مجازات محكوم شده‌اند نمي‌توانند به عنوان مسؤول فني واحد توليدي انتخاب شوند.	
ماده ۱۹	مسؤوليت مدني مسؤول فني	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	در ماده ۲۰ پيش‌نويس براي حمايت بيشتر از مصرف‌كننده مواد غذايي و الزام مسؤولان فني واحدهاي توليدي به رعايت دقيق اصول نظارت و كنترل مؤثر فرايند توليد، در صورت ورود زيان به	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			اشخاص در اثر توليد مواد غذايي كه مطابق قانون توليد آن‌ها جرم قلمداد شده است، مسؤول فني واحد توليدي با ساير مسؤولان جبران زيان مسؤوليت تضامني دارد، در اين ماده مسؤوليت مدني مسؤول فني نوعي است و تنها سبب معافيت او از مسؤوليت اين است كه اثبات كند، مطابق مقررات لايحه قبل از عرضه مواد غذايي مذكور، نظر خود را در خصوص غيرقابل عرضه‌بودن آن‌ها كتبا" به مالك يا مدير واحد توليدي اعلام كرده است.	
ماده ۲۰	تكليف وزارت بهداشت براي انتخاب بازرسان بهداشت غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	به دليل اهميت بازرسي بهداشت غذايي معمولا" بخش قابل توجهي از مواد قوانين جديد كشورها به بازرسي بهداشت غذايي اختصاص دارد، با توجه به اختيارات وسيع اين بازرسان، نحوه‌ي انتخاب و فعاليت آن‌ها بايد به طور واضح در قانون تعيين شود. از نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه اين است كه هم‌سو با رويكرد ساير نظام هاي خارجي وزارت بهداشت را ملزم مي‌كند اشخاص واجد شرايطي را به عنوان بازرس بهداشت غذايي استخدام كند.	بند "۲" بخش ۳ قانون غذاي مالزي و بخش ۷۰۲ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا بخش ۵ قانون نمونه FAO
ماده ۲۱	شرايط بازرسان بهداشت غذايي	قانون فعلي حكمي در اين	با توجه به حساسيت شغل بازرسان بهداشت غذايي، به موجب ماده ۲۲	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
		مورد ندارد.	پيش‌نويس لايحه شرايط تصدي جهت بازرس بهداشت غذايي تعيين‌شده است. قانون ۱۳۴۶ به اين مهم توجه نكرده بود، در تعيين شرايط بر مواردي تأكيد شده است كه تضمين‌كننده صلاحيت علمي، تجربي و اخلاقي بازرس باشد.	چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.
مواد ۲۲، ۲۳ ۲۴	حدود اختيارات بازرسان بهداشت غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	نظارت مؤثر بر بهداشت غذا مستلزم آن است كه بازرس از اختيارات كافي براي انجام وظايف قانوني خود برخوردار باشد، از طرف ديگر عدم تحرير دقيق حدود اختيارات بازرس ممكن است، زمينه را براي سوءاستفاده بازرسان و ورود زيان به فعالان صنعت غذا فراهم كند، قانون ۱۳۴۶ هيچ حكمي در خصوص حدود اختيارات بازرس ندارد، اين وضعيت علاوه بر اين كه مي‌تواند سبب نارضايتي فعالان صنعت غذا از عملكرد بازرسان باشد ممكن است احتياط بيش از حد بازرس و عدم امكان نظارت مؤثر او بر فعاليت در صنعت غذا را سبب شود، در مواد ۲۳ و ۲۴ پيش‌نويس لايحه ضمن تصريح به حق بازرسان براي ورود به محل توليد، عرضه و فروش يا تبليغ مواد غذايي، مراجعه به دفاتر و اسناد مربوط به فعاليت خود در محل‌هاي مذكور و اخذ و رونوشت يا تصوير از آن‌ها و	ماده ۱۳ قانون نمونه FAO بخش ۴ قانون غذاي مالزي و بخش ۷۰۴ .قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			نمونه‌برداري از مواد غذايي توليدشده يا مواد اوليه موجود در محل، وظايف و تكاليف آن‌ها در روند بازرسي نيز به منظور حمايت از فعالان صنعت غذا به طور صريح مورد حكم قرارگرفته است.	
ماده ۲۵	كارت شناسايي بازرسان	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	با توجه به اختيارات خاصي كه در قوانين حاكم بر مواد غذايي به بازرسان بهداشت غذايي اعطاء مي شود، به منظور جلوگيري از سوءاستفاده احتمالي اشخاص خاطي، قوانين كشورهاي مختلف بازرسان را به ارايه كارت شناسايي معتبر هنگام ورود به محل براي بازرسي الزام كرده‌اند، در پيش‌نويس لايحه علاوه بر اين كه ارايه كارت شناسايي الزامي‌شده، هماهنگ با قوانين خارجي تصريح شده است كه كارت شناسايي بازرسان بايد توسط وزير بهداشت، درمان و آموزش پزشكي امضاء گردد، تا عالي‌ترين مقام اين وزارتخانه به طور مستقيم بر شرايط انتخاب بازرسان نظارت كند.	بند "ب" ماده ۱۳ قانون نمونه FAO بند "۲" بخش ۴ قانون غذاي مالزي و بخش ۷۰۲ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا
ماده ۲۶	دوره كارآموزي بازرسان	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	از ديگر نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه در ارتباط بازرسان بهداشت غذايي، اين است كه براي حمايت از فعالان صنعت غذا وزارت بهداشت را ملزم كرده‌است در بدو استخدام و قبل از شروع به كار براي بازرسان	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			دوره‌هاي كارآموزي عملي و نظري برگزار كند. اين دوره‌ها سبب مي‌شودكه بازرسان با آشنايي با قوانين و مقررات حاكم بر نحوه‌ي فعاليت خود و شناخت مسؤوليت‌هايي كه ممكن است تخلفات آن‌ها در پي داشته باشد، اهتمام بيشتري براي حفظ حقوق مصرف كنندگان از يك طرف و فعالان صنعت از طرف ديگر نشان دهند.	
ماده ۲۷، ۲۸، ۲۹	جهات رد بازرسان و ضمانت اجراي رعايت آن‌ها	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	معمولا" قوانين براي اشخاصي كه بايد در فعاليت حرفه‌اي خود بي‌طرفانه رفتار و اقدام كنند، جهات رد پيش‌بيني مي‌كنند، جهت رد مواردي است كه در صورت وجود آن‌ها، خروج شخص از دايره بي‌طرفي محتمل است، در پيش‌نويس لايحه با در نظر گرفتن اين مهم به موجب ماد۲۸ جهات رد بازرسان بهداشت غذايي پيش‌بيني شده، و در ماده ۳۰ به منظور الزام بازرسان به خودداري از بازرسي در صورت وجود اين جهات، ضمانت اجراهاي مؤثري در نظر گرفته شده است.	بند "a" ماده ۱۴ قانون نمونه FAO به اختصار به اين موضوع اشاره كرده است.
ماده ۳۰	حفظ اسرار توسط بازرسان	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	بازرسان بهداشت غذايي با توجه به اختياراتي كه قانون به آن‌ها اعطاء كرده است، در روند بازرسي از اطلاعاتي آگاه مي‌شوند كه افشاء آن‌ها جز در مقابل مراجع صلاحيت‌دار قانوني، مي‌تواند	بند "۴" بخش ۸ قانون غذاي مالزي

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			زيان‌هاي عمده اي براي فعالان صنعت غذا ايجاد كند، هم چنين ترغيب اشخاص به ارايه اطلاعات به بازرس و اعلام تخلفاتي كه از آن اطلاع دارند، مستلزم آن است كه نام و مشخصات آنان محفوظ باشد تا اشخاص متخلفي كه تخلف آنان بدين طريق اعلام و كشف شده است متعرض ارايه دهندگان اطلاعات نشوند، ماده ۳۱ پيش‌نويس لايحه به عنوان يک نوآوري مهم در حوزه‌ي مقررات حاكم بر بازرسان بهداشت غذايي، آن‌ها را ملزم به حفظ اسرار و مشخصات اشخاص ارايه دهنده اطلاعات و اعلام‌كننده تخلفات كرده و مقررشده است كه متخلفين از حكم آن به مجازات مقرر در ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامي محكوم خواهندشد.	
ماده ۳۱	ميزان اعتبار گزارش بازرسان بهداشت غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	با توجه به اينكه بازرسان بهداشت غذايي ضابط دادگستري نيستند، ممكن است محاكم گزارش آن‌ها را در حد گزارش ضابطان دادگستري معتبر ندانند و به آن اعتناء نكنند كه اين امر در عمل خدمات آن‌ها را فاقد ارزش عملي مؤثر خواهد كرد، به منظور جلوگيري از اين امر به موجب ماده ۳۲ پيش‌نويس لايحه تصريح شده است كه گزارش‌هاي قانوني بازرسان بهداشت غذايي در حكم	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			گزارش ظابطان دادگستري است. محاكم بايد در همان حد به آن‌ها اعتبار قايل شوند.	
ماده ۳۲	نحوه‌ي وضع مقررات بهداشتي براي فعاليت در صنعت غذا و ضمانت اجراي آن‌ها	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده ۱۳ مورد حكم قرار گرفته است.	حكم ماده ۳۳ پيش‌نويس لايحه به طور مجمل در صدر ماده ۱۳ قانون ۱۳۴۶ پيش‌بيني شده است، ماده ۱۳ قانون ۱۳۴۶ در سال ۱۳۷۹ اصلاح شده است، ماده ۳۳ پيش‌نويس لايحه در مقايسه با ماده ۱۳ قانون ۱۳۴۶ نوآوري‌هايي به شرح زير دارد: ۱- در ماده ۱۳ قانون ۱۳۴۶ به طور كلي اختيار وضع مقررات بهداشتي به وزارت بهداري اعطاء شده است و مشخص نيست وزارت بهداشت در چه حوزه‌هايي مجاز است به وضع مقررات بهداشتي مبادرت كند. نظر به اين كه نقض اين مقررات داراي ضمانت اجراي كيفري است، عدم تعيين دقيق حوزه‌هايي كه وزارت بهداشت به وضع مقررات بهداشتي مجاز است، ممكن است در عمل موجب تعيين محدويت‌هاي غير ضرور و دست و پاگير براي فعالان صنعت غذا گردد، بنابراين در پيش‌نويس لايحه تصريح شده است كه وزارت بهداشت مي‌تواند، مقررات بهداشتي مربوط به "تهيه، توليد،	بند "ب" ماده ۱۱ قانون نمونه FAO بخش ۳۴ قانون غذاي مالزي و بخش ۷۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			عرضه، فروش، نگه داري و حمل و نقل مواد غذايي" را وضع كند. ۲- ميزان مجازات تخلف از اين مقررات به طور صريح پيش‌بيني شده است.	
مواد ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸ ، ۳۹	نحوه‌ي جلوگيري از نقض مقررات بهداشتي و برخورد با متخلفين	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده ۱۳ مورد حكم قرار گرفته است.	بنا به دلايل مختلف وضع مقررات بهداشتي مربوط به اماكن تهيه، توليد، عرضه، فروش، نگه داري و حمل و نقل مواد غذايي و هم چنين شرايط حمل و نقل اين مواد در قانون غذا امكان پذير نيست، بنابراين وضع اين مقررات بايد در خارج قانون و توسط مقامات مجري قانون صورت گيرد، نظر به اهميت اين مقررات در حفظ بهداشت غذايي جامعه قانون بايد نحوه‌ي پيش‌گيري از نقض اين مقررات و شيوه‌ي برخورد با متخلفين را به طور صريح پيش‌بيني كند، با وجود اين كه قانون ۱۳۴۶ به اين مهم توجه داشته و در ارتباط با آن وضع حكم كرده است، از جهات زير موضع قانون ۱۳۴۶ داراي نقايصي بود كه در پيش‌نويس لايحه برطرف شده اند:. ۱- در ماده ۱۳ قانون ۱۳۴۶ قانون مقررات بهداشتي مربوط به اماكن تهيه يا توليد مواد غذايي را مد نظر قرارداده است، بنابراين نحوه‌ي	در قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي، عموما" توقيف مواد غذايي يا اماكن و ابزارهاي عرضه يا توليد مواد غذايي كه مطابق مقررات غيربهداشتي و ناسالم هستند از اختيارات بازرس بهداشت غذايي است، در پيش‌نويس لايحه به منظور حمايت بيش تر از فعالان صنعت غذا تصميم‌گيري در اين مورد در صلاحيت مسؤول بهداشت محل قرار گرفته است: ماده ۱۳ قانون نمونه FAO بخش ۴ قانون غذاي مالزي و بخش۷۰۴ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			پيش‌گيري از اين تخلفات را نيز تعطيلي مكان مورد نظر تعيين نموده است، در حالي كه مقررات بهداشتي ممكن است صرفا" در ارتباط با ابزار يا وسيله خاص نقض گردد. در اين صورت نيازي به تعطيلي محل نيست و مي‌توان براي پيش‌گيري از تخلف صرفا" ابزار مورد نظر را مهر و موم نمود، در پيش‌نويس لايحه با توجه به اين امر دو روش براي پيش‌گيري از نقض مقررات بهداشتي پيش‌بيني شده است: الف) تعطيل كردن محل و ب) مهر و موم ابزار ۲- نقض مقررات بهداشتي ممكن است صرفا" مربوط به بخشي از واحد تهيه، توليد، عرضه و فروش مواد غذايي باشد، در اين صورت لازم نيست با تعطيل كردن محل فرايند توليد متوقف گردد. در قانون ۱۳۴۶ به اين امر تصريح نشده است كه چنان‌چه نقض مقررات بهداشتي صرفا" مربوط به بخشي از واحد فعال در صنعت غذا باشد، همان بخش بايد تعطيل گردد نه كل واحد توليدي و اين وضعيت در عمل مي‌تواند موجب ورود زيان به فعالان صنعت غذا گردد. براي رفع اين نقص در ماده ۳۵ پيش‌نويس لايحه تصريح شده است كه در	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			هر صورت اقدامات راجع به پيش‌گيري از نقض مقررات بهداشتي از قبيل تعطيل كردن محل يا مهر و موم ابزار بايد به گونه‌اي باشد كه تا حد امكان سبب توقف فعاليت واحد نگردد. ۳- به منظور سرعت بخشيدن به روند تصميم‌گيري در خصوص تعطيلي محل يا مهر و موم ابزار قانون ۱۳۴۶ و هم‌چنين پيش‌نويس لايحه، اتخاذ تصميم در اين مورد را بر عهده‌ي مسؤول بهداشت محل گذاشته شده است، تا هم ابزار كافي براي نظارت در اختيار وزارت بهداشت باشد و هم اقدام سريع مسؤولان بهداشت محل مانع ادامه تخلف و ورود آسيب بيشتر به سلامت و بهداشت غذايي جامعه گردد، با وجود اين جهت حمايت از فعالان صنعت غذا و پيش‌گيري از صدور و اجراي دستورات خلاف مقررات در خصوص تعطيل كردن محل يا مهر و موم ابزار، به موجب ماده ۳۹ پيش‌نويس لايحه نظارت بر تصميمات مسؤول بهداشت محل بر عهده‌ي دادستان است و اشخاص ذي‌نفع مي‌توانند به تصميمات مسؤول بهداشت نزد دادستان محل اعتراض كنند. دادستان به اين اعتراضات خارج از نوبت رسيدگي مي كند.	
ماده ۴۰	جرايم مربوط به	در قانون فعلي	بي‌ترديد يكي از مهم‌ترين بخش	بخش ۱۳ قانون غذاي مالزي و

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
	تهيه يا توليد مواد غذايي	اين موضوع به موجب ماده يک مورد حکم قرار گرفته است.	قانون غذا در تمام کشورها بخش مقررات کيفري است، قانون ۱۳۴۶ نيز با توجه به اهميت اين بخش در ماده نخست به بيان عناصر جرايم مربوط به صنعت غذا پرداخته است. نظر به اين که انتقادات زيادي به مقررات کيفري قانون ۱۳۴۶ مطرح مي‌شد، در پيش‌نويس لايحه به منظور رفع اين ايرادات در مقررات کيفري قانون تغييرات زير انجام شده است: ۱- در قانون ۱۳۴۶ جرايم مربوط به تهيه و توليد مواد غذايي و جرايم مربوط به عرضه و فروش اين مواد در يک ماده مورد حکم قرارگرفته‌اند، به منظور رعايت نظم علمي و تسهيل رجوع و استناد به مقررات کيفري قانون، در پيش‌نويس لايحه جرايم مربوط به تهيه و توليد مواد غذايي از جرايم مربوط به عرضه و فروش اين مواد تفکيک‌شده و هر کدام در ماده مستقلي مورد حکم قرار گرفته‌اند. ۲- در ماده يک قانون ۱۳۴۶ عنصر رواني جرايم موضوع اين ماده به صراحت ذکر نشده است يعني مشخص نيست با وجود مجازات‌هاي سنگين مقرر براي جرايم موضوع اين ماده، عنصر رواني آن‌ها عمد	بخش ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريکا بخش دوم قانون نمونه FAO

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			عام است يا تقصير جزايي. در پيش‌نويس لايحه ضمن تفكيك جرايم عمدي از جرايم غير عمدي، عنصر رواني جرايم موضوع ماده ۴۱ كه به تهيه و توليد مواد غذايي مربوط هستند عمد عام تعيين شده است. ۳- با توجه به زمان تصويب قانون ۱۳۴۶ جرم انگاري در قانون مذكور بدون توجه به موازين شرعي صورت گرفته است، بنابراين مطابق اين قانون اگر ماده غذايي با استفاده از گوشت يا ساير فرآورده‌هاي حيوان حرام گوشت توليد شود، توليدكننده صرفا" به اين جهت قابل تعقيب كيفري نيست. در پيش‌نويس لايحه هم سو با رويكرد ساير كشورهاي اسلامي مثل مالزي توليد يا تهيه مواد غذايي با استفاده از گوشت يا ساير اجزاي حيوان حرام گوشت يا حيواني كه ذبح شرعي نشده، جرم قلمداد شده است.	
مواد ۴۱، ۴۲، ۴۳	مجازات مقرر براي جرائم مربوط به تهيه يا توليد مواد غذايي	در قانون فعلي اين موضوع در مواد ۲،۳ و ۴ پيش‌بيني شده است.	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه در ارتباط با مجازات جرايم مربوط به تهيه و توليد مواد غذايي عمدتا" موارد زير است: ۱- نظر به اين كه جرايم مربوط به	بخش ۱۳ قانون غذاي مالزي و بخش ۳۰۳قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا ماده ۱۹ قانون نمونه FAO

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			تهيه و توليد مواد غذايي عمدتا" با انگيزه‌هاي مالي انجام مي‌شوند، يعني هدف مجرم از ارتكاب اين جرايم تحصيل درآمد نامشروع است، براي سلب انگيزه ارتكاب جرم از متخلفين در كنار مجازات‌هايي از قبيل، حبس و اعدام با توجه به شدت آثار جرم، مجازات مالي نيز بايد پيش‌بيني گردد، در پيش‌نويس لايحه با در نظر گرفتن اين امر، براي جرايم مربوط به تهيه و توليد مواد غذايي علاوه بر مجازات حبس يا اعدام، جزاي نقدي معادل درآمد حاصل از ارتكاب اين جرايم نيز تعيين شده است. در قانون ۱۳۴۶ به موجب تبصره يك ماده ۳(الحاقي ۱۳۵۳/۱۲/۱۸) جزاي نقدي به صورت مقطوع (۲۰ هزار تا ۵۰۰ هزار ريال) تعيين شده است كه با توجه به كاهش ارزش پول از زمان تصويب قانون تا كنون، مجازات مقرر فاقد توان بازدارندگي است. حسن معيار انتخاب شده در پيش‌نويس لايحه براي تعيين جزاي نقدي اين است كه با افزايش تورم، توان بازدارندگي آن تقليل نمي‌يابد. ۲- مجازات حبس جرايم مربوط به تهيه يا توليد مواد غذايي با توجه	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			به شدت آثار حاصل از ارتكاب جرم، متناسب‌سازي شده است.	
ماده ۴۴	جرايم مربوط به عرضه و فروش مواد غذايي	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده يك مورد حكم قرار گرفته است.	چنان كه قبلا" بيان شد در پيش‌نويس لايحه برخلاف رويكرد قانون ۱۳۴۶ جرايم مربوط به تهيه يا توليد مواد غذايي از جرايم مرتبط با عرضه يا فروش تفكيك شده اند، ماده ۴۵ پيش‌نويس لايحه به جرايم مربوط به عرضه يا فروش مواد غذايي اختصاص يافته است. در ماده ۴۵ برخلاف رويكرد ماده يك قانون ۱۳۴۶ كه در خصوص عنصر رواني جرايم ساكت است، عنصر رواني جرايم مربوط به عرضه يا فروش مواد غذايي نيز مانند جرايم مربوط به تهيه يا توليد اين مواد عمد عام تعيين شده است. از ديگر نوآوري‌هاي ماده ۴۵ پيش‌نويس اين است كه عرضه يا فروش مواد غذايي تهيه يا توليد شده از گوشت، فرآورده ها يا ساير اجزاي حيوان حرام گوشت يا حيواني كه ذبح شرعي نشده، جرم قلمداد شده است.	بخش ۱۳ و ۱۴ قانون غذاي مالزي و بخش ۳۰۱ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا بخش دوم قانون نمونه FAO
مواد ۴۵و۴۶	مجازات جرايم مربوط به عرضه يا فروش مواد غذايي	در قانون فعلي اين موضوع در مواد ۲، ۳ و ۴ پيش‌بيني شده است.	نوآوري‌هاي لايحه در خصوص مجازات جرايم مربوط به عرضه يا فروش مواد غذايي همان است كه در ارتباط با مجازات جرايم مربوط به تهيه يا توليد مواد غذايي بيان شد.	بخش ۱۳ و ۱۴ قانون غذاي مالزي و بخش ۳۰۳ قانون غذا، دارو و لوازم آرايشي ايالات متحده آمريكا و بخش دوم قانون نمونه FAO

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
مواد۴۷و ۴۸	جرايم مربوط به تبليغ مواد غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	تهيه‌كنندگان يا عرضه‌كنندگان و فروشندگان مواد غذايي غير بهداشتي زماني در دستيابي به اهداف سودجويانه خود موفق مي‌شوند كه محصول ناسالم آن‌ها در سطح وسيع براي ترغيب اشخاص به خريد يا تحصيل تبليغ شود، بنابراين نقش تبليغات در سودآور كردن ارتكاب جرايم مربوط به مواد غذايي قابل انكار نيست و منع تبليغات در اين حوزه با تعيين ضمانت اجراهاي مؤثر كيفري يكي از عوامل پيشگيري از ارتكاب جرايم مربوط به غذاست. يكي از خلاءهاي اصلي قانون ۱۳۴۶ عدم توجه به منع تبليغ مواد غذايي ناسالم است. در پيش‌نويس لايحه مطابق مواد ۴۸ و ۴۹ تبليغ مواد غذايي كه تهيه يا توليد آن‌ها مطابق مقررات آن جرم قلمداد شده است و هم چنين تبليغ ماده غذايي برخلاف واقع منع شده و براي آن مجازات مقرر شده است، به منظور جلوگيري از تفاسير گوناگون عبارت "تبليغ ماده غذايي" در ماده ۲ قانون تعريف شده است.	بخش ۷ قانون غذاي مالزي
ماده ۴۹	جرايم غير عمدي مربوط به توليد يا عرضه و فروش مواد غذايي	در قانون فعلي اين موضوع در ماده ۶ پيش‌بيني شده است.	ماده ۵۰ پيش‌نويس لايحه تفاوتي با ماده ۶ قانون فعلي ندارد	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
ماده ۵۰	برچسب زني مواد غذايي	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده ۱۱مورد حكم قرار گرفته است.	شناخت ارزش غذايي بسياري از مواد غذايي مستلزم آشنايي با مشخصات اجزاي تشكيل دهنده آن است. اجزاي تشكيل دهنده‌ي ماده غذايي با مشاهده‌ي ساده آن قابل شناسايي نيستند، از اين رو حمايت از مصرف كننده اقتضاء دارد كه توليدكننده به ارايه مشخصات ماده غذايي و اجزاي تشكيل دهنده‌ي آن در روي بسته‌بندي يا ظرف محتوي ماده غذايي الزام گردد. بديهي است اطلاعاتي كه بدين ترتيب ارايه مي‌شود، بايد صحيح و معتبر باشد، در غير اين صورت مصرف‌كننده دچار گمراهي مي‌شود، از طرف ديگر الزام كليه توليدكنندگان مواد غذايي به ارايه اطلاعات راجع به آن بر روي بسته‌بندي يا ظرف محتوي ما ده غذايي نه عملا" امكان پذير است و نه از حيث نظري ضروري مي‌باشد. مثل توليدكنندگان نان (نانوايان) با توجه به در مقدمه فوق ماده ۵۱ پيش‌نويس لايحه به برچسب زني مواد غذايي پرداخته در قانون ۱۳۴۶ اين موضوع به موجب ماده ۱۱ پيش‌بيني شده است. نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه در مقايسه با قانون ۱۳۴۶ در ارتباط با اين موضوع به شرح زير است:	بخش ۱۵ و ۱۶ قانون غذاي مالزي

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			۱- در ماده ۱۱ قانون ۱۳۴۶ ضمانت اجراي كيفري مقرر براي نقض حكم اين ماده (عدم ارايه اطلاعات) توسط توليدكنندگان، جزاي نقدي از ۵ تا ۲۰ هزار ريال است كه فاقد توان بازدارندگي مي‌باشد، با توجه به اهميت ارايه اطلاعات براي حمايت از مصرف‌كنندگان در ماده ۵۱ پيش‌نويس لايحه اين مجازات به ۳ تا ۶ ماه حبس افزايش يافته است. ۲- ماده ۱۱ قانون ۱۳۴۶ توليدكننده را صرفا" به درج اطلاعات تعيين‌شده توسط وزارت بهداشت الزام كرده است، بديهي‌است صرف درج اين اطلاعات در صورتي كه متضمن ارقام نادرستي در خصوص اجزاي تشكيل دهنده‌ي ماده غذايي باشد، براي حمايت از مصرف‌كننده كافي نيست، حمايت مؤثر از مصرف كننده مستلزم آن است كه اطلاعات ارايه شده درست و واقعي باشد، از اين رو در ماده ۵۱ پيش‌نويس لايحه علاوه بر عدم درج اطلاعات لازم، ارايه اطلاعات خلاف واقع نيز جرم قلمداد شده است.	
مواد ۵۱و۵۲و۵۳	مسؤوليت كيفري مدير يا مالك	در قانون فعلي اين موضوع در	مطابق اصول حقوق كيفري مجرم شخصي است كه ركن مادي جرم را با عنصر	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
	واحد توليد، توزيع يا فروش مواد غذايي	تبصره ۲ ماده ۳ مورد حكم قرار گرفته است.	رواني مقرر مرتكب شده است، در حال حاضر صنعت توليد يا حتي توزيع و فروش مواد غذايي در قالب شركت‌هاي تجاري يا بنگاه‌هاي عظيم فعاليت مي‌كند، در اين شركت‌ها و بنگاه‌ها، ركن مادي جرايم پيش‌بيني شده را كاركنان مرتكب مي‌شوند و در بسياري از موارد ممكن است مالك يا مديران شركت يا بنگاه با وجود علم به تخلفاتي كه در بنگاه يا شركت تحت مالكيت يا مديريت آن‌ها اتفاق مي‌افتد از مسؤوليت كيفري بگريزند، اگر نص خاصي در قانون براي تعيين مسؤوليت كيفري در مورد مالك يا مديران بنگاه يا شركت فعال در صنعت غذا پيش‌بيني نشود، مسؤوليت كيفري آن‌ها تابع قواعد عمومي حقوق كيفري خواهدبود و اين اشخاص صرفا" در صورت وجود شرايط به عنوان معاون جرم قابل پيگيرد كيفري‌اند. به منظور تشديد مسؤوليت مديران يا مالكان شركت‌ها يا بنگاه‌هاي فعال در صنعت غذا، در مواد ۵۳، ۵۴ و ۵۵ پيش‌نويس لايحه احكام خاصي براي مسؤوليت كيفري اين اشخاص مقررشده و شرايط مسؤوليت آن‌ها به قواعد عمومي معاونت در جرم احاله نشده است. در قانون ۱۳۴۶	چنين حكمي پيش‌بيني نشده است.

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيشنويس لايحه	حقوق تطبيقي
			نيز به اين موضوع در تبصره ۲ ماده ۳ اين قانون كه در سال ۱۳۵۳ به قانون الحاق شده به شكل ناقص توجه شده است. مقررات پيشنويس لايحه در مقايسه با قانون ۱۳۴۶ داراي نوآوري‌هاي زير است: ۱- تبصره ۲ ماده ۳ قانون ۱۳۴۶ در خصوص مسؤوليت كيفري مدير يا مالك بنگاه يا شركت توليد كننده مواد غذايي، صرفا" فرضي را مورد حكم قرارداده است كه مدير يا مالك بنگاه يا شركت از توليد مواد غذايي تقلبي آگاه است. در پيشنويس لايحه به موجب مواد ۵۳، ۵۴ و ۵۵ سه فرض پيش‌بيني شده است: الف) حالتي كه ارتكاب اعمال مجرمانه موضوع پيشنويس با علم مدير يا مالك واحد صورت مي‌گيرد. ب) حالتي كه ارتكاب اعمال مجرمانه موضوع پيشنويس مبتني بر تصميم مالك يا مدير واحد است. ج) حالتي كه ارتكاب اعمال مجرمانه موضوع پيشنويس ناشي از قصور مالك ، مدير يا مسؤول فني واحد است. در هر يك از سه فرض فوق مجازات هاي متفاوتي براي مالك، مدير يا	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			مسؤول فني واحد تعيين شده است. ۲- مسؤوليت كيفري مقرر در تبصره ۲ ماده ۳ قانون ۱۳۴۶ صرفا" به مالك يا مدير بنگاه توليد مواد غذايي ناظر است، در حالي كه بخشي از جرايم مواد غذايي به فروش يا عرضه مواد غذايي مربوط است. جهت برطرف‌كردن اين نقص در پيش‌نويس لايحه مدير يا مالك واحد توزيع يا فروش مواد غذايي در كنار مدير يا مالك واحد توليد مواد غذايي مشمول مسؤوليت‌هاي كيفري مقرر قرارگرفته است.	
مواد ۵۴ و ۵۵	تعيين تكليف مواد غذايي كه تهيه يا توليد آن‌ها جرم است، پس از كشف اين مواد	در قانون فعلي اين موضوع در مواد ۱۴ و ۱۵ مورد حكم قرار گرفته است.	حكم مواد ۵۶ و ۵۷ پيش‌نويس لايحه تقريبا" مشابه مواد ۱۴ و ۱۵ قانون ۱۳۴۶ و تغيير عمده‌اي در اين خصوص ايجاد نشده است.	بند "g" و "h" ماده ۱۳..قانون نمونه FAO.
ماده ۵۶	عمومي و غير قابل گذشت‌بودن جرايم مندرج در پيش‌نويس لايحه	در قانون فعلي اين موضوع به موجب ماده ۱۷ پيش‌بيني شده است.	پيش‌نويس لايحه تفاوتي. با ماده ۱۷ .قانون ۱۳۴۶ ندارد	در قانون نمونه FAO و قوانين خارجي مورد مطالعه تطبيقي چنين حكمي ملاحظه نشد..
ماده ۵۷	پرداخت ديه و جبران خسارت	در قانون فعلي حكمي ندارد.		
ماده ۵۸	تشكيل هيات	حكمي ندارد	يكي از راهكارهاي مهم تامين	مواد ۱۱ و ۱۲ قانون نمونه

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
	مشورتي از فعالان صنعت غذا		منافع همگان در مرحله وضع قوانين اخذ نظرات مشورتي افراد خبره است. يكي از پيشنهادات مهم پيش نويس تشكيل چنين هياتي است كه قطعا منافع بسياري را براي دستگاه نظارتي، فعالان و مصرف كنندگان در پي خواهد داشت	FAO/WHO
ماده ۵۹	تشكيل معاونت غذا در وزارت بهداشت	حكمي ندارد	در اين ماده تشكيل معاونت غذا در وزارت بهداشت و مستقل از ساختار دانشگاههاي علوم پزشكي پيشنهاد شده است	رويه كشورهاي مورد مطالعه متفاوت است ولي اغلب معاونتي مستقل در وزارت بهداشت به اين منظور وجود دارد
ماده ۶۰	تصويب آيين‌نامه اجرايي قانون	در قانون فعلي تبصره ماده ۹ به اين موضوع اشاره كرده است.	به منظور جلوگيري از تأخير و بلاتكليفي در اجراي پيش‌نويس لايحه پس از تصويب آن توسط مراجع صلاحيت دار، به موجب ماده ۵۸ وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي و وزارت بازرگاني مكلف شده اند آيين‌نامه اجرايي قانون را تنظيم و به هيأت دولت پيشنهاد كنند. در هر حال آيين‌نامه قانون بايد ظرف ۳ ماه از تاريخ تصويب آن، توسط هيأت دولت به تصويب برسد.	
ماده ۶۱	اختصاص شعب ويژه در دادگاه‌ها و دادسراها براي رسيدگي به جرايم مربوط به مواد غذايي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	نظر به اين كه احراز اركان جرايم مربوط به مواد غذايي مستلزم آشنايي با برخي اصول اوليه تهيه و توليد مواد غذايي و ماهيت عناصر اصلي سازنده اين مواد است، قضاتي كه در مرحله تحقيقات مقدماتي يا دادگاه به اين جرايم	

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			رسيدگي مي‌كنند بايد علاوه بر اشراف كامل به جنبه هاي حقوقي توليد، عرضه و فروش غذا، با مسايل فني راجع به توليد غذا نيز در حد اصول اوليه و مقدمات آشنا باشند، در غير اين صورت رسيدگي به جرايم مربوط به غذا و صدور رأي در اين مورد نمي‌تواند دقيق و عادلانه باشد، بنابراين به موجب ماده ۵۹ پيش‌نويس رئيس حوزه‌ي قضايي مكلف شده است در هر حوزه‌ي قضايي يک يا چند شعبه از شعب دادگاه‌هاي عمومي جزايي و يک يا چند شعبه از شعب بازپرسي دادسرا را براي رسيدگي به جرايم مربوط به غذا اختصاص دهد. در قانون ۱۳۴۶ به اين مهم توجه نشده است و يكي از ايرادات اصلي فعالان صنعت غذا به قانون مذكور همين امر است.	
ماده ۶۲	مرجع صلاحيت‌دار براي تعيين استانداردهاي توليد يا بسته‌بندي غذا	در قانون فعلي ماده ۱۲ به اين موضوع ارتباط دارد.	هم‌سو با رويكرد قانون نمونه FAO تعيين استانداردهاي كيفي مواد غذايي و فهرست رنگ‌ها، عصاره‌ها و ساير مواد مجاز افزودني به مواد غذايي و هم چنين طرز بسته‌بندي و نوع جنس ظرف مورد استفاده در صنعت غذا بر عهده‌ي وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي به عنوان نهاد تخصصي نظارت بر صنعت غذا گذاشته شده است تا بدين ترتيب مشكل تعدد مراجع صلاحيت‌دار در	بند "الف" ماده ۱۱ قانون نمونه FAO و بخش ۳۴ قانون غذاي مالزي

شماره ماده	موضوع	مواد مرتبط در قانون فعلي	نوآوري‌هاي پيش‌نويس لايحه	حقوق تطبيقي
			تعيين استانداردهاي كيفي مواد غذايي كه يكي از موانع توسعه صنعت غذا در كشور برطرف گردد.	
مواد۶۳و۶۴	تأسيس آزمايشگاه و مؤسسات بازرسي خصوصي	قانون فعلي حكمي در اين مورد ندارد.	با توجه به اين كه دولت در صدد كاهش حجم تصديگري خود در اقتصاد است و خصوصي‌سازي و اجراي سياست‌هاي كلي اصل ۴۴ قانون اساسي به عنوان مهم‌ترين اولويت اقتصادي نظام مطرح مي‌شود، در ماده۶۳ پيش‌نويس لايحه به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي اجازه داده شده است كه جهت آزمايش مواد غذايي به اشخاص مجوز تأسيس آزمايشگاه خصوصي بدهد . به موجب ماده ۶۴ پيش‌نويس لايحه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشكي مي‌تواند صدور مجوزهاي بهداشتي و بازرسي بهداشت غذايي را نيز به شركت‌هاي خصوصي واگذار كند. امري كه در كشورهاي غربي به شكل موفقيت‌آميزي تجربه شده است، البته فعاليت آزمايشگاه و شركت‌هاي صدور مجوز و بازرسي بهداشت غذا بايد به صورت دقيق تحت نظارت وزارت بهداشت باشد.	
ماده ۶۵	لغو مقررات مغاير		با تصويب اين قانون مقررلت ناظر بر مواد خوردني و آشاميدني از مقررات ناظر بر مواد آرايشي، بهداشتي جدا خواهدشد.	

پیوست ۳

قانون نمونه غذا
سازمان جهاني خواربار/ سازمان جهاني بهداشت

اين متن نمونه چارچوب مناسب براي قانون غذا است. از آن جا كه كشورهاي مختلف مسؤوليت نظارت بر غذا را به وزارتخانه‌ها و سازمان‌هاي متفاوتي واگذار مي‌كنند، اين پيش‌نويس به گونه‌اي كلي تهيه‌شده است تا بتواند با شرايط محلي مطابقت پيدا كند. در اين پيش‌نويس، مسؤوليت تدوين مقررات و اجراي قانون به عهده‌ي دولت مركزي قرارگرفته اما براي اجراي كامل آن در حدود جغرافيايي محلي به مراجع محلي اتكا شده‌است. اگر كشوري بخواهد همه‌ي اختيارات را در سطح ملي حفظ كند، مقررات مربوط به مراجع محلي مي‌تواند كنار گذاشته شود. در هر حال همه‌ي اختيارات و صلاحيت‌هاي تدوين كليه مقررات و مقررات عام برنامه‌ي نظارت بر غذا بايد در سطح ملي حفظ شود تا از وضع مقررات و قواعد متشتت در سطح محلي، استاني و ايالتي اجتناب شود. اين قانون نمونه به وسيله برنامه استانداردهاي غذايي سازمان خواربار جهاني و سازمان جهاني بهداشت پذيرفته‌شده و مبتني بر برخي قوانين غذا است، در حال حاضر در كشورهاي پيشرفته و كشورهاي در حال توسعه اجرا مي‌شوند. اين پيش‌نويس در نشست‌هاي مشترك كشورهاي منطقه آسيا و آفريقاي FAO/WHO بررسي و مورد پشتيباني قرار گرفته‌است.

قانون غذا
تبويب مواد

بخش اول: كليات

ماده ۱- عنوان اختصاري و شروع اجرا
ماده ۲- تفسير

بخش دوم: مقررات عمومي

ماده ۳- ممنوعيت فروش مواد غذايي سمي، غير سالم و تقلبي
ماده ۴- فريب
ماده ۵- استانداردهاي غذايي
ماده ۶- ممنوعيت فروش غذاي فاقد جنس، ماهيت و كيفيت مورد تقاضا
ماده ۷- فروش و آماده‌سازي غذا تحت غيربهداشتي

بخش سوم: واردات و ضمانت

ماده ۸- واردات
ماده ۹- ضمانت
ماده ۱۰- دفاع‌ها

بخش چهارم: مقررات مربوط به استانداردهاي غذايي، امنيت غذا و ساير موارد

ماده ۱۱- مقررات

بخش پنجم: اداره و اجرا

ماده ۱۲- هيأت استانداردهاي غذا
ماده ۱۳- اختيارات بازرسان مجاز
ماده ۱۴- انتصاب و وظايف بازرسان مجاز در آزمايشگاه‌هاي رسمي
ماده ۱۵- ساير مأموران مجاز
ماده ۱۶- اختيارات وزير براي اخذ مشخصات تركيبات غذا

بخش ششم: آئين‌هاي قضايي

ماده ۱۷- اختيار دادگاه براي لغو مجوز
ماده ۱۸- تعقيب
ماده ۱۹- مجازات‌ها
ماده ۲۰- گواهي‌هاي تجزيه و فرض‌ها
ماده ۲۱- حفظ (ابقاء) ساير مقررات نوشته

بخش اول: كليات

ماده ۱

اين قانون با عنوان قانون غذا شناخته مي‌شود و در تاريخي كه وزير با دستور قانوني تعيين مي‌كند، به مرحله اجرا درخواهدآمد.

ماده ۲

در اين قانون، جز در مواردي كه متن به گونه‌اي ديگر اقتضا كند،

"تبليغات" شامل هر گونه توصيف به هر طريق ممكن با هدف تشويق مستقيم يا غيرمستقيم فروش يا مصرف هر غذا است.

"كالا (قلم)" عبارت است از:

الف) هر غذا يا مواد تبليغي و بر چسب زني مرتبط با آن
ب) هر چيزي كه در تهيه، نگهداري و بسته‌بندي يا انبار هر غذا مورد استفاده قرار مي‌گيرد.

"مأمور (بازرس) مجاز" عبارت است از هر شخص صاحب صلاحيت كه كتبا" توسط وزير يا مرجع محلي با تصويب وزير براي اهداف اين قانون مأموريت يافته است. (الف) به منظور اخذ نمونه به موجب ماده ۱۲ و ۱۴ اين قانون و ارايه آن به آزمايشگاه‌هاي رسمي و اخذ گزارش از آن‌ها به موجب ماده ۱۳ شامل يك مأمور policy هم رتبه يا با رتبه بالاتر از دستيار بازرس و يك مأمور اداره گمرك و ماليات منصوب از سوي بازرس گمرك و ماليات

"هيأت" يعني هيأت غذا كه به وسيله ماده ۱۲ تشكيل مي‌شود.

"غذا" شامل هر قلم كالاي توليدشده، فروخته‌شده يا عرضه‌شده براي استفاده به عنوان خوردني، آشاميدني براي مصرف انساني و جويدني و اجزاي تشكيل‌دهنده مواد خوردني، آشاميدني و جويدني.

"شرايط ناسالم" به معني هرگونه شرايط و اوضاع و احوالي است كه مي‌تواند موجب آلودگي غذا به كثيفي شود يا مي‌تواند آن را به خطرآفرين و زيان‌بار براي سلامتي تبديل كند.

"برچسب" شامل هر گونه نشان، علامت و نوشته، تصوير و يا ساير مواد توصيف شده است يا به صورت نوشته، چاپي، استنسيل شده، برجسته يا حكشده يا ضميمه‌شده يا در داخل جعبه قرارگرفته و همراه هر گونه غذا است.

"مراجع محلي" شامل:

الف) شوراي شهرداري

ب) شوراي شهر، يا شوراي روستايي

"آزمايشگاه رسمي" به معني آزمايشگاهي است كه توسط مأموران داراي صلاحيت به موجب اين قانون اداره مي‌شود.

"بسته‌بندي" هر چيزي كه هر گونه غذا كلا" يا جزا" در داخل آن قرارگرفته يا بسته‌بندي شده و شامل سبد، سطل، سيني يا ظرفي از هر نوع اعم از اين كه بسته باشد يا باز مي‌شود.

"محل" شامل:

الف) هر گونه ساختمان يا چادر يا ديگر ساختارهاي دائمي يا پيوسته به زمين كه بنا در آن قرارگرفته و هر گونه زميني كه مرتبط با آن است و شامل كاميون‌ها و كشتي‌ها و وسايل حمل و نقل مي‌شود.

ب) از نظر ماده ۱۲ هرگونه اشاره به محل به معني اشاره به هر خيابان، فضاي باز، فضاي معبر عمومي، دوچرخه يا ديگر وسايل حمل و نقل مورد استفاده براي تهيه، نگه‌داري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، جابه‌جايي كالا تلقي‌مي‌شود.

"تهيه" شامل ساخت، فرآوري و هر گونه دخالت (در غذا) است و "تهيه‌كردن" بايد بر اين اساس تفسير شود.

"فروش" شامل ايجاب، تبليغ، نگه‌داري، نمايش، انتقال، تحويل يا آماده‌كردن براي فروش و...

"كشتي" شامل قايق و كرافت است.

بخش دوم: مقررات عمومي

ماده ۳

هر كس غذايي را آماده كند يا بفروشد كه

الف) درون آن يا روي آن مواد سمي يا مضر براي سلامت وجود داشته باشد، يا

ب) حاوي هر نوع ماده فاسد، گنديده، پوسيده، معيوب،كثيف و يا نامناسب براي مصرف انسان باشد، يا

ج) تقلبي باشد،

مجرم شناخته مي‌شود.

ماده ۴

هر كس غذايي را به صورت كاذب، گمراه‌كننده يا متقلبانه نسبت به خصوصيات، ماهيت، ارزش، مواد، كيفيت، تركيبات و سلامت آن يا بر خلاف مقرراتي كه تحت اين قانون وضع مي‌شود، بسته بندي ، علامتگذاري، آماده‌سازي يا تبليغ كند و يا به فروش رساند، مجرم شناخته مي‌شود.

ماده ۵

در صورتي كه استاندارد خاصي براي غذايي در نظر گرفته شود، هر كس كه آن غذا را بر خلاف آن استاندارد يا به صورتي كه امكان

اشتباه با غذايي كه داراي استاندارد مزبور مي‌باشد، بسته‌بندي، علامت‌گذاري، آماده‌سازي يا تبليغ كند و يا به فروش رساند، مجرم شناخته مي‌شود.

ماده ۶

هر كس كه با فريب خريدار غذايي را كه مطابق با ماهيت، تركيبات، كيفيت و يا مواد مورد درخواست خريدار نباشد به وي بفروشد، مجرم شناخته مي‌شود.

ماده ۷

هر كس كه غذايي را تحت شرايط غير بهداشتي به فروش رساند يا، آماده سازي يا بسته‌بندي كند و يا براي فروش نگه داري كند، مجرم شناخته مي‌شود.

بخش سوم: واردات، ضمانت و دفاع‌ها

ماده ۸

الف) بر اساس مقررات بند (ب)، واردات هر ماده‌اي كه با مقررات اين قانون مطابقت ندارد، ممنوع مي‌باشد.

ب) اگر غذايي كه قرار است وارد ..... شود، در صورت به فروش رسيدن در ..... نقض مقررات اين قانون صورت مي‌گيرد، مي‌توان آن ماده را براي برچسب‌زني مجدد يا باز فرآوري هماهنگ با مقررات اين قانون، به ..... وارد كرد و در صورتي كه ظرف ۳ ماه از تاريخ ورود، اقدامات فوق بر روي آن ماده صورت نگيرد، واردكننده بايد ظرف ۱ ماه و يا فرصتي كه توسط وزير تعيين مي‌گردد، آن ماده را صادر نمايد و در صورتي كه صادر نشود ، به دستور وزير ضبط و تعيين تكليف گردد.

ماده ۹

الف) هيچ توليدكننده يا توزيع‌كننده و يا دلالي نبايد ماده‌اي را به فروشنده‌اي بفروشد مگر با ضمانت كتبي در فرم مخصوصي كه فروشنده بتواند از ماهيت و كيفيت كالا مطلع‌گردد به نحوي كه مشخص باشد مي‌توان آن ماده را قانوناً بر اساس مقررات اين قانون به فروش رساند.

ب) در صورتي كه شخصي مقررات بند (الف) را نقض كند يا ضمانت‌نامه كاذب اعطاء كند، مجرم شناخته مي‌شود.

ماده ۱۰

در رسيدگي به هر جرم ارتكابي تحت اين قانون، اثبات موارد زير براي خوانده دفاع (قابل قبول) تلقي مي‌شود:

الف) خوانده غذا را از شخص ديگري خريداري كرده‌است و ضمانت‌نامه كتبي طبق ماده ۹ اين قانون دريافت نموده و سپس غذا را با همان شرايط خريداري شده، به فروش رسانده‌است.

ب) منطقاً نمي‌توانسته اطمينان حاصل كند كه فروش آن ماده ناقض مقررات اين قانون مي‌باشد.

ج) در رابطه با جرايم مربوط به انتشار آگهي، وي تبليغي را براي انتشار به صورت معمولي دريافت كرده و دليلي نداشته تصور كند كه جرمي اتفاق خواهد افتاد.

بخش چهارم: مقررات مربوط به استانداردها و امنيت غذايي و ساير موارد

ماده ۱۱

الف) بدون خدشه به ساير مقررات اين قانون، وزير مي‌تواند نسبت به وضع مقرراتي در خصوص استانداردهاي غذايي و علي‌الخصوص موارد ذيل، اقدام نمايد،

ب) وزير مي‌تواند مقرراتي را نسبت به موارد ذيل وضع نمايد:

۱. براي اعلام تقلبي بودن يك مادة غذايي يا گروهي از مواد غذايي به واسطه وجود يا افزودن يا استخراج يا حذف ماده‌اي خاص يا گروهي از مواد خاص در آن،

۲. نسبت به

الف) برچسبگذاري، بسته‌بندي، عرضه، نمايش و تبليغ براي فروش غذا،

ب) اندازه، بعد و ساير خصوصيات بسته‌بندي غذا،

ج) استفاده از ماده‌اي خاص در غذا جهت جلوگيري از گمراه شدن يا فريب خوردن مصرفكننده يا خريدار در خصوص كيفيت، كميت ، خصوصيات ، ارزش، تركيب، اثرات، ماهيت يا امنيت غذا و جهت جلوگيري از آسيب به سلامت مصرفكننده يا خريدار،

۳. براي تعيين استاندارد تركيب ، استحكام ، قدرت ، خلوص، كيفيت و ساير خصوصيات هر ماده غذايي يا مواد تشكيل دهنده آن،

۴. نسبت به واردات و صادرات ماده غذايي، جهت تضمين هماهنگي با اين قانون،

۵. نسبت به روش آماده‌سازي، نگه‌داري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل و آزمايش ماده غذايي به منظور حفظ سلامت مصرفكننده و خريدار و جلوگيري از آسيب به مصرفكننده و رعايت استانداردهاي بهداشتي در اين گونه فعاليت‌ها،

۶. نسبت به حمل كالاهايي كه تحت مقررات اين قانون قرار دارند و از جمله پروانه‌هاي مورد استفاده در وسائل نقليه مربوطه،

۷. جهت الزام فروشندگان مواد غذايي به نگه داري دفاتر و سوابقي كه هيأت، جهت عمل كرد و اجراي مناسب اين قانون، لازم تشخيص مي دهد،

۸. جهت تأمين بررسي و تجزيه و تحليل ماده غذايي در راستاي اهداف اين قانون و جهت تعيين تعرفه پرداختي براي اين بررسي و نحوه‌ي آن،

۹. جهت تأمين نمونه‌برداري از مواد در راستاي اهداف اين قانون يا هر هدف ديگر،

۱۰. جهت حذف يك ماده غذايي از تمام يا برخي از مقررات اين قانون و شرايط آن،

۱۱. نسبت به اعطاي پروانه به املاکي که مواد غذايي در آن تهيه مي‌شود و/ يا افراد دست اندر کار تهيه اين مواد، و

۱۲. تصميم‌گيري در مورد ساير مواردي که به موجب اين قانون بايد يا مي تواند تعيين شود.

ج) وزير بايد قبل از وضع مقررات، با هيأت و ساير سازمانهايي که به نظر وي نمايندگي اشخاصي را دارند که منافعشان با وضع مقررات به شدت تحت تأثير قرار مي‌گيرد، مشورت نمايد مگر در موارد اضطراري که مي‌تواند بدون مشورت مقرراتي را وضع کند،

د) ارتکاب هر عملي مغاير با مفاد هر گونه مقرراتي که به موجب اين ماده وضع شده است، از سوي هر شخصي جرم مي‌باشد.

ه) اگر مقرراتي که تحت اين قانون يا ساير قوانين وضع مي‌شود افزودن عنصر يا ماده‌اي را به غذا منع و يا محدود سازد، افزودن ماده يا عنصر مزبور، اگر ناقض مقررات مذکور باشد، اين گونه تلقي مي‌شود که ماده غذايي را به ماده مضر براي سلامت تبديل مي‌کند.

و) اگر مقرراتي که تحت اين قانون يا ساير قوانين وضع مي‌شود ترکيب خاصي را براي ماده غذايي در معرض فروش تعيين کند و يا افزودن ماده يا عنصري را به آن منع يا محدود سازد، در راستاي اهداف اين ماده اين‌طور در نظر گرفته مي‌شود که خريدار، ماده غذايي را که با شرايط و مفاد مندرج در مقررات مزبور مطابقت داشته تقاضا کرده است مگر آنکه خلاف آن ثابت شود،

ز) وزير مي‌تواند پس از مشورت با هيأت، مقرراتي را در رابطه با اعمال هر يك از مفاد اين قانون، وضع نمايد.

بخش پنجم: مديريت و اجرا

ماده ۱۲

a. وزير بايد هيأتي را به منظور ارايه مشاوره به او و انجام ساير وظايفي که تعيين مي‌کند، تشکيل دهد.

b. اعضاي هيأت بايد متشکل باشد از اشخاص با تجربه در توليد، توزيع يا مصرف غذا يا داراي تجربه‌ي علمي، فني، مديريتي يا تجاري غذا و مقام‌هاي رسمي از بخش‌هايي که وزير تعيين مي‌کند.

c. هيأت بايد به صورت منظم به وزير گزارش ارايه دهد، اين گزارش‌ها بايد منتشر شوند، مگر اين که وزير طور ديگري تصميم بگيرد.

d. چنانچه وزير لازم تشخيص دهد مي‌تواند گروه‌هايي را به منظور بررسي مسايل خاص يا جنبه‌هايي از سلامت و استاندارد غذا زير نظر هيأت تشکيل دهد.

ماده ۱۳

a) بازرس مجاز مي‌تواند در هر ساعتي که براي انجام وظايف خود مناسب تشخيص مي‌دهد:

i. به هر مکاني که به عقيده او در آن جا موادي که اين قانون در مورد آن قابل اعمال است، توليد، نگهداري، بسته‌بندي، انبار يا پخش مي‌شوند، واردشده مواد مذکور را

مورد بررسي قرارداده و از آن‌ها نمونه‌برداري كند. هم‌چنين مي‌تواند هر چيزي را كه به عقيده او براي تهيه، نگهداري، بسته‌بندي، انبار يا توزيع اين مواد مورد استفاده قرار مي‌گيرد يا مي‌تواند مورد استفاده قرارگيرد، بازرسي كند.

ii. هرگونه هواپيما، كشتي يا وسيله نقليه‌اي را كه بنا بر دلايل متعارف به عقيده او از طريق آن‌ها هر ماده‌اي كه مشمول مقررات اين قانون است، حمل مي‌شود، متوقف، بازرسي يا توقيف كند و مواد مذكور را مورد بازرسي قرارداده و از آن‌ها براي اهداف مقرر در اين قانون نمونه‌برداري كند.

iii. هر پاكت يا ظرفي را كه به عقيده او حاوي موادي است كه اين قانون در مورد آن‌ها اعمال مي‌گردد، باز كرده و مورد بررسي قراردهد.

iv. دفاتر، اسناد يا ساير مكتوباتي را كه در اماكن مذكور در پاراگراف (i) قراردارند و به عقيده او حاوي مطالبي در ارتباط با اجراي اين قانون در باره ي مواد مشمول اين قانون هستند بررسي كند و از آن‌ها تصوير يا رونوشت تهيه نمايد.

v. هر زمان كه لازم است موادي را كه به عقيده او از طريق يا در ارتباط با آن‌ها مقررات اين قانون نقض شده است، توقيف يا مصادره كند.

b) بازرس مجازي كه مطابق مقررات اين بخش اقدام مي‌كند بايد در صورت تقاضا، مدرك شناسايي خود را ارايه دهد.

c) چنان‌چه مالك، متصرف، شخصي كه مسؤول اماكني است كه بازرس صلاحيت‌دار بر اساس پاراگرف (i) بند (a) به آن جا وارد شده است يا هر شخصي كه در اين اماكن قرار دارد، در حدود اختيارات بازرس به صورت متعارف با او هم‌كاري نكنند يا اطلاعاتي كه او به صورت متعارف لازم دارد، در اختيارش قرار ندهند، به مجازات محكوم خواهند شد.

d) هر شخصي كه در مقابل بازرس مجاز حين انجام وظايف او مقاومت كند يا مانع انجام وظيفه توسط بازرس مطابق مقررات اين قانون گردد يا براي منع او از انجام وظايف در چارچوب اين قانون تلاش كند مجرم است و به مجازات محكوم خواهد شد.

e) هر شخصي كه عمدا" به صورت كتبي يا شفاهي به بازرس مجازي كه مشغول انجام وظايف خود مطابق مقررات اين قانون است اطلاعات غلط يا گمراه‌كننده ارايه دهد، مجرم است و به مجازات محكوم خواهدشد.

f) بازرس مجاز بايد پس از حصول اطمينان از اين كه مقررات اين قانون در مورد كالاي توقيف‌شده رعايت شده است، ماده مذكور را از توقيف خارج كند.

g) چنان‌چه بازرس مجاز مطابق اين قانون ماده‌اي را توقيف كرده‌باشد و مالك آن يا شخصي كه ماده مذكور در تصرف اوست در زمان توقيف به معدوم‌كردن اين ماده راضي باشد ممكن است ماده مذكور تخريب گردد يا به طريق ديگري كه بازرس مجاز تضمين مي‌كند معدوم شود. چنان‌چه مالك يا شخصي كه ماده در تصرف اوست راضي به تخريب آن نباشد، بازرس مجاز مي‌تواند تخريب يا معدوم‌كردن آن را از دادگاه تقاضا كند، دادگاه مي‌تواند هر رأيي را كه مناسب تشخيص مي‌دهد صادر كند.

h) چنانچه ماده‌اي بر اساس پاراگراف (a) بند (۱) اين ماده توقيف شده باشد و مالک آن مطابق اين قانون مرتکب جرم باشد، کالا ممکن است به دستور دادگاه تخريب و يا به شيوه‌ي ديگري معدوم گردد.

i) شخصي که ماده توقيف شده بر مبناي اين قانون را بدون اجازه بازرس مجاز جابه‌جا کند، تغييردهد يا به هر طريقي در آن دخالت نمايد، مجرم است و به کيفر محکوم خواهد شد.

j) هر ماده را که مطابق اين قانون توقيف شده‌است به تشخيص بازرس مجاز مي‌توان در همان اماکني که توقيف شده‌اند نگهداري يا انبار کرد يا به تشخيص او به هر مکان مناسب ديگري منتقل نمود.

k) بازرس مجاز مي‌تواند هر ماده‌اي را که توقيف‌کرده‌است يا نمونه آن‌ها را يا نمونه‌هايي را که خود او برداشته‌است جهت تجزيه و تحليل يا آزمايش به آزمايشگاه‌هاي رسمي ارايه دهد.

ماده ۱۴

a) هيچ شخصي نبايد در منطقه‌اي که در آن به صورت مستقيم يا غيرمستقيم به تجارت غذا يا کسب و کاري مرتبط با فروش غذا اشتغال دارد به عنوان بازرس مجاز انتخاب گردد.

b) هر مأمور صلاحيت‌داري که توسط وزير به عنوان مدير در آزمايشگاه رسمي استخدام شده‌است بايد در اسرع وقت ممکن، نمونه‌اي را که بر اساس اين قانون برداشته‌است تجزيه و تحليل يا آزمايش کند و به بازرس صلاحيت‌داري که نمونه‌برداري کرده‌است گواهي‌نامه‌اي حاکي از نتيجه تجزيه و تحليل با آزمايش ارايه دهد، گواهي‌نامه بايد به شکلي که وزير با مشورت هيأت تعيين مي‌کند، تنظيم گردد.

ماده ۱۵

وزير مي‌تواند در ارتباط با هر موضوعي که به نظر او منافع عمومي مصرف‌کننده را تحت تأثير قرارمي‌دهد، به مأمور عمومي دستوردهد که جهت تجزيه و تحليل نمونه‌هايي از هر ماده غذايي تهيه کند، مأمور عمومي داراي کليه اختيارات مقرر براي بازرس مجاز در اين قانون خواهد بود و در رابطه با او اين قانون مانند خود بازرس اعمال خواهد شد.

ماده ۱۶

a) وزير مي‌تواند به هر شخصي که در زمان صدور دستور يا پس از آن به کسب و کاري اشتغال دارد که متضمن توليد، واردکردن و يا استفاده از هر ماده‌اي است که اين قانون در مورد آن اعمال مي‌گردد، دستور دهد در موقعي که به موجب دستور مذکور تعيين مي‌گردد، جزئيات تعيين‌شده را در مورد ترکيب و نحوه‌ي استفاده ماده مذکور که فروخته‌شده يا در روند کسب و کار جهت فروش اختصاص يافته‌است يا در تهيه ماده غذايي مورد استفاده قرارگرفته‌است ارايه دهد.

b) بدون تحديد عموميت حکم بند (a) فوق‌الذکر، دستوري که مطابق اين بند صادر مي‌شود، مي‌توان اعلام جزئيات زير را تقاضا کرد:

i. جزئيات مربوط به ترکيب و فرمول شيميايي ماده

ii. جزئيات مربوط به شيوه اي كه طبق آن اين ماده براي تهيه ماده غذايي مورد استفاده قرارگرفته است يا قرار است مورد استفاده قرارگيرد.

iii. جزئيات راجع به تحقيقاتي كه به منظور تعيين مضار يا ديگر اثرات احتمالي ماده يا محصول توليدشده با استفاده از آن بر بهداشت و ميزان ضرر يا تأثير آن توسط شخص شاغل به كسب و كار مورد نظر يا براي آگاهي او انجام شده است.

iv. جزئيات راجع به تحقيقاتي كه به منظور تعيين اثر جمعي ماده بر سلامت شخصي كه به مقدار متعارف از آن استفاده مي‌كند توسط شخص شاغل به كسب و كار مورد نظر يا جهت آگاهي او انجام شده است.

c) هيچ كدام از جزئياتي كه بر مبناي دستور مقرر در اين بخش ارايه‌شده يا اطلاعات مربوط به كسب و كار شخصي كه با استفاده از جزئيات مذكور به دست آمده است نبايد بدون رضايت مكتوب قبلي شخص شاغل به كسب و كار مورد نظر افشا گردد. مگر براي انجام وظايف مقرر در اين قانون، هر شخصي كه جزئيات يا اطلاعات مذكور را بدون رعايت مقررات اين بند افشاء كند مجرم است و به مجازات محكوم خواهد شد.

بخش ششم: تعقيب‌هاى حقوقى

ماده ۱۷

a) در صورت محكوميت شخص به دليل ارتكاب يكي از جرايم موضوع اين قانون، دادگاه مي‌تواند علاوه بر مجازاتي كه به موجب قانون قابل اعمال است، هر مجوزي را كه مطابق هر قانون نوشته به اين شخص اعطاء شده است، ابطال كند.

b) چنان‌چه شخصي به دليل ارتكاب يكي از جرايم موضوع اين قانون محكوم شده‌باشد، دادگاه مي‌تواند دستور ضبط هر ماده‌اي را كه به وسيله آن يا در ارتباط با آن جرم ارتكاب يافته است يا هر شيئي با ماهيت مشابه كه به شخص محكوم تعلق دارد يا در تصرف اوست و به همراه ماده مذكور يافت شده است، صادر كند به محض صدور اين دستور مواد و اشياء مذكور ممكن است به شيوه‌ي تعيين شده توسط دادگاه معدوم گردد.

ماده ۱۸

a) چنان‌چه آزمايشگاه رسمي كه ماده شمول مقررات اين قانون را تجزيه و تحليل يا آزمايش كرده است، گواهي‌نامه خود را صادر كند و گواهي‌نامه حاكي از آن باشد كه مطابق اين قانون جرمي واقع شده است بازرس مجاز مي‌تواند .....دادگاه بدوي و صلاحيت‌دار محلي كه ماده فروخته شده‌در آن جا.....تسليم شده يا نمونه در آن‌جا برداشته‌شده است طرح دعوا كند.

b) در رسيدگي‌هايي كه به موجب اين قانون انجام مي‌شود، محتوي هر بسته يا پاكت آن چيزي قلمداد مي‌شود كه در روي بسته يا پاكت اوصاف آن قيد شده است، مگر اين كه خلاف آن اثبات گردد.

ماده ۱۹

a) در تعقیب کیفري که بر اساس این قانون صورت مي‌گیرد، اخطاریه‌ها باید متضمن جزئیات راجع به جرم یا جرایم مورد ادعا و همچنین نام مأمور تعقیب‌کننده‌باشد و نباید قبل از انقضاء چهارده روز از تاریخ ابلاغ قابل اعاده گردد.

b) شخصي که به دلیل ارتکاب یکي از جرایم موضوع این قانون محکوم شده و براي آن مجازات خاص دیگر مقرر نشده است به مجازات]اي زیر محکوم خواهدشد:

i. براي ارتکاب اولین جرم به حداکثر..... جزاي نقدي یا سه ماه حبس یا هر دو مجازات جزاي نقدي و حبس

ii. براي ارتکاب جرم بعدي به حداکثر..... جزاي نقدي یا شش ماه حبس یا هر دو مجازات جزاي نقدي و حبس

c) چنان‌چه محرز گردد مجرم جرم را به قصد اغوا یا گمراه‌کردن مرتکب شده است به حداکثر ..... جزاي نقدي یا حداکثر ..... حبس یا هر دو مجازات محکوم خواهدشد.

ماده ۲۰

در هر دعوایي که بر اساس این قانون اقامه مي‌گردد:

a) گواهي‌نامه تجزیه و تحلیل که توسط مدیر آزمایشگاه رسمي امضاء شده است به عنوان دلیل معتبر براي اثبات موضوعات مندرج در آن پذیرفته‌مي‌شود (مگر این که خلاف آن اثبات شود) مشروط بر این که:

i. شخصي که گواهي‌نامه علیه او صادر شده‌است بتواند حضور مأمور رسمي را که تجزیه و تحلیل را انجام داده‌است جهت بازجویي متقابل درخواست کند.

ii. شخصي که مي‌خواهد آن را ارایه دهد، قبل از رسیدگي به دعوا، به شخصي که قرار است گواهي‌نامه علیه او ارایه شود به صورت متعارف اطلاعیه‌اي حاکي از قصد خود به همراه تصویر گواهي‌نامه تسلیم کند، در غیر این‌صورت گواهي‌نامه دلیل قلمداد نمي‌شود.

b) چنان‌چه پاکت یا بسته حاوي ماده شمول این قانون، متضمن نام، نشاني یا علامت ثبت‌شده شخصي باشد که آن را تولید یا بسته‌بندي کرده، این امر دلیلي معتبر است بر این که حسب مورد ماده توسط شخص مذکور تولید یا بسته‌بندي شده‌است. (مگر این که خلاف آن اثبات شود)

c) چنان‌چه ماده‌اي که نوعا" مصرف انساني دارد، فروخته یا عرضه‌شود، یا جهت فروش نگهداري یا منتقل گردد، فرض این است که حسب مورد براي مصرف انساني فروخته‌شده یا قرار است فروخته‌شود، تا زماني که خلاف آن اثبات گردد.

d) چنان‌چه ماده‌اي که مصرف انساني دارد در اماکني پیدا شود که براي تهیه، انبارکردن یا فروش آن ماده مورد استفاده قرار مي‌گیرند و در صورتي که ماده‌اي نوعا" براي تولید محصولاتي با مصرف انساني مورد استفاده‌قرار مي‌گیرد در اماکني پیدا شود که براي تهیه، انبارکردن یا فروش این محصولات استفاده مي‌شود، فرض مي‌شود که قرار است این مواد براي مصرف انساني فروخته‌شوند یا جهت تولید محصولاتي با مصرف انساني براي فروش، مورد استفاده قرارگیرند، مگر این که خلاف آن اثبات شود.

e) چنان‌چه ماده‌اي كه مي‌تواند در تركيب يا تهيه هر ماده‌اي كه نوعا" مصرف انساني دارد، مورد استفاده قرارگيرد، در اماكني پيدا شود كه اين مواد در آن‌جا توليد مي‌شوند، فرض مي‌شود كه اين مواد براي استفاده مذكور، در نظر گرفته‌شده‌اند، مگر اين كه خلاف اين امر اثبات گردد.

ماده ۲۱

مقررات اين قانون بايد به مقررات ساير قوانين الحاق گردد و نبايد ناسخ ديگر قوانين مكتوب قلمداد شود.

پيوست ۴

قانون غذا- مالزي ۱۹۸۳

قسمت اول: مقدمه

بخش ۱- عنوان اختصاري، اعمال و اجرايي شدن

۱- اين قانون تحت عنوان قانون مواد غذايي ۱۹۸۳ نام دارد و در كل مالزي لازم الاجرا است.

۲- اين قانون در تاريخي كه توسط وزير در روزنامه منتخب وي به اطلاع عموم برسد لازم‌الاجرا مي‌شود، وزير مي‌تواند تاريخ‌هاي متفاوتي را براي اجرايي شدن اين قانون در بخشهاي مختلف مالزي يا نسبت به هريك از مواد قانون، تعيين كند.

بخش ۲- تفسير
در اين قانون جز در مواردي كه مفهوم ديگري از متن برداشت مي‌شود-
"تبليغ " شامل عرضه به هر روش جهت افزايش مستقيم يا غيرمستقيم فروش يا توزيع يك ماده غذايي مي‌باشد؛
"كارشناس" به معناي كارشناس منتخب طبق بخش ۳ مي‌باشد؛
"حيوان" شامل حيوانات چهارپا و پرندگان اهلي و وحشي ، ماهي ، حشرات يا خزندگان است كه تمام يا قسمتي آن مورد مصرف انسان قرار مي‌گيرد؛
"دستگاه " شامل تمام يا قسمتي از هر وسيله ، ابزار ، ماشين‌آلات ، تجهيزات يا اشيايي است كه در ساخت، آماده‌سازي ، نگهداري ، فروش يا تهيه هر نوع ماده غذايي مورد استفاده قرار مي‌گيرد؛
"آزمايشگاه تأييد شده" به معناي آزمايشگاهي است كه توسط وزير مورد تأييد قرار گرفته باشد؛
"مأمور تام‌الاختيار" به معناي هريك از مأموران و كارمندان بهداشت يا بازرسان وزارت بهداشت يا هر مقام يا شخص واجد شرايطي است كه توسط وزير به صورت تام‌الاختيار بر مبناي بخش ۳، منصوب گردد؛
" مدير" به معناي مدير خدمات بهداشتي وزارت بهداشت مي‌باشد؛
"مدير كل " به معناي مديركل بهداشت وزارت بهداشت مي‌باشد؛
"سرگرمي" شامل هر نوع گردهمايي اجتماعي، تفريحي، فستيوال، نمايشگاهي، بازي، اجرا، مسابقه، ورزش يا تمرين مهارت مي‌باشد؛
" ماده خوراكي(غذايي) شامل هر كالاي توليد شده ، فروخته شده يا ارائه شده جهت استفاده خوراكي يا نوشيدني توسط انسان و يا كالايي است كه در ساخت يا تركيب ، آماده سازي يا نگهداري هر نوع ماده غذايي (خوراكي يا آشاميدني) مورد استفاده قرار مي‌گيرد و شامل شيرينيجات ، مواد جويدني و عناصر سازنده آنها مي‌شود؛
"واردات " به معناي آوردن يا باعث ورود شدن به مالزي از طريق زميني، دريايي يا هوايي جهت فروش از هر جايي خارج از خاك مالزي مي‌باشد اما شامل ورود مواد غذايي كه ثابت شود با همان خودرو يا كشتي يا هواپيمايي كه به مالزي آورده شده‌اند بدون هرگونه انتقال به وسيله نقليه ديگر قرار است از كشور خارج شوند ، نمي‌شود؛
"واردكننده " شامل هر فرد اعم از مالك، ارسال كننده، گيرنده، نماينده يا دلال است كه متصرف يا مسوول نگهداري يا كنترل غذاي وارداتي است؛
"برچسب " شامل هر نوع علامت، علامت تجاري، نشانه يا مطلب تصويري يا توصيفي است كه روي ماده غذايي نوشته، چاپ، استنسيل، حك، نقاشي و يا برجسته شده باشد يا به آن الصاق شود و يا به نوعي همراه با ماده غذايي باشد؛
"بررسي پزشكي" شامل بررسي فيزيكي ، ميكروبيوژيك، شيميايي، سرولوژيك، ارويولوژيك و آزمايشاتي است كه مي‌تواند نمونه برداري از بافت يا مواد زائد را جهت بررسي شامل گردد؛
"بسته‌بندي " شامل هرچيزي است كه كل و يا بخشي از ماده غذايي در آن يا از طريق آن پوشش داده شود، احاطه شود، گنجانده شود، قرار گيرد يا به طريقي بسته‌بندي شود و شامل هر نوع سبد، سطل، كازيه، ظرف و مخزن اعم از باز و بسته نيز مي‌باشد؛
"ملك" شامل-
الف: ساختمان، چادر يا بناي دائمي به تنهايي و يا همراه با زميني كه بر روي آن قرار گرفته است و همينطور هر زمين مجاور كه

مورد استفاده قرار مي‌گيرد و هر وسيله نقليه اعم از ماشين، كشتي يا هواپيما؛ و
ب: در خصوص بخش ۴ هر خيابان ، محوطه باز يا مكان عمومي، دوچرخه يا هر وسيله نقليه مورد استفاده جهت آماده سازي، نگهداري ، بسته‌بندي ، انبار كردن، حمل ، توزيع يا فروش هر نوع ماده غذايي مي‌باشد؛
"آماده سازي" شامل ساخت ، پردازش و هر نوع عمليات مي‌شود؛
"مهر و موم" شامل ضبط مواد غذايي به طور كلي يا نمونه‌اي از آنها كه براي بازرسي تا آماده شدن نتيجه مي‌شود؛
"فروش" شامل عرضه، نگهداري، در معرض فروش قرار دادن، انتقال ، حمل، تحويل يا آماده‌سازي براي فروش يا تبديل ، صورت بندي ، تبديل و حمل يا تحويل براي فروش مي‌شود؛
"مادة گياهي" به معناي هر نوع گياه يا بخشي از آن مي‌باشد و شامل بخش سخت، ريشه، پوسته، دكمه، ريزدم، برگ، ساقه، گل، جوانه، شاخه، ميوه، دانه و عصاره آنها مي‌شود؛

قسمت دوم: مديريت و اجرا

بخش ۳- انتصاب كارشناس و مأموران تام‌الاختيار
۱- وزير مي‌تواند در صورتي كه لازم بداند تعدادي كارشناس را براي مقاصد اين قانون منصوب نمايد ومقرراتي را در خصوص شرايط، وظايف و نحوه عملكرد آنها وضع كند. وزير بايد فهرستي از كارشناسان منصوب شده تهيه يا اقدام به تهيه نمايد و اين فهرست در زمانهاي متقضي مورد تجديد نظر قرار گيرد.
۲- وزير مي‌تواند در صورت صلاحديد تعدادي مأمور تام‌الاختيار را جهت اجراي مقاصد اين قانون منصوب نمايد و بايد به هر مأمور تام‌الاختيار، گواهينامه اختيار اعطا شود كه اين گواهينامه در هر رسيدگي حقوقي كه تحت اين قانون به عمل مي‌آيد معتبر و دال بر اختيارات مأمور مي‌باشد[مگر خلاف آن ثابت شود].
۳- وزير مي‌تواند در خصوص هر مسأله‌اي كه مؤثر بر منافع عمومي مصرف‌كنندگان تلقي مي‌كند، به هر مأمور دولتي اختيار دهد كه از هر نوع ماده غذايي نمونه‌برداري و آن را مورد بررسي قرار دهد و آن مامور بايد كليه اختيارات مأموران تام‌الاختيار را در آن رابطه داشته باشد و از نظر اين قانون به عنوان مأمور تام‌الاختيار شناخته مي‌شود.
۴- كارشناسان و مأموران تام‌الاختيار منصوب شده براساس اين بخش، به عنوان مستخدمين دولت به تعبير قانون جزا شناخته مي‌شوند.

بخش ۴- اختيارات مأمور تام‌الاختيار
۱- مأمور تام‌الاختيار مي‌تواند در ساعات متعارف جهت انجام وظيفه-
الف- وارد هر ملكي كه به اعتقادي مواد غذايي تحت شمول اين قانون در آن نگهداري ، بسته‌بندي ، ذخيره، حمل ، توزيع و يا فروخته مي‌شود، بشود و هر نوع ماده غذايي را مورد بررسي قرار داده و از آن نمونه‌برداري كند و هرچيزي را كه به عقيده‌اش جهت آماده‌سازي؛ نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره، حمل، توزيع يا فروش ماده غذايي مورد استفاده قرار مي‌گيرد يا قابليت استفاده دارد، تحت بررسي قرار دهد؛

ب- هر هواپيما، كشتي يا وسيله نقليه‌اي را كه به دلايل معقول معتقد است در آن مواد غذايي تحت شمول اين قانون حمل مي‌شود، متوقف ، جستجو يا بازداشت كند و مواد غذايي داخل آن را مورد بازرسي قرار دهد و از آن براي مقاصد اين قانون نمونه‌برداري كند؛
ج- هر بسته‌اي را كه معتقد است حاوي مواد غذايي مشمول اين قانون مي‌باشد، باز كند و مورد بررسي قرار دهد؛
د- هر كتاب، سند يا گزارشي را كه در املاك مذكور در بند "الف" مي‌يابد و به اعتقاد وي حاوي اطلاعاتي مربوط به اجراي اين قانون در خصوص مواد غذايي مشمول آن باشد، مورد بررسي قرار دهد و از آن كپي يا خلاصه تهيه كند؛
هـ_ دستور ارائه كارت شناسايي ثبت ملي، گواهينامه ثبت شركت يا هر سند مرتبطي را بر اساس صلاحيت خود در اين خصوص صادر كند؛
و- به مدتي كه لازم است هر نوع ماده غذايي يا تجهيزاتي را كه معتقد است بدان وسيله تخلفي از مقررات اين قانون صورت گرفته يا مي‌تواند ارتباطي با تخلف مزبور داشته باشد، مصاده يا بازداشت كند؛
ز- هر نوع ماده غذايي يا تجهيزاتي را كه آماده‌سازي ، نگهداري ، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش آن مغاير با اين قانون به نظر برسد ، علامتگذاري يا مهر و مم نمايد؛
۲- مأمور تام‌الاختيار بايد در صورت نياز گواهينامه اختيارات خود را ارائه كند.
۳- هر مالك، متصرف، يا شخصي كه مسوول املاك مذكور در بند الف زير بخش ۱ است و يا هر شخص ديگري كه در آن املاك باشد و با مامور تام‌الاختيار همكاري قابل قبول را در حدود اختياراتش ننمايد يا اطلاعات متعارفي را كه وي درخواست مي‌كند در اختيارش قرار ندهد مرتكب جرم شده است و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۱ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي‌شود.
۴- هر شخصي كه مانع انجام وظايف مأمور تام‌الاختيار شود يا كارشكني كند يا از اجراي حكم توقيف ممانعت به عمل آورد يا شروع به ممانعت كند، مرتكب جرم شده است و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۱ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي‌شود.
۵- مأمور تام‌الاختيار مي‌تواند هر شخصي را كه معتقد است براساس اين قانون يا مقررات ديگري كه تحت اين قانون وضع مي‌شود مرتكب جرم شده، در صورتي كه آن شخص در ارائه نام و آدرس خود قصور كند يا دلايل موجهي وجود داشته باشد كه نام يا آدرس ساختگي و كذب ارائه كرده يا احتمال فرار كردن وي برود، بدون نياز به مجوز جلب كند، مشروط بر آنكه پس از جلب به طريق مقرر در آيين دادرسي كيفري با فرد مزبور رفتار شود.
۶- هر شخصي كه عامداً گزارشات غلط يا گمراه كننده كتبي يا شفاهي در اختيار هر مأموري كه مشغول انجام وظايف مقرر در اين قانون است قرار دهد، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۱ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.
۷- مأمور تام الاختيار بايد هر ماده غذايي را كه توسط وي مصادره شده (توقيف شده) در صورتي كه متقاعد شود مغايرتي با مواد اين قانون ندارد، آزاد كند.
۸- اگر مأمور تام الاختيار غذايي را توقيف كند و مالك يا متصرف ماده غذايي در زمان توقيف ، كتباً رضايت خود را نسبت به از بين

بردن آن اعلام نماید، مي توان غذا را از بين برد يا به دستور مأمور تام الاختيار ترتيب ديگري براي آن اتخاذ كرد و اگر مالك يا متصرف راضي به از بين بردن آن نباشد، مأمور تام الاختيار مي تواند جهت از بين بردن يا تعيين تكليف ماده غذايي به دادگاه درخواست دهد و دادگاه مي تواند در اين خصوص صرفنظر از آنكه مالك يا متصرف مرتكب جرمي براساس اين قانون شده يا نشده است، قرار مقتضي صادر كند.

۹- اگر مأمور تام الاختيار ماده غذايي را كه ماهيتاً فاسد شدني است توقيف كند و مالك يا متصرف با از بين بردن آن كتباً موافقت نكند، مسوولیت نگهداري ماده غذايي مذكور جهت جلوگيري از فساد، تضييع يا دزدي تا تصميم دادگاه ، به عهده مالك يا متصرف مي باشد.

۱۰- اگر غذايي توقيف شده و مالك مجرم شناخته شده است، تعين تكليف ماده غذايي به عهده دادگاه است .

۱۱- مامور تام الاختيار مي تواند عليرغم ساير مقررات اين بخش، ماده غذايي را كه فاسد شده يا براي سلامت مضر است يا وارداتش ممنوع شده يا توسط مالك براي از بين بردن تسليم شده با پرداخت هزينه هاي متعارف، از بين ببرد.

۱۲- هر شخصي كه مواد غذايي توقيف شده يا مهروموم شده براساس اين قانون را بدون اجازه مامور تام الاختيار جابجا كند يا هر تغييري در آن ايجاد نمايد و يا به نحوي در آن دخالت كند ، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت ، به حداكثر ۱ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.

۱۳ - هر ماده غذايي كه توقيف شود ممكن است به صلاحديد مامور تام الاختيار در ملكي كه در آن توقيف شده نگهداري شود و يا به دستور وي به محل مناسب ديگري انتقال يابد.

۱۴- مامور تام الاختيار مي تواند مواد غذايي توقيف شده يا نمونه اي از آن را به هر يك از آزمايشگاه هاي مورد تاييد ، جهت آناليز و بررسي ارسال كند.

۱۵- هر مامور تام الاختيار مي تواند در دادگاه حاضر شود و هر تخلفي از اين قانون را مورد تعقيب قرار دهد.

بخش ۵ - اختيار نمونه برداري

۱- هر مامور تام الاختيار مي تواند با پرداخت قيمت روز ماده غذايي در بازار به هرشخصي كه غذايي را مي فروشد يا نماينده يا خادمش ، در هر جايي نمونه اي از غذا را جهت آناليز ، انتخاب و درخواست و دريافت نمايد.

۲- هر مامور تام الاختيار مي تواند در هر مكاني نمونه هايي از غذا را جهت آناليز بدون پرداخت قيمت از توليد كننده يا وارد كننده يا نماينده يا خادمشان انتخاب و مطالبه و دريافت كند.

۳- هر يك از مأموران تام الاختيار فوق مي توانند از شخص مزبور يا خدمه يا نماينده اش بخواهند كه بسته اي را كه ماده غذايي مورد نظر در آن بسته بندي شده نشان دهد و اجازه دهد كه مورد بازرسي قرار گيرد يا از آن نمونه برداري شود.

۴- اگر ماده غذايي براي خرده فروشي در بسته بندي باز نشده اي نگهداري مي شود ، مامور تام الاختيار نمي تواند از هيچ شخصي

درخواست کند چیزي از محتواي داخلي بسته بکاهد و به فروش رساند.

۵- هر شخصي که از درخواست مامور تام الاختیار نسبت به موارد مندرج در این بخش سر باز زند یا آنرا نادیده بگیرد ، مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرمیت به حداکثر ۱ سال حبس یا جزاي نقدي یا هر دو محکوم مي شود.

بخش ۶ - رویه نمونه برداري

در صورتي که قرار باشه نمونه اي از غذایي براي تجزیه و تحلیل برداشته شود ، مامور تام الاختیاري که نمونه را خریداري یا تهیه مي کند ، باید به اطلاع فروشنده یا نماینده یا خدمه اش برساند که نمونه را براي تجزیه و تحلیل توسط کارشناس مي خواهد.

رویه نمونه برداري و نحوه برخورد با نمونه ها درمقررات تدوین خواهد شد.

بخش ۷ - گواهي کارشناس

گواهي کارشناس باید به طریقي که در مقررات مشخص مي شود تنظیم شود.

اگر روش خاصي در مقررات براي تجزیه و تحلیل مواد غذایي پیش بیني شود ، کارشناس باید از این روش تبعیت کند و این امر به روشني در گواهي مشخص باشد.

شخصي که غذا از او خریداري یا تهیه شده مي تواند نسخه اي از نتیجه آزمایش (تجزیه و تحلیل) ماده غذایي مزبور را با پرداخت هزینه مربوطه دریافت نماید.

هیچ نسخه اي از نتیجه آزمایشهاي مقرر در این قانون را نمي توان به نمایش گذارد یا از آن به عنوان تبلیغ استفاده کرد و هر کس آن را به نمایش گذارد یا جهت تبلیغ مورد استفاده قرار دهد متخلف است و در صورت احراز مجرمیت به حبس تا ۱ سال یا جزاي نقدي و یا هر دو محکوم مي شود.

بخش ۸ - اختیار مطالبه اطلاعات

در صورتي که مامور تام الاختیار براین عقیده باشد که شخصي ماده غذایي یا مواد یا دستگاهي را که جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، ذخیره ، حمل ، توزیع یا فروش غذا به کار مي رود یا ارتباط با آن دارد ، با نقض مقررات این قانون یا مقرراتي که تحت آن وضع شده در اختیار دارد ، مي تواند از آن شخص بخواهد که کتاب ، سند ، گزارش یا اطلاعات دیگر ناظر بر در اختیار داشتن ، خرید ، فروش و یا حمل آن غذا یا ماده یا وسیله را جهت بازرسي به وي تسلیم کند.

مامور تام الاختیار مذکور در زیر بخش ۱ مي تواند از کتابها و اسناد و گزارشها و سایر اطلاعات کپي و یا خلاصه اي تهیه کند و خلاصه ها و کپي هاي مورد تصدیق مامور تام الاختیار، تا زماني که خلافش ثابت نشده به عنوان کپي و خلاصه معتبر از اسناد تلقي مي شوند.

هرکس مطالبات مقرر در این بخش را نادیده انگارد و یا انجام ندهد مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرمیت به حداکثر۱ سال حبس یا جزاي نقدي و یا هر دو محکوم مي شود.

هر مامور تام الاختیار که :

الف: در مقام انجام وظایفش تحت مقررات این بخش ، جنبه محرمانه کلیه موضوعاتي را که بدان پي مي برد حفظ ننماید؛ یا

ب: هر یک از موضوعات مزبور را جهت اجراي مقررات این قانون با هر شخصي مطرح کند،

مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرمیت به حبس تا ۳ سال یا جزاي نقدي و یا هر دو محکوم مي شود.

بخش ۹ - اختیار مدیر کل در کسب (اطلاعات) در خصوص جزئیات عناصر سازنده ماده غذایي

مدیر کل مي تواند پس از اخذ موافقت کتبي وزیر ، به هر شخصي که در آن تاریخ یا پس از آن به امر تولید ، واردات یا استفاده از هر ماده اي که این قانون بر آن حاکم است مشغول مي باشد ، دستور دهد که ظرف مدتي که به صلاحدید وي (مدیر کل) تعیین مي شود ، اطلاعات مربوط به جزئیات کالاي فروخته شده یا در معرض فروش را که مي تواند شامل ترکیبات ماده غذایي یا مواد مصرفي جهت آماده سازي آن باشد ، در اختیارش قرار دهد.

بدون لطمه به عمومیت زیر بخش ۱ ، دستوري که بر آن اساس صادر مي شود مي تواند حاوي مطالبه اطلاعات در خصوص موارد ذیل باشد :

الف: جزیئات ترکیب و فرمول شیمیایي مواد؛

ب: جزئیات مربوط به نحوه استفاده در آماده سازي ماده غذایي؛

ج: جزئیات تحقیقات انجام شده توسط یا با اطلاع تاجر جهت تشخیص وجود و میزان عناصر سازنده ماده غذایي در صورتیکه عنصر مورد استفاده مضر باشد یا به هر صورت دیگر بر سلامت انسان اثر گذارد؛

د: جزئیات تحقیقات و استعلامهاي صورت گرفته توسط یا با اطلاع شخص تاجر جهت تشخیص اثر تجمیعي(کلي) مواد بر سلامت مصرف کننده در صورت مصرف در مقادیر متعارف؛

هیچیک از جزئیاتي که به موجب این بخش تهیه مي شود و اطلاعاتي که ناظر بر تجارت مربوط به آن جزئیات است نباید بدون رضایت کتبي شخص تاجر مزبور افشا شود مگر در صورتي که وي از این قانون تخلف کند و هر شخصي که اطلاعات ناظر به جزئیات مزبور را افشا نماید مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرمیت به حداکثر ۵ سال حبس یا جزاي نقدي و یا هر دو محکوم مي شود.

بخش ۱۰ - مدیر مي تواند دستور دهد املاک و دستگاهها در شرایط نظافتي و بهداشتي مناسب قرار گیرند

اگر مدیر یا مامور تام الاختیار از طریق بازرسي یا گزارش مامور تام الاختیار قانع شوند که ملک یا دستگاهي که جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، ذخیره سازي ، حمل ، توزیع یا فروش غذا به کار مي رود یا به نوعي مرتبط با ماده غذایي تحت بررسي مي باشد در شرایطي قرار دارد که با مقررات بهداشتي تطابق ندارد ، مدیر مي تواند با اخطار کتبي

به متصرف یا مالک محل یا دستگاه مزبور ، دستور دهد که ظرف مدت زماني که در دستور مشخص مي شود ملک یا ماشین آلات در شرایط مناسبي از نظر نظافت و بهداشت قرار گیرند به نحوي که نظر مدیر یا مامور تام الاختیار وي جلب گردد.

اگر پس از گذشتن مهلت مقرر در ماده فوق ، مدیر یا مامور تام الاختیار وي ، نسبت به نظافت و شرایط بهداشتي محل یا دستگاهها قانع نشوند مي توانند با اخطار کتبي به متصرف یا مالک محل یا ماشین آلات دستور دهند که-

الف: ملک مزبور جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، ذخیره سازي ، استعمال ، تولید و یا ارائه غذا مورد بهره برداري قرار نگیرد؛ و

ب: دستگاهها تا زماني که مامور تام الاختیار به متصرف یا مالک محل یا ماشین آلات گواهي کتبي مبني بر اینکه ملک یا دستگاه مزبور در شرایطي قرار گرفته که با الزامات بهداشتي و سلامت هماهنگ مي باشد اعطا نکرده، جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، استعمال ، تولید یا ارائه ماده غذایي مورد استفاده قرار نگیرند.

مالک یا متصرف ملک یا دستگاهها که براساس زیر بخش ۲ دستوري به وي داده شده مي تواند پس از دریافت دستور ، کتباً از مدیر یا مامور تام الاختیار وي درخواست کند که از ملک یا دستگاهها بازرسي به عمل آورند.

مامور تام الاختیار باید ظرف ۷ روز پس از دریافت درخواست توسط مدیر یا مامورش ، نسبت به بازرسي اقدام نماید و در صورتي که قانع شد محل یا ماشین آلات در شرایط مناسبي از نظر الزامات بهداشتي و سلامت قرار داده شده اند ، گواهینامه اي در این خصوص به مالک یا متصرف بدهد.

اگر ظرف ۷ روز از تاریخ دریافت درخواست توسط مدیر یا مامور تام الاختیار وي در این خصوص ، بازرسي انجام نشود ، عدم بازرسي به منزله اعطاي گواهي در خصوص ملک یا دستگاهها تلقي مي شود.

اگر دستوري طبق زیر بخش ۲ به مالک یا متصرف محل یا ماشین آلات داده شود و متعاقباً گواهي به مالک یا متصرف داده نشده باشد یا شرایط به منزله اعطاء گواهي نباشد ، هر کس :

الف: قسمتي از ملک را جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، ذخیره سازي یا فروش استفاده و یا وسیله نقلیه اي را جهت حمل ، توزیع یا فروش هر نوع ماده غذایي نگهداري یا استعمال کند یا

ب: از ماشین آلات (مزبور) جهت آماده سازي ، نگهداري ، بسته بندي ، استعمال ، تولید یا ارائه هر نوع ماده غذایي استفاده کند،

مرتکب جرم شده است و در صورت احراز مجرمیت به حبس تا ۵ سال یا جزاي نقدي و یا هر دو محکوم مي شود.

بخش ۱۱ - تعطیل کردن محلهاي غیربهداشتي

مدیر یا ماموري که از طرف او در این خصوص اختیار دارد (نماینده اش) ، در صورتي که قانع شوند ملکي در شرایط غیر بهداشتي و نامناسب قرار دارد و براي سلامت انسان مضر مي باشد مي توانند کتبا دستور تعطیلي محل آماده سازي یا فروش غذا را به مدت نهایتا ۱۴ روز صادر کنند و مالک یا متصرفي که طبق این دستور عمل ننماید مرتکب جرم

شده و در صورت احراز مجرميت به حبس تا ۵ سال يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.

بخش ۱۲ - انتشار محكوميت در روزنامه
اطلاعيه اي حاوي نام و شغل شخصي كه مجرميت او در اين قانون به اثبات رسيده است ، همراه با آدرس محل كار وي ، ماهيت جرم و نوع مجازات در هر روزنامه اي كه در مالزي يا بخشهاي مختلف آن منتشر مي شود ، چاپ خواهد شد و دادگاه بايد مجرم را اجبار به پرداخت هزينه انتشار آن نمايد و اين هزينه حكم (بخشي از) جزاي نقدي را خواهد داشت.

قسمت سوم: جرائم و مستندات

بخش ۱۳ - تقلب
هركس غذايي را آماده سازد يا به فروش رساند كه-
الف: در آن ماده سمي يا مضر يا آسيب زننده به سلامت به كار رفته باشد؛
ب: حاوي ماده اي فاسد يا نامناسب جهت مصرف انسان باشد؛
ج: محصول حيوان مريض يا حيواني كه به علتي به غير از كشتار مرده است باشد؛
د: محصول (فرآورده) يک سبزي فاسد باشد؛
ه: تقلبي باشد،
مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حبس تا ۵ سال يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.
براي تعيين مضربودن مصرف ماده غذايي براي سلامت، نه فقط اثرات احتمالي مصرف آن ماده غذايي بر سلامت مصرف كننده بلكه اثرات كلي احتمالي مصرف ماده غذايي با همان تركيب برسلامت مصرفكننده نوعي با ميزان مصرف متعارف نيز بايد مد نظر قرارگيرد.
در خصوص زير بخش ۱ و بدون خدشه به عموميت آن ، غذايي تقلبي است كه :
الف: حاوي يا مخلوط يا رقيق شده با ماده اي باشد به صورتي كه در مقايسه با همان ماده غذايي خالص و عادي و در شرايط سالم ، ارزش غذايي يا ساير خواص مفيد آن كاهش يابد يا به نوعي به ضرر خريدار يا مصرف كننده باشد؛
ب: ماده يا محتوياتي كلاً يا جزئاً از تركيب آن حذف شده و به واسطه آن حذف ، ارزش غذايي يا ساير خواص مفيد آن ، كمتر از ماده غذايي مشابه در همان وضعيت باشد يا به نوعي به ضرر خريدار يا مصرفكننده باشد؛
ج: حاوي يا مخلوط يا رقيق شده با ماده اي ارزانتر باشد؛
د: حاوي ماده اي باشد كه ميزان افزودن آن در اين قانون مجاز نيست؛
ه: حاوي موادي بيش از حد مجاز باشد؛
و: با استانداردها يا جزئياتي كه در مقررات وضع شده تحت اين قانون مشخص مي شود، هماهنگ نباشد.
ز: مخلوط يا رنگ شده يا آغشته ، آلوده يا آماده شده (با ماده اي) يا به نحوي است كه فساد يا كيفيت بد آن مي توانند پوشش داده شود؛

ح: حاوي ماده حيواني يا گياهي يا معدني يا غيره فاسد يا كثيف و يا حاوي بخشي از حيوان كه براي غذا مناسب نيست باشد؛
ط: آلوده يا فاسد يا مسموم شده باشد؛
ي: در يک بسته بندي مهر و موم شده قرار داده شده باشد و بسته بندي آسيب ديده و قابليت حفظ محتويات را در مقابل آلودگي يا فساد از دست داده باشد؛
ک: در بسته اي قرار دارد كه محتويات بسته اصلي خارج شده و محتويات جديد جايگزين آن شده است؛

بخش ۱۴ - ممنوعيت فروش غذايي كه از نظر محتويات ، ماهيت ، مواد تشكيل دهنده يا كيفيت مناسب نيست.

۱- هركس غذايي را بفروشد كه از مواد يا كيفيت يا محتواي (مشخص شده در اين قانون يا مقررات تنظيمي تحت آن) مورد نياز خريدار برخوردار نباشد ، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۵ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.
۲- مورد نياز يا تقاضا مذكور در ماده فوق به معناي استانداردهاي غذايي يا مقرراتي است كه در خصوص تركيب غذا يا ممنوعيت يا محدوديت افزودن مواد خاصي به آن براساس اين قانون تنظيم مي شوند مگر خلاف آن ثابت شود.

بخش ۱۵ - عدم مطابقت برچسب با استاندارد ماده غذايي
اگر استانداردي براي ماده غذايي تعيين و تجويز شده باشد، هركس غذايي را كه با آن استاندارد مطابقت ندارد آماده يا بسته بندي يا تبليغ كند و يا برچسب زند به طوري كه احتمال اشتباه با غذاي استاندارد وجود داشته باشد، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۳ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.

بخش ۱۶ - برچسب زني گمراه كننده و غيره.
هركس غذايي را به نحو كاذب ، گمراه كننده يا فريب آميز و برخلاف مقرراتي كه تحت اين قانون تنظيم مي شود از نظر كيفيت ، ارزش ، مواد تشكيل دهنده و تركيب ، خلوص ، وزن و خصوصيات ديگر آماده يا بسته بندي كند، برچسب زند يا بفروشد ، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت تا ۳ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي شود.

بخش ۱۷ - تبليغات
هركس به منظور تحت تاثير قرار دادن (مشتريان) يا افزايش فروش يک ماده غذايي ، شخصاً يا به نمايندگي از طرف كسي كه به دنبال افزايش فروش است تبليغاتي را نشر دهد يا سبب انتشار تبليغاتي شود كه مربوط به غذا باشد يا بتوان آن را مرتبط با غذا يا محتويات آن دانست و آن تبليغات :
الف: در مغايرت مستقيم يا غير مستقيم يا جزئيات مقررات وضع شده تحت اين قانون ناظر بر حک يا الصاق جزئيات بر ماده غذايي يا بسته بندي آن باشد؛

ب: در مقررات مزبور از حک يا الصاق برغذا يا بسته بندي آن منع شده باشد؛
ج: کلمه يا کلماتي را که براساس آن مقررات الزامي بوده در نام يا توصيف ماده غذايي گنجانده شود و روي ماده غذايي يا بسته بندي آن حک يا الصاق شود ، حذف کرده باشد؛
د: احتمال فريب خريدار در رابطه با مشخصات ، کيفيت ، ماهيت ، ارزش ، ترکيبات ، خلوص ، سلامت ، اصالت ، تناسب مواد ، تاريخ توليد و يا اثرات غذا يا هر يک از محتويات آن رود،
مرتکب جرم شده است و در صورت احراز مجرميت به حداکثر ۳ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محکوم مي شود.
هرکس تبليغي را منتشر کند که مشخص کننده نام تبليغ کننده يا کسي که از طرف او تبليغ مي شود يا آدرس يا محل تجارت و يا اقامتگاه تبليغ کنند نباشد، مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداکثر ۳ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محکوم مي شود.
در خصوص شرکتها به جاي آدرس و محل تجارتخانه ، آدرس محلي که شرکت در آن شعبه دارد، کافي است.
مقررات زير بخش ۲
الف:برتبليغات شفاهي يا راديو و تلويزيوني اعمال نمي شود؛ يا
ب: تاثيري بر عملکرد ساير مقررات تحت اين قانون يا هر يک از مواد اين قانون که مربوط به علامت گذاري است ، ندارد.
اظهاراتي که در تبليغات نسبت به نام اشخاص منتشر مي شود به عنوان مدرک معتبر در خصوص نام شخص مبلغ است، مگر خلاف آن ثابت شود.
مقررات اين بخش برتبليغاتي که طبق ساير مقررات تنظيم شده تحت اين قانون در خصوص افشا يا اسم و آدرس تاجر يا تجارتخانه و اقامتگاه سازنده يا فروشنده غذاي مورد تبليغ، منتشر مي شود، اعمال نمي گردد.

بخش ۱۸ - اختيار دادگاه نسبت به لغو پروانه و تعيين تکليف مواد غذايي
در صورتي که اثبات شود شخصي مرتکب جرمي براساس اين قانون شده است ، دادگاه مي تواند علاوه بر مجازاتهاي ديگري که قانوناً اعمال مي کند، پروانه اي را که براساس اين قانون يا قوانين تحت آن به شخص داده شده لغو کند.
اگر اثبات شود شخصي براساس اين قانون مرتکب جرم شده است. دادگاه مي تواند دستور دهد مواد غذايي با ماهيت مشابه (با ماد غذايي که نسبت به آن جرم صورت گرفته) متعلق يا در اختيار وي و نيز هر چيزي که با آن مواد غذايي يافت شود ، ضبط گردد يا به دستور دادگاه از بين برود.

بخش ۱۹ - تعقيب
اگر کارشناس، غذايي را که اين قانون بر آن حاکم است بررسي و گواهينامه اي صادر کرده باشد و از آن گواهينامه مشخص شود که جرمي براساس اين قانون تحقق يافته است ، مامور تام الاختيار مي تواند قبل از رسيدگي در دادگاه صالح ، خود در

محلي كه ماده غذايي به خريدار تحويل شده يا از آن نمونه برداري شده اقدام به رسيدگي نمايد.
اگر غذايي از شخصي جهت تحليل و بررسي خريداري يا تهيه شود ، هيچ رسيدگي يا اقدامي نبايد پس از گذشتن ۹۰ روز از تاريخ خريد يا تهيه غذا در خصوص فروش يا جرم واقع شده تحت اين قانون ، صورت گيرد.
در هر رسيدگي براساس اين قانون ، محتواي بسته اي كه به نظر مي رسد دست نخورده و سالم است و در وضعيت اصلي بسته بندي توسط توليد كننده قرار دارد، بايد به عنوان ماده غذايي كه روي برچسب توصيف شده در نظر گرفته شود، مگر خلاف آن ثابت شود.

بخش ۲۰ - سنديت ظاهري گواهي كارشناس
در هر رسيدگي براساس اين قانون ، گواهينامه (مجوز) آناليز كه توسط كارشناس امضا شده است به عنوان مدركي در رابطه با مندرجات آن در نظر گرفته مي شود مشروط بر آنكه
طرفي كه بر عليهش اين مدرك اقامه شده بتواند درخواست كند كه كارشناس جهت شهادت حضور يابد و
هيچ گواهينامه كارشناسي به عنوان مدرك دريافت نشود مگر طرفي كه قصد اقامه آن را دارد مراتب را ۱۰ روز قبل از محاكمه به طرفي كه قرار است آن گواهينامه عليهش اقامه شود طي اظهارنامه كتبي همراه با گواهينامه ارسال كرده باشد.

بخش ۲۱ - امكان دستور تحليل مستقل توسط دادگاه
۱- در صورتي كه براساس مقررات بخش ۵ نمونه‌اي تهيه يا خريداري شود يا براساس آن مقررات به آن رسيدگي شود، دادگاه مي‌تواند در صورتي كه منطقي و عملي باشد، براساس درخواست يكي از طرفين دعوي، دستور دهد بخشي از نمونه براي تحليل و بررسي مجدد، به كارشناس ديگري داده شود مشروط بر آنكه از مأمور تام‌الاختيار درخواست شود كه نمونه را بدين منظور باز گرداند.
۲- دادگاه مي‌تواند دستور دهد طرفي كه درخواست بررسي مجدد را كرده هزينه آن را بپردازد.

بخش ۲۲- پيش فرض فروش و غيره
در هر رسيدگي براساس اين قانون-
الف- اگر بسته‌اي حاوي غذايي كه اين قانون ناظر بر آن است شامل اسم، آدرس و علامت تجاري شخصي كه آن را وارد كرده، ساخته و يا بسته‌بندي كرده باشد، مدركي است دال بر آنكه غذا توسط آن شخص وارد شده يا ساخته و يا بسته‌بندي شده است[مگر خلاف آن ثابت شود].
ب- هر ماده‌اي كه معمولاً جهت مصرف انسان مورد استفاده قرار مي‌گيرد و فروخته شده يا در معرض فروش قرار گرفته و يا براي فروش نگهداري مي‌شود، تا زماني كه خلاف آن ثابت نشده است فرخته شد يا در معرض فروش براي مصرف انسان تلقي مي‌شود.
ج- هر ماده‌اي كه معمولاً مصرف انسان مورد استفاده قرار مي‌گيرد و در ملكي كه محل آماده‌سازي نگهداري يا فروش آن ماده است پيدا شود و هر ماده‌اي كه معمولاً جهت توليد محصولاتي كه براي مصرف انسان به كار مي‌روند مورد استفاده قرار مي‌گيرد و در ملكي كه محل آماده‌سازي

، نگهداري يا ذخيره آن محصولات است پيدا شود، تا زماني كه خلاف آن ثابت نشده به منزله اين در نظر گرفته مي‌شود كه به قصد فروش يا جهت توليد محصولاتي كه براي فروش جهت مصرف انسان بوده است.
د- هر ماده‌اي كه قابليت استفاده در تركيب يا آماده‌سازي ماده‌اي كه معمولاً جهت مصرف انسان استعمال مي‌شود را دارد و در ملكي كه محل آماده‌سازي ماده [اخير] است يافت شود، تا زماني كه خلاف آن ثابت نشده جهت مصرف انسان در نظر گرفته مي‌شود.

بخش ۲۳- اكراه دفاع محسوب نمي‌شود
در تعقيب فروش غذايي كه مغاير با اين قانون يا مقررات وضع شده تحت آن، صورت مي‌گيرد، ادعاي خوانده مبني بر اينكه بدون رضا عمل كرده است، دفاع محسوب نمي‌شود مگر اثبات كند كه تمام اقدامات معقول را در جهت عدم وقوع جرم انجام داده است.

بخش ۲۴- فروش و غيره توسط نماينده يا خادم
۱- در اين قانون هركس غذايي را آماده مي‌كند، بسته‌بندي مي‌كند، برچسب مي‌زند، تبليغ مي‌كند و يا مي‌فروشد به اين عنوان در نظر گرفته مي‌شود كه به حساب خود يا به نمايندگي از طرف اصيل و يا به عنوان خادم او اين كار را انجام داده است.
۲- در صورت آماده‌سازي، بسته‌بندي، علامت گذاري، تبليغ يا فروش توسط نماينده يا خادم، مسوولیت رئيس يا كارفرما مسوولیت اصيل خواهد بود.

بخش ۲۵- پيش فرض مصرف انسان
۱- اگر غذاي به فروش رسد يا براي فروش ارائه شود، فروخته شده يا ارائه شده به منظور فروش جهت مصرف انسان در نظرگرفته مي‌شود، مگر خلاف آن ثابت شود.
۲- خريد و فروش نمونه‌اي از ماده غذايي براساس اين مقررات جهت بررسي و تحليل به عنوان خريد و فروش آن غذا جهت مصرف انسان در نظر گرفته مي‌شود مگر فروشنده ثابت كند كه بخشي كه از آن نمونه‌برداري صورت گرفته جهت مصرف انسان ارائه نشده و قصد هم براين نبوده است.
۳- در اين قانون فروشنده كسي است كه غذايي را جهت مصرف انسان بفروشد.

بخش ۲۶- عدم افشاء اطلاعات
۱- در تعقيب براساس اين قانون هيچ شاهد يا دادستاني (تعقيب‌كننده‌اي) نبايد مجبور شود به كسب اطلاعات اعتراف كند يا ماهيت اطلاعات يا نام شخصي را كه اطلاعات را به وي داده است، فاش نمايد.
۲- هيچ مأموري كه به عنوان شاهد يا تعقيب كننده در جريان رسيدگي وارد مي‌شود نبايد مجبور شود گزارشات محرمانه يا اسنادي را كه در سمت رسمي خود دريافت كرده فاش كند يا اظهاراتي در آن رابطه انجام دهد.

بخش ۲۷- جريان توليد و اسرار تجاري

هر کس اطلاعاتي را که در رابطه با اجرا يا اداره اين قانون يا مقررات تنظيمي تحت آن در خصوص جريان توليد يا اسراري تجاري يك تجارت يا صنعت بدست آورده افشا کند، مرتکب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداکثر ۵ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محکوم مي‌شود مگر آنکه افشا براساس مقررات اين قانون يا رسيدگي جزايي تحت اين قانون و يا با رضايت شخصي که اطلاعات متعلق به اوست صورت گرفته باشد.

بخش ۲۸- مسوولیت واردکننده، تولید کننده یا بسته‌بندي‌کننده
اگر ماده غذايي با نقض يکي از مقررات اين قانون در يك بسته‌بندي باز نشده به فروش رسد، هر کس که از اظهارات وي در اين رابطه برآيد که توليدکننده يا وارد کننده آن ماده غذايي بوده است و يا آن غذا را آماده کرده يا در بسته‌بندي قرار داده ، به عنوان واردکننده ، توليد کننده يا بسته‌بندي کننده ماده غذايي مذکور شناخته مي‌شود و به مجازات آن محکوم مي‌شود، مگر خلافش را ثابت کند.

قسمت چهارم: واردات ، ضمانت و دفاع

بخش ۲۹- واردات
۱- طبق مقررات زير بخشهاي ۲ و ۳ ، واردات هر ماده غذايي که براساس مقررات اين قانون يا قوانين وضع شده تحت آن صورت نگيرد ، ممنوع است.
۲- اگر غذايي که در نظر است به مالزي وارد شود فرآوري شده و محصول نهايي باشد و در صورتي که در مالزي به فروش رسد جرمي در خصوص برچسب‌زني صورت مي‌گيرد، مي‌توان آن ماده غذايي را جهت برچسب‌زني مجدد هماهنگ با مقررات اين قانون، وارد مالزي کرد.
۳- اگر ماده غذايي مورد نظر به صورت خام يا نيمه فرآوري شده وارد مالزي شده باشد و در صورتي که در مالزي به فروش رسد جرمي تحقق مي‌يابد، مي‌توان آن ماده غذايي را جهت باز فرآوري يا آماده‌سازي مجدد به صورتي که هماهنگ با مقررات اين قانون گردد، وارد مالزي کرد.
۴- اگر ماده غذايي به منظور برچسب زني مجدد، باز فرآوري يا آماده‌سازي مجدد وارد مالزي شده باشد و اقدامات مزبور بر آن صورت نگيرد، بايد توسط واردکننده ظرف ۲ ماه يا مهلتي که وزير تعيين مي‌کند ، صادر شود و در صورت عدم صدور ، به دستور وزير ضبط يا معدوم گردد.
۵- جهت حصول اطمينان از اينکه برحسب‌زني، بازفرآوري يا آماده سازي مجدد، هماهنگ با مقررات اين قانون صورت گرفته است، مدير مي‌تواند از واردکننده بخواهد که اين اقدامات را در محلي مشخص و تحت نظارت مأمور تام‌الاختيار انجام دهد.
۶- وزير مي‌تواند هر ماده غذايي يا دسته‌اي از مواد غذايي را از رعايت مقررات اين بخش معاف کند.

بخش ۳۰- تضمین
۱- توليدکننده يا توزيع‌کننده و يا دلال ماده غذايي که توسط وزير مشخص شده است قبل از دريافت ضمانتنامه کتبي مبني بر اينکه ماده

غذايي با مقررات اين قانون و قوانين تابعه آن هماهنگ است، نبايد غذا را به فروش رساند.
۲- هركس از مقررات زير بخش ۱ تخلف كند ، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۳ سال حبس يا جزاي نقدي و يا هر دو محكوم مي‌شود.

بخش ۳۱- استناد به ضمانتنامه كتبي، دفاعي قابل قبول
۱- طبق مقررات اين بخش در هر تعقيب در خصوص جرم صورت گرفته تحت اين قانون يا قوانين تابعه آن ، دفاع قابل قبولي است اگر خوانده ثابت كند:
الف- ماده غذايي كه توسط وي فروخته شده ، براساس يك ضمانتامه كتبي يا اظهار نامه كتبي امضاء شده توسط فروشنده در خصوص [كيفيت] و ماهيت غذا تهيه شده است؛
ب- هيچ دليلي وجود نداشته كه او تصور كند مادة غذايي فروخته شده با آن ضمانتنامه يا اظهار نامه مغاير است و
ج- در صورت تطابق ماده غذايي با آن ضمانتنامه يا اظهارنامه، فروش غذا توسط خوانده جرم تلقي نمي‌شد.
۲- ضمنانتنامه كتبي يا اظهار نامه توسط كسي كه ساكن مالزي نيست، به عنوان دفاع براساس اين بخش محسوب نمي‌شود مگر خوانده ثابت كند اقدامات لازم جهت اطمينان از صحت محتويات ضمنانتنامه يا اظهارنامه را انجام داده و آن محتويات را واقعاً باور كرده است.
۳- هيچ ضمانتنامه كتبي يا اظهار نامه‌اي در تعقيب دفاع محسوب نمي‌شود مگر خوانده:
الف- ظرف ۱۴ روز پس از دريافت ، كپي آن را براي مدير يا هر مأمور تام‌الاختيار ديگري در آن رابطه، فرستاده باشد؛
ب- ظرف ۷ روز پس از دريافت احضاريه، كپي ضمنانت نامه يا اظهار نامه را همراه با اظهارات كتبي مبني بر قصد استناد به آن و نام و آدرس شخصي كه از او ضمانتنامه يا اظهارنامه را دريافت كرده به داديار تحويل و همزمان نيز با پست به طرف مقابل قصد خود را اعلام دارد.
۴- اگر خوانده خادم يا نمايندة شخصي است كه براساس ضمانتنامه يا اظهارنامه‌اي غذا را خريداري كرده ، مي‌تواند همچون كارفرما يا رئيس خود از مزاياي اين بخش بهره‌مند شود به شرط آن كه ثابت كند دليلي مبني بر باور عدم مطابقت غذا با ضمانتنامه يا اظهارنامه نداشته.

بخش ۳۲- جريمه ضمانتنامه گمراه كننده
هر كس در خصوص غذايي كه توسط وي به عنوان اصيل و يا نماينده فروخته مي‌شود به خريدار ضمانتنامه كتبي گمراه‌كننده (كذب) دهد، مرتكب جرم شده و در صورت احراز مجرميت به حداكثر ۲ سال حبس يا جزايي نقدي و يا هر دو محكوم مي‌شود.
البته اگر در دادگاه اثبات كند كه در زماني كه ضمانتنامه را تحويل مي‌داده، دليلي مبني بر اعتقاد به واقعي بودن مطالب مندرج در آن داشته، دفاع به حساب مي‌آيد.
۲- مقررات زيربخش ۲ بخش ۱۹ مبني بر آنكه هيچ رسيدگي يا اقدامي نبايد پس از گذشتن ۹۰ روز از تاريخ خريد يا تهيه غذا صورت گيرد، در خصوص ضمانتنامه كذب اعمال نمي‌گردد.

قسمت پنجم: مقررات مختلف

بخش ۳۳- اختيار تجميع

۱- مدير يا مامور تام‌الاختياري كه از طرف مدير داراي اختيارات تام كتبي مي‌باشد مي‌تواند به تشخيص خود يا به تجويز وزير در خصوص جرائمي كه قابل تجميع هستند، هريك از تخلفهاي عليه اين قانون يا مقرراتي كه تحت آن وضع مي‌شود را تجميع كند و از شخص متهم مبلغي معادل حداكثر يك هزار رينگيت دريافت نمايد.

۲- با پرداخت مبلغ فوق توسط متهم، مواد غذايي مصادره شده بايد از بين بروند و رسيدگي بيشتر در خصوص آن مواد به عمل آيد.

بخش ۳۴- اختيار وضع قانون

وزير مي‌تواند مقرراتي را براي كاركرد هرچه بهتر مفاد اين قانون، بدون لطمه به عموميت (كليت) آن، در موارد ذيل وضع كند:

الف- براي تجويز استاندارد، تركيب، استحكام، قدرت، خلوص، كيفيت، وزن، كميت، مدت ماندگاري در قفسه و ساير خصوصيات هر ماده غذايي يا مواد تشكيل دهنده آن؛

ب- براي منع افزودن يك مادة خاص؛

پ- براي منع افزودن بيش از ميزان خاصي از يك مادة مجاز؛

ت- براي اعلام تقلبي بودن يك مادة غذايي يا گروهي از مواد غذايي به واسطه وجود يا افزودن يا استخراج يا حذف ماده‌اي خاص يا گروهي از مواد خاص در آن؛

ث - براي منع هريك از روشهاي آماده‌سازي يا نگهداري مواد غذايي؛

ج- نسبت به استفاده از ماده‌اي خاص در غذا جهت جلوگيري از گمراه شدن يا فريب خوردن مصرفكننده يا خريدار در خصوص كيفيت، كميت، خصوصيات، ارزش، تركيب، اثرات، يا امنيت غذا و جهت جلوگيري از آسيب به سلامت مصرفكننده يا خريدار؛

چ- براي تضمين نظافت غذا و عاري بودن ماده غذايي از آلودگي و هرگونه تقلب در مرحله آماده‌سازي، نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش و نظافت اماكن، ماشين‌آلات، مخازن و ظروف و وسائل نقليه‌اي كه در آماده‌سازي، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش ماده غذايي به كار رفته و براي تضمين مناسب بودن شرايط محلي كه آماده‌سازي يا فروش غذا در آن صورت گرفته و الزام به فراهم كردن گواهي پزشكي براي اهداف فوق به درخواست مقام داراي اختيار؛

ح- براي ثبت مجوز اماكن يا افرادي كه در آماده‌سازي، نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش هر نوع ماده غذايي دخيل هستند يا در برچسب گذاري مجدد، باز فرآوري يا آماده‌سازي مجدد ماده غذايي دخالت دارند و الزام به دريافت عكس افراد مزبور براي اهداف فوق؛

خ- در صورتي كته اماكن غذايي خارج از محدوده اختيارات محلي قرار گرفته، براي اعطاي مجوز و ثبت اين امكان يا افرادي كه درگير يا دخيل در آماده‌سازي، نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل، توزيع يا فروش مواد غذايي هستند و الزام به دريافت عكس افراد مزبور براي اهداف فوق؛

د- در رابطه با حمل مواد غذايي تابع اين قانون از جمله مجوز دهي به وسائل نقليه حمل غذا؛

ذ- براي تجويز روش برچسب گذاري غذايي كه در بسته‌بندي به فروش مي‌رسد يا موضوعاتي كه بايد يا نبايد در آن برچسبها مورد اشاره قرار گيرند؛
ر- براي تجويز اندازه، بعد و ساير خصوصيتهاي بسته‌بندي غذا؛
ز- براي تجويز روش آناليز ماده غذايي و شكل مجوز آناليز؛
ژ- براي تجويز استانداردها و شرايطي كه بايد توسط آزمايشگاههاي مورد تأييد نسبت به آناليز ماده غذايي براي اهداف اين قانون، رعايت شود؛
س- براي ثبت و مجوز دهي به آزمايشگاهها و كارشناسان و تجويز نرخهاي مربوطه؛
ش-براي تجويز نرخهايي كه بايد جهت آناليز ماده غذايي توسط كارشناس و نسخه برداري از نتايج تحليل و دريافت مجوز و ثبت براساس اين قانون يا ساير مقرراتي كه تحت اين قانون وضع مي‌شوند، پرداخت شود كه شامل مجوزها يا ثبت ناظر بر واردات و صادرات ماده غذايي نيز مي‌گردد؛
ص- براي تجويز نرخهاي قابل پرداخت در خصوص هر مجوز يا گواهي نامه صادره يا ثبت معتبر براساس اين قانون يا ساير مقرراتي كه تحت اين قانون وضع مي‌شوند و ناظر بر واردات ، صادرات، آماده‌سازي، نگهداري، بسته‌بندي، ذخيره‌سازي، حمل ، توزيع يا فروش ماده غذايي مي‌باشند؛
ض- براي منع يا قانونمند كردن فروش، تبليغات يا واردات يا صادرات هر ماده غذايي؛
ط- براي تجويز ماده غذايي كه نيازمند اعطاء ضمانتنامه است و شكل آن ضمانت نامه؛
ظ- براي منع فروش ماده غذايي خاص به علتي به غير از وزن؛
ع- براي الزام فروشندگان غذا به نگهداري اسناد و كتب و گزارشات لازم در خصوص اجراي دقيق و مناسب اين قانون؛
غ- براي تجويز جريمه حداكثر پنج هزار رينگيت يا حبس حداكثر ۲ سال براي تخلف يا قصور در اجراي هريك از اين مقررات؛
ف- براي تجويز هر چيزي كه بتوان در مقررات مورد تجويز قرار داد؛

بخش ۳۵- الغاء و ابقاء
آيين‌نامه‌هاي زير تا جاييكه به مواد غذايي ارتباط دارند، لغو مي‌شوند:

بخش ۳۶- تعميم گستره اعمال قانون
مفاد اين قانون در حدي كه اجرايي هستند با وضع مقررات تحت اين قانون، قابل اعمال بر تنباكو، سيگار، انفيه و توتون و ساير مواد مشابه مي‌باشند.

پيوست ۵

مقررات شماره ۱۷۸/۲۰۰۲ پارلمان و شوراي اروپايي
۲۸ ژانويه ۲۰۰۲

مقررات و اصول حاكم بر سلامت غذا و مرجع سلامتي غذا اروپايي

فصل اول: حوزه و تعريف

ماده ۱: هدف و حوزه

اين مقررات پايه اطمينان‌آوري براي حمايت از سلامت بشري و منافع مصرف‌كنندگان در خصوص مواد غذايي خصوصا" تهيه مواد غذايي و توليدات سنتي ايجاد مي‌نمايد كه در عين حال متضمن عملكرد مؤثر بازار داخلي مي‌باشد. اين مقررات اساس پايه‌ريزي اصول و مسؤوليت‌هاي مشترك بوده و ابزاري براي سازمان‌دهي مؤثر و علمي روش‌هاي تصميم‌گيري صحيح در خصوص غذا و تغذيه سالم است.
در راستاي اهداف پاراگراف اول، اين مقررات اصول كلي حاكم بر غذا و تغذيه انساني و حيواني و به ويژه اصول حاكم بر سلامت غذا و تغذيه انساني و حيواني را در سطح جامعه و ملي پايه‌گذاري مي‌نمايد. اين مقررات روش‌هايي را براي نظارت بر كليه موضوعات داراي تأثير مستقيم و غير مستقيم بر سلامت غذا و تغذيه انساني و حيواني پايه‌گذاري مي‌كند.
اين مقررات ناظر بر كليه‌ي مراحل توليد، فرآوري و توزيع غذا و تغذيه انساني و حيواني است. اين مقررات در مواردي كه توليد اوليه براي استفاده خصوصي محلي و يا براي آماده‌سازي محلي و يا براي توليد، معامله، ذخيره و نگهداري غذا در مصارف خصوصي صورت پذيرد، اعمال نمي‌شود.

ماده ۲: تعريف غذا

در راستاي اهداف اين مقررات، غذا (مواد غذايي) به معني هر ماده يا محصول كاملا" فرآوري‌شده و يا نيمه‌فرآوري‌شده يا بدون فرآوري است كه به منظور خوردن، هضم و جذب شدن توسط انسان ايجاد شده‌باشد. غذا شامل نوشيدني، مواد جويدني و يا هر ماده‌اي از جمله آب است كه در خلال ساختن، آماده‌سازي يا اصلاح به غذا تبديل مي‌شود.
غذا شامل موارد ذيل نمي‌شود:

a) خوراك حيوان
b) حيوانات زنده مگر اين كه براي مصرف مردم در بازار فروش آماده شده‌باشد
c) گياهان قبل از برداشت يا درو
d) محصولات دارويي
e) مواد آرايشي
f) دخانيات و محصولات دخاني

g) مواد مخدر و روان‌گردان بر اساس تعریف کنوانسیون مواد مخدر سازمان ملل ۱۹۶۱ و کنوانسیون سازمان ملل در خصوص مواد روان‌گردان ۱۹۷۱
h) مواد باقي‌مانده و پس‌مانده و آلوده

ماده ۳- تعاریف دیگر

در راستاي اهداف اين مقررات:

"قانون غذا" به معناي قوانين و مقررات و آئين‌نامه‌هاي اداري حاكم بر غذا است.

"تجارت غذا" به معناي انجام هر گونه معامله انتفاعي يا غيرانتفاعي، عمومي يا خصوصي بر فعاليت‌هاي مربوط به كليه مراحل توليد يا فرآوري يا توزيع غذا مي‌باشد.

"متصدي تجارت غذا" به معناي هر شخص حقيقي يا حقوقي مسؤول ايجاد اطمينان در خصوص رعايت ملزومات قانون غذا در تجارت غذا تحت نظارت و كنترل آنان مي‌باشد.

"تغذيه يا خوراك دام" عبارت است از هر ماده يا محصولي مشتمل بر افزودني‌ها به صورت فرآوري شده يا نيمه فرآوري شده و بدون فرآوري كه به منظور استفاده جهت تغذيه حيوانات تهيه شده‌باشد.

"تجارت خوراك حيوانات" عبارت است از هرگونه داد و ستد انتفاعي و يا غير انتفاعي و عمومي يا خصوصي و انجام دادن هر عملياتي در زمينه توليد، ساختن، فرآوري و ذخيره و نگهداري، حمل و نقل و توزيع خوراك حيوانات. اين واژه شامل هر توليدكننده‌اي كه با دارايي شخصي‌اش به توليد، فرآوري يا ذخيره مواد غذايي حيوان براي تغذيه حيوانات مي‌پردازد نيز مي‌شود.

"متصدي تجارت خوراك حيوانات" عبارتند از كليه اشخاص حقيقي و حقوقي مسؤول تضمين رعايت كليه ملزمات و مقررات قانون غذا در تجارت خوراك حيوانات كه اين موارد تحت كنترل آنان رعايت شده و حاصل شده‌باشد.

"خرده‌فروشي" به معناي معامله و يا فرآوري غذا و انبارکردن غذا در محل فروش و يا تحويل آن به مصرفكننده نهايي و هم چنين شامل پايانه‌هاي توزيع، عمليات كيترينگ، فروشگاه‌هاي كارخانه، مؤسسات كيترينگ، رستوران‌ها و كليه خدمات و سرويس‌هاي مشابه غذا، مغازه‌ها، سوپرماركت‌ها و مراكز توزيع و بازارهاي عمده فروشي و اداره كليه موارد فوق‌الذكر مي‌باشد.

"قراردادن در بازار فروش" به معني نگه‌داشتن غذا يا خوراك حيوانات براي فروش، شامل عرضه براي فروش و يا هر شكل ديگر حمل و نقل با يا بدون دريافت هزينه حمل و فروش، توزيع و ساير فرم‌هاي حمل و نقل است.

"ريسك" عبارت است از عملي با احتمال تأثير مخاطره‌آميز بر سلامت و شدت تأثير ناشي از اين عمل مخاطره‌آميز.

"تحليل ريسك" عبارت است از فرآيندي كه شامل سه جزء مرتبط ارزيابي، مديريت و اطلاع‌رساني ريسك مي‌باشد.

"ارزيابي ريسك" عبارت است از فرآيندي علمي مشتمل بر چهار مرحله: شناسايي مخاطره، توصيف مخاطره، ارزيابي ميزان تماس و توصيف ريسك.

"مديريت ريسك" مرحله‌اي متمايز از ارزيابي ريسك شامل فرآيند سنجش شقوق و رويه‌هاي مختلف در مشورت با طرفين ذيصلاح، ذينفع در راستاي ارزيابي ريسك و ساير فاكتورهاي حقوقي و در صورت لزوم، انتخاب اقدامات كنترلي و پيشگيرانه مناسب مي‌باشد.
"اعلام ريسك" به معناي تبادل فعال اطلاعات و نظرات در حين فرآيند ارزيابي ريسك در خصوص مخاطرات و ريسك‌ها و فاكتورهاي وابسته به ريسك و مشاهدات انجام‌شده در ميان ارزيابان و مديران ريسك، مصرف‌كنندگان، تجارت‌هاي غذا و خوراك حيوان، جوامع دانشگاهي و ساير طرف‌هاي ذينفع مي‌باشد. اطلاعات منتقل‌شده بايستي شامل يافته‌هاي حاصل از ارزيابي ريسك و اصول حاكم بر تصميمات اتخاذشده در مديريت ريسك باشند.
"مخاطره" به معناي وجود يك عامل بيولوژيك، شيميايي يا فيزيكي و يا ايجاد شرايطي در غذا يا خوراك حيواني كه احتمالا" موجب اثرات مخرب سلامتي مي‌شود.
"رديابي" عبارت است از قابليت رديابي و پيگيري هر غذا، خوراك حيواني، حيوان مورد استفاده در توليد مواد غذايي يا هر ماده با احتمال استفاده در غذا يا غذاي حيواني در تمام مراحل توليد، فرآوري و توزيع آن.
"مراحل توليد، فرآوري و توزيع" عبارت است از كليه مراحل شامل واردات، از توليد اوليه غذا تا ذخيره و انتقال، فروش و يا ارايه به مصرف‌كننده نهايي و در موارد مربوطه، واردات، توليد، ساخت، ذخيره‌سازي، حمل و نقل، توزيع، فروش و ارايه مواد غذايي حيواني است.
"توليد اوليه" به معناي توليد، به عمل‌آوردن و رشد و نمو و پرورش‌دادن محصولات اوليه شامل برداشت، شيردوشي و توليدات حيوانات دامي قبل از ذبح است. همچنين شامل شكار، ماهيگيري و برداشت محصولات وحشي مي‌شود.
"مصرف‌كننده نهايي" به معناي مصرف‌كننده غايي و نهايي ماده غذايي است كه غذا را به عنوان بخشي از عمليات و فعاليت تجارتي غذا مورد استفاده قرار ندهد.

فصل دوم: قانون عمومي غذا

ماده ۴- حوزه

اين فصل مربوط به تمامي مراحل توليد، فرآوري و توزيع غذا و همچنين خوراك حيوانات توليد شده براي مصرف حيواني و حيوانات مورد استفاده در توليد مواد غذايي مي‌باشد.
اصول مورد اشاره در مواد ۵ تا ۱۰ يك چهارچوب عمومي ايجاد مي‌نمايد كه به دنبال تهيه مقياس‌هاي مورد نياز، لازم‌الاجرا خواهدبود.
اصول قانون موجود غذا و رويه‌ها مي‌بايست به زودي و تا اول ژانويه ۲۰۰۷ با مواد ۵ تا ۱۰ تطابق پيداكند.
قوانين موجود مي‌بايست با اصول مقرر در مواد ۵ تا ۱۰ تكميل‌شوند.

بخش اول: اصول كلي قانون غذا

ماده ۵- اهداف كلي

۱- قانون غذا بايستي غالب اهداف عمومي ناظر بر حفاظت مناسب از سلامت و زندگي انساني و حفاظت از منافع مصرفكنندگان شامل رويه‌هاي عادلانه تجارت غذا و حتي در صورت تناسب توجه به حفاظت از سلامت و رفاه حيواني و سلامت گياهي و محيط زيست را دربرگيرد.
۲- هدف قانون غذا رسيدن به انتقال آزاد غذا و غذاي حيواني توليد شده يا عرضه‌شده به بازار جوامع اتحاديه اروپا تحت اصول و ملزمات عمومي اين فصل مي‌باشد.
۳- در حضور استانداردهاي بين‌المللي موجود يا در حال تكوين، اين قوانين بايستي در حين تكميل قانون غذا مورد توجه قرارگيرند مگر در مواقعي كه چنين استانداردهايي يا اجزاي وابسته به آن‌ها غير مؤثر و يا نامتناسب با اهداف قانون غذا بوده‌باشند و يا توجيهات علمي برخلاف آن‌ها وجود داشته‌باشد و يا در مواردي كه متضمن سطوح حفاظتي مناسب تعيين شده جامعه اروپايي نباشند.

ماده ۶- تحليل ريسك

۱- در راستاي دستيابي به هدف كلي اصول سطح بالاي حفاظت از سلامت و زندگي انساني، قانون غذا بايستي بر اساس تحليل ريسك باشد جز در موارد و موضوعاتي كه با طبيعت نامتناسب است.
۲- ارزيابي ريسك بر پايه مدارك علمي موجود خواهدبود و به صورت مستقل، عيني و آشكار انجام مي‌شود.
۳- مديريت ريسك نتايج ارزيابي ريسك را مورد توجه قرارداده و خصوصا" عقايد مرجع موضوع ماده ۲۲ را در نظر مي‌گيرد. ساير عوامل مرتبط به موضوع مورد توجه و اصول احتياطي هنگامي كه شرايط مورد اشاره در ماده (۱) ۷ وجود دارند در راستاي رسيدن به اهداف عمومي قانون غذا در ماده ۵، به كار مي‌روند.

ماده ۷- اصل احتياطي

در شرايط و وضعيت‌هاي خاص هنگامي كه با ارزيابي اطلاعات موجود احتمال وجود آثار زيان‌بار بر سلامت شناسايي‌شده اما مدارك علمي قطعي موجود نمي‌باشد، مديريت ريسك موقت، ضرورت را مي‌سنجد تا سطح بالاي حفاظت از سلامت مد نظر جامعه اروپايي تأمين‌شود و ارزيابي جامع‌تر ريسك موكول به يافتن اطلاعات علمي بيشتري شود.
اقدامات اتخاذ شده بر پايه پاراگراف اول، بايستي متناسب بوده و محدوديتي بيش از آن‌چه از نظر جامعه اروپايي براي حفظ سطح بالاي سلامتي لازم است، ايجاد ننمايد. عوامل و اقدامات تكنيكي و اقتصادي و قانوني و ساير موارد مربوطه را تحت ملاحظه قراردهد، اين اقدامات بايستي در يك دوره زماني مناسب و متعارف بازبيني شود تا بر حسب ماهيت ريسك براي سلامتي و زندگي و نوع اطلاعات علمي مورد نياز جهت رفع ابهامات علمي و رسيدن به يك ارزيابي جامع ريسك مثمر ثمر باشد.

ماده ۸- حمايت از منافع مصرفكنندگان

۱- قانون غذا بايد به هدف حمايت از منافع مصرفكنندگان باشد و مي‌بايست پايه و اساسي را براي مصرفكنندگان جهت انتخاب آگاهانه غذاهايي كه مصرف مي‌كنند مقرر دارد. اهداف قانون عبارت است از امتناع از:

رويه و شيوه‌هاي متقلبانه و فريب‌آميز
تقلب در ساخت غذا با اضافه كردن ماده جايگزين و تحريفي
هر شيوه‌ي ديگري كه ممكن است مصرف‌كننده را گمراه كند.

ماده ۹- مشاوره عمومي

بايستي مشاوره عمومي شفاف و باز مستقيم يا توسط نمايندگان در خلال آماده‌سازي، ارزشيابي و اصلاح قانون غذا مگر در مواردي كه فوريت يا ضروريت موضوع اجازه ندهد، وجود داشته‌باشد.

ماده ۱۰- اطلاع‌رساني عمومي

بدون خدشه به مقررات قابل اجراي جامعه اروپايي و قانون ملي حاكم بر دسترسي به مدارك، هر گاه زمينه‌هاي منطقي شك در خصوص احتمال ايجاد ريسك براي سلامت انسان يا حيوان در اثر مصرف يك ماده غذايي انساني يا حيواني وجود داشته‌باشد بر حسب ماهيت، جديت و وسعت ريسك، مراجع عمومي بايستي اقدامات مناسب در خصوص اطلاع‌رساني به عموم جامعه در ارتباط با ماهيت ريسك موجود بر سلامتي، حاوي توصيف كامل غذا يا خوراك حيواني، نوع غذا يا خوراك حيواني، ريسك احتمالي، اقدامات انجام‌شده يا در دست انجام جهت پيشگيري، كاهش يا حذف آن ريسك به عمل‌آورند.

فصل سوم: تعهدات عمومي تجارت غذا

ماده ۱۱- غذا و خوراك حيوان وارد شده به جامعه اروپايي

غذا و خوراك حيوان وارد شده در جامعه اروپايي جهت قرارگرفتن در بازار جامعه اروپايي بايستي با الزامات قانون غذا يا شرايط شناسايي‌شده توسط جامعه اروپايي مطابق باشد و در مورد توافقات خاص مابين جامعه اروپايي و كشور صادركننده از الزامات مساوي برخوردار باشد.

ماده ۱۲- غذا و خوراك حيوان صادر شده از جامعه

غذا يا خوراك حيوان صادر شده يا دوباره صادر شده از جامعه اروپايي براي قرارگرفتن در بازار يك كشور ثالث مي‌بايست با الزامات و مقررات مربوط در قانون غذا تطبيق كند مگر اين كه توسط مراجع ذي‌صلاح كشور واردكننده و يا قوانين و مقررات و استانداردها و رويه‌ها و ساير الزامات قانوني و اداري لازم‌الاجرا در كشور واردكننده خلاف آن درخواست شده‌باشد.
در ساير موارد جز هنگامي كه غذاها مضر سلامت يا خوراك حيواني ناسالم باشند غذا يا خوراك حيواني مورد نظر تنها در صورت توافق صريح مراجع صلاحيت‌دار كشور مقصد، قابل صدور يا صدور مجدد مي‌باشند.
چنين اعلام توافقي هنگامي قابل قبول است كه اين مراجع كاملا" از دلايل و شرايطي كه غذا و خوراك حيوان مورد نظر را غير قابل استفاده در بازار جامعه اروپايي نموده است، مطلع‌گردند.
۲) در مواردي كه مقررات يك توافق دو جانبه منعقده مابين جامعه اروپايي يا يكي از كشورهاي عضو و يك كشور ثالث قابل اجرا

هستند، غذا و خوراك حيوان صادرشده از جامعه يا آن كشور عضو به كشور ثالث بايستي با مقررات مذكور تطابق داشته‌باشند.

ماده ۱۳- استانداردهای بین‌المللی

جامعه اروپايي و كشورهاي عضو بايستي بدون آسيب به حقوق و تعهداتشان:

a) در توسعه استانداردهاي تكنيكي بين‌المللي براي غذا و خوراك حيوان و استانداردهاي بهداشتي كمك و شركت نمايند.
b) اقدامات انجام‌شده توسط سازمان‌هاي بين‌المللي دولتي و غيردولتي در راستاي انجام همكاري و هماهنگي جهت تهيه استانداردهاي غذا و خوراك حيوان را تشويق نمايند.
c) كمك و شركت در اقدامات مربوط به توسعه توافقات در خصوص شناسايي و معادل‌سازي ارزيابي‌هاي ويژه مربوط به غذا و خوراك حيواني در موارد مناسب.
d) توجه خاص به نيازهاي خاص توسعه‌اي، تجاري و مالي كشورهاي در حال توسعه با توجه به اين نكته كه استانداردهاي بين‌المللي مواقع غيرضروري براي صادرات از كشورهاي در حال توسعه ايجاد ننمايد.
e) ضمن حفظ سطوح بالاي حفاظتي مد نظر جامعه اروپايي، سازگاري بين استانداردهاي تكنيكي بين‌المللي و قانون غذا را ترفيع‌دهد.

ماده ۱۴- مقررات سلامت غذا

۱- غذاي ناسالم نبايد در بازار و در معرض فروش قرارگيرد.
۲- غذا در شرايط زير ناسالم فرض مي‌شود:
a) براي سلامت زيان‌بار باشد.
b) براي مصرف انسان مناسب نباشد.
۳- در تعيين غذاي ناسالم توجه به موارد ذيل لازم است:
a) شرايط معمولي و طبيعي مصرف غذا توسط مصرف‌كننده و هر كدام از مراحل توليد، فرآوري و توزيع
b) اطلاعات تهيه‌شده براي مصرف‌كننده شامل اطلاعات روي برچسب يا ساير اطلاعات عمومي در دسترس مصرف‌كننده جهت اجتناب از آثار خاص مغاير سلامت از يك غذاي ويژه يا گروهي از غذاها
۴- در تعيين و تشخيص اين كه غذايي مضر براي سلامت است، رعايت و توجه به موارد ذيل مي‌بايست انجام گردد:
a) توجه بايستي نه تنها به آثاري احتمالي فوري و يا كوتاه‌مدت و يا بلند مدت آن غذا روي سلامت شخص مصرف‌كننده بلكه هم‌چنين اثرات آن بر روي نسل‌هاي بعدي، معطوف گردد.
b) توجه به آثار سمي اضافي احتمالي
c) توجه به حساسيت‌هاي سلامتي خاص يك گروه ويژه مصرف‌كنندگان هنگامي كه غذا براي مصرف آن گروه خاص تهيه‌شده است.
۵- در راستاي تعيين تناسب غذا براي مصرف انساني بايستي معلوم گردد كه با توجه به مصرف مورد انتظار براي غذاي مورد بررسي، نامناسب بودن آن به دليل آلودگي با مواد آلاينده يا به دليل فساد و يا كاهش ارزش غذايي آن مي‌باشد.

۶- هنگامي كه غذاي ناسالم بخشي از يك مجموعه يا محموله غذايي هم‌طبقه و هم‌گروه باشد، فرض بر آن است كه كل مواد غذايي آن مجموعه يا محموله ناسالم است مگر اين‌كه به دنبال بررسي‌هاي دقيق مدركي دال بر عدم سلامت باقي‌مانده محموله يا مجموعه غذايي يافت نشود.
۷- غذايي كه با قواعد و مقررات خاص حاكم بر سلامت غذا در جامعه اروپايي تطابق داشته‌باشد بايستي در كليه جوانبي كه مقررات خاص جامعه را مورد توجه قرارداده، سالم فرض‌شود.
۸- مطابقت غذا با مقررات ويژه مربوطه نبايد مانع مراجع صالح از انجام اقدامات مناسب در جهت ممانعت از قرارگرفتن آن ماده غذايي در بازار و يا بيرون كشيدن آن از بازار در مواردي كه، علي‌رغم مطابقت فوق‌الذكر، دلايل كافي براي ظن به ناسالم بودن غذا وجود دارد، گردد.
۹- در مواردي كه مقررات ويژه‌اي در جامعه اروپايي وجود نداشته‌باشد: در صورتي كه ماده غذايي مورد نظر با مقررات ويژه آن كشور عضو بر اساس قانون غذاي ملي آن كشور مطابقت داشته‌باشد، در منطقه‌ي تحت حاكميت آن كشور سالم در نظر گرفته‌مي‌شود و قابل ارايه به آن بازار خواهدبود و در چنين مواردي اين مقررات، استخراج گرديده و بدون لطمه به معاهده در بخش‌هاي مربوطه مواد ۳۰ و ۲۸ جايگزين مي‌شود.

ماده ۱۵- مقررات سلامت خوراك حيوان

۱- اگر خوراك حيوان و يا خوراكي كه به حيوانات مورد استفاده در توليد غذا داده‌مي‌شود ناسالم باشد، نبايد در بازار و فروشگاه در معرض فروش قرارگيرد.
۲- خوراك حيوان در شرايط زير براي مصارف مورد نظر ناسالم فرض مي‌شود:
a) اثر بدي بر سلامت انسان يا حيوان داشته‌باشد.
b) غذايي را كه از حيوانات مورد استفاده در توليد غذاي انساني تهيه مي‌شود، ناسالم سازد.
۳- در جايي كه خوراك حيوان طبق مقررات سلامت مورد قبول و رضايت نباشد و بخشي از يك مجموعه يا محموله غذاي حيوان در يك طبقه و گروه باشد، فرض بر آن است كه كل غذاي حيوان آن مجموعه يا محموله ناسالم است. مگر اين كه به دنبال بررسي‌هاي دقيق مدركي دال بر عدم سلامت و عدم تطابق با مقررات سلامت در باقي‌مانده محموله يا مجموعه غذاي حيوان يافت‌نشود.
۴- غذاي حيواني كه با مقررات خاص جامعه اروپايي كه بر سلامت غذاي حيوان حاكم است، مطابقت كند بايستي در كليه‌ي جوانبي كه مقررات خاص جامعه اروپايي مورد توجه قرارداده است، سالم فرض‌شود.
۵- مطابقت غذاي حيوان با مقررات ويژه مربوطه نبايد مانع مراجع صالح از انجام اقدامات مناسب در جهت ممانعت از قرارگرفتن آن غذاي حيوان از بازار فروش و يا بيرون كشيدن آن از بازار در حضور دلايل كافي براي ظن به ناسالم بودن غذاي حيوان، علي‌رغم تطابق فوق‌الذكر، شود.
۶- در جايي كه مقررات ويژه‌اي در جامعه اروپايي وجود نداشته‌باشد: در صورتي كه غذاي حيوان مورد نظر با مقررات ويژه آن كشور عضو بر اساس قانون ملي غذاي حيوان آن كشور عضو مطابقت داشته‌باشد،

در منطقه‌ي تحت حاکميت آن کشور براي ارائه به بازار سالم در نظر گرفته‌مي‌شود. اين مقررات، استخراج گرديده و بدون لطمه به معاهده در بخش‌هاي مربوطه مواد ۳۰ و ۲۸ جايگزين مي‌شود.

ماده ۱۶- معرفي

بدون اين که به مقررات معين‌تر قانون غذا لطمه وارد شود، برچسب زدن، تبليغات و معرفي غذا و خوراك حيوان، شامل شکل آن‌ها، نمايش آن‌ها يا بسته‌بندي، مواد به کار رفته‌شده براي بسته‌بندي و حالتي که مرتب شده‌اند و نحوه‌ي نمايش و اطلاعاتي که آن‌ها به وسيله‌اي مثل رسانه‌هاي عمومي قابل دسترس کرده، نمي‌بايست مصرف‌کنندگان را گمراه کند.

ماده ۱۷- مسؤوليت‌ها

۱- متصديان تجارت غذا و خوراك حيوان در تمام مراحل توليد، فرآوري و توزيع در تجارت‌هاي تحت کنترل آن‌ها مي‌بايست از اين که غذا و خوراك‌هاي حيوان مقررات قانون غذا را رعايت نموده‌اند، مطمئن گرديده و تأييد نمايند.

۲- دولت‌ها و کشورهاي عضو مي‌بايست قانون غذا را اجرا نمايند و ناظر و مؤيد اجراي مقررات مربوطه قانون غذا توسط متصديان تجارت غذا و خوراك حيوان در کليه مراحل توليد، فرآوري و توزيع باشند.

در راستاي رسيدن به اين هدف، آن‌ها مي‌بايست يك مجموعه و سيستم نظارتي رسمي و ساير اقدامات متناسب با اوضاع و احوال را انجام دهند، اين اقدامات شامل ايجاد اطلاع‌رساني اجتماعي در خصوص ريسك و سلامت غذا و خوراك حيوان و مراقبت و نظارت بر سلامت غذا و خوراك حيوان و ساير فعاليت‌هاي نظارتي که تمامي مراحل توليد، فرآوري و توزيع را پوشش مي‌دهند، مي‌باشند.
دولت‌ها و کشورهاي عضو بايستي قواعدي را در خصوص ارزيابي‌ها و مجازات‌هاي قابل اعمال در مورد تخلف از قانون غذا و خوراك حيوان وضع کنند. اقدامات و مجازات‌هاي مقرر مي‌بايست مؤثر، متناسب و بازدارنده‌باشد.

ماده ۱۸- قابليت پيگيري (رديابي)

۱- قابليت پيگيري غذا و خوراك حيوان و حيوانات توليدکننده غذا (منبع غذايي) و هر ماده ديگري با احتمال استفاده يا مصرف در ايجاد مواد غذايي يا خوراك دام در تمام مراحل توليد، فرآوري و توزيع بايد ايجاد شده‌باشد.

۲- متصديان تجارت غذا و خوراك حيوان بايستي بتوانند افرادي را که مواد غذايي، خوراك حيوان، حيوانات توليدکننده غذا (حيوانات منبع غذايي) و يا هر ماده قابل استفاده در ماده غذايي يا خوراك حيوان را تهيه نموده‌اند شناسايي و معرفي نمايند. بدين منظور اين متصديان بايستي رويه‌ها و سيستم‌هايي را برقرار سازند که امکان دسترسي به اين اطلاعات براي مراجع صالح در هنگام نياز فراهم‌شود.

۳- متصديان تجارت غذا و خوراك حيوان بايستي رويه‌ها و سيستم‌هايي را برقرار سازند كه به وسيله آن مشاغلي را كه به آن‌ها محصولات خود را مي‌دهند معين كنند. اين اطلاعات بايستي براي مراجع صالح در زمان نياز قابل دسترسي باشد.
۴- غذا و خوراك حيوان كه در بازار جامعه قرار مي‌گيرد بايستي از مشخصات و برچسب مناسب جهت تسهيل رهگيري آن برخوردار باشد. اين امر از طريق مدارك و اطلاعات مربوطه در راستاي مقررات اختصاصي مربوطه تحقق مي‌يابد.
۵- مقررات مربوط به اعمال اين ماده در خصوص مواد خاص با توجه به روش وضع‌شده در ماده (۲) ۵۸ قابل انجام است.

ماده ۱۹- مسؤوليت متصديان تجارت غذا

۱- هر گاه متصدي تجارت غذا دليلي به نفع عدم تطابق غذاي وارد شده، توليد شده، فرآوري‌شده، ساخته‌شده يا توزيع‌شده با قواعد سلامت غذا داشته‌باشد بايستي بلافاصله مراحل بيرون كشيدن غذاي مسأله‌دار از بازاري كه غذا در آن‌جا از كنترل بلافصل متصدي تجارت غذاي اوليه خارج گرديده است را آغاز نموده و مراجع ذي‌صلاح را از آن مطلع‌سازد. هنگامي كه محصول احتمالا" به دست مصرف‌كننده رسيده‌باشد متصدي موظف است به طور مؤثر و دقيق مصرف‌كنندگان را از علت بيرون كشيدن آن غذا مطلع نمايد و در صورت لزوم اگر ساير اقدامات در جهت رسيدن به سطوح بالاي حفظ سلامت كافي نباشد، محصولات تحويل‌شده را از مصرف‌كنندگان فراخوان نمايد.
۲- متصدي تجارت غذايي مسؤول فعاليت‌هاي خرده‌فروشي يا پخش كه نقشي در بسته‌بندي، برچسب‌گذاري، سلامت يا بي‌نقصي ماده غذايي ندارد، بايستي در حدود فعاليت‌هاي مربوط به غذا مراحل بيرون كشيدن محصولات غير منطبق با مقررات سلامت غذا از بازار را آغاز نموده و به وسيله انتقال اطلاعات مربوط و لازم براي پيگيري ماده غذايي در عمليات انجام شده توسط توليدكنندگان، فرآوران و يا مراجع ذي‌صلاح همكاري كنند.
۳- متصدي تجارت غذا بايستي به محض يافتن دلايلي به نفع مضربودن غذاي توليد شده براي سلامت انسان مراجع ذي‌صلاح را مطلع نمايد. متصديان بايستي مراجع ذي‌صلاح را از عمليات انجام شده براي پيشگيري از آسيب به مصرف‌كننده نهايي مطلع نمايد و نبايستي هيچ‌كس را از همكاري قانوني با مراجع ذي‌صلاح منع كند چرا كه چنين هم‌كاري‌هايي ممكن است ريسك حاصل از آن ماده غذايي را كاهش‌داده، حذف نموده يا پيشگيري كند.
۴- متصديان تجارت غذا بايستي با مراجع ذي‌صلاح در اقداماتي كه جهت كاهش ريسك‌هاي منسوب به مواد غذايي كه تهيه مي‌كنند يا تهيه كرده‌اند همكاري كنند.

ماده ۲۰- مسؤوليت‌هاى متصديان خوراك حيوان

۱- هر گاه متصدي تجارت خوراك حيوان دليلي به نفع عدم تطابق خوراك حيواني وارد شده، توليد شده، فرآوري شده، ساخته شده يا توزيع شده با قواعد سلامت خوراك حيوان را داشته باشد بايستي بلافاصله مراحل بيرون‌كشيدن غذاي حيوان مسأله‌دار از بازار آغاز نموده و

مراجع ذيصلاح را از آن مطلع سازد. در چنين مواردي يا مورد اشاره‌شده در بند ۳ ماده ۱۵ هنگامي كه يك دسته يا محموله استانداردهاي مقررات سلامت خوراك حيوان را به دست نياورد آن خوراك حيوان بايستي تخريب شود و معدوم گردد مگر اين كه مراجع ذيصلاح از سلامت آن قانع گردند. متصدي موظف است به طور مؤثر و دقيق مصرف‌كنندگان را از علت بيرون‌كشيدن آن خوراك حيوان مطلع نمايد و در صورت لزوم اگر ساير اقدامات در جهت حفظ سلامت كافي نباشد محصولات تحويل شده را فراخوان نمايد.

۲- متصدي تجارت خوراك حيوان مسؤول فعاليت‌هاي خرده فروشي يا پخش كه نقشي در بسته‌بندي، برچسبگذاري سلامت يا بي‌نقصي خوراك حيوان ندارد بايستي در حدود فعاليت‌هاي مربوط به غذا مراحل بيرون‌كشيدن محصولات غيرمنطبق با مقررات سلامت خوراك حيوان را از بازار آغاز نموده و به وسيله انتقال اطلاعات مربوط و لازم براي پيگيري خوراك حيوان در عمليات انجام شده توسط توليدكنندگان، فرآوران و يا مراجع ذيصلاح همكاري كنند.

۳- متصدي تجارت خوراك حيوان بايستي به محض يافتن دلايلي به نفع رعايت‌نكردن مقررات سلامت خوراك حيوان مراجع ذيصلاح را مطلع نمايد. متصديان بايستي مراجع ذيصلاح را از عمليات انجام شده براي پيش‌گيري از ريسك حاصل از مصرف آن خوراك حيوان مطلع نموده و نبايستي هيچ‌كس را از همكاري قانوني با مراجع ذيصلاح منع‌كنند چرا كه چنين همكاري‌هايي ممكن است ريسك حاصل از آن ماده غذايي را كاهش‌داده، حذف نموده يا پيش‌گيري كند.

۴- متصديان تجارت خوراك حيوان بايستي با مراجع ذيصلاح در اقداماتي كه جهت كاهش ريسك‌هاي منسوب به خوراك حيوان كه تهيه مي‌كنند و تهيه كرده‌اند هم‌كاري كنند.

ماده ۲۱- مشموليت

مقررات اين بخش نبايستي به دستورالعمل شماره 374/EEC /۸۵ شورا مصوب ۲۵ جولاي ۱۹۸۵ جهت هماهنگي قوانين، مقررات اداري، نظامات، كشورهاي عضو در خصوص محصولات معيوب لطمه وارد سازند.

فصل چهارم: مرجع سلامت غذاي اروپايي

بخش يك: مأموريت و تكاليف

ماده ۲۲- مأموريت مرجع

۱- يك مرجع سلامت غذاي اروپايي، كه در سطور بعد به آن به عنوان "مرجع" اشاره مي‌شود بدين وسيله تأسيس مي‌شود.

۲- مرجع مي‌بايست مشورت و آگاهي‌هاي علمي و حمايت تكنيكي و علمي براي جامعه قانون‌گذاري و سياست‌ها در تمام رشته‌هايي كه نقش مستقيم يا غير مستقيم بر سلامت غذا و خوراك حيوان دارد، ارايه دهد.

۳- مرجع مي‌بايست به يك حمايت سطح بالا از سلامت و زندگي انسان و هم چنين سلامت و نفع حيوان، سلامت گياه و محيط زيست، در زمينه عملياتي بازار داخلي كمك كند.

۴- مرجع مي‌بايست داده‌ها را جمع‌آوري و تحليل كند تا توصيف‌كردن، مشخص‌كردن و نظارت‌كردن ريسك‌هايي كه تأثير و نقش مستقيم يا

غیرمستقیم بر سلامت غذا و خوراک حیوان را دارند مورد نظر قرار دهد.

۵- مأموریت مرجع همچنین میبایست شامل مقررات:

a) آگاهي علمي و حمایت تکنیکي و علمي از تغذیه انسان در ارتباط با جامعه قانونگذاري و در صورت تقاضاي کمیسیون، کمک به موارد و مسایل تغذیه اي در چارچوب برنامه سلامت جامعه.

b) نقطه نظرات علمي در خصوص سایر موضوعات مربوط به سلامت حیوان و سلامت و نفع آن و سلامت گیاه.

c) نقطه نظرات علمي در خصوص محصولاتي غیر از غذا و خوراک حیوان در ارتباط با موجودات زنده که از نظر ژنتیکي اصلاحشده به همانگونه که در دستورالعمل شماره 18/EC /۲۰۰۱ تعریف شده و بدون این که به رویه هاي موجود در آن لطمه وارد سازد.

۶- مرجع میبایست نقطه نظرات علمي را که به عنوان اساس علمي براي طرحکردن، پذیرفتن معیارهاي جامعه در رشته هاي واقع در مأموریتش به کار خواهدرفت را ادامه دهد.

۷- مرجع میبایست تکالیفش را که در شرایطي که آن را به عنوان مستقل قادر و توانا سازد انجام دهد، کیفیت تکنیکي و علمي نقطه نظراتي که مرجع صادر میکند و اطلاعاتي که پخش میکند، شفافیت رویه هایش و روشهاي عملیاتي، و سعي و کوشش در اجراي تکالیف محوله. مرجع میبایست در همکاري نزدیکي با هیأتهاي صلاحیتدار در کشورهاي عضو که تکالیف و وظایف شبیه به وظایف مرجع را انجام میدهند عملکنند.

۸- مرجع، کمیسیون و کشورهاي عضو میبایست جهت ارتقاي ارتباط مؤثر مابین عملکرد ارزیابي ریسک، مدیریت ریسک و اعلام ریسک همکاريکنند.

۹- کشورهاي عضو میبایست با مرجع جهت اطمینان از انجام و اتمام مأموریتش همکاري کنند.

ماده ۲۳- تکالیف و وظایف مرجع

وظایف مرجع موارد ذیل خواهد بود:

بهترین نقطه نظرات و عقاید علمي ممکن را در تمامي موارد مقرر براي مؤسسات جامعه و کشورهاي عضو به وسیله قانونگذاري جامعه و در خصوص هر مسأله در حوزهي مأموریتش تهیه و آماده کند.

ارتقا دادن و هماهنگ ساختن توسعه روش شناسي ارزیابي ریسک همسان در رشته هاي واقع در مأموریتش.

براي ایجاد حمایت تکنیکي و علمي به کمیسیون در زمینه هاي مأموریتاش و زماني که چنین تقاضا شده، در تفسیر و توجه و ملاحظه نقطه نظرات ارزیابي ریسک.

ایجاد و دایرکردن مطالعات علمي لازم براي انجام و اتمام مأموریتش.

جستجوکردن، جمعآوري، مقابله، تحلیل و خلاصهکردن داده هاي تکنیکي و علمي در رشته هایي در مأموریتش.

تقبل و تعهدکردن شناسایي و تشخیص و توصیف ریسکهاي پدیدارشده، در رشته هایي در مأموریتش.

ایجاد کردن یک سیستمي از شبکه‌هاي سازماني عمل‌کننده در رشته‌هایي در مأموریتش و مسؤول‌بودن براي عملیات آن‌ها.
ایجاد و برقراري کمک تکنیکي و علمي در زمان تقاضاي کمیسیون، در مراحل مدیریت بحراني که توسط کمیسیون انجام شده، و با توجه به سلامت غذا و خوراک حیوان.
ایجاد کمک تکنیکي و علمي در زمان مورد تقاضاي کمیسیون، با این نظر که هم‌کاري را مابین جامعه، کشورهاي تقاضاکننده، سازمان‌هاي بین‌المللي و کشورهاي ثالث در رشته‌هایي در حوزه‌ي مأموریتي‌اش توسعه دهد.
مطمئن شود که عموم و طرفین ذي‌نفع اطلاعات قابل درک، عیني، معتبر و سریع را دریافت کنند.
اظهار کردن نتایج و جهت‌یابي‌اش در موضوعات مربوط به مأموریتش به طور مستقل.

بخش دو: سازمان

ماده ۲۴: هیأت‌های مرجع

مرجع شامل ارکان زیر خواهد بود:

a) یک هیأت مدیره
b) مدیرعامل و کارکنانش
c) شوراي مشورتي
d) کمیته علمي و هیأت علمي

ماده ۲۵- هیأت مدیره

۱- هیأت مدیره بایستي از ۱۴ عضو به انتخاب شورا در مشورت با پارلمان اروپایي از لیست کاندیداهاي ارایه شده توسط کمیسیون (تعداد کاندیداها بایستي بیشتر از تعداد و اعضاء باشد) به‌علاوه یک نماینده از کمیسیون تشکیل‌شود. چهار نفر از اعضاء بایستي سابقه عضویت در تشکیلات نماینده مصرف‌کنندگان و سایر جنبه‌ها در زنجیره غذایي را داشته باشد. لیست تهیه شده کمیسیون به همراه مدارک لازم بایستي به پارلمان اروپایي ارایه گردد در اسرع وقت و حداکثر ظرف ۳ ماه از زمان ارایه پارلمان اروپایي نظرات خود را در اختیار شورا قرار مي‌دهد که به دنبال آن هیأت مدیره تعیین مي‌شود.
اعضاي هیأت مدیره باید به گونه‌اي انتخاب شوند که ضامن بالاترین استانداردهاي صلاحیت و شایستگي محدوده‌ي وسیعي از مهارت‌هاي مربوطه و هم چنین وسیع‌ترین انتشار جغرافیایي ممکن در داخل اتحادیه باشند.
۲- دوره خدمت اعضاء چهار ساله است و ممکن است یک بار تجدید شود. هرچند براي دور اول این مدت براي نیمي از اعضاء ۶ سال باشد.
۳- هیأت مدیره بایستي مقررات داخل مرجع خود را بر پایه طرح پیشنهادي مدیر عامل اتخاذ کند. این قوانین بایستي منتشرشود.
۴- هیأت مدیره بایستي یکي از اعضاء را به عنوان رئیس براي یک دوره ۲ ساله قابل تمدید تعیین کند.
۵- هیأت مدیره بایستي قواعد شکلي خود را تعیین نماید. هیأت مدیره بایستي با حضور اکثریت اعضاء تصمیم‌گیري کند مگر به نحو دیگري مقرر شده‌باشد.

۶- هيأت مديره بايستي به دعوت رئيس و يا به تقاضاي حداقل يک سوم اعضاء تشکيل جلسه دهد.
۷- هيأت مديره بايستي مطمئن باشد که مرجع مأموريتش را انجام مي‌دهد و وظايف محوله تحت اين مقررات به انجام مي‌رسد.
۸- قبل از ۳۱ ژانويه هر سال هيأت مديره موظف است برنامه کاري مرجع را براي سال آينده تصويب کند. هم چنين بايستي برنامه چند ساله قابل تجديد نظري را تصويب کند. هيأت مديره بايستي مطمئن باشد که برنامه‌هايش در راستاي اهداف، قوانين و اولويت‌هاي سياسي جامعه در زمينه سلامت غذايي است. قبل از ۳۰ مارس هر سال هيأت مديره بايستي گزارش عمومي فعاليت‌هاي مرجع براي سال گذشته را تصويب نمايد.
۹- قواعد مالي مرجع بايستي توسط هيأت مديره به دنبال مشورت با کميسيون تصويب گردد. آن‌ها نبايستي از قواعد کميسيون (EC) ۲۳۴۳/۲۰۰۲ مصوب ۱۹ نوامبر ۲۰۰۲ در خصوص تنظيم مقررات شبکه مالي هيأت‌ها ارجاع‌شده به ماده ۱۸۵ مقررات شورا (EC,euraton) ۱۶۰۵/۲۰۰۲ مقررات مالي قابل اعمال در بودجه عمومي جوامع اروپايي تخطي کنند، مگر اين که چنين استثنايي در عمل‌کرد مرجع، لازم و قبلا" به تصويب کميسيون رسيده‌باشد.
۱۰- مدير عامل بايستي در جلسات هيأت مديره بدون داشتن حق رأي شرکت کند و دبيرخانه هيأت مديره را ايجاد نمايد. هيأت مديره بايستي رئيس کميته علمي را براي شرکت در جلسات بدون داشتن حق رأي دعوت نمايد.

ماده ۲۶

۱- مدير عامل بايد توسط هيأت مديره بر اساس ليست کانديداهايي که پس از يک رقابت باز به دنبال انتشار فراخوان علاقه‌مندان در مجله رسمي جوامع اروپايي و ساير جاها تهيه مي‌شود، براي يک دوره پنج ساله قابل تمديد انتخاب گردد. قبل از انتخاب، کانديداهاي نامزد هيأت مديره بايستي بدون تأخير براي اعلام بيانيه خود و پاسخ به سؤالات اعضاء پارلمان اروپايي دعوت شود. مدير عامل ممکن است توسط اکثريت اعضاء هيأت مديره برکنار شود.
۲- مدير عامل نماينده قانوني مرجع بوده و مسؤوليت‌هاي ذيل را دارد:
a) اداره روزانه مرجع
b) تهيه طرح برنامه‌هاي کاري مرجع با مشورت کميسيون
c) انجام برنامه‌هاي کاري و مصوبات هيأت مديره
d) اطمينان از ايجاد حمايت کافي علمي، تکنيکي و اداري از کميته علمي و هيأت‌هاي علمي
e) حصول اطمينان از اين که مرجع وظايفش را در راستاي نيازهاي مصرف‌کنندگانش انجام مي‌دهد، به‌خصوص با در نظر گرفتن تناسب سرويس‌هاي تهيه‌شده و زمان صرفشده.
f) تهيه پيش‌نويس بيانيه مرجع در خصوص تخمين درآمدها و هزينه‌ها و اعمال بودجه آن

g) تمام مسایل مربوط به کارکنان
h) حفظ و توسعه ارتباط با پارلمان اروپایي و اطمینان از برقراري مذاکرات منظم با کمیته‌هاي وابسته به آن

۳- هر سال مدیر عامل بایستي موارد ذیل را براي تصویب به هیأت مدیره ارایه دهد:

a) پیشنویس گزارش عمومي کلیه‌ي فعالیت‌هاي مرجع در طول سال گذشته
b) پیشنویس برنامه‌هاي کاري

مدیر عامل بایستي به دنبال تصویب هیأت مدیره برنامه‌هاي کاري را به پارلمان اروپایي، شورا، کمیسیون و کشورهاي عضو ارایه داده و منتشر نماید.

مدیر عامل بایستي به دنبال تصویب هیأت مدیره و تا ۱۵ جون گزارش عمومي مرجع را به پارلمان اروپایي شورا، به کمیسیون دادگاه مرجع، کمیته اقتصادي اجتماعي اروپایي و کمیته نواحي ارائه داده و منتشر نماید. مدیر عامل بایستي سالانه کلیه‌ي اطلاعات مربوط به نتایج ارزیابي‌هاي انجام شده را به مرجع تعیین بودجه ارایه‌دهد.

ماده ۲۷

شوراي مشورتي متشکل از هیأت‌هاي صلاحیت‌دار مي‌باشند که به مدیر عامل در جهت انجام وظایفش مشورت داده و در تهیه برنامه‌ي کاري مرجع و هم‌چنین تعیین تقدم نظرخواهي‌هاي علمي و هم چنین در تبادل اطلاعات در خصوص ریسک‌هاي احتمالي کمک مي‌کند تا از دوباره کاري در مطالعات علمي جلوگیري شود. این شورا تحت ریاست مدیرعامل و حداقل چهار بار در سال تشکیل جلسه داده و باید تحت حاکمیت تکنیکي و پشتیباني مرجع قرارگرفته و دبیرخانه خاص خود را داشته‌باشد.

ماده ۲۸- کمیته علمي و هیأت‌هاي علمي

کمیته علمي و هیأت‌هاي دائمي علمي مسؤول تهیه نظرات علمي مرجع در زمینه‌هاي تخصصي خود بوده و وظیفه تنظیم کارها و روش‌هاي کاري و تعیین گروه‌هاي کاري و گماردن افراد مجرب در این گروه‌هاي کاري جهت تنظیم نظرات علمي مي‌باشد. کمیته علمي از رؤساي هیأت‌هاي علمي و ۶ صاحب نظر علمي مستقل که در هیچ یک از هیأت‌هاي علمي عضویت ندارند، تشکیل مي‌شود. هیأت‌هاي علمي شامل:

a) هیأت افزودني‌هاي خوراک، طعم دهنده‌ها، کمک فرآوران و مواد در تماس با غذا
b) هیأت افزودني‌ها و محصولات و مواد مورد استفاده در خوراک حیواني
c) هیأت محصولات محافظتي گیاهان
d) هیأت موجودات زنده تغییریافته ژنیتیکي
e) هیأت محصولات رژیمي، تغذیه‌اي و حساسیت‌زا
f) هیأت مضرات بیولوژیکي
g) هیأت آلاینده‌هاي زنجیره غذایي
h) هیأت سلامت حیوان و نفع آن
i) هیأت سلامت گیاه

اعضاي كميته علمي توسط هيأت مديره انتخاب شده و بر روي طرح پيشنهادي مدير عامل براي يک دوره سه ساله قابل تمديد کار ميکنند. مصوبات آن بر اساس اکثريت آراء است اما نظرات اقليت نيز ثبت ميشود. و داراي يک رئيس و دو معاون ميباشد.

بخش سه: عمليات

ماده ۲۹- نظرات علمي

مرجع در پاسخ به کميسيون و يا در مواردي به صورت اوليه در حدود مأموريت خود نظرات علمي ارايه ميدهد.

ماده ۳۰- عقايد علمي متفاوت

مرجع بايستي همواره مراقب تشخيص زودرس هر گونه منبع احتمالي اختلاف بين عقايد علمي خود و عقايد علمي ساير هيأتها در زمينههاي مشابه باشد.

ماده ۳۱- همکاریهای علمي و تکنيکي

مرجع ممکن است توسط کميسيون براي ارايه همکاريهاي علمي و تکنيکي در حدود مأموريتش فراخوانده شود.

ماده ۳۲- مطالعات علمي

مرجع با استفاده از بهترين منابع علمي مستقل بايستي مطالعات علمي مورد نياز براي انجام مأموريتهايش را دايرنمايد.

ماده ۳۳- جمع آوری اطلاعات

مرجع موظف است در محدوهي مأموريتش به تحقيق، جمع آوري مقاله، تحليل و خلاصه سازي اطلاعات تکنيکي و علمي مربوطه بپردازد و اين امر در برگيرنده جمعآوري اطلاعات مربوط به:

a) مصرف غذا و ريسکهاي مربوط به مصرف غذا
b) شيوع ريسکهاي بيولوژيک
c) آلودگي غذا و خوراک حيواني
d) پس مانده ها

ميباشد.

ماده ۳۴- شناسايي ريسکهای پديدار شده

مرجع موظف است روشهاي نظارتي براي بررسي، جمعآوري، مقابله و تحليل اطلاعات جهت تشخيص ريسکهاي پديدارشده در حدود مأموريتش ميباشد.

ماده ۳۵- سيستم هشدار سريع

براي اين که مرجع بتواند وظايف خود را در خصوص نظارت بر سلامت و ريسکهاي تغذيهاي مواد غذايي به طور مؤثر انجام دهد، بايستي تمام پيامهاي مربوطه از طريق سيستم هشدار سريع به آن منتقل گردد.

ماده ۳۶- تشکيل شبکههای سازماني فعال در رشتههايي در حدود مأموريتش

مرجع در زمینه‌های مأموریتش شبکه اروپایی سازمان‌ها را تأسیس می‌کند که هدف آن خصوصاً" تسهیل ایجاد یک چهارچوب همکاری علمی از طریق هماهنگی فعالیت‌ها، تبادل، اطلاعات ایجاد و پیش‌برد پروژه‌های مشترک، تبادل افراد صاحب‌نظر می‌باشد. هیأت مدیره با بررسی طرح ارایه شده توسط مدیر عامل لیست قابل انتشاری از سازمان‌های صلاحیت‌دار ایالت‌های عضو که می‌توانند مرجع را به تنهایی یا در شبکه‌های فوق‌الذکر یاری کنند، مشخص می‌کند.

بخش چهار: استقلال، شفافیت، رعایت محرمانه‌بودن و ارتباط

ماده ۳۷- استقلال

اعضای هیأت مدیره و اعضای شورای مشورتی و مدیر عامل و اعضای کمیته علمی و اعضای هیأت‌های علمی باید در عملکردشان مستقل باشند و سالیانه به صورت کتبی مواردی که حضور یا فقدان آن‌ها به استقلال آن لطمه می‌زند اعلام نماید. هم چنین در هر جلسه وجود هر عاملی را که به استقلال آن‌ها در خصوص موضوعات دستور جلسه لطمه می‌زده است اعلام کند.

ماده ۳۸- شفافیت

۱- مرجع باید مطمئن باشد که کلیه‌ی عملیاتش در سطح بالایی از شفافیت قراردارد و خصوصاً" بایستی بدون تأخیر موارد ذیل را به اطلاع عموم برساند:

a) دستور جلسه و جزئیات مباحث جلسات کمیته علمی و هیأت‌های علمی
b) نظرات کمیته و هیأت‌های علمی بلافاصله پس از تصویب عقاید اقلیت نیز بایستی اعلام گردند.
c) بدون لطمه به مواد ۳۹ و ۴۱ اطلاعاتی که نظرات بر پایه آن‌هاست.
d) اعلام سالیانه علایق اعضای هیأت مدیره، مدیر عامل، شورای مشورتی و کمیته و هیأت‌های علمی در خصوص علایق مرتبط با عناوین مباحث جلسات
e) نتایج مطالعات علمی
f) گزارش سالیانه فعالیت‌هایش
g) تقاضاهای پارلمان اروپایی، کمیسیون یا یک ایالت عضو برای ارایه نظرات و پیشنهادات علمی رد شده یا اصلاح‌شده و توجیه علت رد یا اصلاح

۲- هیأت مدیره بایستی جلساتش را به صورت علنی برگزار کند مگر در مواردی که بر روی طرحی از مدیرعامل کار می‌کند که در این موارد ممکن است از نمایندگان مصرف‌کنندگان یا سایر افراد ذی‌نفع جهت مشاهده نحوه‌ی پیشرفت برخی از فعالیت‌های مرجع دعوت شود.

ماده ۳۹- محرمانه بودن

۱- در راستای کاهش شمول ماده ۳۸ مرجع نباید اطلاعات محرمانه را که برای آن‌ها برخورد محرمانه تقاضا شده است در اختیار طرف ثالثی

قراردهد جز در مواردي كه بايد اطلاعات جهت حفظ سلامت عمومي علني گردد.

۲- اعضاي هيأت مديره، مدير عامل، اعضاي كميته علمي و هيأت‌هاي علمي و افراد صاحبنظري كه در گروه‌هاي كاري دعوت مي شوند و اعضاي شوراي مشورتي و كاركنان مرجع حتي پس از پايان وظايف‌اشان در مرجع، تحت قوانين محرمانه‌بودن ماده ۲۸۷ معاهده مسؤول هستند.

۳- نتايج نظرات علمي مرجع مربوط به اثرات قابل پيش‌بيني بر سلامتي، نبايستي محرمانه در نظر گرفته‌شود. مرجع بايستي قواعد داخلي عملي جهت انجام مقررات محرمانه‌بودن پاراگراف اول و دوم را ايجاد نمايد.

ماده ۴۰- ارتباطات مرجع

مرجع بايد ارتباطاتش را در حوزه‌ي وظايفش بدون لطمه به صلاحيت كميسيون در راستاي انجام وظايفش در خصوص كاهش ريسك برقرار كند و بايستي مطمئن باشد كه جامعه و كليه‌ي طرفين ذي‌نفع سريعا" اطلاعات مطمئن ايمني را خصوصا" در زمينه نتيجه‌ي كارهايش به دست مي‌آورد.

ماده ۴۱- دسترسي به مدارك

بر اساس قانون EC/۱۰۴۹/۲۰۰۱

ماده ۴۲- مصرف‌كنندگان، توليدكنندگان و ساير افراد ذي‌نفع

مرجع بايستي ارتباطات مؤثري با نمايندگان مصرف‌كنندگان، توليدكنندگان، فرآوران و ساير طرف‌هاي ذي‌نفع برقرار كند.

بخش پنج: مقررات مالي

ماده ۴۳- تصويب بودجه مرجع

مخارج مرجع شامل حقوق پرسنل، هزينه‌هاي اداري، زيرساخت‌ها و هزينه‌هاي عملياتي و هزينه قرارداد با طرف‌هاي ثالث و هزينه حمايت‌هاي مالي موضوع ماده ۳۶ بوده و بايستي با درآمد متعادل باشد و از طريق پيش‌نويسي كه توسط مديرعامل تهيه مي‌گردد به تصويب هيأت مديره برسد تا حداكثر قبل از ۳۱ مارچ در اختيار كميسيون قرارداده شود.

ماده ۴۴- تكميل بودجه مرجع

اين امر بر عهده‌ي مديرعامل و تحت نظارت كميسيون بودجه با تصويب نهايي پارلمان اروپايي است.

ماده ۴۵- مبالغ دريافتي مرجع

ظرف سه سال از اعمال اين قانون و به دنبال مشورت با مرجع كشورهاي عضو و طرف هاي ذي‌نفع، كميسيون گزارشي از قابليت اعمال و توصيه طرح قانوني مرجع را منتشر مي‌كند.

بخش شش: مقررات عمومي

ماده ۴۶- شخصيت و امتياز قانوني (مصونيت حقوقي)

مرجع داراي شخصيت حقوقي بوده و در تمام كشورهاي عضو بيشترين قدرت از طريق قانون به شخصيت‌هاي حقوقي تضمين شده است. خصوصا" در

زمينه‌ي نياز به املاك منقول و غير منقول و اقدامات حقوقي مؤسسه، پروتكل مصونيت‌ها و امتيازات جوامع اروپايي قابل اعمال براي مرجع مي‌باشد.

ماده ۴۷- مسؤوليت

مسؤوليت‌هاي قراردادي: مرجع از قانون قابل اعمال بر قرارداد مورد نظر تبعيت مي‌كند. در قراردادهاي مرجع كه شرط داوري لحاظ شده است. دادگاه اتحاديه اروپايي صلاحيت حل و فصل و داوري دارد.
در خصوص مسؤوليت‌هاي غير قراردادي: مرجع بايستي اصلاح آسيب‌هاي حاصل از عدم اجراي صحيح مسؤوليت‌ها تحت اصول عمومي مشترك قوانين كشورهاي عضو جبران گردد و دادگاه محكمه اروپايي در خصوص اختلافات مربوط به نحوه‌ي جبران خسارت قضاوت مي‌كند.
مسؤوليت شخصي كاركنان در قبال مرجع تحت مقررات كاركنان مرجع رسيدگي مي‌شود.

ماده ۴۸- كاركنان

برخورد با كاركنان تحت قوانين حاكم بر جوامع اروپايي است.

ماده ۴۹- شركت كشورهای ثالث

هم‌كاري با مرجع به روي كشورهاي ثالثي كه داراي توافق نامه با جامعه اروپايي بر اساس مواد مورد توافق‌شان باز است.

فصل پنجم: سيستم هشدار سريع، مديريت بحران و اورژانس‌ها

بخش يک: سيستم هشدار سريع

ماده ۵۰- سيستم هشدار سريع

۱- جهت اعلام ريسک مستقيم يا غير مستقيم براي سلامت انساني ناشي از غذا يا خوراک حيواني يک شبكه هشدار سريع شامل كشورهاي عضو، كميسيون و مرجع تشكيل شده است كه هر كدام يک نقطه اتصال به عنوان يک عضو از شبكه خواهندبود و كميسيون مسؤوليت مديريت شبكه را به عهده دارد.

۲- هرگاه يكي از اعضاي شبكه اطلاعاتي در خصوص ريسک مستقيم يا غير مستقيم جدي براي سلامت بشري ناشي از غذا يا خوراک حيواني داشته‌باشد بايد اين اطلاعات را سريعا" توسط سيستم هشدار سريع به كميسيون و كميسيون به بقيه اعضاي شبكه منتقل نمايد. و مرجع موظف است اطلاعات علمي و تكنيكي مورد نياز را كه به مديريت سريع و مناسب ريسک توسط كشورهاي عضو كمک مي‌كند، فراهم نمايد.

۳- در موارد ذيل هر يک از كشورهاي عضو بايستي كميسيون را توسط سيستم هشدار سريع مطلع سازند:

a) هر تصميمي مبني بر محدوديت قرارگرفتن يا اجبار به بيرون‌كشيدن ماده غذايي يا خوراک حيوان از بازار جهت حفظ سلامت بشري

b) هر گونه پيشنهاد يا توافق متصديان حرفه‌اي در خصوص پيشگيري، محدودكردن تا تحميل شرايط خاص به صورت اختياري يا اجباري در خصوص قراردادن ماده غذايي و خوراک حيواني در بازار و استفاده آن كه ريسک جدي به سلامت انساني وارد كرده و نياز به اقدام سريع دارد.

c) هر گونه رد محموله غذايي يا غذاي حيواني توسط مراجع ذيصلاح در يكي از مرزهاي اتحاديه اروپايي كه به دليل ريسك مستقيم يا غير مستقيم به سلامت بشر باشد. اطلاع‌رساني بايد همراه با جزئيات و اطلاعات تكميلي به تمام اعضاي شبكه و ساير مرزها و هم چنين به كشور ثالث مبداء مواد غذايي مرجوعي باشد و اطلاعات مربوط به نحوه‌ي عملكرد كشورهاي عضو بايد به كميسيون منتقل شود. عضويت در سيستم هشدار سريع به روي ساير كشورها و سازمان‌هاي بين‌المللي بر اساس توافق‌هاي فيمابين باز است.

ماده ۵۱- تكميل اقدامات

اقدامات مربوط به تكميل مراحل اجرايي ماده ۵۰ به عهده‌ي كميسيون و بعد از بحث و بررسي مشترك با مرجع صورت مي‌گيرد.

ماده ۵۲- قواعد محرمانه بودن براى سيستم هشدار سريع

۱- اطلاعات در دسترس اعضاي شبكه مربوط به ريسك موجود براي سلامت انساني ناشي از غذا يا خوراك حيواني بايستي بر اساس اصول اطلاع رساني ماده ۱۰ در اختيار عموم قرارگيرند و مردم بايستي به اطلاعات شناسايي محصول و نوع ريسك و اقدامات انجام شده دسترسي داشته‌باشند.

۲- حفاظت از اسرار تخصصي نبايد مانع انتشار اطلاعات به مراجع ذيصلاح در خصوص ميزان مؤثر بودن عمليات نظارتي در محدوده غذا و غذاي حيواني گردد.

بخش دو: فوريت‌ها

ماده ۵۳

اقدامات اورژانس در خصوص غذا يا خوراك حيواني با منشاء اتحاديه يا وارداتي از يك كشور ثالث در صورتي كه غذا يا خوراك حيوان اتحاديه يا وارداتي مشكوك به ايجاد ريسك براي سلامت انسان يا جامعه يا محيط باشد كه با اقدام انفرادي اعضاي قابل پيش‌بيني نباشد، كميسيون مي‌تواند قرارگرفتن در بازار و يا واردات آن را محدود و يا متوقف نمايد و حداكثر ظرف مدت ده روز اقدامات انجام‌شده در خصوص تصويب، اصلاح رفع توقيف و يا گسترش آن را طبق ماده (۲) ۵۸ و دلايل تصميم كميسيون را بدون تأخير در اختيار عموم گذارد.

ماده ۵۴- ساير اقدامات فوري

هنگامي كه يكي از اعضاي كميسيون را در خصوص الزام به اقدام فوري مطلع مي‌نمايد اگر كميسيون بر اساس ماده ۵۳ عمل نكند و يا حتي در آن فاصله ده روز پيش‌بيني شده، آن عضو مي‌تواند اقدامات اورژانس را مستقلا" اعمال نموده و ساير اعضا را از تصميمات خود مطلع نمايد.

بخش سه: مديريت بحران

ماده ۵۵- برنامه عمومي مديريت بحران

كميسيون مسؤول تهيه طرح عمومي مديريت بحران با همكاري كشورهاي عضو و مرجع مي‌باشد. اين طرح عمومي شامل موقعيت‌هاي مختلفي است كه

مستقيم يا غيرمستقيم از طريق غذا يا خوراك حيواني سلامت انسان به خطر مي‌افتد و اين خطر تنها با رعايت مواد ۵۳ و ۵۴ قابل پيش‌گيري نمي‌باشد.

ماده ۵۶- واحد بحران

در حضور شرايطي كه خطر مستقيم يا غيرمستقيم جدي حاصل از غذا يا خوراك حيواني قابل پيش‌گيري يا حذف بر اساس قواعد موجود و مواد ۵۳ و ۵۴ نمي‌باشد. كميسيون بلافاصله كشورهاي عضو و مرجع را مطلع نموده و واحد بحران را تشكيل مي‌دهد كه مرجع در اين واحد عضو بوده و همكاري‌هاي تكنيكي و علمي مورد نياز را ارايه مي‌دهد.

ماده ۵۷- وظايف واحد بحران

واحد بحران مسؤول جمع‌آوري و ارزيابي كليه‌ي اطلاعات مربوطه و انتخاب راه‌كارهاي موجود براي پيش‌گيري، حذف يا كاهش قابل قبول ريسك سلامت بشري به طور مؤثر و سريع بوده و مي‌تواند از هم‌كاري جامعه يا افراد خصوصي مورد نياز در مديريت بحران استفاده نمايد و بايستي مردم را از ريسك‌هاي موجود و اقدامات انجام شده مكررا" مطلع نمايد.

فصل ششم: رويه‌ها و مقررات نهايي

بخش يك: كميته‌ها و رويه‌هاي وساطت و ميانجيگري

ماده ۵۸- كميته

كميسيون توسط كميته ثابت زنجيره غذايي و سلامت حيوان كه از اين پس كميته ناميده مي‌شود و از نمايندگان كشورهاي عضو و نماينده كميسيون به عنوان رئيس تشكيل شده است، حمايت و همياري مي‌شود.
كميته وظايف محوله توسط اين مقررات را و ساير مسؤوليت‌هاي محوله توسط اتحاديه را به عهده خواهد داشت.

ماده ۶۰- رويه‌هاى ميانجيگرى

در صورت بروز اختلافات مابين كشورهاي عضو موضوع بايستي به كميسيون ارجاع شده و كميسيون عضو مورد اعتراض را مطلع سازد و در صورت نياز از اقدامات كارشناسي مرجع در مدت زمان مورد توافق متقابل كميسيون و مرجع با مشورت دو عضو ديگر بهره‌مند شوند.

بخش دو: مقررات نهايي

ماده ۶۱- شرط بازبيني

قبل از اول ژانويه ۲۰۰۵ و پس از آن هر ۶ سال يك بار مرجع با هم‌كاري كميسيون يك ارزيابي و ارزياب مستقل خارجي را مأمور مي‌كند تا بر اساس اصول مورد نظر هيأت مديره و با توافق كميسيون به ارزيابي اقدامات انجام‌شده و تأثيرات و نقش مرجع بپردازد، و گزارش خود را به پارلمان اروپايي و شورا ارايه دهد.

ماده ۶۲

ارجاع به مرجع سلامت غذاي اروپايي و كميته ثابت زنجيره غذايي و سلامت حيوان كليه ارجاعات به كميته‌هاي علمي و كميته‌هاي ثابت قبلي بايستي از اين پس به مرجع سلامت غذاي اروپايي و كميته ثابت زنجيره غذايي و سلامت حيوان صورت پذيرد.

ماده ۶۳- صلاحيت آژانس اروپايي براى ارزيابى محصولات دارويى

اين امر تحت مقررات مذكور در EEC قابل انجام است.

ماده ۶۴

مرجع بايستي عمليات اجرايي خود را از تاريخ يک ژانويه ۲۰۰۲ آغاز نمايد.

ماده ۶۵- لازم‌الاجراشدن

اين مقررات ۲۰ روز پس از چاپ در مجله رسمي جوامع اروپايي لازم‌الاجرا است.